Lycksalighetens ö. Sagospel i fem äfventyr

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna tredje upplaga av *Lycksalighetens ö*, vilken utgavs 20 år efter författarens död, har digitaliserats i januari 2009 från Duke University Libraries av Internet Archive och anpassats för Projekt Runeberg i april 2013 av Ralph E.

Originalutgåvan av detta verk kan läsas på Litteraturbanken:

- **Förra Afdelningen** (1824)
- **Sednare Afdelningen** (1827)

TILL DEN HÄDANGÅNGNA.

Ej vid din graf, förklarade! jag klagar, när dessa blad jag der till offer strör. Hur skulle jag ej unna dig de dagar af evig sol, dem ingen smärta stör? Dock vet jag, att din tanke än ledsagar ditt hjertas vän; att än min röst du hör; att öfver nattens svalg en grundfast brygga odödlig tro och helig saknad bygga.

Ej gifs ett rum för »skymmas» och för »glömma», inom den verld, hvars lif är idel ljus. Så dväljs du hos mig qvar, du trogna, ömma skyddsande, nedsänd ifrån faderns hus! Med hvilket gny ock tidens vågor strömma, hörs öfver dem dock dina vingars sus, det blida, lena; öknens rymd förgylles, och skärt mitt bo af flydda strålar fylles.

Förnim då dessa ljud från fordomtimma, och le emot dem – med en änglatår! En himmelsk sommardröm ur jordisk dimma de bringa med sig från vår kärleks vår; en morgonbild, hvars färger återglimma den strand, der kaprifoliihyddan står, de marmorbrott, de fagra vikars ängar, der jag för dig slog ännu unga strängar.

Halfdiktad redan då var denna saga; fulldiktad blef hon på din trägna bön. Hur säll hon kände sig, att dig behaga! Du gaf dig sjelf åt mig till sångarlön. Min drömgestalt fick verklig skepnad taga: och Svanhvit blef min brud, jungfruligt skön; med liljans växt, med ögon af azuren, med blåklintskrans på kerubshufvud buren.

O, hvad din gåfva trofast mig beskärde! En själ, från hvarje flärd ovanskligt fri; ett lif, hvars lust sig blott af pligter närde; ett tempels helgd, och bönens fröjd deri;

en gränslös sjelfuppoffrings helgonvärde; det enklas skönhet, dygdens poesi: det allt jag fick, till trettiårig lycka, i vänsällt hem mot saligt hjerta trycka.

Förbi! Förbi! – Ej dit får återvända det diktens luftskepp, som min Astolf bär. Skall till din nya strand nu fram det lända, då i sin flygt det rymden genomskär? Det helsar från de älskade, de kända, för hvilkas krets din grift ett altar är. Ack! när vi der med våra kransar digna, ej tacka kunna vi blott stumt välsigna.

Men när en dag de skingrats, alla floren af sorg och natt kring slutad pilgrimsstig; när i ditt tjäll, till nya lifvet

boren, den kretsen åter hunnit samla sig: det språk du talar nu i högre choren, – hur ljufligt då att lära det af dig! Då först skall ock det arma snillets tunga få rätta ord, att evig kärlek sjunga.

Till hvila ha de gått, de sångens söner,' bland hvilka förr jag ynglingsharpan slog. Min qväll är kommen; aftonrodnan kröner min synvidds gräns i enslig nordanskog. En flägt jag redan från det fastland röner, hvars hägringsö min längtan fordom drog. Om någon än vill hennes toner höra? – Jag vet det ej; det hinner ej mitt öra.

Ju mer för mig hvart jordens bländsken släckes, dessmera klart, du himlaminne, brinn! Förblif min första tanke, när jag väckes; förblif min sista, när jag somnar in! Hvar gång min blick af tårars sky betäckes, tillhviska mig den frid, som nu är din; ledstjerna! lär mig, att till dig mig svinga; att bedja – verka – hoppas – och förklinga!

FÖRFATTARENS FÖRETAL.

Den saga, som här förtäljes i dramatisk behandling, blef – enligt all sannolikhet – svensk folksaga kort efter slutet af vårt Karolinska tidehvarf. Att hon åtminstone under 1730-talet muntligen i Sverige berättades, hörde jag i min barndom af ålderstigna slägtingar, hvilka då hade sålunda gjort hennes bekantskap. I tryck utkom hon först längre fram; troligen dock redan före 1750. Det exemplar, hvari jag såsom barn läste henne första gången, fans bland en mängd sagor och visor, »tryckta i år», men med alla yttre kännetecken af nyssnämnda tidsålder. Hvadan hon var kommen, visste jag ännu icke, när det djupa intryck, som hon på mig gjort i mina spädare år, gaf sig luft i förevarande skådespel. Jag förmodade blott, att sjelfva urtexten icke var svensk och ansåg troligt, att någon gammal fransysk berättelse låg till grund. – Så förhåller det sig ock. Den svenska är, i likhet med sagan om »Fågel Blå», närmast hämtad från den sagorika grefvinnan **D'Aulnoy** och har sitt original i en episod af hennes roman **Hippolyte Comte de Douglas,** som blef, efter författarinnans död, utgifven ej långt före slutet af Ludvig XIV:s dagar. Sjelfva romanen är mindre än medelmåttig, och förevarande saga, förtäljd af den till målarelärling förklädde Hippolyte för en abbedissa, hvars porträtt skall målas, utgör i hela boken det enda poetiska. Desto snarare gissade jag efter min upptäckt, att sagans gestalt ej heller der vore den ursprungliga, att åtminstone grundtanken vore lånad från någon äldre uppfinning. Den syntes mig öfverstiga kretsen af den vittra författarinnans både snille och samtid. – Äfven denna gissning bekräftades, och på ett märkvärdigt vis. För några år sedanunderrättade mig nämligen den om Sveriges äldre vitterhet så högtförtjente engelske litteratören **Stephens,** att han råkat uppdaga en gammal ersisk (forn-irländsk) pergamenthandskrift, som. meddelad åt irländska fornforskare, af dem befunnits härröra ända från sjunde århundradet och innehålla en saga, i hvilken första uppränningen till sagodikten om Lycksalighetens Ö näppeligen kan misskännas. Troligtvis har den sedermera öfverflyttats till Bretagne och derifrån, under fortsatt utveckling, iklädt sig det fransyska omhölje, som slutligen af grefvinnan D'Aulnoy erhöll sin fulländning. Något mera härom skall i en slutanmärkning tilläggas.

Äfven under en senare tid har sagan om **l'île de la Félicité** och om **la princesse Félicité,** varit i Frankrike oförgäten. Det synes deraf, att hon, såsom en fristående berättelse, finnes upptagen i en år 1788 utgifven del af samlingen **Voyages imaginaires, Songes, Visions et Romans cabalistiques.** Hennes vidare öden i detta land äro mig okända.

Af förutnämnda roman utkom i Stockholm 1746 en försvenskning, med titel: »Hypoliti Grefvens af Duglas Historia, öfversatt ifrån Fransöskan af M:lle B***». Man måste gifva öfversättarinnan det vitsord, att hon varit ett i svenskan, fransyskan, historien och geografien lika obevandradt fruntimmer. Lätt kunde förmodas, att den tryckta svenska folksagan är ett från henne lånadt aftryck. Men sådant är icke förhållandet. Folksagans text röjer ej blott öfverhufvud en skickligare tolk: denne har dessutom, här och der, tillåtit sig ömsom en ändring, ömsom till och med ett tillägg. Så t. ex. är den unge konungen hos Mad. D'Aulnoy en rysk furste, som nyss har med seger lyktat ett krig mot Moskoviterne. Här åter har han upphört att äga Ryssland till hembygd; hans rike

angifves blott i allmänhet såsom ett högnordligt vinter- och björnland. Äfvenså är slutet af sagan här mera utarbetadt, mera afrundadt, och det icke utan en verklig flägt af skaldesinne.

Redan titelbladet på den svenska folksagan tillkännagifver utförligt hennes grundtanke, och – med detsamma – att hon är, hvad hon i den nyssbemälta fransyska samlingen kallas: en **voyage imaginaire allégorique.** Huru hon än må uppfattas – på ytan eller på djupet: ohjelpligen är hon, tillalla delar, en »allegori». Kanske hade jag, ur rent artistisk synpunkt, ej bort fästa mig vid ett sådant ämne. Att så skett, har mången klandrat, ehuru ock mången berömt. Men om den behandling, hvari sagan blifvit af mig vidare utbildad, skönjes vara på samma gång en romantisk dikt och en lärodikt, så är detta ett fel – eller en förtjenst – som sjelfnödvändigt följt af hennes ursprungliga väsende. Näppeligen hade något ämne kunnat väljas, som strängare tvang att ha för ögonen Boileaus föreskrift: »Rien n'est beau que le **vrai,** le vrai seul est aimable; Il doit regner partout, et **même dans la fable;**» oaktadt allt det fantastiska utseende, som tycktes erinra blott om Shakspeares: »The poet's eye, in a fine frenzy rolling, Doth glance from heaven to earth, from earth to heaven, And as imagination bodies forth The forms of things unknown, the poet's pen Turns them to shapes and gives to airy nothings A local habitation and a name». Rätt begripna, kunna och böra dock visserligen båda föreskrifterna bringas till sammanstämning. Hvad »ort och namn» beträffar, så hade det tvifvelsutan varit en ovärderlig förmån, att vid några i statshistorien förekommande kunna fästa vårt sagospels personer och händelser. Sagans grundbeskaffenhet gjorde dock hvarje dylikt försök omöjligt. Likväl genomgår henne, från begynnelsen till slutet, ett på fullaste allvar historiskt element, hämtadt ur hjertats, ur diktens, ur mensklighetens innersta häfder. Jag skulle derföre hafva rentaf misslyckats, i fall mitt diktverk utgör blott en framställning af vissa abstrakta begrepp, som från sin allegoriska bildlighet kunna särskiljas liksom från en påhängd inklädnad. Sådant vore då likväl endast ett vittnesbörd om konstnärens svaghet, ty sagan sjelf öfverflödar af personlighetens lefvande kraft. Jag har derföre åsyftat, att mina personer, ehvad de ock föröfrigt må betyda, dock måtte först och främst betyda sig sjelfva.

———

»Skulle bland skaldekonstens vänner ännu några finnas, som med välvilja påminna sig Blommorna och Fågel Blå,så önskar jag, att det yngsta barnet af min fantasi måtte få dela de äldre syskonens öde». Så dristade jag yttra mig framför detta verks första upplaga, ty jag talade då till ett slägte, hos hvilket jag djerfdes förutsätta, att mina skaldeförsök ej hunnit falla i glömska. Vid den andras nog sena framträde, vågar jag ingalunda samma förutsättning. Frambärande min saga till ett nytt slägte såsom ett nytt verk, bör jag snarare förvänta, att hela dess sångart nu skall befinnas gammalmodig och onjutbar. Innevarande krigiska tidpunkt, så djupt betydelsefull för vårt fäderneslands välfärd, ära och sjelfbestånd, synes ej heller gynsam för inbjudning till den »glada vetenskapens» lekande idrotter. – I alla fall har åtminstone ett lyckats: det, att för en och annan stund, undan mer och mer omhvärfvande höstskymning, rädda mig inom diktens eviga sommarpark och vederqvicka mig vid strålarne af väna ungdomsminnen.

Strålsnäs, den 12 September 1854.

FÖRSTA ÄFVENTYRET.

——

LUFTKESAN.

—

Ett land i Nordpolens grannskap.

Vild, vinterlig skogstrakt. I bakgrunden synes ishafvet; på sidorna, i afstånd, snöklädda fjällspetsar, öfver hvilka den sjunkande solen gjuter ett flammrödt sken. Jagthorn, skott och ropande röster från olika håll.

EN RÖST.

Föll björnen?

EN ANNAN.

Ja!

DEN FÖRSTA.

För hvem?

DEN ANDRA.

För kungen sjelf!

DEN FÖRSTA. Det var ett kungaskott! Han är och blir en mästarskytt framför oss allasamman. Jägarne framkomma på scenen.

EN TREDJE. Hujah! Hussah! Kamrater, nedåt fjärden! Ett utvaldt manskap nyss har ankrat der, Spetsbergare med klor och hvita pelsar, på blanka flottor, som den sista stormen i förgår timrade af brutna isar. Hör, hur de brumma! – Kungen vill, att straxpå deras fartyg vi uppsöka dem; att ej vår ovän, talrik nog förut, än mer förstärkes . . . Men, hvem kommer der? EN FJERDE

andtruten. Ett glädjebådskap! – Kungen har befallt oss att samlas mangrant, efter jagtens slut, till qvällsvard i hans faders gamla skogsslott, det för oss alla kära Jägarlust; en afskedsmåltid åt den främmande gesandten. DEN FÖRRE. »Envoyén», som han på välska betitlas af vår speleman? FJERDE JÄGARN. Just han skall i ett ärligt rus, till ömt farväl, nedsvälja fredsvilkoren. Allt i slottet är furstligt tillredt, att försötma dem: ty knappast fins för någon menniska en plats der öfrig; så fullproppadt är hvart rum med taffelbord, hvart hörn med skänkar, hvart golf med ankaren, med åmar, såar – likgodt! Ryms varan der, nog ryms afnämarn. FÖRSTE JAGARN.

O, hvilken kung!

DEN ANDRE.

Landsfader utan like!

DEN TREDJE.

Ej sant? vi äro hans, i lif och död?

ALLA.

I lif och död! – Friskt, gossar, nedåt fjärden!

De skynda bort.

———FLOEIO

uppträder.

Från citterspelare förbytt till skytt,

med namn ocli värdighet af hofmarskalk! —

Det är, att taga seden der man kommer.

»Slätt står sig vid mitt hof en sångens man,» — så sade Astolf, — »om han är blott detta; välan! tag sjelf en rang af hoftjenst.» — Så man blir i verlden allt, om obekymradt man låter sig få bli, hvad stunden vill! —

Dock — lifvet är en rätt, som snart förlorar all smak, om ej det starkt och flitigt kryddas; den bästa kryddans namn är: byta om.

Snart griper jag igen min vandringsstaf: min längtan ilar hän, med falkens vingar, till fosterlandets lagerkrönta

vår; jag kastar bössan bort, och marskalks-titeln, och hänger cittran åter kring min skullra.

Mitt jägarprof vid jordens norra gräns blir då en blott till hälften trodd romans, för vackra spinnerskor och vingårdsflickor!

Lyssnar.

Det prasslade bland furorna . . . En björn? — Nå ja! min gamle trätovän, slottsfogden från Jägarlust, som här uppsöker mig med andra delen af sin botpredikan.

SLOTTSFOGDEN med ifver.

En glop afbröt oss nyss, och ni försvann . . .

Som sagdt, min fagre ungersven från Valland, ni är för luftig för oss yfvevborne.

Ert land må vara dråpligt, som det säges; men ingen tack förtjenar det af mitt.

FLORIO.

Hvad ondt har det tillfogat er?

SLOTTSFOGDEN.

Först kom Hofläkarn hem, ifrån sin resa dit;och hurudan? Med hjernan full af vind, med kistor, proppade af galna böcker, dem nu han sprida vill bland våra hofmän, att (som det heter) slipa rosten bort från gudalära, seder, språk, med mera.

Godtl Hvad har följt? Att samma gökar än de äro, som förut; blott med en skilnad: när nu de tänka utan sammanhang, de kalla det, att tänka fritt.

FL0RI0.

Ha, ha, ha!

SLOTTSFOGDEN.

Ni finner detta roligt blott? — Förstås!

Jag borde minnas, att åt allt ni skrattar.

FLOEIO.

Yid alla helgon! Omotståndligt var ett löje vid de visa männens bild, — man kan ej måla trognare!

SLOTTSFOGDEN.

Nå! knappt

hann doktorn hamna, så anlände — ni; sjelf född inunder söderns sol! Dock det må lemnas er: af Astolfs hela sällskap är ni ändå den bäste.

FLOEIO.

Högst förbunden!

SLOTTSFOGDEN.

Till er fördenskull ställer jag en bön: den gunst ni njuter nu framför oss alla, begagna den — med samvete! Gör ej vår kung alltmer till främling för sitt folk! Ej blind jag är för värdet af ert yrke.

Ni diktar visor — vackra; — godt för er!Men han (förgät det ej!) är till för annat, än längta från sin tron till grönan lund, att leka dufva eller lärka; helst då grönskan är hos oss så karg och kort, att sådan trängtan lätt blir mer än vådlig.

FLORIO.

Ni menar då . . .

SLOTTSFOGDEN.

Nog af: i hopens ögon än är han samme kämpadrott, som förr; än skådar den i honom Herrans smorda, och finner all sin egen högsta kraft förklarad i hans helgade person.

Men vill ni helsas hofmarskalk (ett hittills i dessa bygder ohördt tignar-namn), så laga, att ert hof består, — och alltså att ej dess konung tappas bort!

FLORIO.

Ni ser

i svart allting.

SLOTTSFOGDEN.

Se sjelf, att folket redan vet sig föraktas af hans umgängsmän!

Skall det väl tröstas mycket af den kunskap, att han föraktar — både hof och folk?

Går.

FLORIO.

Ej orätt gubben har: och goda råd de äro här långt mer än vanligt dyra; vid tillfälle, kanske, jag hittar ett. —

Men hvad? En flock, som nalkas under sång Gif mig orakel, qväde! — Tyst! låt höra!

SÅNG på något afstånd.

Vilda, mäktiga sinne, njut!Se det präktiga målet: skjut!

Skälla hundarna, bäfva lundarna;

skytten går fram, och hans lycka förut!

FLOKIO.

De orden äro mina; lärospån på landets tungomål! I melodien jag lyckats bättre.

SÅNGEN.

Smattra, väckande jägarhorn!

Träffa, skräckande lod och korn!

Färga modiga högdjur blodiga;

bössa, sjung solo bland fjällens torn!

FLORIO.

Lik ett härskri klingar min visa mellan isarna och bergen.

Men sjelf jag bort dem öfva in: musiken är än ett lindebarn i detta land.

SÅNGEN.

Qvällsol, blänk öfver snöhvit fjärd!

Hjerta, tänk öfver drömmens verld! —

Yidt kring moarna hasta loarna,

ulfven och björnen sin rädda färd.

FLORIO.

I sanning! jagt och vinter ha sin fägring.

SÅNGEN.

Trötta jägaren hemåt går;gyllne bägaren bräddad står.

Högt från härliga stjernor, kärliga

minnen förtälja om ungdoms-år.

De sjungande aflägsna sig mer och mer.

FLORIO.

Ja väl! Förtälj allt hvad du vet, natur, du samtlighet af själens ursprungs-minnen! och låt mig se'n, i någon huld gestalt, dig trycka, som en brud, intill mitt bröst!

Ser sig omkring.

Allmoder Jord! hur praktfull äfven här!

I hafvets vågskum doppar solens eldklot sin brädd, i hopp att innan kort få tända den dag, som utgör dessa nejders sommar — det långa dygn, då sjelfva natten tvingas af hennes segerblick, att skifta färg och härma, lånande, sin oväns hy!

Isfågeln spelar i de röda strålar med guldgul fjäderskrud, och ripan trippar på skära drifvan, sjelf mer hvit än snön, och tittar på mig helt bekymmerslöst med sina vänliga, ramsvarta ögon.

Snöfinken har ej somnat än. Hvad sång!

Den har ej näktergalens ton: men dock den går till hjertat, från naturens hjerta. — Erinringar från när och fjerran! kommen och krönen med er aftonglans min dag, som sjunker ned i det förflutnas haf till sina syskon, för att sofva — evigt!

EN RÖST helt nära.

Förlorad! Gudar! Öde! ve, o ve!

FLORIO.

Hvem spelar der en grekisk tragedi?RÖSTEN.

Blott detta feltes än! 0 politik, du sphinx! har jag ej löst din mördargåta?

Står denna klippspets utom samhällsringen?

Fins ej i öknen ens en pörtets son?

FLORIO.

En narr i klassisk stil.

RÖSTEN.

På afgrundsbranter

jag sväfvar . . . Hjelp!

FLORIO

ropande.

Ja, strax!

RÖSTEN.

Skock millioner!

Så skynda då!

FLORIO.

Kothurnens talarkonst förbyttes till vältalighet i vargskinn.

Der syns den! Lik en klump af ragg och snö den kraflar utför klippan — Alldeles!

Jag drog strax känsel på min man: det är gesandten från vårt grannfolk.

Skyndar fram till honom.

Envoyé!

Till fots? 1 Guds namn, livad har händt? Er häst...

GESANDTEN tungt pelsklädd och höljd af snö.

Min häst? Han ligger med ett brutet framben der borta i ett bergstalp. Kungen flög liksom en stormvind på sin jerngrå hingst; vi flögo med — af höflighet. Må satan . . .

<P O •FLOKIO.

Låt den patronen vara! Många jern i elden har han; men han mins er nog.

GESANDTEN ruskar sig.

Ett hyggligt land ni valt till hem; rätt hyggligt! I sanning, värdigt sina första herrar, dem högst obilligt nu man skjuter ner, i trots af all ursprunglig ägorätt.

Ni är en väldig statslärd, om ni visar hvarför ej björn, och ulf, och räf i ro må bygga här och bo till domedag.

FLOEIO.

Undvikom klyftigheter! Tacka Gud, att nyss jag ej sköt på er sjelf. Jag tänkte få stoppa opp er åt hofläkarns, samling. Försoning, herr gesandt! En flaska vin, som gömt sig i min väska, står till tjenst.

Skål!

De dricka.

GESANDTEN.

Annat folk, en smula söderut, har nu åtminstone en skymt af sommar, med vårluft, blomster, gröna kullar, löfträd: här knarrar ännu snön, och yrar; dön hörs hvarje stund af störtande laviner, och hvart man blickar, bär en ängslig barrskog i kapp med edra fjäll och edra kojor sin hemska isdrägt, som i stel kristall med liflös prakt mot sol och måne glindrar.

Er hela jord har uppsyn af ett lik, och himlen står, liksom en mördare, i blodig skrud, betraktande sitt offer.

FLOKIO.

Ser ni? det halp — drick än en tår! Hvad eld, hvad bildrik flygt!GESANDTEN.

Om jag begrepe blott, hur eder kung kan härda ut häroppe!

Den tjuguåriga Apollo-bilden,

så smärt och fin, med gyllne silkeslockar

och mörkblå änglaögon, och en hy

af mjölk och purpur om hvartannat — herre!

Det är, Gud stratte mig, ett underverk; man skulle tro, att ej han vore infödd.

Har ej hans mor, tilläfventyrs, försett sig på någon vacker tafla — eller fånge?

FLORIO.

Gud vet. Måhända ock på en minister; de voro stundom farliga, att se på.

Ni sjelf — dock, jag er blygsamhet vill skona! Men är det synd orn kungen blott? ej ock om oss, hans arma folk? ej mest om mig?

GESANDTEN.

Det fans — tillåt mig — dock hos er ett anlag . . .

O

FLORIO.

Till Lappman eller troglodyt? Stor tack!

GESANDTEN.

Kort sagdt: ni tycks numera nästan inhemsk.

M en se omkring på edra nya landsmän, och medgif, att för slika menskoväsen kan solsken, snöglopp komma ut på ett!

De gissa halft, att skaparn har dem tecknat i tankspridd brådska på naturens utkast, och sedan glömt att plåna bort dem; derför de lefva blott i döfvande af rädslan att strykas ut vid första mönstringen.

Den största del af året ligga de kring spiselhällen, sluka gröt och porsöl, och lägga ved på ved, tills flamman blossar likt i en masugn, i ett helvete.Om detta lif är mera sömn än vaka, bekymrar dem ej synnerligt; man äter, man växer, blifver ämbetsman, får basröst, man gifter sig, man ailar barn, och dör . . .

FLORIO.

Se’n man likväl, på mellanstunder, först har roät sig att slåss med stolta grannar, som fostrats då till artighet snart nog, och skicka hit fredsmäklare, oändligt belefvade, — förutom när de frysa.

GESANDTEN.

Pest öfver freden, om dess tolk skall här emellan isberg dödas af förkylning!

Snart bringar norrskens-natten mig den lott, som re’n i middags väderflöjeln spådde.

FLORIO.

n

Ar ni ej klädd, som ginge ni till polen att samla skälspäck eller ejderdun? —

En patriot, helst en i vargskinns-pels, har väderflöjeln blott inom sitt bröst.

Att hacka tänder för en smula nordan, anstår det gästen från Jernbärarland?

Hur munter är ej denna vind, hur frisk!

Hur fejar den ej evigt blå sin himmel!

Se 4er nordstjernan! Skåda karlavagnen!

Hör silfverhjulets surr från Frejas spinnrock! Stor sak i näsa, fingrar, tår, när hjertat förbrödradt i sin kraft med dessa fjäll, från dem sig svingar upp till Valhalls salar.

GESANDTEN.

År detta språk ert allvar?

FLORIO.

F öreljud

det är af edra ättlings-skalders qväden,vid brasan sjungna mellan kammarns väggar.

Hvad skada, att ni sjelf ej får dem höra!

Ni blefve, intill svettning, varm deraf.

GESANDTEN.

Ån ingen skald var annat än fantast, och sjelf ni har en märklig rem af huden.

FLORtO.

Jag tror så med. Men trösta er! Se dit, tvärsöfver slätten af det frusna träsket!

Der ler från furuklippan kungens jagtslott; re’n tändas ljusen i dess fönsterrader, att vinka er till björnstek och till sömn.

GESANDTEN.

Hvad ni är huld! Hur skall jag komma dit?

Skall jag slå kana, denna hali mil fram?

FLORIO.

Nå väl! — Ni kan ej gå; er häst är halt; jag föreslår alltså, att åka skridskor.

Se här! jag kan just låna er ett par; jag följer er, så fort jag kan, till fots.

GESANDTEN.

Du store Gud! En man, som jag, — på skridskor! Ja, det är visst: man har vid detta hof' besynnerliga infall, egna nöjen.

I går, det lustpartiet utåt hafvet!

På bläcksvart vatten, mellan krithvit fragga af himmelshöga vågor, upp och ned for kungens speljakt fram, liksom en boll från bölja slängd till bölja; blåsten hven i tåg och linor; hvarje mast, hvar lucka i vinden knakade och pep: men Astolf åt frukost med orubbligt lugn . . .FLORIO.

Deri

ni borde gjort som han . ..

GESANDTEN.

Förtäljde sedan för damerna en saga om Magnetberg, högst öfverspänd och lång; då kom till slut en finnfisk, sänd att lära oss förnuft, slog med sin stjert omkring, och dref oss hem med kalla störtbad utaf vattuhvirflar.

FLORIO.

Ni sof, helt visst, förträffligt efter badet!

GESANDTEN.

I förgår åkte hela hofvet kälke, *

med kungen sjelf i spetsen; äfven då jag måste underdånigst vara med.

En gammal slottsfru gaf man mig att föra; men midt i branten tumlade vi af i famnsdjup snö; då skrek man: »Lär att styra, herr diplomat!» — Och nu, i dag, till råga, att springa kapp med er på milslång glansk-is!

FLORIO.

Ni åker ju; jag springer.

GESANDTEN.

Åkte nånsin en befullmäktigad, utomordentlig gesandt till hofs på skridskor?

FLORIO

Gör epok!

Gesandten skakar hufvudet.

Välan! Jag spänner dem på egna fötter; håll er i mina skört och skrid bakefter, så hinna vi nog snart till hofs.GESANDTEN.

Betänk —

FLORIO.

Har ingen nöd . . . men livad? Der nalkas ju vårt hofs Hippokrates, vår unge konungs lifmedicus; som vanligt inbegripen i någon filosofisk dialog.

Vill ni ej höra på?

GESANDTEN.

För Guds skull, nej! Filosofi? Långt heldre fiäder-thé!

Jag följer er på isen.

FLORIO.

Skönt!

Han spänner skridskorna på sig.

Se så!

Efter ett kort dröjsmål, griper gesandten omsider tag i hans rock, och de ila åstad utåt isen.

GESANDTEN

ropar.

För fort! Det går för fort, herr hofmarskalk!

FLORIO.

Håll i! Håll i, herr envoyé! Friskt mod!

De försvinna i fjerran.

HOFLÅKAREN och en hans LÄRJUNGE

uppträda.

HOFLÅKAREN.

Ännu du känner af naturkunskap ej alfabetet ens, min bror! Nu hör: Materien är alltings A och O; ett vexelspel af krafter och af lagar, som icke lefva, men dock gifva lif, och icke tänka, men dock skapa tanke.LÄRJUNGEN.

Det der va,r benigt.

HOFLÄKAREN.

Blott för oinvigda.

Fördjupa dig inom dig sjclf, och tänk dig tom rymd . . .

LÄRJUNGEN.

Det går helt lätt.

«

HOFLÅKARN.

Dernäst atomer, som fylla den med sina rörelser . . .

LÄRJUNGEN.

Ja, jag förstår; deraf blir då det tjocka, det verkliga.

HOFLÅKARF.N.

Så ungefär; — men nu vi störas; mer i morgon.

FLERA PERSONER AF JAGTSALLSKAPET

• börja samla sig på heden vid träsket.

EN JAGARE.

Hurra, bussar!

Slik jagt man såg ej sedan Nimrods tid.

EN ANNAN.

Bah! Ximrod! Hvad var han emot vår Astolf, när — som i dag — hans ljungelds-lynne vaknar?

EN TREDJE.

I jagten ser han krigets bild, och krig är just hans älsklings-yrke; slutas ett, så jagar han, i väntan på ett annat.Och sant är: bättre handaslöjder gifvas i verlden ej, — helst sedan nu han utbytt mot bössor våra gamla tröga armborst.

EN FJERDE.

Dock tröttnar man jemväl vid skott och skrål, ehuru kungligt nöje det vill synas.

HOFLÄKARN.

Derför må nöjet lemna plats åt nyttan, liksom en slinka åt en ärbar fru.

Men hvad är nyttans högsta mål? Kultur!

Och äro vi väl ett kulturfolk, vi?

ANDRE JÄGARN till sin granne, sakta.

Emellan oss: hvad är »kultur» för slag?

DEN SENARE likaledes.

Ah, det är ett af de der nya orden.

Håll med! Jag har för dem en skräcklig vördnad.

HOFLAKARN.

Hvad natt af vantro! hvad barbariskt skick i samfund, kyrka, boning, kök och källrar!

Jag medger: framsteg äro gjorda. Stort är redan det från pors till humla; större det nyaste likväl, från öl till bränvin, — lifs-elixiret; oberäknelig blir af dess upptäckt mensklighetens vinst.

Ännu dock öfverallt omhvärfver oss ett vidsträckt täflingsfält för visa mödor.

Får man hos oss ej söka än med lykta en kakelugn, ett kortspel, en anrättning för kännare (ej blott för ätare)?

Förstår man här ens namnet af en glace?

Dricks vin ej ännu blott vid kungens taffel? —Men ljuset segrar: våra barn cngång upplefva bättre bord.

ANDEE JAGARN afsidcs.

Aha! jag fattar: »kultur», i korthet, kallas allt det der.

FÖESTE JAGAEN.

Ja! bordets nöjen kunna klart begripas; allt annat har en släng af svärmeri.

HOFLÄKAEN.

Allt svärmeri beror på vanskött mage.

En redbart läcker måltid är, min vän, den bästa medicina mentis; ger alltjemt en viss å plomb åt mensko-jaget.

ANDEE JÄGAEN.

Men kungen...

FÖESTE JAGAEN.

Kungen! Han har egna griller; och flera nu än förr. Mig förefaller, att han, i nåder, håller oss för narrar.

ALLA.

Hvad?

FÖESTE JÄGAEN.

Jo, kamrater! så har spelemannen nu åt oss bryggt, den pickelhäringen!

För kungen och prinsessan snackar han från morgon intill afton, hvarje dag, om varma länder, om en evig vår, om skönhetens och poesiens verld, om riddarsagor, aningar, mirakler, och tusenfaldig dylik galenskap; hvaraf den klara följden re’n är tydlig,att majestäterna bli hufvudyra och anse vårt förnuft för oförnuft.

hofläkarn.

Det är den sjukans slemmaste symptom!

När tankförmågans fina mekanism

i hjernan tror sig vara öfverkroppslig,

ett andeväsen, en såkallad själ,

den blir af sådan fix idee helt stursk;

och det i alla slag af samma vurm,

från pjollrigt amm-skrock upp till helgad prestlögn.

FÖRSTE JÄGARN.

Liksom vår gamle slottsbjörns bondtro!

EN ANNAN.

Riktigt!

Dock skadar ej att bönder och birkarlar stå fast vid samma fördomar, som han.

HOFLÄKARN.

Mot vetenskapens udd han tröttnat spjerna.

FÖRSTE JÄGARN.

Der är han: väds, att han försöker!

SLOTTSFOGDEN hastigt framstigande ur ett bergpass.

Nej!

Minst nu det lönar sig, se'n tryckarkonsten

nyss uppfans af en doktor söderut,

som — billigtvis — blef tagen af hin håle.*)

HOFLÄKARN.

Vidskeplige!

*) Folksägnen om Faust sammanblandade ej sällan svartkonstnären Faust, som uppgifvits hafva varit en af Melanchthon personligen känd läkare, med guldarbetaren Faust, som var samtidig med Gutenberg och meduppfinnare af boktryckeri-kousten,SLOTTSFOGDEN.

Ej märks dock, att er vishet just minskat har den ledsnad vid oss alla, som göms hos kungen under våghals-larm.

FLEKA.

Bort med landstrykarn!

FÖRSTE JÄGARN.

Vackert! Se'n i går han sitter i rådkammarn; der, fördenskull, vår ryttar-fråga glömdes oafgjord; ty kungen, länge tankspridd, ropte plötsligt: »Ack, ägde jag en Grane!» och, på spörsmål af gunstlingen, gaf ett så lärdt besked hvem Grane var, att middagstimman slog.

HOFLÄKARN.

Hvem var den Grane då?

FÖRSTE JÄGARN.

Ah, gammalt tokprat! En häst, som bar sin herre genom eld.

Jag önskar, att han vore till, och bure spelorren in i elden, — om ej ut!

SLOTTSFOGDEN.

Han sigtar bra och dricker bra, likväl!

I dag han ensam skjutit åtta björnar.

FLERA.

Hvad? åtta?

ANDRA.

Ja!

SLOTTSFOGDEN.

På fyra när, så många,

Som Astolf sjelf; han träffar hvad han vill,en friskytt lik; ocli mins man, hur i middags han föreslog och drack ishafvets skål?

Jo: i en enda klunk (vid Gud!) han tömde det gamla Atle-hornet, — riks-klenoden, — och lade sig, svept i sin läderkappa, helt makligt ner till middagsro på snön, med en af björnarna till hufvudkudde.

CHOE.

Ha, bravo!

FÖESTE JÄGAEN.

Verkligen? — Han folkar sig.

HOFLÄKAEN.

Ja, detta sätt att sofva har han lärt af Astolf; dock mot vetenskapens reglor.

MÅNGA EÖSTEE.

En präktig fyr!

ANDEA.

Och säkert adelsman!

EN JÅGAEE.

Nå, se ej nu så spotsk ut, arkiater!

Ni lät ju sjelf med god smak adla er.

SLOTTSFOGDEN.

Hvar man sin svaghet har. Hans blef, att klinka

på cittra, samla sagor, söka rim:

min är, att tro på Gud och tro på adel;

Den dem förnekar, får med mig att göra.

Drager hirschfängarn.

FLERA.

Frid, gubbe! blif ej het!

SLOTTSFOGDEN.

Ert nya bokvett, herr plåsterprins! jag kan det utantill:Att börd och namn är slump; att rättighet, som byggs på dem, är dunst; att adelskap är lika litet yrke, som förtjenst, — men blott och bart ett luftigt hägrings-oting, en prålflärd, som bör snart bli gammalmodig. Ar det ej så?

HOFLÅKÅRN.

Jo tvifvelsutan; dock . . .

SLOTTSFOGDEN.

Att bära ärans arf från led till led;

att helga jordens odling genom ärans,

att vara i person ett hjelteminne;

att för en nutid, som ser blott på sig,

stå fram som forntids och som framtids tolk,

i uppdrag, ej bestämdt af andras nyck,

men af den stränga pligt, som ärfts i börden;

att tänka ridderligt om drott och land;

att kämpa ridderligt för båda, — ej

mot utländsk ovän blott, men ännu mer

mot inländskt trälförstånd och krämarsinne:

Guds död! det tycks mig vara yrke nog;

försök att lära det!

HOFLÄKARN till sin lärjunge.

Han i kultur står ännu qvar på kirsedrankens ståndpunkt.

EN AF JÄGARNE ser sig omkring.

Från bergen komma nya ilockar. Snart enhvar kamrat fins här. Men kungen dröjer.

EN ANNAN.

Der ha vi gunstlingen i stället — blixt!

Hvad den kan ränna öfver is!FLORIO på stranden, för sig sjelf.

Till pass

bondslädan kora; ty envoyén blef tråkig.

JÄGARNE.

Hvar vistas kungen, hofmarskalk?

FLOKIO.

Visst nära; • sjelf han ju stämt oss hit till denna stund.

EN ÄLDRE JÄGMÄSTARE.

Herr Florio! ni är en egen ture, en hurtig junker: men att ni på kungen inympar er, har gifvit oss till frukt ett sällsamt mellanting. Du milde Gud!

Hvem skulle tro, att denne lejon-yngling,

i hvarje fara kyligt oförvägen,

den samme är, som sitter mellanåt

med kinden stödd mot handen, halfva dagar;

ja, ofta nattetid i sina rum

går drömmande och suckande omkring,

en mjältsjuk flicka lik, som önskar giftas?

FLORIO.

Tänk, om han vill det?

JÄGMÄSTARN.

Narrverk! Brudar växa i våra tider ju på alla trän, och skakar man, så falla de i klasar, — om ock de prunka med prinsessors namn! Hvem räcker, menar ni, en korg åt honom?

Men Astolf är mot könet •— höfvisk blott;, han har ej sinne för mor Evas döttrar.

FLORIO.

Han, till hvars själ, så känslig och så rik, hvar blomma hviskar och hvar källa sjunger,har intet sinne för det kön, som föddes att göra lifvet mildt och jorden skön?

Hvad vore verlden utan qvinnor? Hvad har mannen njutit, när han ej har pröfvat den ljufva bojan af en qvinlig famn?

Det felet stal han ej, åtminstone,

från mig, som alltid lidit af ett motsatt! —

Tvärtom, kamrater! just för mycket sinne

han äger för att finna, liksom vi,

sin lågas föremål än här, än der,

än under en gestalt och än en annan,

till veckors eller dagars tidsfördrif.

EN JÄGARE.

Rätt mycken synd det är emellertid om den svanhvita nattvioln, som farbrorn i testamente lemnat honom.

EN ANNAN.

Ja!

Hans vackra syskonbarn får ock betala det nya grubbleriets härlighet.

Vår tysta, englablida, gåfvomilda prinsessa Svanhvit-, som växt opp med honom från vaggan och från dockan — knappt en blick han skänker henne nu.

FLORIO.

Ack, vänner! Kärlek

kan ej befallas.

EN TREDJE.

När i klosterskolan jag lärde mig slå boll, en glosögd pater höll stundom tal om något knäfvelstyg, som — om jag rätt mins — hette ideal.

Det qväljde ofta Romare och Greker, när blodet steg dem uppåt hufvudet.— 24 —

Tänk, om vår kung har råkat ut för sådant? Om här i öfvervåningen . . .

Han pekar på pannan.

MÅNGA RÖSTER.

Bevar' oss!

HOFLÄKARN.

På post jag står: hvar ideal-sot lätt jag botar, och det inom tredje dygnet, med åderlåtning och med svält.

FLORIO.

Probat!

Om blott den sjuke botas vill. —- Men se! Hvad rör sig der på vestanfjällets sluttning!

FLERA.

Det är vår sista flock, — skidlöparne.

ANDRA.

Och äfven ibland dem syns kungen ej!

Skidlöparne anlända.

- FLORIO.

I gode herrar, hvad gör kungen?

FLERA bland de nyankomne.

Kungen?

Vi söka honom här, hos er!

JÄGMÄSTARN.

Min Gud! Hvad skall man föreställa sig derom?

EN AF SKIDLÖPARNE.

Jag hörde nyss hans horn, och lopp strax dit, hvar ljudet kom ifrån; men fann allsingen.EN ANNAN.

.Tag likaså.

EN TREDJE.

Jag äfvenledes.

EN ÅLDRIG JÄGARE tränger sig fram.

Jag

har enkom efterletat honom, fåfängt försport, än här, än der, hans horn, ja röst! —-Gud skydde honom! — Bröder! Osterbygden af denna skog högst undersällsam är, och ingen såg ännu dess gräns. Ett rå skall ha sitt rike i de ödemarker, från hvilka vår nyfikenhet är bannlyst.

HOFLÄKARN.

Ett rå? ha, ha, ha, ha! det må jag säga; har du väl sett ett rå, du söndagsbarn?

DEN FÖRRE.

II

An om så vore?

FLORIO.

All erfarenhet inskränks ej till schatullet och kastrullen.

HOFLÄKARN.

För platt satir har jag ej svar.

FliORIO.

Må vara! — Men eget är: så vidt, som folket mins, rätt långt har ingen än åt öster inträngt i denna skog; der möta tusen hinder.

DEN GAMLE JÄGARN.

Och de, som trotsa hindren, komma bort för alltid.

Atterhoms Dikter. I. 2HOFLÄKARN.

Troligt nog! men släpp blott mig ditin, att svedja der, rothugga, dika . . .

SLOTTSFOGDEN.

Den värsta faran är den gamla grufvan, som re’n liar sväljt så många rof. I skymning af snö ocli buskar gömd, hon i försåt mot sina offer gapar. Afgrundsdjupa på vandrarn bida dess förfallna schakter, der trollen ostördt

hamra nu sin malm och törsta efter kristet blod.

Bland sällskapet skönjes en allmän oro. HOFLÄKARN.

Nu nog!

Mumlar och känner sig på pulsen.

Två gånger två är fyra. — Riktigt! Ån jag har min sans; men tokigheten smittar.

Han går.

FLORIO

afsides.

Mig sjelf' gör Astolfs bortovaro brydd; ty redan inpå natten lider tiden.

Högt.

Kamrater! glad förtröstan! — Mins man ej, att Astolf icke alltid hör på råd?

Att han rätt ofta söker enslighet?

Att han ej sällan glömmer tid och rum? — Nu väl! här går hans enda återväg till slottet; här upptända vi en stockeld, och lägra oss kring den, och spela sedan en visa, öfverljudt, att berg och dal må gensvar ge åt våra horn och röster.

Kanske han då förnimmer oss. Om icke, så ströfva vi, så långt som vi förmå, på spaning genom skogens natt.ALLA.

Må ske!

Stockelden antändes. De lägra sig omkring den och uppstämma med sång och valdthorn:

Ungmön i lunden på jagtnätet band, morgonfrisk, morgonklädd; snöfågeln satt på dess band.

Jägaren ropte: »min flicka, sitt still, fågeln af handen nu skjuta jag vill; blif ej så blek! se, hans lott är ju söt: hårda bädd! hulda bädd!

Huru ljufligt, att dö i ditt sköt!» -

»Skjut!» sade mön: men för blixten så brådt spratt hon opp, späd och rädd; in i dess barm flög hans skott.

»Gerna», hon suckade, »kysste du mig; döden blef också en kyss ifrån dig! stå ej så blek! äfven denna är söt: hårda bädd! hulda bädd!

Huru ljufligt, att dö i ditt sköt!»

Jägarn tog bössan, i mynningen såg; i en blink från dess brädd lydde en kula hans håg.

Nu till sin mö, i den grönskande skog,

Sönk han mot blodiga barmen, och log:

»var ej så blek! se, vår lott är ju söt: hårda bädd! hulda bädd!

Huru ljufligt att dö i ditt sköt!»

Buskbeväxt hed i en annan, ännu ödsligare skogstrakt. Natt; klar och upplyst af ett starkt norrsken.

ASTOLF

ensam.

Man hör mig ej. Så tystna då, mitt horn!

Jag har förirrat mig; jemväl till fotsdet knappast möjligt är att tränga fram.

Yälan! min jagt blir då en upptäcktsfärd; var mig välkommet, nya äfventyr! ocli du, o polens klara stjerna, lys min gång, som förr, till något lyckligt slut!

Han betraktar henne.

Min moder höll dig kär. Hon sade mig, att stjernor voro änglar, och att du var den, som styr vår nord på Guds befäl. Alltsedan drack mitt öga, hvarje qväll, med rörelse din milda kungaglans.

De lärde säga, att du är en verld.

Kanhända bor min moder hos dig nu, och ser på dessa snöfält, och på mig!

Ännu min själ är din. Jag mäktar än,

0 moder-stjerna! härda ut din blick. -—

Se dock ej på mig så. För öm, för stark År din magnet. Jag får ej vara barn.

Efter en stunds fortsatt vandring.

Ja, fordom! — Dock, hur kan vid tjugu år man tala om ett fordom af sitt lif?

Månn ej derför, att allt, hvad hjertat vill, en saga blott, ett evigt fordom är?

Det börjar mulna. *

Godt! Kläd dig, himmel, i ordentlig natt!

Der natt är natt, är dagen också dag.

Hvad njutning har man väl af någondera,

1 detta tröga land, der båda blott med möda skilja sig ifrån hvarann, och tvenne gånger, ungefär, om året aflösa stumt hvarandras grymma vakt?

Nu påstår man, att våren här begynt:

hvar? I kalendern! — Hvilken årstid! — Ja,

långt hellre då jag föredrager den,

som ej gör anspråk på ett sydligt namn;

den oafbrutna natt, då fästet kröns

af outtröttlig aftonrodnads prakt,

och fjällens hjessor, ur det afgrundsdjup,

hvars mörker höljer deras fötter, sidor,uppresa hvasst de hårda tinningar mot dunkel himmel, vådeldsflammor likt, att två i glansen af en osedd sol de snöbetyngda, tusenåra lockar.

Kom, milda måna, liksom då, och ställ i spetsen dig för silfverstjernors dans, och sakta väck på hjertats luta opp de skära strängar, som i dagens larm ej tolka få sin vällust och sin klagan.

Förfäras du för detta norrskens-svall, som nalkas östanfrån med blodig gnistring? Hur mångengång jag såg dig bleknad fly, när öfver svepningshvita berg och fält dess purpurskymning göts från himlens hvalf, der svärd och spjut sig rörde öfverallt och mordets röda bölja tycktes brusa! —

Ja, nattens drottning! sådant är det lif, som åt oss arma dödlige förunnats: förgäfves hoppas vi att öfva få vårt bröst, vår liand till fridens strängaspel; snart griper oss en vild, fiendtlig makt, de fleste digna då; blott hjelten går sitt dystra mål emot, med upphöjd glaf, och vågor utaf blod beteckna vägen.

Himlen är öfverdragen med svarta skyar.

Jag önskar, att en koja snart jag funne, ett näste hurudant som helst: ty sömn behöfver jag; och alltid villigast

infann han sig på mina ögonlock ju hårdare mitt läger var, i tält, i hålor, eller ock på bara marken, der på en björnhud sträckt, i mången dröm jag såg hvad våren är, och ack! än mer, hvad denna kärlek är, som skaldens dikt så ljuft förstår att måla och beprisa.

Hur osäll spratt jag se'n, hur mulen opp ur mina gudasyners paradis, vid trummans härgny, vid trumpetens rop, att åter kriga — jaga — och regera!Ha, lrvilken krona! mellan larver buren, emellan mumier, för hvilka evigt förborgadt är, hvad i mitt hjerta lågar! för hvilka ingenting i verlden vore mer främmande än jag, i fall jag ej som domare, som krigare, som skytt dem vigtig syntes och beundransvärd!

Jag tadlar icke dem. Bland snö och fjäll, och träsk, och svedjeland, och ormbunks-hedar, ej födas kan ett bättre folk, än mitt.

Hos våra grannar står dessutom just ej mycket mer berömligt till. Kanhända begär jag något, som ej hela jordeji, ej hela menskoslägtet mäktar ge.

Det möjligt är, att för en själ, som min, ej någon annan njutning fins, än den att sofva och att drömma. Om så är, du is-natur! så har din vinternatt i sanning en förträfflig afsigt. Lång hon blef, att räcka till för långa drömmar.

Jag mycket lärt af dem; kanske det mesta

af livad jag vet. O! gåfves det en trolldom,

som dränkte all vår nakna verklighet

så djupt i drömbilds-verldens ocean,

att ingen brygga nådde frän vår jord

till diktens evigt sommargröna ö,

som der i blomsterslöjor, solbeglänst,

för hjertat höjde sig till landningsplats,

med alla barndomsänglar, lekande

kring blanka källsprång, mellan höga palmer!

Jag skulle genast, för hvad pris som helst,

förbyta mot ett sådant drömmeri

mitt vakna lif, mitt tomma hjeltenamn,

min hemska fosterbygd, min tunga spira. —

Mörker, storm, häftig åska och slagregn.

Till kolsvart natt och skog ett värdigt tillägg: regn, åskeslag, — mot årstid och naturlag! — Du, höga fur, bred manteln ut till värn!

IJan ställer sig under ett furuträd,Tyvärr! du tycks dock sjelf på föttren svigta, försagd, när rundt omkring, i röda harnesk, härhöfvidsmännen för naturens andar, den starka eldens söner, tåga ut ur himlafästets vidt uppslagna portar; och från ditt hår, som sprids än hit, än dit af ångstens bäfvan, störta nya strömmar på gästen, som ditt värdskap svagt beskyddar.

Han fortsätter sin gång.

Lugn, unga blod! Ilvarför ej hylla gladt de helga elementers öfvermakt?

De söka, liksom du, i striden frid; när luftens moderliga bröst betungas

Ö O

af qval, som skymma hennes ljusa blick, uppföra hennes första barn ånyo sin ungdoms kämpaspel, i mildrad

härmning, tilldess det blåa ögat åter småler. —

I sanning! blixten är tjenstvillig. Nu jag skönjer hand och fot åtminstone.

Trenne väldiga ljungeldar på en gång.

Tack, himlamakter, för de snabba blossen!

Der, österut, jag såg en slätt begynna;

jag har ej långt till den. — Men hvad? Bortom

det kala fältet, från ett högländt ställe,

ett ljus mig vinkar, likt en gästfri helsning

från någon mensklig boning? — Ja, och tydligt

jag branta klippor ser omgifva den.

Välan! framåt! Bevinga mina steg, du, blida lycka, som, så kunglig sjelf, än gerna kungars vän och sällskap är!

Han skyndar bort.

Brant bergshöjd; öfverst, i en med mångfaldiga spetsar, liksom torn, försedd klippmassa, visar sig en rymlig, hvälfd grotta. På något afstånd skönjes en hafsfjärd i dimma. Tvenne mot hvarandra lutande, pelar-lika fjällstycken bilda till grottan en triangelformig ingång. Svalor, tranor, lommar, vindspolar och stormfåglar hafva byggt sina nästen öfver och i trakten af ingången. Grottan upplyses ai lyktgubbar, som sväfva omkring hvalfvet och väggarna. Midt uti, på en eldstad, upp-flämtar då och då en halft förkolnad glödhög. Framför eldstaden sitter Viudarnes moderANEMOTIS,

en urgammal, nästan oformligt storväxt gumma, klädd i en svart, fotsid kofta, med ett eldrödt hufvudkläde, under hvars ofantliga, beständigt af och an fladdrande snibbar det långa, gråa håret likaledes oupphörligt fladdrar omkring ryggen och skuldrorna. Hon spinner på en rock, hvars hjul snurrar omkring med en häftigt susande fart, och från tenen flyga gnistor och hagelkorn om hvarandra, med hvilka lyktgub-barne leka under bemödande att fasttaga dem.

ANEMOTIS.

Röda gossar, blanka barn, låten bli mitt granna garn!

Nordan vill ha kappan färdig, men min varp vill ej bli härdig.

Stilla då, deroppe! — Xej,

Sådant väsen tål jag ej.

LYKTGUBBAI1NE.

Gamla moster, låt oss vara!

Ingen fara, ingen fara.

ANEMOTIS.

Ingen? — Jemt i sus och dus lefver ju mitt hela hus; komma man och söner, skrikes:

»kläder, mor! och mat desslikes!»

Ingen sig bekymra vill hur allting skall räcka till.

„ O

En svala kommer inflygande.

Hvad vill du, min snälla tärna?

Såg du Zephyr? —

SVALAN.

Ack! hur gerna sade jag: han kommen är!

Men ett annat bud jag bär.

Skön, som han, men mycket större, nalkas hit en ungersven; rustad som till strids, fastän blid han syns, liksom den förre.

Endast något blek och dyster, säkert matt af köld och regn;herskarinna! om dig lyster, unna honom nådigt hägn!

Hon flyger ut igen.

ANEMOTIS.

Ilvem af dem, som jorderingen fostrar upp till dödlig lott, hann väl förr till detta slott?

Utom mina vindar, ingen känner hit ens vägen blott.

Kommer någon Gud, att språka med min stormiga gemål? —

Men han är ej lätt att råka och besök han aldrig tål.

iramför ingången synes Astolf, med draget svärd i handen. ASTOLF.

Det ena undret hopas på det andra.

Först denna natt, som aldrig tager slut; se’n denna kula, dit jag klättrat har med mer besvär, än alla mina fälttåg tillsammans kostat mig; och nu en egen, högst sällsam kyla flägtar mig ur dörren till mötes. Visst hon är ett tillhåll blott för skälmar, mördare, illgerningsmän, som här sig dölja undan menskors samfund.

Han blir varse gumman, den inre beskaffenheten af grottan, och stannar orörlig midt i öppningen*

ANEMOTIS.

Min åsyn kan ej mer förvåna dig, än din förvånar mig, du fagra skepnad!

Om du en menniska dig kallar, vet: den första är du då, som någonsin har satt sin fot inom min gömda boning.

ASTOLF.

Jag är, hvad du har gissat. Säg mig du, hvad jag om dig och om ditt hem bör tänka.ANEMOTIS.

Det gör mig ondt 0111 dig, ty du är vacker!

Helt säkert någon utaf mina söner har, utan pappas löfte, stält dig hit, af bara nyck, och för att visa gubben, att man är karl och blåser som man vill.

Men vet du, det kan kosta dig rätt dyrt!

Man är just ej nogräknad här, min vän, om ett par lungor flera eller färre.

ASTOLF träder fram.

Tro icke, att jag bäfvar, gamla qvinna,

för hvad jag ser! Bland nordens barn ej sällan

det tim ar, att en yngling eller mö,

och helst af kungablod (som jag), blir lockad

till dem, som bo i berg, i träd och sjöar;

och mången stannade för alltid qvar.

Men slikt bekymrar icke mig. Du är berg-drottningen, förmodar jag, som herskar i denna trakt. Om du ett

furstligt sinne i bröstet bär, så tillåt mig att hvila inom din borg, tills dagen åter gryr!

Jag har förirrat mig. Du synes mild.

En drottning kan ej sakna ädelmod.

Nog har jag kraft, i annat fall, att sjelf min väg mig härifrån tillbaka öppna; men jag förtror mig åt ditt majestät: sjelf konung, helsar jag i dig min like.

ANEMOTIS

smickrad.

En drottning är jag ej, och minst ett rå: men större makt jag har, än någondera.

Var lugn! och dröj, så länge sjelf du vill; din kraft — den mät ej här, jag råder dig! — Jagnmaka är åt vädrens höge gud, åt Aolus, hvars namn kanske du hört: och alla Vindar äro mina söner.Men deras far är nästan aldrig hemma, och sjelfva vistas de, hvar på sin ort, att göra ömsom ondt och ömsom godt.

1 detta ögonblick likväl jag väntar de sista hit till något vigtigt rådslag.

De äro alla hedersmän i grunden, fast litet buttra i begynnelsen.

Det är så deras sätt. — Du arma gosse, hvad du är'lik mitt älsklingsbarn, min Zephyr! Med honom dricker du helt visst, på stund, en hjertlig brorskål. Stå ej nu och undra, du vackra menskobarn! Kom hit och värm dig. Du är ju, alltigenom, våt af regnet!

En dugtig brasa strax skall göras opp. —

Värst lär det bli med maten. Vädren äta ej synnerligt solida rätter. Menskan förstår sig blott på stadig spis. Nå, nå! jag ger så godt jag har.

ASTOLF.

Jag tackar!

ANEMOTIS.

Säg,

hvad tycks om brödfrukt? och 0111 frisk sallat af finsta slag, med indisk krassa prydd, och doftande af pomeransens blommor?

ASTOLF.

Förträffligt!

ANEMOTIS.

Att begynna med...jo, jo! men sedan? — Kan jag tro, att kokosmjölk dig smakar? varma soppor nyttjas ej i detta hus.

ASTOLF.

Min fru! jag länge önskat att göra en så ädel drycks bekantskap.ANEMOTIS.

Det var då just en lycklig träff att Sunnan mitt visthus fyllde nyss med kokosnötter.

Har du väl nånsin smakt javanska svalbon?

ASTOLF.

Blott läst derom.

ANEMOTIS.

En kostlig läckerhet!

Dock bör, hvad inländskt är, ej heller ratas. Ett nordiskt sylt du välja må: men hvilket? Af åkerbär? måhända jungfrubär?

ASTOLF.

Det förra, med förlof.

ANEMOTIS.

Ja, det är sant: de senare ha bättre namn, än smak.

Men du är liknöjd, du, för vackra jungfrur; ty du ser sjelf ut liksom en af dem.

Hon tar honom smekande under hakan.

Nå, nå, herr prins, blif inte ond! Det var ju ingenting att rodna för. De bry sig i alla fall om dig, det ser jag på dig!

Men — för att återkomma till vår mat. . .

ASTOLF.

Frikostiga värdinna! nöjd och tacksam jag njuter allt, hvad du behagar ge mig; blott med det förbehåll, att min portion blir någorlunda rundligt utmätt.

ANEMOTIS.

Godt!

Jag vet, att mcnskomagar äro dryga;

men så står ock mitt kök på bästa fötter. —

Jag märker, att du kan, i många delar,bli bordskamrat med Zephyr, — fastän han af alla rätter suger ångan blott.

Men ett nödvändigt måste du fördraga,

0111 du vill bli hans vän. Han bjuder dig helt visst den allrastarkaste champagne, och fordrar, att du dricker den i kapp med honom, som är van dervid.

ASTOLF.

Champagne?

ANEMOTIS.

Ja, ja, det är en vådlig dryck.

ASTOLF.

Qvarlefvan

ifrån Olympens nektardrufvor?

ANEMOTIS.

Möjligt!

Men profva lagom denna saft. Jag sett vid slika prof och icke just så sällan de käckaste af mina söner svindla.

Var öfvertygad: du, du står ej ut

med hälften ens utaf det mått, som fyller

med perlefragg min Zephyrs lilla snäckhorn.

ASTOLF.

Min kraft kan svigta, men min håg är mäktig; jag hoppas, att herr Zefyr ser till viljan.

ANEMOTIS.

Min ros, du är ett mönster ibland prinsar!

Men hvad? jag glömde brasan! — Ja, en matmor, hon har så mycket i sitt hufvud.

Hon lägger en mängd ris på eldstaden.

Blott

jag hade någon här af barn och barnbarn!

De kunna pusta, de!

Bergpelarne vid ingången gifva ifrån sig ett starkt, länge uthållande ljud. Ett brusande i luften höres allt närmare och närmare.Nå väl! jag hör dem; blir ulfven nämnd, så plär han komma ... Ostan! Fort in, och blås upp elden!

Östanvinden, en rese i sydasiatisk drägt, med en krans af lotusblommor lindad om turbanen, ilar fram till eldstaden och andas på riset; en klar låga flammar opp och sprider ifrån sig en nästan bedöfvande vällukt. Vid eldens anblick draga lyktgubbarne sig undan och försvinna i väggspringorna. Det hvinande dönet tilltager, och genast efteråt anlända Nordan och Sunnan; den förre lik en riddare i stålglänsanae rustning, den senare lik en förnäm vildman från söderhafs-öarne i en vidunderligt brokig fjäderklädning. Hvar och en följes i spåren af sju mindre Vindar, såsom betjening. Alla äro mer än jättehöga, med drypande hår och mantlar, bistra ögon, kinderna upphetsade af stormen och slagregnet.

ANEMOTIS.

Raska söner, välkomna, tusenfaldt välkomna! — Gossar, här får jag föreställa er en gäst; en menniska, som tagit hit sin tillflykt.

Jag hoppas, att 1 så bemöten honom, att han en gång må prisa vid sitt hof (ty han är en såkallad prins, en kung) det fina lefnadsvett, den aldrig sparda uppfostran, som jag moderligt er gifvit.

Vindarne nicka åt Astolf, så vänligt de förmå, vilja omringa och tilltala

honom.

Nå — sakta, sakta! — Tron I att en dylik

hvitsippe-varelse kan härda ut

att midt bland er, liksom en själlös klippa,

kringrytas och bepustas på en gång

af alla edra munnar? — Hör, herr prins!

Tag inte illa opp! men stig helt varligt dit bort i vrån, bakom den höga skärmen, tills Zephyr kommer. Här blir nu i huset en smula drag; din lunga vore snart förkyld af mina söners andedrägt.

Jag kan ej hjelpa att du än får frysa en liten stund. Ursäkta mig! Jag rår ej.

ASTOLF för sig sjelf.

1 sanning, hon har rätt. Jag måste lyda.

Drager sig afsides.Jag ville väl, att en och annan här

af mina hofmän ock befunne sig,

och såge, hur den djerfve krigarn Astolf —

björnjägar-konungen — behandlas här

liksom en värnlös pilt, med smek och namnara

för fägring och beskedlighet! — Bra roligt

det vore, framförallt, att höra nu

hur min lifmedikus, den högtupplyste,

sig yttra skulle öfver detta sällskap.

Vindarne hafva mellertid stält sig omkring elden att värma sig. Ur skaran af Sunnans betjening framstiga några till Anemotis, och nedlägga, under djupa bugningar, en mängd kastanier framför henne på spishällen.

ANEMOTIS.

Bra! det var snällt! De skola stekas genast; för öfrigt är er qvällsvard redan färdig.

Under det följande sysselsätter hon sig med kastaniernas tillredning; åt-skillige af de tjenande Vindarne äro henne dervid behjelplige.

Men gossar! har då ingen något nytt

att säga mig? Hvad har man haft för händer?

Du, Sunnan, står och ser så spefull ut;

har du nu åter gjort ett tjufpojkstreck?

SUNNAN.

Lustigt jag tumlat i yrande sand . . .

NORDAN faller honom i talet.

Hej! hvad jag körde de skeppen till strand...

ÖSTAN

likaledes.

Stilla! jag kommer från morgonens land . . .

NORDAN

ryter.

Stilla, du sjelf, rosensmekare!

SUNNAN på samma sätt.

Tig!ÖSTÅN likaså, till begge.

Aldrig jag viker för dig eller dig.

ALLA om hrarandra.

Tyst då! — Låt mig få berätta! — Håll mund! — Sqvallrare! — Narr! — Jag dig qväfver på stund! —

De börja slåss.

ANEMOTIS rusar opp och skiljer dem åt.

Hvad! understån I er, att inför mig så larma? Är det ej er mor, som I vanhedren så inför en främling, vårdad af hennes skydd? — Ha, vid den svarta Styx! ett gny ännu af ilska — och jag ropar er fader hem, att hålla rättegång!

I darren? Ja, han komma skall med säcken, den grufliga, der han er ofta fängslat; tillsammans då vi skola stoppa in er, och knyta till så hårdt förvaringsrummet, att I på år och dag ej slippen lösa!

ÖSTAN.

Nå, nå, min goda mamma!

NORDAN.

Var ej ond!

SUNNAN.

Jag skall bli högst beskedlig!

ALLA.

Mamma! nu

ordentligt vilja vi förtälja . . .

ANEMOTIS.

Tyst!

Jag får ändå visst ingen reda på er,förrän I ätit, druckit, sofvit ut. —

Men har då ingen sett på vägen till den stackars Zephyr?

Vindarne göra nekande åtbörder.

Långt på natten redan det lidet är; jag börjar just bli ängslig.

Hvad orsak vållar väl ett sådant dröjsmål?

Zephyr, en liten skön gosse med långt ljuslockigt hår och hvitskimrande vingar, står leende i grottans ingång. Han är klädd i en tätt åt kroppen sittande liffärgad drägt, med ett fladdrande skärp af silfverskir: på hjessan bär han en krans af mångfärgade små blommor, inflätade mellan halft utspruckna törnrosknoppar; öfver venstra armen, samman-vecklad, en liten ljusgul kappa. Bakom honom synas sju vindar af ännu mindre storlek, alla af ett barnsligt och täckt utseende.

ANEMOTIS.

Ack! se, der är du, Zephyr, söta gosse! — Sjelfsvålding! hvad du gjort mig oro! — Säg, hvar du så länge dragit ut på tiden?

Zephyr skyndar sig fram och omfamnar henne. Ljumma flägtar sprida sig åt alla sidor och förmildra småningom grottans kylighet.

ASTOLF

sakta, stickande hufvudet framom skärmen.

O, hvilken tjusande gestalt! Ett barn af tio år han syns, och ur hans ögon, två himlar målade i miniatur, en molnfri oskuld ©förgängligt småler.

O Ö o

Cupido sjelf var hälften ej så skön.

Hur täckt kring hals och axlar sidenhåret sin gullflod krusar! och hur ljufligt röras beständigt på hans vingar af och an de fina, späda fjädrarne, som skifta ur hvitt i blekrödt och i himmelsblått! —

Ja, äfven dig jag såg i forna drömmar; och du mig förde fjerran bort, långt bort, till outsägeliga öden!

c5 O

ANEMOTIS till Zephyr.

Tala!

Du nog mig smekat har. Jag är ju godigen, som jag, tyvärr, mot dig är alltid.

Gif hit din lilla kappa! Hon skall torkas.

Du har väl glömt dig, efter vanligheten, qvar på din ö?

ZEPHYR.

Lycksalighetens? Ja!

SUNNAN.

Han är sig lik, den gynnarn! och ändå du aldrig, mamma! näns att banna honom.

ZEPHYR.

Hulda moder! banna ej din trogne son, att så sent han ofta kommer derifrån!

Bröder! om I sågen blott engång min syn, flydde hvarje rynka edra ögonbryn!

Var mitt vittne, Ostan, du, som sjelf ibland har med mig besökt lycksalighetens land! —

O, der allt, hvad jorden sig som skönt har tänkt, herrska får, af tiden evigt oförkränkt; der hvar gårdag hviskar till hvar morgondag: »broder! du blir ännu mera säll, än jag!»

Hvart jag sväfvar, ila med mitt minnes gång, locka se’n mig åter med ditt ljufva tvång!

Astolf lemnar sin vrå, och närmar sig under det följande steg för steg intill Zepbvr, med en beständigt mera spänd uppmärksamhet.

ANEMOTIS.

Min son! Du är mig nästan alltför lyrisk i din berättelse. Dock, vidare!'

ZEPHYR.

Se! jag i prinsessans trägård mig befann; hennes nymfer glädtigt sprungo om hvarann. Kring en springbrunn lekte hök och dufva vi: jag var höken; alla fick jag tag uti.

Mången mun, lik rosen morgonfrisk och täck, kysste mig i tysthet bortom mången häck.Se’n en dans begyntes: jag anförde den; fullt i trädens toppar var af spelemän.

Näktergalen kom med hela sitt kapell,

och hans gunstling, trasten, var just utmärkt snäll.

De, som icke sjöngo, slogo kastagnett

med de nätta vingar, på ett hurtigt sätt.

Gräsens alla vättar, i sin blomsterprakt, nickade med bifall åt musikens takt.

Afven stjerneblomstren, på sin blåa äng, kommo fram, se’n solen gått i purpursäng.

Liljan neg helt djupt för sin förnäma slägt, månan log, och sade: »flicka, det var täckt!»

Då en allmän hviskning: »Tyst!» — »Prinsessan?»

— »Ja!»

»Hennes röst och luta!» — »O, Felicia!

Och från ändan af en höghvälfd lag-ergånff

O Ö O Ö

sam på välljuds vågor fram en himmelsk sång, hvart den drog, en hemlig spegelglans sig göt, som ur tingens själar klar omkring dem flöt.

Under palmer satt hon, vid ett vattenfall; böljan, båg-likt stannad, glömde bort sitt svall. Hjertats gåta, lifvet,

verldens sammanhang, log i läppens tonspel, grät i lutans klang.

Se’n hon slutat, länge hon åt himlen såg; men i hennes ögon, dubbel, sjelf han låg.

Nu jag kom. Hon vänligt på sitt knä mig tog; yr, kring hals och barm jag mina vingar slog.

Alla ljufva dofter, i en enda fl ägt,

kring den sköna tömde ljumt mm andedrägt;

att i lena vågor, hennes mörka hår

föll kring pannans snö och kindens rosenvår.

Mildt till mig hon sänkte detta ögonpar, der än evighetens tanke speglad var.

Lik en stjernklar natt på högblå grund, hvar blick . mäktig till sitt mål i dunkla strålar gick.»Vackra Zephyr!» sade hon, »du är mig kär; gerna dröjer jag, så länge du är här.»

Och i lockar lade hennes ömma smek nu mitt hår, förvildadt genom flygt och lek.

Mina fjädrar sedan, rörliga alltjemt, strök den mjella handen, under tusen skämt; medan jag mitt anlet gömde, slug och nöjd, halft emellan barmens dubbla liljehöjd.

M en — din röst mig ropte, moder! sorgsen då bredde jag till hemfärd mina vingar små.

Ack, när jag till afsked kysste mun och kind, ack, hur tungt jag kände, att jag blott var vind! Fjerran blott ur luften än jag skåda fick hur min höga drottning mellan cedrar gick.

Väl dock, att en ande icke älska kan som ett menskligt hjerta, som en riktig man! Såges hon af en ur denna svaga slägt, snart till aska blefve då hans låga släckt.

Nämn, hvad jord och himmel båda skönast ha, i ett enda namn: det är — Felicia!

ASTOLF

som länge stått Zephyr helt nära, med häftighet.

Är det väl möjligt? Gifs det då i sanning ett sådant land? en sådan qvinna? — Zephyr!

Han knäfaller för honom.

På mina knän, du gudalika barn!

(ett knäfall för en ande, helst en god, kan ej förnedra någon) jag besvärjer den menlöshet, som leker på din uppsyn, att säga mig, om dina tjusta ord en verklig ö, en verklig drottning skildra, och ej kanhända tala diktens språk

i fagra bilder af en sinnrik mening?

ZEPHYR

som nu först blir honom varse, med glad förundran.

Hvem är du, sköna, obekanta yngling?Hvi ligger du på knä för mig? Stig opp! — Hvad du om dikt och verklighet mig sport, jag ej så noga just förstår, men gerna jag svara vill på sjelfva hufvudsaken.

ASTOLF

uppstigande.

IT ^

Ar den då till, den ön?

ZEPHYR.

Ja visst!

ASTOLF.

Och hon —

o alla himlar! — och Felicia, är hon en varelse utaf mitt slägte, af' riktigt qvinlig art?

ZEPHYR.

Naturligtvis!

Det är blott en omständighet, som skiljer min herskarinna ifrån mensko-qvinnor: att hon odödlig är och evigt ung.

Men den omständigheten, tycker jag, har många goda sidor.

ÖSTAN.

Utan tvifvel! så tror jag ock. Jag tål ej det, som åldras. Allting är godt, så länge det är ungt; det onda blott är gammalt.

SUNNAN.

Artig sats,

rätt sinnrik, bästa mamma!

ANEMOTIS

förtretad.

Dumheter!SUNNAN till Östan.

Du öfverfulla djup af allsköns vishet, se'n hvilken tid studerar du moral?

ÖSTAN.

Alltsedan du blef omoralisk.

SUNNAN.

Tosing!

ASTOLF för sig sjelf.

Sirensång! segrar du? —

ZEPHYR.

Men säg mig, mamma! hvem då vår gäst egenteligen är?

ANEMOTIS.

En prins ifrån de trakter, som af Nordan bevakas; kommen hit ej längese'n, förvirrad från sin väg och från sitt folk, att söka nattherberge i vår grotta.

Tilltygad var han med besked, minsann, af storm och störtregn.

NORDAN.

Rätt! just nu en sak mig faller in på nytt. Hvem har af er, förmätna slynglar, samt och synnerligt, sig understått, att inom mina gränser, och mig dessutom rentaf oåtspord, förlusta sig med storm och regn och åska?

SUNNAN

trotsigt.

Hvad språk!ÖSTAN

likaså.

Herr Nordan, tala saktare!

ANEMOTIS.

Nå, stilla, stilla! Hvad som händt, är händt.

Jag tål ej höra gräl. Föröfrigt har jag ingenting emot, att han drefs hit.

Ett hyggligt barn!

NORDAN.

En gäck, som ej trifs hemma; der är för kallt, kan tänka, för hans ömma bröstsocker-hjerta.

SUNNAN.

Mellertid för dig han passar, Zephyr! alldeles, som vore han enkom klippt åt dig till lekkamrat.

En smula galnare han är, på köpet, åtminstone hvad flicke-ögon angår.

Du — måste se dem, för att vurma: platt!

Han — (vida högre i geni!) till slikt behöfver blott, att höra talas om dem.

Men desto bättre: täflingen förkofrar!

ZEPHYR till Astolf.

Låt mina bröder larma, du! Helt visst vi bli de bästa vänner i naturen.

Hvad heter du? — Du svarar ej? — Ja så!

Jag märker nog, hvar dina tankar vistas.

Jag får väl veta det rättnu.

Några tj enande Vindar gifva med tecken tillkänna, att aftonmåltiden är anrättad.

ANEMOTIS.

Men, gossar! det är ej klokt att glömma bort vår qvällsvard för bara sladder om moral och flickor.fi

Ivom, Ostan! Sunnan! Nordan! — Zephyr! hör ... Herr prins ! — men hvad han står och bligar der, med stela ögon, styf liksom en bild! —

Jag ämnat honom till din egen gäst, min Zephyr! Vid det lilla porfyrbordet derinne kan du sätta dig i ro med dina små Favonier och honom.

ZEPHYR

halfhögt.

Men, mamma, dricker han champagne? Du vet, Jag tömmer skålar för Felicia...

ASTOLF

uppsprittande ur sin tankspriddhet.

Ja, goda Zephyr, nu är tid att dricka; i denna konst jag icke sviker dig.

Kom, vackra broder! Må en luftig stråle af perlor, sänd från vinets etherskum, ur glas på glas till hoppets himmel fly, och i hvar perla spegla henne — henne! —

Lif af mitt lif, min själs fördolda själ, ditt namn är då Felicia? — O Zephyr, berätta mer ... dock, kom blott, broder, kom !

I midten af grottans bakgrund öppna sig basaltdörrarne till en annan hvälfd bergsal, der några gnomer just lykta

med att antända lampet-ter af stalaktit och bergkristall. Sällskapet begifver sig ditin, och Yin-darne gruppera sig omkring åtskilliga bord; alla vestliga omkring Zéphyrs, vid hvars sida Astolf sätter sig. Taffelmusik och dans af alla-handa mineraliska andar.

Ett annat, mindre grottrum i samma berg:

Zephyrs kammare.

Zephyr ligger på en liten säng, bäddad af löf och blommor; Astolf på en större blomsterbädd gent emot honom, vid andra väggen. Månsken.

ASTOLF otåligt uppfarande.

Förgäfves! — Alla vedermödor, vore de än så mänga till, förmå ej lockaden blida sömnen till mig. År jag då ej trött tillfyllest? Nej! jag är det ej.

Jag är, se'n några timmar, blifven nyfödd, en alldeles helt annan varelse.

Lik späda fågeln, som ur ägget, nyss af näbben bräckt, mot ljuset lyfter opp det lilla hufvudet med lifvets känsla, den forna tidens dvala fäller jag bakom mig, och dess skal jag sönderbrutit.

Ej utan skäl jag är förmycket vaken.

Jag undrar, om han sofver . . .

Halfhögt.

Zephyr! Zephyr! — Hur täckt han slumrar der! Ur trånga fönstret, af selenitens skifvor sammansatt, från månans fulla klot en skimmerflod sig öfver honom vaggar af och an, och liksom badar honom i sin bölja.

Jag knappast näns att väcka honom. —

Högre.

Zephyr!

Förlåt mig, snälla Zephyr! Sofver du?

ZEPHYR.

Jag sofver ej. Jag länge har betraktat, hur du dig kastat hit och dit på bädden.

Är den för hård? för obeqväm? Ivanske J menniskor ej sofven utan bolstrar; oss vindar är en hög af löf tillräcklig.

ASTOLF.

Hvad du är lycklig! I ditt andehjerta en fin och flygtig blod (0111 så bör nämnas en saft af blomsterdagg och blomsterångor), från dygn till dygn, från st und till stund får klappa med evigt lätta slag, med os törd gång.

Du anar ej, hur grumlad och hur vild den ström är, som i mina ådror brusar, ej, huru lifvet i ett menskli gt bröst

AUertioms Dikter. T. 3emellan blytungt stoft ocli brännhet luft i obarmhertig vexling slits och skiftas.

För dig är smärtan blott en sky, ett flor tunnt framför solen eller månan spändt, och andadt undan vid den första pust från dina rosenläppar. Oss hon är en hungrig gam, som fräter, sent och tidigt, sitt rof, tilldess han djupt sig hackat in just i dess vådligt ädla innanmäten.

Han lemnar dem ej sedan mer. Ja, sjelf vår glädje är ett raseri, med våld från ögonblicket röfvadt, likt ett rus, som döfvar bort med falska bilders dunst nödvändighetens evigt samma oro.

ZEPHYR.

Du arma vän! står det så till med dig?

Visst har du rätt, att då mitt öde prisa.

Jag kan ej riktigt tänka mig ett annat; men jag beklagar dig. Tyvärr! jag sett att menskogriller sällan kunna hjelpas.

Hvad mig beträffar, vet jag ingen lott som bättre är, än den att vara till.

ASTOLP.

Jag ock — näst den, att icke vara det.

Likväl i denna stund jag är, min Zephyr, långt mindre ömkansvärd, än någonsin.

Ty jag kan åter önska, åter hoppas, och derför har jag dig att tacka. Förr jag kände hvarken önskan eller hopp.

Min lefnads ur stod stilla; du har bragt de tröga hjulen åter uti omlopp, och tätt och fort de brådska nu igen att mäta ut de kommande sekunder.

ZEPHYR.

Ditt tal är sällsamt. Hvad? Du har ej förr en önskan hyst? ett hopp? Och blott i sådant, —i förespeglingar af ting, som — saknas, består er mens kofröjd?

ASTOLF.

Hvad kallar du att önska och att hoppas? — Se! jag är en kung: väl i ett hårdt, ett fattigt land; dock herskar öfver tusenden min vink, och ingen af dem kan mig förebrå en handling, som ej varit konungslig.

Men sådant böd min pligt. Jag lefvat har af pligt att lefva, ej af böjelse.

En enslig tanke, står jag bland mitt folk; och detta folk mig likaledes är en samling af begrepp, dem regelrätt jag bjuder till, så godt jag kan, att ordna.

I friden har jag sökt rättrådighet, i kriget hjelteäran; men alltsammans mig varit blott ett tidsfördrif, som lemnat ändå det mesta utaf tiden tomt, så tomt, som just det inre af min själ.

ZEPHYR.

Jag ej förstår ett ord af hvad du säger.

ASTOLF.

Väl dig, att du förstår det ej! Yäl dig, att ej ditt muntra sinne fatta kan den grymmaste af alla känslor: den utaf ett obevekligt enahanda, vid hvilket man, likt snäckan vid sitt hus, är fastväxt ifrån födelsen till döden.

Du vet ej, hurudan till mods man är,

när, vaknande, man ej förmår att möta

den dag som gryr, med helsningen: »välkommen!»

När, somnande, man ej förmår att helga

den dag som flyr, med minnet: »du var skön!» —

Alltsedan mina första barnaår

har jag ej kunnat det.Vid pappas skägg!

Ett lefnadssätt att bli förryckt, min gäst!

Det duger ej; det fins ju ej ett solgrand af rimligbet deri. Om jag begrepe . . .

Det gör mig ondt, emellertid. Men säg, du högt uppvuxne, vapenprydde man!

Hur kan väl jag, ett stackars litet kräk,

(så heter jag bland mina bröder), minska i någon mån ditt underliga qval?

ASTOLF.

Du är på sätt och vis ett barn. Kanske att du då också, liksom andra barn, med nöje hör på sagor och på drömmar?

ZEPHYR.

Omåttligt gerna! och jag äger sjelf en artig samling. Yill du öka den, så skynda dig, och gör dermed vårt samtal en smula muntrare. — Nå väl! berätta!

Du ser, jag är ju redan idel öra.

ASTOLF.

För några år se'n, då jag nyss var stigen på mina fäders tron, den alltför tidigt min fader lemnade — i grafven snart af sorg min moder följde honom åt! —

Jag hade upphört nyss att vara gosse, och fann mig dock, på engång, nödgad nu att ej blott vara man, men öfverman; på branta spetsen ständ af maktens fjäll, som kungligt, påstår man, men kalt och kallt med majestätets istopp krönes . . .

ZEPHYR.

Hu!

Jag fryser. Aldrig vistas jag på isberg.

Du var väl ingen narr, och dröjde qvar?— 5 B ASTOLF.

Jag måste det . . .

ZEPHYR.

En högst betänklig ställning!

ASTOLF.

I)å hände sig, att återkommen sent ifrån en björnjagt, lik de tusen andra, dem oupphörligt mina hofmän tillstält, jag trött och dyster mig till sängs begaf . . .

ZEPHYR.

Till sängs! —På fjället? Midt på isen låg du? — Hur många fot högt öfver vattubrynet?

ASTOLF något otålig.

Men, bäste vän, i himlens namn, betänk att detta fjäll var blott ett bildligt uttryck, och isen äfvenså . . .

ZEPHYR.

Aha! Likgodt!

Det der får du förklara mig i morgon.

Jag var så rädd, du skulle dö på fjället!

Men fortfar i berättelsen. Du slöt:

»jag trött och dyster mig» . . .

ASTOLF.

Till sängs begaf; och, innan hvilan kom med glömskans njutning, rätt länge i mitt sinne öfvertänkte, hur fattigt och hur färglöst var mitt lif.

Framför mig stod, i en förhatlig klarhet, den insigt, att ett folk, som lefver blott för mat och dryck, i ändlös hungerträldom, ej ämnadt är till något härligt öde.Hvad stort, livad ädelt kan jag verka, bilda (så sade jag mig

sjelf), med menniskor, som tro, om ärligt de ransaka sig, att jordens högsta goda, himlens sällhet en vexling är af frässeri och sömn?

De duga, på sin höjd, att skjuta björnar; för min del, har jag skjutit nog. Förfelad är all min diktan, all min traktan. Djupt i grafven hellre låge jag, än här, der ej engång en vänlig dröm vet vägen till konung Astolf. »Konung!» Bittra hån för en af ingen krona mättlig längtan!

O, vore jag dock långt, långt härifrån,

en dagakarl, med hackan och med skäran,

i något af den blida söderns land,

der solen, närmare till jorden, värmer

ej hennes hjerta blott, men äfven men skans! —

Der är väl äran törne, som hos oss,

men dock ett törne, som slår ut i rosor;

der äger skönheten, der äger sången,

der äger kärleken ännu ett hem!

ZEPHYIt.

Ja, du har rätt; der mår man mycket bättre.

ASTOLF.

I dessa tankar somnade jag in:

de milda drömmars gud, som hört min klagan,

med vallmospiran rörde mig; det flor,

som täcker själens inre synkraft, sönk, —

och ur den natt, som är vårt sanna lif,

bröt fram i glans en dag, mer skön än jordens.

Jag fann mig ensam vandra i en park

af underbara, dunkelgröna träd,

dem aldrig förr jag sett; de flesta buro

på raka, pelar-höga stammar opp

mot himlen sina solskärm-lika kronor.

Och det var morgon. Ofver berg och strömmar och väna kullars gröna sammetstäcken,.. _ *

— oo

sam, likt en genomskinlig slöja, fram ett färgadt doft, der ljusrödaktigt skimmer i guld och i violblått öfvergick.

Framåt mig förde nu en skuggrik gång; små fåglar öfver mig, i tusental, med glada sånger vexlade; fastän jag aldrig förr dem hört, jag visste dock att endast näktergalar sjunga så.

Snart kom jag på en öppen blomsterplan: i midten af dess rund en vattenkonst med språng på språng dref silfverbågar opp, som korsade hvarandra; öfverst satt en marmorhvit Najad; vid hennes fot Tritoner blåste i smaragd-horn; ljudet med vattnets joller ljufligt sammanklang, och i en dam af lasur, nedanför, bland ystra glitterbubblor, upp och ner små purpurglimmande gullfiskar dykte.

Jag såg mig om — och på engång jag fann, att planens blomster voro mensko-liöga.

En lilja stod mig närmast: inildt hon drog min blick, min längtan; men, hvad under! bäst jag nalkades att nogare beskåda, — ett vänligt jungfru-anlete stack opp med ljusblå ögon och med gula lockar, ur liljans kalk; och kring en snöhvit hals till krage bredde sig de hvita bladen.

Jag tyckte, att det anletet mig var ej främmande; tvärtom, en flickas likt, som lefver vid mitt hof; och synbart ville den öfriga gestalten, äfvenså, allt mer och mer ur blomsterfängelset sig höja och befria till mitt möte.

Men då jag nu, i sällsam väntan, stod

försänkt, till örat trängde sig en stark,

melodisk siisning, nästan lik en röst;

och ditåt, hvarifrån den kom, jag slog

mitt öga hänryckt upp. Då — Zephyr! Zephyr!

O, kunde jag beskrifva dig min syn! —I längre afstånd, närmare till källan, på jätte-stängel stod, i strålig eldglans, en underblomma, ej mig känd till namn, ett mellanting af törnros och af solros, men högre, stoltare, än båda två.

Hon tycktes ej, liksom den förra, varsna betraktaren; i ostördt drottnings-lugn hon krönta hjessan vänd mot solen bar.

En stund jag häpen dröjde: på min mun ett utrop dog; men vid mitt matta »Ack!» den höga rosen rörde sig; en flamma, liksom en blixt i omvänd riktning, flög från hennes kalk till högblå himmelen, och upp ur kronan plötsligt höjde sig en annan qvinnobildning — ha! och hvilken!

Om nattens hela dunkla prakt du tänker

förenad med all morgonrodnans klarhet,

och båda systerligt tillsammans gjutna

kring nyfäld snö i Mars, då jordens yta

inunder skimmerhvita höjder gömmer

en vårlig eld inom en känslig barm;

om månan du erinrar dig, — ej sådan,

som, nordiskt blek, hon tolkar qvål och saknad, —

men sådan, som man sagt mig, att hon skådar

i söderns kärleksnätter, stolt och varm,

på forntida triumfers helga hvalf,

och ur den rika stjernesyskon-kretsen

på skumma vatten, fält och lundar sänker

en tankfullt lycklig herskarinnas blick:

du dock har knappt en skymt, en aning knappt,

om henne, som ur höga rosen steg!

ZEPHYR.

Godt, godt! jag känner henne re’n ändå; och parken me d — men fortfar du!

ASTOLF.

Till midjan ur itnderblomman redan lyftad, satt honpå kronans fagra, utåt böjda bladkrans, — en rosendrottning på sin rosentron! —

Ett diadem af perlor, mera klara

än morgondaggen sjelf', sin ljusa ring

omkring de mörka sidenlockar drog;

en purpurmantel flöt, i milda vågor,

från skuldran; och omkring den gröna lifdrägt,

som höljde och förrådde jungfruväxten,

en gördel utaf diamant sig slöt.

I famnen låg ett gyllne strängspel; gladt de nakna, gudasköna elfen-armar i strängarna med rosenfingrar lekte.

Och nu en sakta, men dock mäktig vind vid stängeln rörde, att i stilla gungning än hit, än dit, allt efter svigtens fart, den sköna med sin lyra vaggad blef.

Nu först hon såg mig — hvilket ögonkast! Djupt, som ur verldens lijerta, der en ström af lifvets eld ur helig midnatt svallar, så, mellan långa ögonhårens skuggor, den ena strålen följde tätt den andra, ur stora, dunkelt aningsfulla ögon . . .

ZEPHYR.

Det är ju uppenbart Felicia!

ASTOLF.

Vid Gud! jag har det, se'11 i går, förmodat — det är då så? säg om det!

ZEPHYR

suckande.

Ack! jag vet,

jag fattig' barn, tillräckligt nog, att ingen har dessa ögon, mer än hon! — Men sedan?

ASTOLF.

Huldsaligt bredde nu hon ut sin famn, ur hvilken lyran sönk — och nickandei vinden af och an från blomstersätet,

hon sträckte nedåt sina sköna armar

för att mig hjelpa upp till sig — ty stängeln

var, som du mins kanske, ovanligt hög.

Men, som det plägar ske i drömmar, just i detta ögonblick för byttes allt; ett mellanstånd af medvetslöshet kom, och när det åter hörde opp, var taflan en ny, men icke mindre tjusningsfull.

-Jag i en präktig sal befann mig då, den fagra marmorbilder, speglar, kronor af glindrande kristall, och fönsterdörrar till luftiga balkonger, härligt prydde.

Och det var skymning. Solens afskedsblick nyss gifvit månan tecken till att nalkas: Igenom öppna fönstren smög en hviskning från cederskogar, palmer, pomeransträd, omkring i rummet, i hvars ena hörn på det af rika mattor höljda golfvet, två sphinxer af svartglänsande basalt en rymlig, kostbar hvilosoffa buro.

I henne satt min rosendrottning nu: men klädd i azurblått; en hvit och blekröd turban var lindad om den sköna hjessan, och fästad var en snöhvit fjäderbuske vid honom med en strålande rubin.

Mig tycktes, att hon re’n var blifven min. På soffans yppiga skarlakans-täcke hon lutad satt, med korsvis lagda knän; en liten silfverkorg på dessa stod, i vällust doftande, och spetsigt rågad af frukter, gula såsom flamrödt gull.

En höll hon mellan händerna, och sirligt med en agatknif skilde skalet af; jag satt på mattan, tyst vid hennes fötter, dem blott sandaler klädde, snörda täckt kring ejderhvita ben med purpurband — ej sällan kysste jag de fina, späda, svan-lena vrister, dem hon fåfängt gömdein i de gyllne fransar, som från drägten i glesa skimmerböljor spridde sig.

Hon gaf mig då och då en blick, som sain i ljufva lågor; och när nu sitt värf hon lyktat, räckte hon mig leende på spetsen af sin knif den läckra frukten.

Men jag ej längre stilla var. Jag spratt från golfvet opp och flög i hennes famn, och hennes läppar rörde mina . . . Då — har du väl något sådant hört, min Zephyr? — en underbar musik, högt öfver oss, liksom ett klockspel af de finsta glaskärl, lät sig förnimma; och när upp jag såg, jag varse blef, att taket, som förut mig synts musiviskt sammansatt af stjernor, nu skilt dem åt, och att hvar stjernbild gick för sig, men med de andra sammanstämd, inom afmätta ringar af metall, som klingade, när stjernorna dem' rörde.

ZEPHYR.

Förunderligt! Det är ju, drag för drag, Felicias kabinett, Felicias soffa/!

Blott har jag aldrig märkt, att mosaiken i taket så sig söndrat åt och klingat.

ASTOLF.

För tredje gången nu förvandlades min skådeplats. Jag åter ensam gick, men på en bred och sandigt banad farväg.

Det var en het, en qvalmig eftermiddag: i svarta skyar åskan lurade att rusa fram; och jorden, stum af bäfvan, höll väntande sin andedrägt tillbaka.

Bakom mig låg, i ändan af en mörk alle, och redan fjerran bort, ett slott, uppå en höjd, som sluttade terrass-vis; framför mig var en kal, en skördad slätt, med gråa hafvet till sin nära gräns,Jag visste, att jag i det slottet varit, och underligt initt sinne var beklämdt.

Och bäst jag så, i obestämda tankar, allena gick, ett lindrigt dön bakom mig af hofvar och af hjul mitt öra hann: jag vände mig — och se! en luftig char, bespänd med tre par hvita underdjur, som sprungo på engång och ilögo, kom i brådskad fart; en liten kusk, rätt snarlik dig sjelf, satt högt uppå ett främre säte, och vid min anblick drog i tyglarna med kraft, så att det underbara spännet omsider midt framför mig stilla höll.

Nu såg jag, att i sjelfva charen satt mitt hjertas rosenfödda herskarinna, men höljd i svarta och i hvita slöjor, ur hvilka gång från gång blott glänste fram de sorgsna, men ej mindre klara ögon, de bleka, men ej mindre sköna kinder.

Hon sträckte ut sin hand; jag grep den hårdt; inom mig brann ett djupt, omätligt qval; det förekom mig, som för sista gången jag tryckte denna hand till mina läppar.

Jag ropte då: »o, om du blott en dröm har varit, säg åtminstone ditt namn, att jag dig minnas må, i fall jag vaknar!» — »Jag heter Aldrig-mer!» så svarade inunder doket hon med halfqväfd röst, och drog sin hand ifrån mig; med den andra hon ryckte från sin barm en snöhvit blomma lik liljan, som i drömmen först jag såg, och kastade den ned för mina fötter.

Jag ville böja mig, att hämta opp den: då, i en blink, med en förfärlig knall, ur midnattssvarta molnet öfver oss en blixt slog ned i charen; allt förbyttes; framför mig stod den fordna jätterosen, men brinnande af gyllne ljungeldsflammor. Alltmer de ökte sig; tillsist hon flög,liksom en färgrik konsteld, uppåt himlen.

Men der de hvita djuren stått, sprang opp en flod, som dref i fraggigt skum de hvita svallvågor, liksom gråtande, åt slätten; tills i det gråa haf’ han snart försvann.

ZEPHYR.

Du mins ej, hvar jag sjelf blef af ?

ASTOLF.

Min dröm

var slutad.

ZEPHYR.

Ack, den höga, vackra rosen!

Så kom den blixt, som förr steg opp från henne till himmelen, så mordisk nu från honom tillbaka! — Brann hon rentaf opp, månntro?

ASTOLF

häftigt.

Ja! — Men hvad är väl att förgås, om ej att just på lustelds-vis få härligt slockna, — när blott man säga kan: »jag har dock le f va t; det var en vecka dock, en dag, en stund, en fjerndels-timma, som jag kände det!» — Förstår du? — ej blott tänkte det! nej, kände livad lifvets allt uti sin fullhet är! —

ZEPHYR.

Nu faller du i dina griller åter. . .

ASTOLF sansar sig.

Nog, goda Zephyr: det är tid att komma till slutanvändningen af detta samtal.

Du yttrar, att du älskar mig. Nå väl!

Jag fordrar profvet. Du kan ej det vägra. —

Efter en kort paus.

Jag måste se Lycksalighetens 0.Zephyr häpnar och besinnar sig.

Jag måste det, — hör du? — jag måste det! det är din egen skuld, att så jag ber dig.

Du har förmycket, vid champagne-bordet, förmycket, vid min dröms berättelse, mig redan sagt, för att ej väcka opp, för att ej rikta hän till denna ö min hela varelses förenta åtrå.

Jag har ej Phoebi gudavingar, ej häxmästarn Fausti kappa, ej den hatt som förde Fortunat hvarthelst han ville; på dig alltså beror, och blott på dig,

0111 jag ändå kan lända fram till målet.

ZEPHYR ännu något orolig.

Jag borde — tro mig! — afslå rakt, din önskan; en sådan färd — du vet ej, hvad du vågar, ej, hvad som hända kan! — Det är, min Astolf, en eftertänklig sak.

ASTOLF.

Må bända allt, livad hända kan och vill! jag är beredd.

Jag hastar lugn en främmad verld till mötes! Den gamla — hvad har den att bjuda mig?

ZEPHYR efter en kort tystnad.

Välan! — Du får din vilja fram. Skyll ej på mig, 0111 leken skulle slutas illa.

.Jag har dig afrådt — men du är, i sanning, ett envist hufvud. Vete himlen dock, hvarför jag skall så mycket tycka om dig!

Ater gladare.

Jag flyger med dig genom vilda luften: det, skall du se, det blir en lustbar resa.

Först, under vägs, hos ett och annat moln aflägga vi besök. Beskedligt folk,och slägtingar till mig pä fjerran håll; men underliga, föga treiliga, liksom försupna humorister. Berg och vida landskap, sjöar, tempeltorn, betraktar du i fågel-perspektif.

Sist hamna vi på utsatt ort.

Skrattar.

Ha, ha!

vet du? vi skola spela dem ett puts, den hela skaran der af vackra nymfer; ja, framförallt Felicia skall undra: ett dylikt skådespel hon aldrig haft.

ASTOLF.

Hvad rann dig nu i sinnet?

O

ZEPHYR.

Jo! jag har en liten kappa, tunn och lätt som flor, inunder gräsgrön, ljusgul utanpå: när vi engång till ön ha kommit fram, du tager henne på dig, vänder ut den gröna innansidan; helt osynlig då blir du; skådar alla, sedd af ingen, och kan försöka hvilka spratt som helst med hvem du vill. Säg, har du lust?

ASTOLF.

Må ske!

Det är ett godt förslag. — Så kan jag hemligt emellertid utspana, hvilket sätt jag lämpligast bör välja, när jag önskar framträda ur min lönlighet. Men laga nu blott, att resan börjar snart!

ZEPHYR.

Din like

i het otålighet jag aldrig sett.

En timma återstår till soluppgången;då flyga vi. Så länge får du vänta! ty någon sömn behöfva vi väl dock.

ASTOLF.

Blott säg mig än en sak: har någon dödlig, ett menskligt väsende, som jag, — förut besökt den underbara ön?

ZEPHYR.

Åh ja!

Men drömmande, liksom du ock ju redan engång har varit der.

ASTOLF.

Ej någon vaken?

ZEPHYR.

Du blir den förste. — De, som hittills frestat att vakna komma dit, ha ingenting fått se, mer än bedrägeliga skuggspel af falska stränder, hamnar, som försvunnit, just när man trott sig allranärmast dem.

Bland millioner äfventyrare

som dragit ut på denna upptäcktsfärd,

omkomma de, som ej förgåtts förut

(de flestas öde), dock åtminstone

vid sjelfva landningen på kusten; evigt

en här af grymma troll bevakar den.

Men nog, tills vidare, derom. God natt!

Sof, eller tig; jag orkar mer ej tala.

Han vänder sig om och insomnar.

ASTOLF

halfhögt.

Hvad allt är trögt i denna verlden! Gud, att till och med en vind kan blifva sömnig!

Hau sträcker ut sig på bädden och bjuder till att somna.— (55 —-I)cn förra grottsalen.

A uc 111 o tis sitter framför eldstaden på ett slags gråstenstron. Vindarncs liöfdingar. utom Zephyr, iiro lägrade på sidorna, med sina svenner bakom sig. De dricka ur horn, som gå friskt omkring. Elden upp-fladdrar då och då; ljusen på väggarna äro till en stor del utbrunna. Det lider mot dagbräckningen.

ANEMOTIS.

Så har jag nu inhämtat edra råd, hvad för de nästa dagar är att göra.

Jag tackar er, och tror att Aolus

skall ock bli nöjd med de beslut vi fattat.

SUNNAN.

Om blott herr Zephyr, den sjusofvaren, ej sätter sig emot.

ANEMOTIS.

Hvad Zephyr menar i denna sak, jag vet ändå. I ro han ännu hvila må en liten stund; han är ju barn till lemmar, som till lynne. Emellertid vi frukostera må, och glamma lustigt om, tills röda hanen derute manar med sitt skyltvakts-rop enhvar till uppbrott, och med halfrädd blick den första grynings-strimman tittar in igenom öppna dörren i vår bergsal.

SUNNAN sakta till Östan.

Jag tror minsann, att gumman blifvit vitter!

ANEMOTIS.

Men, medan nu J sitten här omkring mig, uppfriskade och blidare till sinnes, — må hvar och en af er, J tappra söner, erinra sig, hvad i går qväll jag bad; och redigt och i ordning mig förtälja sitt gårdagsvärf. Du, Sunnan må begynna!

Du ser så klipsk ut, och du pratar helst.På gift och qvalm och ångande kryddor mätt, jag drog från Ceylon hit öfver Sahras slätt.

En karavan der sökt, genom mången dag, i glödhet sand med klagan ett vattudrag.

Förtärd af törst man hägringar locka såg, med gröna öars buskar, med glasblnnk våg; men, hvart som helst den trötta kamelen lopp, en gulbränd ökens yta bedrog hans hopp.

Tillsist ändock man råkat en dadelpalm: i skuggan sjöng en källa sin aftonpsalm.

De vise köpmän ströko de långa skägg och sträckte makligt sig inom tältets vägg.

Nu skröt enhvar i kapp af det mod han haft, sin vägkunskap, och sina kamelers kraft; se'n öfverslog man vinsten, med stolta rop, af gull, af elfenben och af slafvars hop.

Jag sände då en qväfvande hvirfvel ut — och hastigt tog det högvisa tåget slut.

Blott här och der ett hufvud ur sanden glor: men att det räknar längre, jag knappast tror.

Ej blir från svartblå läppar en ed mer hörd! Den gula månan låtsar att vara rörd; han grinar ömt och lyser schakalen dit, som gör vid läckra rätten sin bästa flit.

När snart de sluga skallar, i krithvitt sken, ej prunka mindre rart, än sitt elfenben: jag än engång vill skåda de kloka män, hur, utan hjernor, likväl de grubbla än.

Gapskrattar,ANEMOT1S

missnöjd.

Du är dig lik! — Skall du ej nånsin lära hvad bildning är? hvad karakter och seder?

Sunnan skrattar ännu hårdare.

-ia, skratta du! — Jerat gör du mig bekymmer.

Hanen utanför gal.

Hör! — Det var första ropet. — Nå, min Nore?

NORDAN.

Med skäl du klandrar, moder! min broders nidings-

f ard;

om dö han kunde, genast han fölle för mitt svärd. Jag annat haft att sköta: att hålla rent mitt haf från pysslingar som söka min bostad och sin graf.

De spana alla vägar, de fresta tusen grepp: än åka de på slädar, än segla de på skepp; än tro de, att mitt hem är ett isfält utan tö: än, att i öppet vatten jag bor på solblid ö.

Du känner sjelf, o moder, mitt slott. Så säg, välan! om slika kräk till gäster jag herbergera kan?

Om ock min fästnings vallar, der isbergstornen stå, dem släppte in i borgen, hvad hjelpte det ändå?

Af blåhvit glanskis hvälfda, på stolpar af granit, jag mina salar murat, ej utan konst och flit; men friska luften spelar i rummen öfverallt kring mig och mina svenner: det kallar menskan

kallt.

När norrskens-dagern blickar på fönsternas kristall, vi leka krig derinom, vi leka hjeltars fall; och när vi slå med svärden på sköldar af magnet, ett ljud går genom verlden, det ingen tyda vet.

Hvem skulle i min boning då trifvas, utom vi? — Grann är min trädgård: ätbart linns ingenting deri. Af snö ju hvarje blomster, af bernsten frukten är, af malm de blanka träden, dem gripar vakta der.Du gillar alltså, moder! helt visst mitt företag: jag mot en mensko-skara har åter skipat lag: i en af mina portar de hjeltar fröso fast; likt fångna möss de qvidde, allt under skeppets rast.

Jag såg det usla fartyg: det stod bland isfjäll klämdt, och qvickt min hofnarr, björnen, med kräken dref

sitt skämt.

Jag lät de fikna sjömän få tömma ut sitt mod, tills svält och kyla svalkat det alltför lietä blod.

Då steg jag upp på vallen, och röt: med dån och

knall

flög hvarje torn till sides, och fri var böljan all; ei hvar och en till kusten kom hem med arm och

fot;

men nog gick resan hurtigt, och nog fick soten bot.

ANEMOTIS.

Hvad du är hård och skarp! — Har jag ej sagt dig, att något mera mildhet icke skadar?

Man bör ej vara rättvis blott, men älskvärd.

Nordan skakar på hufvudet, och vänder sig mot elden, med ryggen åt gumman.

Jag vet väl, att min varning du försmår; men sanningen, den säger jag ändå!

Hanen gal andra gången. Synkretsen börjar ljusna i öster.

Det andra ropet! — Har du Ostan, ej ett mera glädtigt budskap, än de begge: så sitt helt stilla på din bänk, och tig!

ÖSTAN.

Nej, min moder, låt mig tala! Glada tidender jag

bär:

genom Iran sist, från Ganges, till ditt hem jag

kommen är.

En nabobs palats på vägen hvälfde jag med hån

omkull;

nu hans trälar dela rofvet; röfvarn stoppa de i mull.Men vid Schiras, just som solen sänkte sig i Xen-

derud,

höll jag opp med snabba ridten, steg till jord i

ambraskrud.

i?

An är Persien mig kärast af all land på jordens

ring;

hela dagar i dess parker tumlar jag min skäck

omkring.

Hvar han sätter lätta hofven, hvar med nåd min

vinge rörs,

balsam doftar, naphta glimmar, sångens muntra täf-

ling hörs:

liksom bi kring mandelträdet, lydiga sin drottnings

ord,

honingsljufva visor svärma kring den rosenhöljda

jord.

Skymning, nattens härold, redan hennes tjäll på

skuldran bar;
i jasminens silfverskålar nyss min qvällsvard tillredd
var;
smekt af solens afskedskyssar, het af lust och blygsam harm,
skälfde drufvans purpurknopp på marmorklippans
hvälfda barm.
Daggens rörliga juveler krönte myrtenskogens hår;
jorden, lik ett lyckligt öga glänste af en glädjetår ;
såg sig om i mörkblå rymden, till de gyllne systrar,
°PP>
som vid kärleks-stjernans harpa ordna sina dansars
lopp.
Bäst jag nu bestyrde tvenne palmers bröllop med
hvarann,
till min syn, från flodens andra brädd, en sällsam
anblick hann:en sultan, som ännu icke glömt en älskad skönhets graf,
och med några hofinän, sorgsen, dit pä vallfart sig
begaf.
Upp på tigerfläckig fåle, stum, den bleka herskarn
sprang,
mot stigbygelns gull den krökta segersabelns balja
klang;
häftigt grep han sammetstygeln, högg med sporrens
diamant,
och i brusande galopp flög tåget öfver djup och
brant.
Framför hvita graf-moskéen turbanprydda skaran
höll:
då, hvad harm! sultanen ref sitt hår, och på sitt
anlet föll.
Rosengården, rikt planterad, vattnad af hans egen
hand,
var en rishäck, nästan mördad af min broder Sun-
nans brand!
»Allah!» skrek han, »har du hjerta att min saknad
gäcka så?» —

Då jag, medlidsam, till häcken smög mig fram på

luftig tå;

andades på blad och grenar: hastigt slogo knopp

vid knopp,

lika den begråtnas kinder, ros vid ros mot älskarn

opp.

Se’n en springbrunn lät jag välla fram ur markens

dolda grund;

väldiga cypresser ofvan sluta skyddande förbund.

Näktergalen der förklarar nu för rosorna sin bön,

turturn och gazellen ila dit vid spegelböljans dön.ANEMOTIS.

Tack, snälla Ostan, för din snälla gerning!

Ditt dagsverk hedrar dig.

NORDAN afsides till Sunnan.

Hur grå som helst en käring må bli, så ljusnar hon ändå hvar gång hon gnolas hör på spinnroeks-visan om det der lumpna tokeriet kärlek.

SUNNAN.

Ett obestridligt rön!

Hanen g^l tredje gången. Man ser genom grottans öppning on gles sky: af morgonrodnad.

ANEMOTIS.

Men re’n till afsked har rödkam ropat; det är tid att nu enhvar sig skyndar bort till ort och pligt.

Jag skall nog väcka Zephyr —

Yindarne rusa opp från sina säten.

Lefven väl!

Välkomna åter! Helsen Aolus, i fall han träffas kan på något ställe! —

En styrkedryck på resan först!

Yindarne stöta dryckshornen tillsammans och tömma dem.

Se så!

CHOR AF VINDARNE.

Upp genom luften, bort öfver hafven, hän öfver jorden, i stormande färd!

Morgonens drottning, med rosiga stafven,

O . O7 O

vinkar oss ut i sin vaknande verld.

Upp, till de brusande böljornas lek; upp, till de susande lundarnes smek!

Menniskan, djuren, i qvalmiga nästen lvssna med oro till vingarnes dån;vi sväfva fria till himmelens fästen, komma med budskap igen derifrån!

De störta under hvinande gny ut igenom dörren.

Zephyrs kammare.

ASTOLF vid grottfönstret.

Här har jag stått, Gud vet hur länge redan, och väntat, att se Zephyr vakna opp.

En temlig flik af morgonrodnans slöja der borta redan fladdrar öfver skogen, och vindarne ha fört ett sådant larm, att till och med en död bort kunna väckas.

Jag hörde hit hvart ord af deras samtal.

En underlig nation! Rätt angenäm var mellertid historien om Sultanen Hvad jag afundas honom! Gerna lida man må, se’n blott man njutit har. Men jag

I hvilken sägn förtäljs, att jag har njutit? —-Blott nu jag lefver först. Ty endast den har lif, hvars hjertas alla skönsta tankar med varma önskningar, med ljusa minnen, liksom planeter kring en sol, sig hvälfva i glädje eller qval omkring ett enda, ett eldande och dyrkadt föremål.

Den, som ej detta känt, — hans lefnad liknar en bok, som blott består af företal, och der egentliga afhandlingen

O CJ ^ O

man ifrån blad till blad förgäfves letar.

Så sade Florio engång — och riktig-hans yttring var; fastän dess upphofsman, lättsinnig som han är, ett dagens rof, visst aldrig kommer sjelf ur företalet.

Han betraktar Zephyr.

Han ser väl barnslig ut, och späd och klen; kanhända borde han ännu få sofva en liten smida? Men — han är ju ock en art af genius, ande, undergud:en sådan är, jemväl i gossgestalt, ändå visst mycket starkare, än jag.

Han klappar honom på kinderna och skakar honom lindrigt i armen.

Min söta, bästa Zephyr! Ingen ro du längre får för mig. Ur nafvets förgård kör Phcebus fram sin strålvagn, och från hjulen på skog och ängar droppa perlor ner.

Tror du ej nu, att det är tid för oss

till resan? — Var ej sömnig mer, min Zephyr!

Han omfamnar honom.

ZEPHYR

reser sig, och springer leende opp från bädden.

Frid, Astolf! Jag har nästan lika brådtom.

Jag må bekänna, att jag äger sjelf till ön ett ärende, som kräfver brådska; jag har en älskarinna der . . .

ASTOLF.

II vad? — Du?

Felicia? —

ZEPHYR

med en suck.

Ack nej! hvad kunde jag för henne vara? — Nej, min käresta hon är en liten, liten trädgårdsflicka, som heter Spinarosa: klädd i grönt, med hvassa nålar öfverallt; tyckmycken, snarsticken; men har läppar, har en mun, der kyssens hela vällust blifvit kropp och valt sin boningsort.

ASTOLF.

Jag önskar lycka!

ZEPHYR.

Tack vackert! — Men du ser, jag ger ändå mig tid att först ordentligt kläda på mig.

Han lindar om sig skärpet.

Atterboms Diliter. I. 4I vrån derborta har jag nya blommor tillreds. Du måste hjelpa mig att binda en krans: den gamla duger ej. Se här!

Han ger Astolf en mängd blomster, sedan han förut andats på dem. De börja bindningen. Morgonskimret upplyser allt klarare och klarare de genomskinliga stenrutorna. Astolf röjer tecken af otålighet.

Jag får ej annars visa mig för henne!

Hvad? Du en hjelte kallas vill och har så rentaf ej en gnista tålamod?

ASTOLF.

Jag har ej hört, att denna dygd är hjeltars: såframt du ej så nämna vill det lugn, som är nödvändigt, när man styra vill en massa folk i fältslag eller rådslag.

ZEPHYR.

Hvart äfventyr af vigt är, på sitt vis, ett fältslag, som sitt rådslag väl behöfver; och det, som vi begynna nu, är ej så alldeles en lek, ett gyckel blott.

Ty finge trollet Afund se dig, der det på sin sandbank dväljs i evig hunger, med sina tusen ögon, som ej somna, — jag oviss är, om all min lilla kraft försloge då till ditt beskydd.

ASTOLF

förvånad.

Ett troll?

Ett verkligt troll, lifslefvande, personligt, som heter Afund?

ZEPHYR.

Ja, tyvärr!

ASTOLF.

Du skildrar ej allegoriskt blött den last, som språket betecknar så? Ej ett missunsamt folk, som kanske bosatt sig ej långt från ön?ZEPHYR.

Du är mig underlig med dina glosor!

Hvad bryr jag mig om språkbeteckning, last, och om det al-le-go-ri-ska? — Det ordet jag ännu aldrig hört i mina dagar.

Jag vet helt enkelt blott, att Afund är ett troll och vistas på en öde sandbank, som drager sig kring ön liksom ett bälte, en ring, fastän på långt och dimmigt afstånd.

ASTOLP.

Hvad har det för en skapnad?

ZEPHYR.

Löjligt vidrig: till hälften tigerkatta, hälften apa, med vridna drag af ett förnuftigt anlet, och vingar, satta hop af läderlappars; och öfver hela kroppen tätt försedt med ögon, dem det aldrig sluter till, det lurar uppåt luften, utåt

böljan, att spana ut dem, som till ön sig närma.

Dess röst inblandar ord af menskospråk,

men endast hädelser i sina tjut,

dem det med fraggig käft i luften skränar.

Det har af ormar och af vilda hundar i sold en här, så lömsk som trollet sjelft; men solden är en hunger, lik dess egen.

Och nalkas fjerran någonting, som glänser, en varelse af kraft, af glädje, skönhet, då börjar strax ett hväsande, en skällning som fyller luften, och, med klor och vingar i högsta spänning, rusar trollet opp att störta på sitt rof. Det mördar så de flesta resande och skrämmer bort de andra.

ASTOLF.

Hvilket odjur!ZEPHYR.

Ja, min pappa har sagt mig, kan du tänka, att det ville (om möjligt vore) gnaga verldens Allt till benen af, och dränka dem i gift; af harm, att det ej sjelft är detta Allt, och att ett sådant likafullt är till.

Men, hvarför prata längre om det skräpet?

Till ön i alla fall når ej ett ljud af all missfostrets olåt; och om vi få höra något slikt vid öfverflygten, så flyga vi dess högre blott, och skratta. Emellertid glöm ej min kappa! Se, der ligger hon. Jag hoppas, att på dig hon verkar som på mig. Du först likväl må profva, hur hon sitter.

Astolf lyder hans befallning,

Ha, ha, ha!

Jo, jo, det trodde jag! Du är för stor. Liksom en snäf och näpen flicke-halsduk, hon knappt för bröst och axlar räcker till. Likgodt! Hon duger väl ändå till gagnet. Vänd ut och in på henne nu! — Ha, bravo! Nu trotsar du båd' trolls och qvinnors blickar, fast begges äro hvassa med besked.

ASTOLF

osynlig.

På skämt jag gör din vilje. Annars vet, — hvad svagheter jag äga må föröfrigt, — den, som man kallar vara rädd, är ännu helt främmande för min bekantskap.

ZEPHYR.

Vänd

nu mellertid igen ut gula sidan, tillsvidare: ty annars vet ock jag ej mera, hvar jag har dig.EN STARK RÖST utanför döi-ren.

Zephyr!

ASTOLF.

Ilör!

ZEPHYR.

Det var min moders röst. Hon tror, att än jag sofver. — Strax, min mamma, strax på stund! — Se så, min Astolf! nu är kransen . . .

RÖSTEN ännu starkare.

Zephyr!

Med dån, liksom af ett väldigt slag med knytt hand, uppspringer dörren mellan Zephyrs kammare och Anemotis sal, dit redan de första sol-strålarne af den nya morgonen inträngt.

ZEPHYR

ropar.

Slå inte sönder dörrn! — Jag kommer ju! —

Till Astolf.

Hon är en smula döf, den stackars mamma, och något hårdhändt till; men menar aldrig så illa, som det låter. — Tusen tack!

Nu har jag kransen ypperlig tillfyllest.

Han sätter den på sig.

Nu gå vi in till gumman; flyga se’n i blinken vit igenom hennes borgport.

De begifva sig in i den större grottan, fram till Anemotis, som under tiden framtagit sin spinnrock, och satt sig i midten af sitt rum till arbete.

ZEPHYR.

God morgon, mamma!

ASTOLF.

Lycklig dag, min drottning! Tack för min hvila i din borg!ANEMOTIS.

Hvarthän vill du 1111 taga vägen, lilla prins?

Till sjös? till lands? Vill du ha någon med dig utaf min lifvakt, att dig följa hem?

ASTOLF.

Min drottning, nej! Mitt uppsåt är att färdas med Zephyr...

ANEMOTIS lyfter pekfingret varnande.

Zephyr! Zephyr! noga tänk hvad nu du gör. Jag vill ej hindra honom.

ZEPHYE.

Har ingen nöd. Jag svarar för min gerning.

ANEMOTIS.

Du svarar, du, för sakens utgång? — Jo, jo, du ser mig dertill ut. Men nog! — Jag rår ej. — Ett bräddadt horn likväl af frisk champagne du först kan tömma med din gäst?

ZEPHYE.

Förstås!

Hon räcker honom dryckeskärlet.

Skål, mamma! — Så! Det smakade förträffligt. Tag fram ett nytt! — Se här, min Astolf, drick!

ASTOLF.

Din skål, min ädelmodiga värdinna! din hågkomst evigt lefver i min själ.

ANEMOTIS.

Farväl, du täcka menskobarn! Res lyckligt!

ZEPHYR höjer sina vingar.

Välan! så kom! Jag i min famn dig svingar, så långt, som känslan och som hoppet far;liksom jag Psyche förr, med snabba vingar, till Amors slott på hans befallning bar.

Blif skön, o unga dag! Slut åter jorden i ynglings-armar till ditt kungabröst!

I, gyllne timmar! ilande fullborden hvad nu jag vågar till min älsklings tröst!

Han tager Astolf i famnen, utsträcker vingarna och flyger opp med honom emot den uppgående solen. Anemotis ser efter dem. De försvinna i luften.

ANEMOTIS.

Fantaster! — Ja, ungt folk, det är sig likt.

Nu har han åter fått sig i en docka att leka med. De passa just ihop. —

Men, se'n jag nu igen har blifvit ensam, skall spånaden gå flinkt. Jag först likväl må hölja med en förlåt grottans ingång, att jag i fred, så länge dagen räcker, får spinna ostörd båd' af regn och solsken.

Hon stänger till om sig.

ASTOLPS BOKG.

Prinsessan Svanhvits jungfrubur.

SVANHVIT

ensam.

Ån ingen Astolf! — Fåfängt öfverallt man honom sökt — hans häst, med sadeln tom, stod bittida på morgonstunden, skummig, på borggården framför den stora trappan, med vilda blickar, nedsänkt hufvud; hemskt i alla lemmar skalf han, liksom jagad af midnatts-andar genom skog och mark.

O Gud! hvem vet hvad han har sett? — Du vet det! O, gåfve Du, blott för ett enda ljud, en mensklig röst åt trogna djurets tunga:i detta ljud, en blink, ett nu för mig uppginge lifvet eller ropte döden!

Hon går till fönstret.

Men — livilken barnslig fruktan! Har han ej så många äfventyr bestått med seger, och alltid kommit åter, lika sund och lika skön — ack, lika skön, som der isblomman glittrar stolt på fönsterrutan!

Kort är violens, kort är sippans vår; isblomstrens räcker mycket längre. Kallt det sköna måste vara, liksom de, för att af ljuset låna prakten blott, ej värman — lifvets hetta löste annars de fasta, frostigt blanka perlor snart i tårar opp; och tårar — de förrinna!

Hon andas på rutan.

Blif genomskinlig, granna Astolfs-blomma! Låt mig få blicka nedåt dalen — se, der ligger staden — Astolfs hufvudstad!

Hur underbart det bleka dok af snö på torg och tak, och berg, och kullar glänser mot morgonsolen, som på jorden strör blodröda rosor! Hvita offerbruden vill ej beklaga sig — hon småler stum — hon känner blott, att hon föraktad är, att den, som kunde locka våren fram, försmår att göra det — och hellre trifs i andra rymder, der han gifmildt öppnar sin hulda lågas famn, ack! medan hon i vinterskuggans långa ensamhet å ödslig hufvudgärd af köld förstelnar.

Efter några ögonblicks tystnad.

Hur många vägar slingra sig, der nere, från skilda håll till stadens portar! — Vill ej du, min stjerna, tindra fram på någon? Du är likväl mitt hjertas sol. Förlåt!

Du är ej kall; ack nej! du är för varm, för glödande för mig; se, det är felet.

Din varelses musik har tusen strängarför tusen toner, då mitt arma strängspel

en enda blott förmår att bjuda dig;

den kallas ömhet, trohet! Yisst jag stundom

har tyckt, att också den sin skönhet har;

men den förblifver evigt en och samma,

den klingar, oföränderligt sig lik,

en stilla bön till Gud för hvad man älskar.

Ja, den är mer en hviskning, än en klang;

man vänjer sig så lätt dervid, liksom

man andas vällukt in från ängens vall,

men trampar, tankspridd, på det gräs som doftar.

De starka andar, männers, hjeltars, kungars,

när till sitt mål de brusa fram på vilda

stormvingar och inunder sig se verlden

från stund till stund förvandla skick och form,

hvad fordra de af kärleken? Att han,

med lika vexling skiftande och ny,

skall vederqvicka dem med segerhymner,

der högt bland moln de sväfva, eller ock

der de i åskans granskap någonstäds

inbilla sig att hvila och att njuta.

Stum, själlös, obetydlig är för dem den qvinna, som ej annat är än qvinna; hur skulle hon den stormen öfverrösta, som just af deras egna vingar väcks? —

Sätter sig vid en guldslända.

Hur ensam blefve jag, o Gud, hur ensam i dessa torn! — På hela vida jorden jag äger ingen skyld och ingen huld.

Väl är det goda folket här rätt vänligt, och nog jag märker, att man håller af mig långt, långt, oändligt mer, än jag är värd: men — hvilken tröst, om ock man höjde mig, mig, svaga, öfvergifna flicka, opp på Astolfs thron, den sista af vår ätt?

Jag finge då än mindre låta skönja mitt hjertas qval — en värnlös flickas tårar de likna regnet, som i Juli-natten på blomstren fäldt, kort innan skördetiden,i deras halft tillslutna ögon darrar

med droppar, som af ingen ses och räknas!

Stiger åter opp.

Det gifs dock En, som räknar dem; men när blir talet fullt? —

Går af och an i rummet.

Hur lugn jag fordom var! nu är jag det ej längre. Hjertat slår så tungt, så klämdt inom sitt fängselhvalf.

Ack! gerna skulle det få sprängas, blott jag visste, Astolf, att jag någon gång ej alldeles ett intet var för dig!

Tager fram en cittra.

Det är en vänsäll gäst, den mästaren från Valland, som mig lärde, att med dig samtala, ljufva skänk af Astolfs gunst!

Man sagt mig, att det finnes vissa sjöar, aflägsna, skumma, trånga ofvantill, med videts eller tårpilns kännetecken på bräddens rand bevuxna, men inunder så djupa, att man tror dem sakna botten; ur dessa sjöar skall på vissa tider, helst söndagsmorgnar eller helgdagsqvällar, från djupen stiga opp en sällsam klang, liksom en ringning utaf klockors malm från längese'n försunkna slott och kyrkor.

Går vandrarn dit, allt närmare han hör och klarare det ljud, som tränger sig från underjorden med omätlig klagan: men lugn är vattnets yta ofvanpå, och tycks med sorglig vällust lyssna sjelf, hur klingande den gömda bottnen svallar.

Så vill jag ock försöka nu att dämpa mitt hjertas dunkla vallning med en sång.

Spelar och sjunger.

Ungmön i lunden på jagtnätet band, morgonfrisk —Ack nej! den visan gör mig alltid ängslig. En annan då! — Ja, den om tusenskönan, som öfverraskad blef af tidig vinter. Begynner åter. Stilla, o stilla! somna från storm och snö! Ensliga lilla, nu är det tid att dö! Kallt är kring dal och sjö; stilla, o stilla!

Stunderna ila, snart du den sista ser; hvila, o hvila! Vissna, som andra fler! – Hjerta! hvad vill du mer? Hvila, o hvila!

Skuggan låt gömma allt, hvad du njöt och led; glömma, o glömma, – sådan är solens sed! Lär dig i nattens fred, glömma, o glömma!

Domna blott, domna! Snön är din bästa vän; godt är att somna: vår kommer ej igen. Hjerta! hvi slår du än? Domna blott, domna!

Tystna då, tystna, töm i en suck din själ! Upphör att lyssna; lifvet dig bjöd farväl: »arma, god natt, sof väl! Tystna då, tystna! Utbrister i gråt. O, finge jag till hela lifvet säga: god natt! men ack, det svarar ej: »sof väl!»

———

ANDRA ÄFVENTYRET.

——

KÄRLEKEN.

—

Trädgårdspark på Lycksalighetens Ö.

Morgonens företa solsken. Föremålens mångfaldigt vexlande taflor omgifvas i fjerran af höga berg, mellan och öfver hvilka dock längst bort i bakgrunden öppnas nya, lika skiftande utsigter. Bergens hjessor skina genom hvitblå, violetta och rosenfärgade dimmor; och utför klippväggarne, ömsom terrassformiga, ömsom brådbranta, störta oräkneliga bäckar och vattenfall, större och mindre, som än här, än der mellan lunderna samla sig i små sjöar, och derifrån genom dolda ledningar åter uppstiga i täflande springbrunnar. På en upphöjd ort i fonden synes framsidan af ett praktfullt slott: palmer, så höga som palatset intill kupolerna, bilda deromkring på jemlika afstånd ett slags skidgård. Från denna går en allé till förgrunden; på hvars ena sida, i en skuggrik dunge af palmer, lagrar och cypresser. Ungdomens källa framsorlar ur nischen af en smaragdklippa. Gentemot henne, på förgrundens andra sida, men något längre aflägsen, visar sig en vattenkonst af underbar fägring. Omkring källan är en liten öppen plats; på denna uppträda, dels ifrån den stora allén, dels ifrån några smärre gångar, nymferna

CÄCILIA, LUCINDA, NIOBE, ERVINA. NAIDION och THEANO,

alla med guldinlagda kristallpokaler i händerna.

THEANO.

Sex blott! — Vår Laura ju felas ännu; annars hon nästan mer tidigt än du, vackra Lucinda! vid källan plär finnas, när vi gå hit att begynna vår dag, enligt vår lefnads evärdliga lag.

LUCINDA.

Visst något vigtigt af henne besinnas; aldrig för sömnens begär var hon svag.

NAIDION.

Hvarför så tankfull, Ervina?ERVINA.

Hvar gång när jag ser solen gå upp öfver lunden, mins jag, hur skön var den festliga stunden, då denna källa först hörde vår sång.

NAIDION.

Att du kan minnas så långt bort tillbaka!

ERVINA.

Ja, lilla syster! just här, der den raka palmgången öppnar ett grönskande fält, mötte mitt öga, förvånadt och sällt, väckt, som ur sömn, af en värmande strimma, första behaget af gryningens timma.

Än ej förspordes af vindar ett sus, allt låg omkring mig i dvala och dimma; men genom töcknet ett växande ljus tycktes, med drag af ett anlete, glimma. Hastigt det glesnade floret drogs af, toner i korsande riktningar klungo; parken stod fram ur ett skimrande haf, himlen sin anblick åt blommorna gaf, fåglarne sjöngo och källorna sprungo.

CÅCILIA.

Och när du såg dig förundrad omkring, mig fann du närmast. . .

ERVINA.

Och sida vid sida, snart af oss sju slöts en systerlig ring, utan begär att om platserna strida.

Midt inom kretsen Felicia stod,

hon var det ljus, som gjort ända på natten;

mäktig och hög, men förbindlig och god,

syntes hon buren af strålarnas flod,

medan den höljde i lekande mod,

rörliga dungar och spelande vatten.Drägt utaf gullskir kring lifvet sig smög, mantel af skarlakan halft den betäckte, ocb öfver purpur-turbanen en bög buske af bländande fjädrar sig sträckte.

Glad, som det sågs, af vårt hyllande nit, men majestätlig, befallande redan, leende rop te hon: »välkomna hit! tagen min kyss och betjenen mig sedan!»

NIOBE.

Laura var djerfvast: i blinken hon kom, först fick hon drottningens läppar beröra; derför blef hon ock den skön st a: derom vet hon ej sällan att låta oss höra.

ERVINA.

Sedan for drottningen fort i sitt tal:

»natten jag tillbragt, den stjerniga, ensam; nu är vår dag och vår lefnad gemensam, boning åt Er står tillreds i min sal.

Här, dessa verktyg, till allas vårt nöje, lemnar jag Er: deras bruk J förstån! i mina tårar, liksom i mitt löje, läses betydelsen klart af mitt lån». —

Nu sina gåfvor hon mellan oss delte:

Laura fick grifleln af renaste guld; jag tog mitt vinkelmått; lycklig och huld snart på sin harpa Cäcilia spelte; till hvad jag byggt hennes välljud är skuld! Niobe mejseln, och penseln Lucinda pröfvade strax på en bild af hvarann, medan Theano sin mask lärde binda framför sin uppsyn, i härmningen sann.

Sist kom Naidion, nätt som en droppa, nyfäld ur blomstret, till drottningens ro: mins du, hvad då hon dig sade, månntro? — »Flicka! då allt, hvad du kan, är att hoppa, tag, hvad du dertill behöfver: en sko!»

Alla skratta.NAIDION

ond.

Nej! hon mig skänkte en grann tamburin, elaka syster! med klingande ringar .. .

THEANO.

Nå, nå, Naidion, håll blott god min!

Hvem har ej sett, hur med den du dig svingar sirligt och luftigt, som ägde du vingar?

NIOBE.

Men, hvad den Laura är långsam! — Minsann, ganska förnämt hon sig låter förbida; och utan henne likväl går ej an att med vårt värf till begynnelsen skrida.

LUCINDA.

Sättom oss här, der oss klippans smaragd lockar att hvila på speglande hällen!

Skåden omkring: hvilka tjusande ställen!

Se, hvad den stigen behagligt är lagd, som mellan häckar af rosor sig slingrar upp åt det fall, som i regnbågar skingrar vattnets ur perlskyar duggande glans!

Och dessa springbrunnars eviga dans, hit till oss fortsatt ur fjermare lunder, med sina gullfiskars lekande funder, famnad i ro af orangernas krans, — märk, hur han lifvar den tafia för sången, der vå*ra hjortar och rådjur i sprången kappas att söka sig källa och vän!

NAIDION.

Eget, att ej hon har tröttat oss än!

Gerna jag ser henne tusende gången.

LUCINDA.

Ny är, hvar dag, denna bild mig igen: träden med stråliga fåglar och frukter,nickande vänligt mot dammars kristall; blomstren, som offra balsamiska lukter, ständigt på vakt i sitt menlösa kall.

Ur deras brokiga rökelsekäril oskuldens tack vill till bimlarna nå, och i hvar kalk bor en glimmande fjäril, — blommor som flyga, hos blommor som stå. Skogsfrun på klyftorna stolt lyster gå; ur hennes kamrar förtäljande sorla bäckar, som söka sin make, sin hälft;

i deras hem, som på gullsand man hvälft, — snäckprydda grottor, der källorna porla, — systrar! hvar leka vi hellre, än der?

0, hur den mossan oss vaggande bär ljufligt, när middagens slummer hugsvalar! Helst dock jag trifs, hvar i

löfviga salar ljuset af skymningen darrande sugs, medan en vind om sin resplan der talar, sorglös, hur mycket är sant eller ljugs.

Men framförallt, dessa rosor, på törnen nästan så höga, att boning för örnen kunde der byggas, — hur härligt de le!

Solar af purpur, hvem kan dem väl se böja de kronade hjessor för flägten, drottningar lika i fotsida drägten, — utan att minnas Felicias ord:

»skönast är rosen af allt i naturen!»

ERVINA.

Ja, med all trohet din målning är gjord;, och till dess ram har du glänsande muren rundtom af berg, som i fjerran stå vakt, medan dit uppåt små kullarne stiga.

Men, såsom del af så fägnande prakt, ej mina tempel du borde förtiga! skinande hvita mot sjöarna blå, halfgömdt på löfviga holmar de stå;

Niobe glömmer dem nog ej ändå, —

hon, som dem smyckat med gudar och stoder.NI0BE.

Fagra helt visst äro lundar och lloder, blomster, med mer, som Lucinda berömt; dock med förundran jag hört, att hon glömt prisa de höga, de präktiga bergen.

Närda, i djupet, af lysande märgen, som ger en inifrån kommande dag åt alla ting på vår ö, deras slag täfla i genomskinligt behag; ädlaste stenarters vexlade lag skiftar dem yppigt i ljuset och färgen.

Men då de doftiga cedrarnas flockar

vinden på fjällarnes tinnar berör,

arla, som nu, och Tritoner i skockar

rusa de stupande branter utför,

mest ibland klipporna marmorns mig lockar:

ty utaf den mina dockor jag gör.

CÄCILIA.

Glöm ej de tusende välljud, som söka

dagligt och nattligt sin väg till vårt bröst;

huru de helga, och hur de föröka

allt, hvad som skapar förtjusning och tröst!

Blomstren, likt stjernor på gräsvallen stänkta,

njuta sitt lif blott vid näktergalns röst,

minnas sitt ursprung och glömma sin höst:

så, genom stämmor (från ofvan dem skänkta),

smekande Genier smälta till klang

allt det, som än, likt en gräns, oss betvang.

Stjernorna, himmelens blommor, fördränkta

blefve i denna musiks ocean,

om ej enhvar, för sin verld och sin ban,

fått en sig egen melodisk organ:

dessa vi höra, när själarna trängta,

när vi oss fröjda, liksom när vi längta;

hjertat då slår, likt en simmande svan,

vingarna ut i de glänsande floder;

jorden till ethern, ett barn till sin moder,

flyr, och blir strax vid sitt modersmål van.Balsam från träd och från skyar må dugga! Allt skall dock falla, förvissnadt och torrt, allt blir i lifvet blott öken och skugga, om du tar sången och strängarna bort.

NAIDION.

Der kommer Laura!

Nymferna stiga upp från sina säten att möta henne. ERVINA.

Förlåt oss! men kort är nu vår tid; vi ha länge fått vänta.

LAURA.

Systrar! jag rår ej. Min pligt var att glänta sakta på drottningens dörr, och se åt, om hon behöfde min tjenst. Efteråt gick jag till källan, så fort jag förmådde.

CÅCILIA.

Ja, ditt förhinder jag tigande spådde!

THEANO.

Laura! är drottningen vaknad?

LAURA.

Jag smög

tyst mig till bädden. Hon slumrade stilla. Mellan de ljusröda förhängen flög morgonens stråle, i skiftande villa.

Drucken han irrade, satt och spratt opp, väljande mellan de unga behagen; kände sig, under sitt glittrande lopp, än utaf ett, än ett annat betagen.

An på det hår, som, likt natt omkring dag, bröt omkring pannan sin lockiga dystring, hämmad af perlbandets tvånglösa lag, — än på det anlet, hvars hvilande drag tecknade ljufhet och makt i försystring,dröjde han ömsom; och ströfvande käckt åter, dit hugen än djerfvare lekte, spred han sig öfver den snöhvita drägt, som honom syner än gaf, än förnekte.

Sky kring en himmel, hvars skimmer ändå lyste igenom för spanande siarn, hvad kunde gazernas väfnad förmå fängsla med list mot förmätna befriarn?

NIOBE.

Var hon allena? och tycktes du se lyckliga drömmar på läpparna le?

Annars — du vet, att hon vill så — du väckte slumrerskan visst ur det qval, som förskräckte?

LAUKA.

Vaggad på barmen, satt gunstlingen tyst, paradisfågeln, och vingarna sträckte; undrande, hvarför han än ej blef' kysst och hvad som fostrerskans blickar betäckte.

° • • •

Ater tillhopa, liksom i sitt bo,

drog han sig, späd och betänksam i minen;

lutad mot gördeln af azur i ro,

såg sig i spännet af klara rubinen.

Trippande sedan till munnen han steg, rörde med näbben den rosiga glansen, lyssnade, skakade hjessan, och teg; svängde sig så upp till fönstret, på kransen. Hon dock, med kinden mot snöarmen sänkt, lockarna lösta i skuggande vågor, drömmande smålog, af strålregn bestänkt, sjelf lik en morgon med purprade lågor.

ERVINA.

Må hon då hvila i ro, medan vi egna åt källan vår sjungande hyllning; vattnet, och kraften som svallar deri, strömme i glasen med ungdomens fyllning!NAIDION.

Det är begripligt, att sofva man vill och att vi gerna ej tidigt oss väcka, när sjelfva solstrålen kär dröjer still, under det vi än helt makligt oss räcka, somna på nytt och hans tveksamhet gäcka.

THEANO.

Finge vi dock, i vårt syskonförbund, henne vid källan emellan oss blicka!

CÄCILIA.

Ja! men för henne blott midnattens stund alltid är den, då hon här plägar dricka; stundom hon då, i den ensliga lund. möter sin moder, den dunkla, den gömda, den af sin dotter så gerna förglömda!

NAIDION.

Hvem kan den modren väl vara?

CÅCILIA.

Om det

ingen ju vet, hvad hon Laura förtrodde! Engång hon bleknade sällsamt, och grät, när jag en fråga tillåtelig trodde.

NAIDION.

Det är besynnerligt!

ERVINA.

Mig har ej gått omärkt förbi, att prinsessan så sällan nu på en tid har besökt denna källan; länge hon ursprungets ådra försmått, nöjd med den mindre, den afledda blott, som, genom dolda kanaler ledsagad, inom det innersta af hennes slott blank väller opp med sitt önskade mått.THEANO.

Men, då hur dermed det hänger tillsamman, Laura! för dig hetes vara bekant, — säg, livad af allt detta rykte är sant! hvi bör ej modren bli sedd?

LAUKA.

Fastän flamman bränner dig ej, när en gnista hon är, kom ej den glödande askan för när!

Vådligt är allt, som förborgas.

ERVINA.

Vi vörda

må med vår tystnad den hemliga lott, som ej Felicia sjelf funnit godt att för oss yppa. Dess kunskap en börda blefve oss kanske. Men skyndom oss blott! drottningen vaknar, och bannor vi skörda.

LUCINDA.

Se, livad det vattnet, likt brinnande gull, kastar sig uppåt i stråliga bågar! — härliga eldglans!

LAURA.

Tinkturen der lågar samlad, hvaraf hela kärnan är full djupt i de ådror, som sjuda och flyta inom vår ös lätt betäckande yta.

LUCINDA.

it

Afven i ringaste granden af mull skönjes dess skimrande skiftning sig bryta; liksom igenom det skäraste hull skönheten spelar med bildande krafter, mildrar sig ock genom ytan dess glans.LAURA.

Sjungom vår hymn! De förfriskande safter lifve, som förr, vår odödlighets krans!

De ställa sig i en halfring omkring källan och fylla glasen.

LUCINDA till Laura.

Börja! I kärlen ju porlar alltredan vattnet mot solen med glittrande blink.

NIOBE.

O, hvilken dag, som förbidar oss sedan!

CÅCILIA.

O, hvilken afton, vid stjernornas vink!

LAURA.

Heliga källa för helsan och sången, källornas konung! vi nalkas igen: nattens och stumhetens tid är förgången, fjäriln ej längre i larfven är fången; dagen har kommit och klangen med den. Mornad af flägtarnas väckande krusning, släck då vår törst i din ljufliga flod!

Nektar af klarhet, af lust och förtjusning, lek i vårt sinne och spritt i vår blod!

Hon dricker.

CÅCILIA.

Ack! men till ljuset för nära sig vågar fjäriln, den vingade Psyche, ibland; och vid en eld, som förtärande lågar, snart hon med hviskning och bäfvan sig frågar: om hon skall dö i dess lockande brand? Svalkande droppar! då fallen, o fallen rikt på den glöd, som i hjertat blef tänd; tills hvarje nerv, lik en sträng af metallen, åter för lifvet blir ljudande spänd!

Dricker.ERVINA.

Och när ur själen, som stjernbloss ur natten skapande andar slå ögonen opp, stärk deras vingar, du mäktiga vatten, arf af den gömda, odödliga skatten, att de fullborda sitt glänsande lopp!

Skyhögt, en bild utaf himlen, sig hvälfve templet, der tanken sig skåda begär; och, vid sin anblick förvånad, han skälfve saligt af skräck, att så evig han är!

Dricker.

NIOBE.

Men under hvalfven, dem djerfheten höjer, ställa sig fägringens bildningar fram; och, liksom rankan kring almen sig böjer, vällust sig lindar om kraften, och dröjer, rundad till kropp, vid hans pelare-stam. Härliga bölja! gif njutning och styrka; sänd dem i svallande mått ur din famn, att man i marmorns gestalter må dyrka ödet, men blott under skönhetens namn!

Dricker.

LUCINDA.

Liksom ett bi mellan blommornas skålar kryssar att samla, sin honings behag, sväfvar ock själen bland tingen, och målar — ömsom i skuggor och ömsom i strålar — skärt på sitt glas deras anletesdrag.

Låt då för penseln de gladaste tindra; komma, och vexla, med tjusningens nyck! Glindra med regnbågens färgor, o glindra genom mitt sinne, förskönande dryck!

Dricker.

NAIDION.

Dock, hvad är bilden, och ljudet, och sången, utan en blixt i en spelande blick?Är icke rörelsen, är icke gången, frälst ur de tröga, de reglande tvången, fägringen sjelf i sitt lefvande skick?

När i de ystra, de luftiga springen dansen sig hvirflande slingar omkring, vågor! till flygande taflor bevingen glädtigt den vida förtrollningens ring!

Dricker.

THEANO.

Ja, likt en droppa, som fängslad är vorden inom en genomskinlig demant, speglas af åtbörden, blicken och orden allt, som är ande, i himlen, på jorden, allt, hvad i hjertat är evigt och sant.

Gif, att jag dårar, du ädlaste bölja, andarnes syn med förädlande svek! allt hvad de yppa, än mer hvad de dölja, låt mig dem viga i härmande lek!

Dricker.

CHOE.

Nu till vår tjusande drottning tillbaka; att, när hon uppstår, vår syssla bevaka! hvem vill en pligt, som är nöje, försaka? o, huru härligt hos henne att bo ! —

Källornas konung! vi tacka dig alla; nu låt din läskning för fåglarna svalla! tills vi, i morgon, igen på dig kalla, heliga källa ! du sorle i ro.

detta ögonblick, just som de ämna vända sig om för att gå till slottet, hörs ur luften den bortom scenen annalkande

ASTOLFS RÖST.

En sång! en sång! o, skynda, skynda!

CÅCILIA.

Hvad ?

THEANO.

lin röst ur luften!

De se bestörta på hrarandra.betrakta allt! —

ASTOLFS ROST.

Redan kan jag tydligt

LUCINDA.

Det är ju fasligt!

ASTOLFS RÖST.

Ha!

ser du de vackra flickorna vid källan?

NAIDION.

Nej! nu jag springer.

du kloka Laura . . .

NIOBE.

Säg, i himlens namn,

LAURA.

Tig, och spring! Hvem vet hvad det för troll kan vara! — Fort blott, fort! — Så snafva ej, Ervina! — Spring då, spring!

ASTOLF och ZEPHYR

komma sväfvande ned mot skådeplatsen. ZEPHYR.

Yill du, att jag skall lemna dig i lunden, vid källan? eller vill du föras genast

i slottet in, till henne?

ASTOLF.

Nej! jag vill

först något samla mina druckna sinnen; och sådant gör man bäst i ensamhet. Släpp mig vid källan der!

Atterboms Dikter. I.ZEPHYR.

Må ske, min Astolf!

Han sänker sig fullkomligt ned, öppnar varligt armarna och ställer sig med Astolf på marken.

Nå, höll jag ej min lofven, Astolf? Säg, är du belåten med din resa? Flög jag icke lagom fort, på din begäran, då du, som hade först så grufligt brådt, på engång föll i resbeskrifvargriller?

Ja, dröjde jag ej till och med en stund på Ararat, blott för den utsigts skull, som derifrån man har? — Gick dygnet ej förbi, liksom en timma? — Sträckte jag ej sist vår flygt så högt uppöfver molnen, att Afunds hemska tjut ej nådde dig? —

Nu äro vi vid målet. Gläd dig, broder, och njut af hjertans grund allt hvad du kan!

ASTOLF omfamnar honom.

Det är nu i sin ordning, att af mig ett famntag du till godo håller! o, min hulda, snälla, broderliga Zephyr!

Hvad erkänslan är fattig! Hvi förmår jag icke, som jag vill, att tacka dig?

ZEPHYR.

Hvad bättre har man väl att tacka med, än just med sina armar och sitt hjerta?

Yid himlen och vid Styx! ett eldigt famntag, det öfvergår all annan fröjd i lifvet.

ASTOLF.

O rika syn af vårens eget land!

ZEPHYR.

Hvad man i ditt land kallar höst och vinter, är här en kort sömnsjuka blott, som årligt på några dagars tid får öfverrumplade glada träden, örterna och blomstren.

Men gerna vakna de ur denna dvala; ty sorgsna drömmar då oroa dem om död, förgängelse och mera sådant, som

blott på jorden fins, men hit likväl

i slika dar en flygtig skugga kastar.

ASTOLF

blir varse den gent öfver, på förgrundens andra sida, befintliga vattenkonsten.

Hvad blänker der, vid lagerlundens bryn, som sluttar ner mot höga rosenhäcken?

En bild — en vattenkonst af sällsynt skönhet! — Jag måste nogare betrakta den.

Besinnar sig.

Ju närmare jag nalkas den, jag tycker att jag förut engång besökt det stället.

Den vida, runda blomsterplanen — riktigt! de jättehöga blommorna — vid Gud! der stå ju ock min lilja och min solros!

o stigen, oförgätliga gestalter, ur deras kalkar opp ännu engång! —

ZEPHYR.

De röra sig för vinden af och an, som då; men synas ej förstå din bön.

ASTOLF.

Må ske! jag vet numera ju ändå, hvar jag min rätta solros har att finna.

Beskådar vattenkonsten.

Det enda blott jag ej begriper: bilden som jag i drömmen såg, var en Najad, utur hvars urna vattustrålen sprang; här åter bär den Amors gosseskapnad, som mot en jaspis-klippa stöder sig och, ur ett bloss i högra handen, sänder med blixtens fart den solskensblanka böljan. Tritonerna förvandlat sig också till Amoriner, som, från spända bågar,rundtorn afskjuta pilar, hastigt bytta till dallrande kristallspjut.

ZEPHYR.

Åfven mig

det vid din drömsyn förekom, att der var detta bildverk något annorlunda.

Jag teg: ty hvem kan väl af drömmar fordra bestämda skäl till deras infallsspel? —

ASTOLF.

Se, på den gröna, släta jaspisvägg, på hvilken han den venstra handen lägger, står, mot åskådarn vänd, med gyllne runor en inskrift ristad. Hvad berättar den?

Läser.

»Du, som ej än bekant med kärleks nöje är, har du väl någonsin en enda sällhet njutit?

Ack nej! blott kärlek vet, hvad lifvets röst begär, och ingen vill bli fri, som han i bojor slutit».

SPRIDDA RÖSTEK från flera håll.

Hör, hvad den sköna guden förklarar! tag, hvad han skänker, dröm, hvad han sparar! pröfvad är läran: lita på oss!

ASTOLF.

Hvad ?

Blickar förvånad omkring.

Var det du, min Zephyr, som så talte med många lena stämmor på engång?

ZEPHYR.

Jag har blott en, till husbehof.

nu börja de igen.

ASTOLF.

Tyst! hör,SPRIDDA RÖSTER från andra håll.

Yi, dem hans milda spira far styra, vi, dina syskon, alla bedyra: pröfvad är läran, lita på oss!

ZEPHYR.

Aha! jag känner det sällskapet. Det är ju tjocka slägten: dryader, salamandrer, små undiner, och sådant mer —

studsar, och vill gömma sig bortom Astolf.

För tusan! det var mig ett spratt, just af de värsta!

ASTOLF.

Hvad går åt dig?

ZEPHYR kommer fram.

Hon allt har sett mig, och det kan ej hjelpas . . . Men nu jag måste också genast bort!

ASTOLF.

Hvart?

ZEPHYR,

Hvart?! — Till Spinarosa! — Ser du der den lilla skälmska törnros-sylfen? Vet, hon är en syster till min fästmö. Nyss bon gaf mig en spionblick, fastän nu med enfaldsmin hon står och nedsänkt öga.

Om jag ej går i förväg, sqvallrar hon för systern, att jag varit här så länge och glömt mig qvar hos dig . . .

ASTOLF.

Men tror hon då så litet på din kärlek? eller är hon kanhända svartsjuk uti högsta mått?ZISPHYR.

Tyvärr! hon tror mig nog — ja, vore hon det sista dock! Men för en lömsk rival jag bäfvar, som kan lätt mig slå ur brädet.

Han ser just ingenting för verlden ut, och duger blott till sång, — det är väl sant: men, hvem blef nånsin klok på flickors lynne? An tycka de om ett, än om ett annat.

ASTOLF.

Hvem är medtäflarn då? En vind, som du?

ZEPHYR.

Ah nej! en näktergal, helt liten, grå, ett kräk; men aldrig hörde jag hans make att sjunga. Ja, tänk min förargelse: när jag på honom lyssnar, blir jag sjelf så kär i karln, att jag förgäter allt!

Hvad har jag då för säkerhet, att ej det sker på samma vis med Spinarosa?

ASTOLF.

Ja, ja, betänkligt är det visst.

ZEPHYK.

Betänkligt? — Förskräckligt, bör du säga! — Dertill kommer, att jag på vägen dröjt ett dygn. — Nå väl, hon får mig sticka, om hon näns. En fästmös okynnen må ej alltför noga räknas.

Vill gå.

ASTOLF.

Ett ögonblick ännu blif qvar! — Just nu jag påmins om en sak, som gör mig brydd. Hvad talas här i landet för ett språk?

Jag är ej språklärd! och när nu prinsessan...

ZEPHYR.

Var inte rädd! hon talar nog ett språk som du förstår, och som du kan besvara.

Ja, vid det första ljud från hennes mun,

så välbekant det förekommer dig,

som om du hört det ända ifrån vaggan. —Farväl så länge! Se dig nu omkring, «

och hvila . . . Hvad? Jag tror, att också här du ställer dig att grubbla? Kollrar du? —

Var ingen gäck! Friskt mod och sinne! Bort med alla moln ur pannan och ur bröstet!

Här har du ingen björnjagt att befara.

Går liastigt ut, med flägtande vingar,

ASTOLF efter en lång tystnad.

Hur föga han begriper, hvad jag känner! för honom är hvardagligt det, som mig ur all min fattning bringar! — Svindelrus af gudars dryck, förflyg blott ej för snart! —

Blickar omkring och utsträcker armarna liksom till en omfamning.

Tag mig då vänligt upp i ditt sköte, unna mig fristad, himmelska verld!

Glänsande azur, speglande dammar, glödande blommor, talande källor, hviskande lundar, saliga fåglar,

tagen mig alla vänligt emot!

Går långsamt inåt parken.

SPRIDDA RÖSTER från alla håll.

Var oss välkommen, längtande jordson, klagande främling, hvila dig nu! som i din barndom, — när du oss drömde, när än din moders t knä var din tron, —

vilja vi stråla, vilja vi leka, vilja vi språka,— 104 — vilja vi sjunga

åter, ja åter förtroligt med dig!

Astolf

stannande.

O, hvilka ljufliga ljud,

liksom af späda, nyss talföra tungor,

stiga på solflägtar ned,

simma på vällukter opp till mitt hjerta!

och det förnimmer dem; klart

hör det, hvad tingens andar förkunna.

Skåden, hvad aldrig J sett,

ögon! den eviga ynglingen våren;

under ett konungsligt tält

sitter han, smyckad med krona och spira,

räcker sin blomstrande läpp

och i sin hand en pokal full med nektar

åt sin höga gemål,

hösten; hon dricker och sjunker, berusad, svällande, yppig, tätt till hans bröst,

som skälfver af vällust i jublande pulsslag. Evig, som de,

Addt öfver genomskådliga berg

som, likt väggar af glas, sina skatter förråda,

spännes de lyckligas brudbädd,

stickad af strålar på sammetet gröna.

Der de hvila

i skuggan af tornhöga träd,

mellan drufvor och doftande gullfrukt,

kyssa hvarann

och söfvas vid mullret af sqvallrande qväden från silfrade åar;

under det fåglarnes skaror om dagen och om natten de heliga stjernors, högt uppöfver dem vakande kretsa, och menlöst barnsliga vattsprång

gyckla omkring sin monark och sin drottning, hoppande opp och ned,an invid skyn och än invid marken,

stämmande i med sitt porl

kärlekens aldrig förstummande ehorsång.

Fortsätter sin vandring.

Känsla, oändlig, omätlig! ja, ju längre jag här

bland de blommiga buskar och träd mig fördjupar, synes mig himlen mer blå, synes mig jorden mer grön! dunkel är på engång

och brinnande dock hvarje färg, hvarje tafla;

hvarje vind andas eld

och svalkar dock sinnet så friskt!

Allt hvad mig omger, har lif, anletsdrag och blickande ögon: stenarne sjelfva vilja mig säga sitt tillstånd; nicka och helsa,

glättande fryntligt de rynkade pannor.

Några jag känuer igen

af de ting, som för irrande ögat sig visa;

men urbilder synas de här,

och genom de fina, knappt kroppsliga höljen

skina, med skiftande värf,

rörliga fibrer och verkande krafter.

Stannar, öfverraskad.

Ha! hvad oväntadt minne!

Afven mitt torftiga hemlands

björkar jag ser,

men högre, med fagrare blad,

af mera saftig och glänsande grönska.

Se! kring en dam,

som bär några svanor på gungande spegeln, susa de, liksom då förr kring min faders ensliga jagtslott de hviskade för mig sagor och gåtor.

Snöhvita flockar af lam

skymta der mellan de ljusgröna löfven,

och fåglar som likna min barndomsvingade hofmän,

flyga, som de, ned på främlingens axlar.

Sätter sig bland björkarna på en sluttande vall af gräs och mossa.

J kära, förtroliga träd!

Minnens J än den förlorade gossen?

Glömmen då, att han blef stor; skynden, och tagen fram, ur de gröna, hviftande mantlar,

alla dockor, alla tankar, alla drömmar från fordom! —

Ack ja! de komma

ned ifrån skimrande bergen,

vänliga alfer och jättar,

flägta omkring mig så lent,

bjuda mig in i gyllene salar . . .

O huru sällt! . . . jag följer . . . jag följer!

Han inslumrar.

En Un d i n, lik en späd, föga öfver hälften fullvuxen flicka, i vattenblå lifklädning och perlkrona på hufvudet, uppträder ur dammen och ställer sig nyfiken vid Astolfs sida. En D r y a d, likaledes en späd flickgestalt, men med gräsgrön lifklädning och en blomsterkrona, visar sig i öppningen af en björkstam.

UNDINEN.

Björkarnas drottning! hvi dröjer du än?

Syster stig fram till din sofvande vän!

Se, hur han hvilar! Se, hvad han är skön!

Hur kom han hit till den lyckliga ön?

DRYADEN

framträder ur björken och ställer sig vid hans andra sida.

Vänliga sjöjungfru,’tack för ditt ord!

Zephyr har fört honom hit på vår jord.

UNDINEN.

Ack, den som vore Felicia nu!

DRYADEN.

Listiga syster, jag önskar som du!

UNDINEN.

Stilla! han drömmer — han småler! Nu vill in i hans glädje jag sjunga en drill.

Hon faller på knä och lutar sig intill hans ena öra.DRYADEN.

Stilla! han suckar! Hvad kan honom bry?

Tröst må jag hviska, tills oron vill fly.

Lutar sig i samma ställning till hans andra öra.

UNDINEN.

Hjertat likt böljan, den rörliga, är; kärlek är himlen, som blickar sig der: svallande spegel, var lugn och var klar!

Skönheten älskar ett sådant förvar.

Uppreser sig igen.

DRYADEN.

Liksom ett träd i sin knoppande vår, löfvas ock lifvet från år och till år; hviftande majträd, var ungt och var grönt!

An har du sommarens vällust ej rönt.

Uppreser sig åter.

UNDINEN.

Skynda! han rör sig . . . Men, innan vi gå,^ tar man sig ej hvar sin kyss först ändå?

DRYADEN.

Jo — men försigtigt!

UNDINEN.

En fjerdedels blott!

De böja sig båda på engång öfver Astolf för att kyssa honom, men stöta dervid i hastigheten emot hvarann så häftigt, att de falla omkull öfver den sofvande.

UNDINEN

ond.

Hvad du är ovig!

DRYADEN

likaså.

Hvad du hade brådt!

Astolf uppvaknar; de springa förskräckta sin kos, Dryaden in i björken, Undinen ned i dammen.

ASTOLF

rusar opp och ser sig om med förundran.

Hvar är jag? — Hvad var det, som störde mig midt i den ljufsta syn, som någonsinett bröst har skådat med sitt inre öga?

Jag redan slöt mitt hjertas brud i famn; det förekom mig, liksom vattnet, träden, med vexelsånger firade min sällhet . . .

Hvad? sof jag? gör jag det ännu, kanske, och drömmer? -— Nej! naturen tog sin rätt för tvenne hvilolösa nätter; nu jag vaken är pånytt, om annars hälen skilnad fins emellan sömn och vaka.

Jag såg ju alla dessa föremål

ej längese'n, och känner dem . . . Ha! solen

på fästet redan högt är stigen . . . Gud!

Hvad mycken tid jag dock försummat har!

Varsnar det på afstånd belägna slottet.

Hvad strålar der från höjden? — Hvilken byggnad! Var jag väl blind, att jag först nu den ser? —

0 Amor! det är ju Felicias borg!

Välan! mitt öde måste hinnas. Präktig

som det, du vinkar mig, min drottnings boning!

Skyndar inåt fonden.

Det kallar jag att bygga! Hvilket lappri

var allt, hvad förr mig mött af byggnadskonst!

Infattad midt i djupet af en halfkrets,

hvars böjning sträcker tvenne armar ut

af lundar, häckar, vinlöfsalar, stängda

med gyllne gallerverk och silfverportar,

mot himlen tornar sig en pelarskog

af marmor, alabaster, jaspis, porfyr,

med hvalf på hvalf och gångar öfver gångar,

som hvarftals bäras af kolonner opp,

och, mellan dessa, målningar och bilder —

mot solen le, mer blankt än slipadt stål,

de höga fönsterdörrar, tusentals,

och underbara blommor nicka ner

från hvar altan, ja från den högsta listen,

som kransar tinnarna — uppöfver allt

en gullbelagd kupol, sjelf tempelstor,

1 medelpunkten af sex mindre glimmar! —

3Ien tom är öppna platsen nedanförepå folk, och till och med i fönstren ej en skymt jag märker af invånare.

Jag vill dock klappa på vid största porten.

Besinnar sig.

Vid Gud! jag är ju . . . Det var sant! Min kappa, hon måste vändas ut och in. —- Se så!

Jag hoppas, att ännu ej någon sett mig.

Det kunde blifvit mig ett vackert streck i räkningen — föröfrigt är det nog besynnerligt, att klappa på en port, när den, som öppnar, står och bligar ut i vädret efter gästen, och tillsist med bäfvan tror sig höra spökerier.

Ett fönster upplåtes i en af öfvervaningarna; Laura synes der. med en korg i handen.

Tyst! hvad betyder detta? Skulle väl . . .

Nej! skön hon är, rätt skön; men . . .

LAURA

ropar.

Spinarosa!

ASTOLF.

Ilvad? Heter icke Zéphyrs fästmö så?

ti pina rusa, en ung törnros-sylfid, kommer hastigt fram ur en häck.

LAURA.

Se här, min lilla snälla piga, har du din korg. Gå fort, att hemta nya blomster af samma slag, som du i förgår gaf; och glöm ej, att i korgen, öfverst, lägga två apelsiner åt prinsessan.

Hon hissar ned korgen ur fönstret.

SPINAROSA.

Strax !

Tar korgen och försvinner bland häckarna.

ASTOLF.

Jag visste nog, att denna höga flicka, om än den vackraste jag hittills sett, likväl ej var furstinnan sjelf. — Den Zephyr, han har ock valt med smak, minsann! — Men nujag pröfva vill ett eget sätt, att komma, liksom en boll, midt in i jungfruburen.

Min förare på vägen sade mig om kappan, att hon har ännu en dygd: hon gör mig lika lätt, som vind och luft.

Jag tänker att vår piga . . . Riktigt! se!

Det var en flink uppassning.

Spinarosa återkommer, och fastbinder blomkorgen vid snöret; Astolf, osynlig, sätter sig i korgen.

LAURA.

Tack, min lilla!

Glöm ej din fästman!

SPINAROSA.

o

Ah! han får väl vänta!

Laura drager upp korgen med Astolf, och fönstret tillslutes.

ZEPHYR

störtar in andtruten och kastar omkring sig spejande blickar.

Jag undrar, hvar den Spinarosa är; hon gömmer sig, för att förarga mig.

Nu är jag trött att leta, trött förtvifladt! — Och Astolf syns ej heller till . . . Nå, nå! Han står väl nu som bäst deroppe re'n, och håller tal med mycken gravitet.

Det är just menniskornas starka sida. —

Men se! hvem nalkas der? Han hoppar kråka från topp till topp, och slår i luften se'n den ena kullerbyttan på den andra.

Hvad är det väl för en dansmästare?

Ar han till ön förskrifven, för att lära prinsessans tärnor nya steg?

ÖSTAN

uppträder.

God dag,

min Zephyr!

ZEPHYR.

Hå! så var det du, bror Östan? Jag fick ej rätt på ansigtet, förstår du,ty det var höljdt af dina vida rockskört; blott fotterna jag såg, som sprattlade just slyngelaktigt af och an i vädret.

ÖSTAN.

Jag har i allmänhet en tid bortåt, förmycket sutit stilla och behöfver nu all den rörelse, som jag kan få.

När man med Zerduscht, Menu, Kon-fu-tse befattar sig, som jag . . .

ZEPHYR.

Likgodt! välkommen! Har du föröfrigt något nytt?

ÖSTAN.

Ack, Zephyr! den arma fröken Svanhvit . . . Hvar är Astolf?

ZEPHYR.

Jo, nu han just, förmodar jag, förklarar sin kärlek för Felicia . .

ÖSTAN.

Sin kärlek?

ZEPHYR.

Naturligtvis ! Tror du, en sådan resa för honom kunde annorlunda slutas? —

Men hvem är fröken Svanhvit? Angår hon på något sätt vår Astolf?

ÖSTAN.

Mest af allt

i verlden! Hon är kär i honom, ser du, och denna kärlek — den blir hennes död.

ZEPHYR.

Bevars! Är flickan vacker?

ÖSTAN.

Vacker, god,

som himlens änglar sjelfva — med ett ord, den bästa unga mö, som fins på jorden.

I går det föll mig in en lust, en nyck,att företa ett ströftåg uppåt Nordkap: då kom jag ock till Astolfs borg och såg, hur blek, hur öfvergifven der hon satt i fönstret af ett torn; hon blickade, orörlig, som en snöbild, opp till fästet.

ZEPHYR.

Den stackars flickan! — Af den gynnarn sjelf jag aldrig hört ett ord om någon fröken.

Men hvem kan hjelpa saken?

ÖSTAN.

Du.

ZEPHYR.

Hur så?

ÖSTAN.

Säg åt prins Astolf', att han reser hem.

ZEPHYR.

Jo men . . . det skall du se! Han resa hem?

Nu resa hem? — Jag förr åtager mig att hämta Sirius hit ned till jorden, än Astolf härifrån, åtminstone med lifvet i behåll! Din höga vishet, har den ej hittat, något sanskrit-blad, som lärt dig, hur en älskare kan vurma? Emellertid — den flickan må beklagas.

Hvad dessa menskohjertan fatta eld,

och hvad de brista snart! — Nå väl, jag vill

utspana första möjliga tillfälle,

att bringa henne åter i hans hågkomst.

ÖSTAN.

Men du så flygtig är och ofta glömsk . . .

ZEPHYR.

Se här! på denna fransen af mitt skärp iag slår en knut. Nog mins iag henne nu.

Hör på blott!

Mumlar för sig sjelf.

Fröken Svanhvit! fröken Svanhvit!ÖSTAN.

Godt! jag är nöjd.

ZEPHYR.

Men hör, min hjertans bror, då nu du kommit hit, så hjelp mig ock att söka opp min fästmö! Sedan vill jag höfviskt föreställa dig för henne.

ÖSTAN.

Rätt gerna! Jag nyfiken är att råka den lilla svägerskan.

ZEPHYR.

Hon är gudomlig!

ÖSTAN.

Det är dock visst och sant, att ingenting i verlden öfverträffar vackra flickor.

ZEPHYR.

Hvad du är klok! Det har du alltså upptäckt? Står det hos Menu, eller Kon-fu-tse? —

Jag har det hittat på, liksom i sömn, på egen hand, af blott ingifvelse.

ÖSTAN.

Hur sann den satsen är, jag erfor nyss, då, under hvilan i en lummig ektopp, jag såg prinsessan åka mig förbi, hemvändande ifrån en morgon-lustfart.

Hvad hon var skön, der hon bland tvenne tärnor

på rörlig tron i perlmo-vagnen satt,

och körde sjelf med ljusblå silkestömmar

de tre par hvita gripar, som sin bana

till hälften sprungo och till hälften flögo!

På deras ryggar nät af gullmängd virkning högt flägtade vid fartens il; kring halsen de gälla silfverklockor sammanringde, och strutsens fjäderbuskar prydde stolt vindsnabba spannens pannor, medan blixtar i kapp från hjulens gyllne skenor blänkte.Men matt och färglös var all denna stråt mot hennes egen fägring!

ZEPHYR.

Hör! det var en hederlig bekännelse, min bror! nu först jag håller riktigt af dig: hittills jag liksom haft en viss respekt, en skygghet för längden af din kropp och din moral.

Ej underligt, att du så hufvudyr kom tumlande uppöfver lagerskogen!

Men följ mig, lärde broder! — Hej, hvad lifvet ändå är lustigt!

ÖSTAN.

Hej, och hoppsasa!

Han upplyfter Zephyr på sina armar och hoppar bort med honom öiver trädtopparna.

Det inre af Felicias palats.

Stor audienssal, i österländsk smak, med en tron på högra sidan af scenen. I bakgrunden synas tvenne ingångar; hvardera betäckt med en purpurförlåt mellan tvenne alabasterpelare. Man ser den ena förlåten just nedfällas af Laura, efter några bortgående. Felicia, klädd såsom hon sågs i den första afdelningen af Astolfs dröm, nedstiger från tronen och närmar sig till förgrunden; vid en vink åt Laura, som stannat i den senast tillslutna ingångens närhet, med en glänsande cittra på armen.

FELICIA.

Af bedjande och böner, hvilken mängd i dag, från nästan alla mina länder!

Har jag dem gjort belåtna?

LAURA. -

Alla gått med solskensanleten ifrån din tron.

FELICIA.

En liten hvilstund alltså! — Räck mig cittran: ljuf spiran är; men ljufvare är hon.

Laura framräcker den.

Slå detta fönster upp! — Hell, glada verld!

Att vara, är likväl en härlig sak.Ej sant, J alla fagra väsenden?

Godt! jag förstår: J kännen det, som jag!

Sjunger.

Ögon! hvem är mera skön, hvem mera huld, af de två: jorden, så tjusande grön? himlen, så tjusande blå?

Slår jag, i väljande qval, blickarne upp eller ner: hvem kan väl göra ett val, himmel och jord! mellan er?

Lärkan, som drillar i skyn, bjuder mig dela sin ro; rosen, som fängslar min syn, ber mig sin tufva bebo.

Följa med tonernas färd högt upp till gudarnes fest, — drömma i blommornas verld: hvilket, o hvilket är bäst?

Själ! du till båda blef gjord: lärka och ros på engång! själ! mellan himmel och jord sprid dig i doft och i sång!

Går ett par hvarf fram och tillbaka, och Tänder sig ånyo till Laura.

En flock af feer — sade du — står åter, som anländt nyss och vill jemväl mig träffa.

Hvad önska de?

LAUEA.

Förlåt! jag har ej frågat; men sorgsna se de ut.

FELICIA.

Så? — Låt dem komma! från mig skall ingen skiljas utan tröst.

LAUEA.

Njut evigt denna glada makt, min drottning!FELICIA

betraktande henne.

Så gerna och så lätt högtidligt stämd, i dag du syns dock mer än vanligt tankfull. Godt är väl, att du tänker för oss alla; men tänk blott icke alldeles förmycket!

LAURA.

Den röst jag hörde . . .

FELICIA.

Kom ej nu igen

med detta snack!

LAURA.

Tillåt mig nämna endast.. .

FELICIA.

Ha stjernorna, i natt, måhända åter behagat förebåda någonting?

LAURA.

Just så!

FELICIA.

Jag kunde gissa det. Och hvad?

LAURA.

Onämnbar fröjd — ett nu deraf — och sedan

FELICIA.

Nå väl! och sedan?

LAUIIA.

Helt otydlig var upplösningen af deras qvädes tongång.

FELICIA

småleende.

Den somnade du således ifrån?

Så må den då behållas för dem sjelfva.

Men tänk nu ock, ett grand, på våra gäster! Förfriskning, efter resan, bör dem smaka.

Laura går.ser efter henne.

En ståtlig flicka! — en gudinna lik,

och alltid samma goda barn likväl!

mitt hela hjerta äger hon; och lifvet

blir mig hvar gång i värde mångfordubbladt,

när in i hennes blick rätt djupt jag ser.

Men många griller har hon. — Hm! låt höra: »onämnbar fröjd; ett nu deraf; och sedan» —

Går åter ett par slag af och an.

Ja! detta »sedan», — den, som visste det!

Griper några ackorder och sjunger.

Säg mig, vackra bi, du lilla, hvart du vill så arla tåga?

An på bergen, dunkla, stilla, skymtar ingen rodnads låga.

Ånnu darrar, ännu blänker öfver ängen dagg i ringar; varsamt, att du ej bestänker dina fina gyllne vingar!

Blomstren, sömniga och trötta, än mot sina örngått lutas; blicka opp, af stjernor mötta, blunda, och i knoppen slutas.

Endast jag, med vakna sinnen, går vid bäcken med min cittra; väcker sångens forna minnen, fäller tårar, ljufva, bittra.

Men ditt vingpar står ej stilla! men du flyger och du tågar! säg mig, vackra bi, du lilla, hvart du dig så arla vågar? —

Jag mins ej mera slutet af den visan; hon är rätt artig. — Laura! Laura! kom!CÅCILIA

skyndar in genom ingången till höger.

Hvad vill min drottning? Laura är i östra tornflygeln, för att möta ambassaden från Ginnistan och föra den till dig.

FELICIA.

Så är det; jag förglömde det. Men säg, mins du ej slutet af den lilla visan om biet och dess morgonfärd, som

Laura i morse, under det man klädde mig, för första gången sjöng?

CÅCILIA.

Hur långt mins du

då sjelf deraf?

FELICIA.

Jo, tills att den personen som sjunger, frågar biet än engång, hvart det så arla vågat sig.

CÅCILIA.

Ja, riktigt !

Låt se! —

Grundar efter.

Tänk, hvad jag ock är glömsk i dag! — Jag tror, det förekommer någonting se'n efteråt om rosenröda läppar, en flickas mun, så honingsöt, att biet der kunde evigt suga nektarsaft . . .

FELICIA.

Och alltså borde evigt stanna qvar?

Så var det ungefär — Ja; hör nu på:

sjunger.

Ack, dig honings-trånad qväljer! —

Hvila! Hvad kan flygten duga? —

Jag ett ställe åt dig väljer, der du evigt kunde suga.

Känner du min kärlek? Henne, af hvars blickar solen bländas?Hennes röda läppar tvenne ha en sötma, som ej ändas.

På den rosenröda munnen af mitt lif, mitt väl, min flicka, är den bästa honings-brunnen!

Se, hon kommer . . . Flyg, att dricka!

CÅCILIA.

Till punkt och pricka rätt!

FELICIA.

Men menar du, att någon flicka äger slika läppar?

CÅCILIA.

Uppriktigt sagdt: mig synes det otroligt.

FELICIA.

Den Laura är likväl ett konstigt hufvud!

Jag ofta undrat, hur hon hittar på de tusentals af ämnen, tankar, bilder, som roa mig i hennes visor, helst se'n de, liksom i flygten, gripna blifvit af dina melodiers kraft.

CÅCILIA.

Min Drottning!

Du alltför nådig är, som undrar så.

All vår förtjenst dervid — hvari består den? Vi alla våra sånger lärt — af dig.

FELICIA.

Af mig?

CÅCILIA.

Från dina egna drömmar blott vi snappa upp dem! — Vet, att icke sällan i nattens lugn, i morgonstundens frid, fastän i sömn, med lyckta ögonlock, du ömsom talar, ömsom sjunger dem; men millioner gånger skönare, än vi dem efteråt förmå att härma.FELICIA stannande i djupa tankar.

Ja, mången sällsam syn om nattetid besöker mig. Det möjligt är, att då min röst förrädiskt yppar en och annan.

Den helga sömnen räcker glömskans kalk

med ena handen åt den trötta själen;

men, när hon tömt den, drar han med den andra

den vida, midnattsdunkla förlåt opp,

som hämmar minnets blick och hoppets aning.

Ett annat ljus går upp, en annan verld

ur lifvets hvilande omätlighet,

och i den enda, gömda solens rum

framblixtra tusenden ur etherhafvet.

Den ursprungsklara, lysande naturen, som hvarje varelse inom sig bär, förmörkas då ej längre af sin yta; den blifver genomskinlig för sig sjelf, och, fri ur gröfre elementers tvång, förmår den tala med de kära fränder, som än i hemmet bo: med stjernorna och deras furstar, hvilkas milda välde beherskar alla sinnelifvets drifter.

Då vänder minnet, barnsligt gladt, sin spegel mot rikedomen af ett evigt allt, som der besinnar och beskådar sig i bild på bild, i under öfver under.

Då komma likt förtroliga bekanta,

gestalter, dem vi ej 0111 dagen se,

dem aldrig våra vakna ögon upptäckt;

från deras läppar ljuda sälla ora,

så ljufligt klingande, så lätt förstådda! —

ack! detta tingens oafbrutna samtal,

hvari just lifvets verksamhet består, —

tror du, att någonsin det tystna kan,

fastän det blott en hälft af dygnet förs

med högljudt gny, och sedan endast hviskar?

Nej! denna hviskning, min Cäcilia,den är det enda språk, som närmar sig till lösningen af alla hjertats gåtor!

Lägger förtroligt handeu på Cäcilias axel.

Hör, min Cäcilia! jag vill förtälja

dig någonting; kom hit, och sätt dig! An

de goda feerna visst frukostera.

CÄCILIA.

Du hulda, som för dina trogna helst en jemlik syster vill bland systrar vara!

Hur underbart, att du densamma är, som sitter mellanåt på denna tron, ett gudaväsen för knäböjda skaror och för oss sjelfva likaså!

FELICIA.

Begagnom den knappa tiden, smickrerska!

Hon sätter sig på ett af trontrappstegen, Cäcilia på det närmaste nedanom.

Bekant

är Amors bild vid stora vattenkonsten; den inskrift, som han pekar på så stolt, — har nånsin du dess innehåll betänkt?

CÄCILIA.

Tyvärr, rätt mycket! Af nyfikenhet jag brinner att få veta, hvad den »kärlek» må vara, som han skryter af. Jag tycker, att vi dock berga oss förutan den.

Hos dig man lefver ju ett englalif!

FELICIA.

Vet du, hur englar lefva? Utan tvifvel det lifvet »kärlek» är; men hurudan? —

Ack, olikt andarne sitt öde röna!

men deruti blef ock de lägres lott

de högres lik, att alla lefva det,

som vi blott sjunga om . . . Yi mellan-andar

få nöja oss att gissa, goda flicka!

Att »vara kär», det måste väl betyda att älska någon mer, än vi hvarandra;

Atterboms Dikter. T. ®och alltså med omätligt ömsesidig utvexling af sin hela varelse.

CÅCILIA.

Också berätta ju de gamla sagor

som gå — så långt jag mins — hos oss i svang,

om Amadis, om Sigurd och om Arthur,

att detta är det ljufvaste af nöjen,

fastän det bittraste af alla qval.

En underlig, högst gåtlik sammansättning!

FELICIA.

Så gåtlik, som den sambandslag, hvars kraft till menskoj orden bär hvar dylik saga, att der, så godt hon kan, antaga kropp och sedan hit, till hemmet, återfiy! —

Men — då i dessa sagor, visor, sånger, det ofta nämns om sköna väsenden af samma slag som vi, och likafullt ändå helt annorlunda — huru? det må himmelen begripa! — och med namn af främmande, men tjusfull egenskap, — som, till exempel, männer, ynglingar och riddare, och annat mera sådant: har du då aldrig känt en egen lust att göra dessa väsendens bekantskap?

CÅCILIA

brydd.

Ah, hvarför det just? .. . Hvarför skulle jag . . .

FELICIA.

Uppriktigt, flicka!

CÅCILIA.

Ack, min hulda drottning, du frågar alltför strängt! — Ja, ja, rentut kan jag visst inte neka till ditt spörsmål, fastän jag kanske borde det. . . Jag vet ej . . . Jag nästan liksom blygs att säga ja! — och hvad är väl ändå för ondt deri? FELICIA.

Besynnerligt! Jag sjelf har samma tvekan.

CÅCILIA.

Så vet då, att bland dina tärnor ofta man talar och man tvistar om det ämnet.

Men alla deri stämma öfverens: att dessa männer, dessa riddare ej kunna likna Zephyr eller Amor.

FELICIA.

Hur så? Låt höra då er sinnrikhet!

CÄCILTA.

Ty dessa begge äro ett slags barn,

och alltid skildras männerna som stora;

se’n kommer det, som värre är, dertill:

väl äro begge täcka, liksom gudar,

men Zephyrs fägring är dock gjord — af luft,

och Amors — till och med utaf en sten klump.

FELICIA.

Nå väl, Cäcilia! nu först jag vet,

hur männerna se ut. Förr har jag tänkt dem

som zephyr-lika, men förstorade;

en dröm, i natt, har skänkt mig ljus i saken.

CÅCILIA med spänd nyfikenhet.

Jag måtte säga! . . . Åh! hur se de ut?

FELICIA.

Just liksom fågeln Phenix.

CÅCILIA

förvånad.

Fågeln Phenix? —

c1

FELICIA.

Den fagraste af alla varelser.

CÅCILIA

suckar.

Jag känner ej den fågeln. Vore nuLucinda här ined all sin fågelkunskap! jag stackare vet ännu lika litet.

FELICIA.

Så gif dig tåls och tig! Jag vill ju nu lifslefvande beskrifva honom för dig.

CÅCILIA.

Ack, det blir präktigt! —

FELICIA.

Men hvad skratt! hvad stoj!

Niobe, Naidion och Theano tomma inspringande genom venstra ingången.

NAIDION.

Förlåt oss, allranådigaste drottning! men den Ervina, med sitt visa allvar, och den Lucinda, med sin fromhetsblick, de bära sig för löjligt åt derute.

FELICIA.

livad nya barnsligheter nu igen?

Har något osedt troll, för andra gången, ur luften sagt er smicker om er fägring, och dermed satt er i förskräckelse?

NIOBE.

Nej! hvad det trollet angår, min prinsessa, så var det verkligen i sanning så; vi alla hörde det. Yi fara ej med fabler.

FELICIA

småler.

Godt! — Hvad göra då de andra, Ervina och Lucinda?

THEANO.

Tänk dig sjelf i vår belägenhet, och håll dig trygg! —

Yi stodo alla i den röda salen, som marskalkinnan Laura åt oss anvist, att der förbida våra feers ankomst och se’n högtidligt beledsaga dem.Men feen Peribanou, som sannolikt

ej öfverläst ännu sin oration,

lät vänta på sig. Tiden blef oss lång!

vi företogo oss att sjunga, spela

och dansa några hvarf — Lucinda blott

stod i ett hörn och talte med Ervina.

På engång ropade hon till: »aj! aj! jag kände någonting, som kysste mig».

Vi stannade. Då fortfor hon, helt rädd:

»först tog en hand mig, smekande, om kinden, se’n rörde ett par läppar varmt vid mina! — Tyst! hör ni ej! det går och tassar här, fastän med lätta fjät, omkring oss — tyst!»

Yi lyssnade, men märkte ingenting; du skulle hört, hvad skratt och hvilka frågor!

FELICIA.

Det tror jag nog.

CÄCILIA.

Jag ville varit med!

THEANO.

Nu följer dock det bästa. Full af undran, Ervina stod och såg på systern; djupt begrundande, om någon skruf gått lös i hennes vackra, uttrycksfulla hufvud?

Yi lemnade dem åter, och begynte vår lek; då skrek Ervina, i sin ordning:

»för himlens skull, kom hit, kom hit, och fräls mig Och blek, liksom en reslig marmorbild, hon skälfde utaf skräck, och höll i handen ilorshufvan, som du henne gaf i går, och som hon nyss förut på hjessan burit.

»Jag ville sätta hufvan bättre fast»,

hon sade, »och dervid på golfvet föll den;

»men strax tillbaka räcktes den mig opp

och gafs mig af en varelse, som tryckte

min hand, men ej är synbar mer än luften!» —

Då, i ett allmänt löje, slöts vår dans;

nu alla stå i ring omkring de tvenne,och skämta ined dem om den urtiga

mot begge lika 'trogna älskaren,

som har det felet blott, att icke synas.

Men de förblifva vid sin sägen: harmsen, med sänkta ögonlock, och dubbelt skön af sin förtret, Lucinda står och tiger;

Ervina höjer trotsigt upp sitt hufvud, och ropar: »man må prata hvad man vill; i yrsel var jag ej; mitt ord är sant!»

FELICIA

tankspridd.

Hvad man af litet dock kan roas! Tokor! och lika sluga allasammans!

NAIDION sakta till Cäcilia.

Vet du,

hvarför prinsessan är så allvarsam?

CÄCILIA

likaledes.

För det, att hon har råkat fågeln Phenix, och lärt sig, huru männerna se ut.

NAIDION.

Det vore mycket! — När, och på hvad sätt?

CÄCILIA.

I natt — i en af hennes många drömmar.

NAIDION.

Och hurudan är då en man, månntro?

CÄCILIA.

Den fagraste af alla varelser.

NAIDION.

Har du ej fått en närmare beskrifning?

CÄCILIA.

Prinsessan ville nu just ge mig den: alldeles lik med Phenix, sade hon, är hvarje medlem af det ädla slägtet.NAIDION.

Men flygtig alltså som en fågel?

CÅCILIA.

Ja,

så lär det vara. Riktigt är jag ej ändå belåten med den egenskapen.

NIOBE halfhögt till de andra.

Men sen då, sen Felicia, J systrar! hur, genomeldad af en inre skådning, hon sitter der, med sina sköna ögon i ständigt mera klara flammor tända, och likafullt vid en och samma punkt orörligt fästade —

NAIDION

högt.

Tillgif vår bön, min hulda herskarinna! var så nådig och säg för dina tärnor ett par ord om fågeln Phenix, alla männers urbild.

FELICIA

uppvaknande ur sina betraktelser, glädtigt.

Om Phenix skall jag er berätta? Yäl! —

De trenne sist inkomna tärnorna sätta sig på tredje trappsteget, vid hennes fotter.

Jag drömde, att jag ensam i min park en morgon gick, vid första gryningen, dit, hvar det lilla pelartemplet står på kullen bland kastanierna, der ofta jag öfver solens uppgång fröjdat mig — och i en blink jag var der. Redan log igenom gyllne hvalfvets runda öppning den blida morgonstjernan ofvanfrån, och vänligt såg hon, ur sin högblå omkrets, in i mitt hjerta, lik en ögonsten in himlens kärleksfulla gudaöga.

Annu en blink — och jorden, hviskande till sina barn, att nu de borde vakna,slog upp den dunkla, violetta slöjau ifrån sitt glada anlete, och dagen slet med sin hvita hand det svarta flor i tu, som gömde hennes atlasdrägt, af vårens grönska väfd, af strålar kantad.

Och nu hans kronas gyllne ring stack opp vidt öfver berg och sjö, och nu hans panna; på hafvets yta gick en stod af eld, att såsom härold båda drottens antåg.

Lätt gungande omkring, från gren till gren, der diamanter regnade bland löfven, drog vinden, fullsöfd, ut på äfventyr, och väckte här en fågel, der en annan; snart stämde in, i deras vexelsång, från alla håll det förra dygnets drillar.

Nu bredde ljuset öfverallt sin flod med jemna.A^ågor; verlden sam i glans.

Jag såg, hur falken sig på jagt begaf, hur hägern lemnade sitt höga näste, hur örnen steg mot solen, och hur grann i skimret flög den purprade flamingo; men nedanför, i skygd af bok och alm, satt näktergaln vid rosens

jungfrubur, och bad om sångens lön; ett lärkepar, halfvaknadt, helsade sig med »god morgon», och närmare till templet, famn i famn dagsländor sig åt luften svingade, belåtna med sin lott att tömma få i blinkens färgspel, i minutens lek det sälla ruset af sin korta lefnad.

Då smög sig hastigt — hvi? det vet jag ej — en hemlig oro in i all min glädje; jag fann mig så allena med mig sjelf', så* outsägligt enslig i mitt bröst, så öfversvämmad af naturens prakt, att nästan lik ett qval den mig betryckte I sinnet kommo hvarjehanda ord ur dessa qväden, dem vi stundom sjunga, der lifvets känsla, glödande, men ljuflik gryningens och qvällens blida sol,

tvcks linna utom sig en härlig motbild,

som går på samma hjertas himmel opp,

men från en annan dagrand... Ack! bli mött

af någon like vill Aurora dock,

men af en like, skönare än henne, —

och stifta ett förbund af ljus, som är

på engång morgonglans och aftonrodnad,

en salig vagga och en salig graf. . .

CÅCILIA

lifligt.

Du talar ur min egen själ, o drottning!

NAIDION.

Tyst! af bryt ej berättelsen.

FELICIA.

Men bäst jag så allt detta noga eftertänkte, sjöng öfver mig, i klara underljud, — helt lika våra egna talorganers, men gällare, och utan skärpa dock, — en röst af oerhörd, af himmelsk välklang! förvånad såg jag opp .. .

NAIDION.

Nå, Gud ske lof,

nu kommer fågeln.

NIOBE.

Tig då med ditt pladder!

FELICIA.

I morgonskenet, som med'våg på våg begöt mitt tempels glimmande rotunda, igenom hvalfvets öppning sänkte sig en stor och praktfull fågel, hvilkens like ej förr jag sett, och kretsade omkring den runda hvälfningen med sakta vingslag.

Jag trodde först, att af fasanens ätt han var: men vida fagrare och större hans bildning syntes; lik en fågelkonung,på hjessan bar han stolt en guldgul krona, och omkring hals och rygg en skarlaksmantel af spegelblanka fjädrar, hvilkas färg på bröstet i smaragdgrönt öfvergick, men deremot på vingarna och stjerten i alla regnbågsbrytningar sig spred.

Ett par af ögon, svarta, klara, kloka, af öfverjordiskt uttryck, slog han ömsom till himlen opp, och ömsom ned till mig; och ur sin näbb, mer hvit och mera skär än elfenben och perlemo, han sände den tjusnings fulla stämmans lena ton, hvarvid han, under sången, rörde långsamt de gyllne fotter och de blanka vingar.

NIOBE.

Lucinda borde måla honom af!

NAIDION.

Hvad han var grann!

CÅCILIA.

Ack! men hvad sjöng han då?

FELICIA.

Så vidt jag minnes — och med cittrans tillhjelp jag mins det mesta — ord för ord så här:

Under det följande griper hon då och då några ackorder på cittran.

»Har du om paradiset hört förkunnas, det sköna land vid jordens östra gräns?

Bland alla varelser blott mig förunnas att ännu veta, hur dess glädje käns.

Med frukter, hvilkas frön kring verlden vandra, två höga träd inom dess lustgård stå: det ena lifvets, kunskapens det andra, och bägge vexelvis mig hysa må.

Jag kommer, nyfödd, från mitt hem tillbaka, der nyss i eld jag ljuft förvandlad blef; att askans korta hvilosömn försaka odödlig lust mitt Tarma hjerta dref.Nu på din ö det lyster mig att vistas de tusen år, som åter ung jag är; och sparas må, till timman af det sistas förgångna lopp, det bål som mig förtär!

Ty, åldrad, flyger jag till hemmet åter att samla grenar till min flammebädd; kanelen suckar der, och myrrhan gråter, tills snart jag väcks, i nya skruden klädd.

Mig kunskapsträdets grenar gifva döden, — det andras göra stoftet fruktsamt än, att, ur dess dunkla sköt, till nya öden jag sjungande mig svingar upp igen.

Och vill du höra, hvad din verld mig kallar? Jag Ph enix är och ensam i mitt slag; dock i den aning, som inom dig svallar, du har med mig ett nära slägtskapsdrag.

När, skön som jag, en önskad ljusbild tindrar ur hoppets rvmd för kärlekens begär, då sjunker dimman, som ditt öga hindrar att se, hvart vägen till min hemort bär».

Hon tystnar.

CÅCILIA.

Ar ingen strof igen ännu? O, fortfar!

FELICIA.

Min visa redan sjungen är till slut.

Småleende.

Jag ser, att hon er tankeämnen skänkt.

NIOBE.

Jag nog förstår, att denna bild, som önskas, och som i fägring liknar honom sjelf, en man må vara: men, då ju han är helt »ensam i sitt slag», hvarföre nämnas så många sådana i våra sagor?

FELICIA.

Ja, du har rätt. Jag tänkte ej derpå.

Svårt är, i sanning, att begripa det!THEANO.

Och hvad få vi, när du, soin billigt är, behåller sjelf det enda exemplaret?

NIOBE.

Du får se på och härma dem.

THEANO.

Jag tackar!

NAIDION.

Flög han så bort sin kos?

CÅCILIA.

Jag lära vill den vackra sången ännu innan qvällen.

FELICIA.

Vid detta stället i min dröm, jag väcktes af samljud från trumpeter och cymbaler, hvarmed — som nu jag vet — vid sjön vår strand-

vakt

bjöd våra feers förebud sin välkomst.

Så liflig bilden var, att, redan vaknad, jag såg, hur fågeln uppåt luften svann, och hvalfvet efter honom slöts.

Man hör, först på afstånd, sedan småningom närmare och närmare, en glädtig marsch från mångfaldiga instrumenter.

LAURA

öppnar skyncfiamt ingången till venster i bakgrunden.

Min drottning! Beskickningen, som väntar företräde.

O '

Man ser igenom den öppnade ingången en lång, skimrande sträcka af praktfulla rum. En procession af feer nalkas, och en mängd af Felicias tärnor beledsagar tåget, i hvilket äfven Astolf, osynlig, befinner sig.

FELICIA

halfhögt, under det hon skyndar att intaga sin tron.

Nå väl, Cäcilia, Naidion,

Theano, Niobe! nu gäller det att se rätt vis och majestätisk ut.

Må ingen märka, huru oförståndigt vi talats vid om drömmar, männer, fåglar!Dc nämnda tärnorua, med hvilka de öfriga inkom maude förena sig, uppställa sig i tvenne leder, mellan hvilka feernas sändebud, Peribanout med sitt sällskap närmar sig till tronen.

FEERNA.

sjunga.

Från morgonens rike, der strålarne randa med eviga rosor vår gryende himmel, vårt luftiga lif under doftiga tält: din syster och like, vår drottning Urganda, med helsningar sänder vårt hyllande hvimmel, att se, hur Felicias välde är sällt.

ASTOLFS RÖST högt och häftigt.

Vid Gud! alldeles, som jag henne drömt!

Alla blicka omkring sig med uttryck af häpnad och bestörtning. Afven Felicia synes förvånad, men hemtar sig genast och bibehåller sin ställning med värdighet. Efter en paus infaller åter

FEERNAS SÅNG.

Med blygsamma skänker din tron vi oss närma; med kronor och rökverk, med slöjor och dukar af Gnomernas väf, som vid månsken vi blekt. Från våld och från ränker blott du kan beskärma! all makt för din höghet sig djupt förödmjukar; men helst är till ynnest ditt hjerta bevekt.

Pcribauou knäfaller på nedersta trappsteget till tronen; några af hennes följe framträda med föräringarna. Vid en vink af Felicia hasta Lucinda, Niobe och några andra tärnor att emottaga dem.

FELICIA.

Jag tackar, tjusande Peribanou,

dig tusenfaldigt för allt, hvad du medbragt:

för dina skänker, dina helsningar,

men allramest, min fränka, för — dig sjelf.Stig vipp ocli säg mig: hur befinner sig vår sköna syster, drottningen Urganda? är frid och lugn ännu i Ginnistan, — det månbelysta morgonrodnadslandet,

J O

der aldrig någon annan dager gryr,

än en af gryning och af skymning blandad?

Står sorglöst än det vackra Perigad, med sina tusen sidentält och vimplar? —

Hvad? — eller rusta Diverne sig åter?

ASTOLFS RÖST liksom förut.

0, hvilket ljud! fullkomligt värdigt synen! Hvarenda ton en afgrund af musik, harmoniskt bottenlös!

Ny och förökad bestörtning; de flesta tyckas vilja fly ur salen. Felicia reser sig till hälften från thronen, men sätter sig ned igen, blickar missnöjdt på de mest försagda, och ger Peribanou tecken att tala.

ASTOLFS RÖST.

Nej, klinga sjelf, du hulda sångspel ifrån himlens chörer!

Sak t are.

Men hvad? jag har förrådt mig! Galna yrsel!

Som asplöf alla skälfva, marmorbleka!

Ja, äfven hon . . . Vansinnige, var tyst!

PERIBANOU

bäfvande.

Urskulda mig, min höga herskarinna!

Ovan vid dessa under, dem din borg fördöljer, och som tyckas till och med för dina tärnor icke fullt bekanta, jag trodde, att den röst, som trenne gånger helt nära hörts, var stämman af en Div, som stöfvar här, osynlig, af och an, att spana ut min resas ändamål!

Du ler, min drottning? — Men du sjelf — förlåt! -

Du är ej fullt dig lik! Ditt löje, annars så blidt som solens, är ej mer det samma . . .FELICIA

strängt.

Blott svaga själar darra för ett luftljud! —

Säg, liur det sig med Ginnistan förhåller ?

PERIBANOU.

Bedröfligt nu, du mäktiga furstinna! och dig tillita vi om understöd.

Mot våra vilda grannar, Diverne, ej längre någon Rustan oss försvarar.

Gränsberget Kaf de åter öfverstigit:

likt lavaströmmar störta de sig ner

i våra gröna lundar; hvarje gräsplan

kring stammen af ett lummigt träd, bestämd

för aftonsällskap och för månskensdans,

afsvedja de, och fylla hvarje källa

med grus, och blanda hvarje bäck med gift.

En kung med lejonsvans och drakehufvud, som rök och etter sprutar ur sitt gap,

Zeloulou kallad, är anföraren; och redan kan man ifrån tinnarna af drottningens hofläger — ack, af detta ej längre sång-uppfylda Perigad, — urskönja, hur med rysligt vapenskri den afskyvärde fienden sig närmar, och hvilken blodig jagt han ställer an på våra hvita vingehästars hjordar.

Förbarma dig, Felicia! Du kan visst icke liknöjd se vår undergång.

FELICIA.

Misströsta ej! Jag genast delar ut befallning, att en salamander-tropp beväpnas och affärdas till ert bistånd . . .

ASTOLF

med en våldsam rörelse, hvarvid Zephyrs kappa faller af hans axlar, och han framstår i en furstligt rik jägardrägt med en kort skarlakans-mantel.

O, tillåt mig att föra dem till strid!

At dig jag skall eröfra hela verlden, och himmelen och helvetet dertill!CÄCILIA, NAIDION, THEANO OCH NIOBE på engång.

Se der är fågeln Phenix!

ALLA TÄRNORNA OCH FEERNA.

Fågeln Phenix? —

De gruppera sig omkring Astolf i en vid omkrets, och betrakta honom med en blandning af fruktan, nyfikenhet och nöje. Felicia stiger upp, och stannar framför sin tron på öfversta trappan, i stum förvåning, som likväl uttrycker mera glädje än rädsla.

ASTOLF för sig sjelf.

Nu är jag röjd. Nu statt mig bi, o himmel!

Gjut all den honing, som ett menskligt språk kan äga, på min läpp och på min tunga!

Högt.

Förlåt mig, sköna fe Peribanou,

jag tränger undan dig! Men mig din plats

tillhör egentligen. Jag är också

ett slags gesandt, fastän för egen räkning,

Han skyndar sig fram till tronen och knäfaller på nedersta trappsteget. Felicia tar ett par steg tillbaka, men närmar sig åter ovilkorligt till trappranden.

Med nedsänkt hufvud, händerna på bröstet i kors, liksom det höfs en bedjande, jag höjer knä inför din gudatron, lycksalighetens drottning och gestalt!

Din bild, som alla jordens millioner af hjertan, känslor, tankar och begär i en otalighet af önskningar från slägt till slägt förgäfves eftersträfva, har lockat äfven mig till vågsam färd ifrån den öken, der mig lifvets öde åt armod och åt vinter öfvergaf.

Jag skulle styra der en mängd af folk: men allas träl jag var, med namn af kung; och ingenstäds, ehvart jag vände mig, jag fann en vän, som rigtigt mig förstod, än mindre någon brud, som flätade i herskarkronan hvilans gröna myrt, när jag af mödor trött, af oro tärd,af otack lönt... dock, skonas må ditt öra från missljud, dem du aldrig anat än.

En strålblick från din skepnad, lik en stjerna,

som är med en och samma helga klarhet

för dagen och för natten förebud, —

till ett omätligt fjerran drog min håg;

och djerft beslöt jag att uppsöka dig,

att finna dig, att offra på ditt altar

i eld, i död, långt mer än lifvet ljuf,

mig sjelf, och allt, hvad inom detta sjelf

långt bättre är än det: den evighet,

som fängslad i min själ befria vill

med blixt på blixt sin forna gud akraft!

Jag verlden genomrest: ett underverk har skänkt mig, ensam ibland dödlige, den lott, att se dig anlet emot anlet, att sola mig i dina ögons skimmer, att höra dina läppars himlaljud, att dricka luften af din andedrägt! —

Nu väl! Jag nått mitt mål. Du vredgas må. Din vrede gör dig icke mindre skön.

Det straff, som min förmätenhet är värd, må mäta sig med lyckan af mitt brott.

Befall din hämnd! Han är mig kär, som du. Om dödens engel liknar dig, hvem gifs sotn icke strax begär att få förgås?

Blott unna mig, att sjelf, som offerprest, försona i din tjenst mitt öfverdåd!

Se här! det bröst, som klappar nu så högt, så tätt, så fort, så brinnande för dig, — en vink — och detta vapen, som du ser vid sidan glimma, genast ilar dit, att med sin blanka udd inrista der än mera djupt din bild, och kringom den i rosenröda runors drag ditt namn! . . .

FELICIA hastar ned, och fattar i hans arm.

Du skulle dö? Jag skulle döda dig?

Hvarför. du vackra Phenix? Säg, hvarför?Du har ju sagt mig i min morgondröm, att du vill lefva hos mig tusen år?

ASTOLF uppreser sig.

Du vill då ej förskjuta mig? Jag får då dröja på din ö och vid ditt hof, som tjenare, som undersåte, slaf, en tid —

af dagar? veckor? månader? — Kanske för evigt? — O, säg ja! säg ja!

Ett nej på samma gång mig dömma skulle till jorden och från lifvet! — O, säg ja! — Ur dina ögons himlar glänser nåd, en vår af mildhet ler, i blomsterrodnad, på dina kinder, dina läppars par, som öppnar sig —- ack, tillslut det igen, om det ej sänder från din själs musik det ljufvaste af ljud: ett ja! ett ja!

FELICIA.

Du sjelf ju hindrar mig ifrån, att yttra det ja, som dig mitt sinne genast gaf!

Men gerna hör jag klangen af ditt språk; ännu har ingen till mig talat så! —

Min hästa Phenix! var välkommen hit; jag vet, du är en fågel af det namnet, fastän du afiagt, eller gömt kanhända • vid dagsljus dina granna regnbågsvingar.

Jag fröjdar mig oändligt åt din åsyn: blif hos mig qvar, så länge som du vill! — Jag blott beklagar, att du är den enda

Ö O 7

utaf ditt slag i hela vida verlden: så sköna fåglar, som du är, enhvar visst längtar att rå om, och ingen kan af dem för många önska sig.

ASTOLF

småleende.

Prinsessa!

det märks på dina ord, att jag, helt visst, den förste man är, som vid detta hof har visat sig.FELICIA.

Du är en man?

ALLA TÄKNOKNA.

En man? —

Han är en man!!!

ASTOLF.

Ja, männer kallar sig på jordens klot den art af varelser, till hvilken också jag der blifver räknad.

Vi nämnas äfven karlar, och vi äro den starka hälften utaf menskoslägtet; den andra hälften, mera vek och späd, bär namn af qvinnor, ooh de likna dig, ehuruväl blott på omätligt afstånd: ty ingen af dem är så skön, som du, ja, icke ens som någon här på stället.

FELICIA.

Vi mycket hört om dessa menskohälfter i underbara sagor, gåtor, visor, som finnas på vår ö i öfverflöd; man påstår till och med, att jag dem sjelf författat har; men derom vet jag ej. —

Dock, såsom man, du också visst lär vara en yngling, eller ibland männer det, som flickan är bland qvinnor: ty du syns mig lik oleandern, när han nyss växt opp, så smal, så rak, så stolt, så purpurblommig.

ASTOLF.

Ja, hulda drottning, jag en yngling är; och mer, än någonsin, jag känner det!

PERIBANOU afsides till sitt sällskap.

För oss är denna syn ej ny. Vi feer, vi äro dock långt slugare än dessa lycksalighetens nymfer! På min ära, jag ej begriper slik okunnighet!FELICIA.

Då är du ock en riddare, kanhända?

Ack ja! mitt hjerta redan det försäkrar.

Du ser mig ut så djerf, så hjeltelik som Galaor; dock nej! långt förr som brodern, som Amadis af Gallien: ty trofast du vara bör i lust och nöd, som han.

ASTOLF.

I lust och nöd, i lifvet och i döden!

FELICIA.

I döden? Hvarför tala jemt om döden?

Det ordet tål jag ej. Det gör mig ängslig.

ASTOLF.

Ack! menniskan får ej undvika den; en dunst, en flygtig rök är hennes lefnad.

Snart vissnar jag, och kallas gammal då: se'n — återstår ej annat, än att dö, och stoppas ner i mullen.

FELICIA.

M u 11 e n ? Fy! det ordet är mig lika vidrigt. Nämn det aldrig mer uti mitt sällskap! — Ha! jag mäktigare är, än död och mull: med mig du lefva skall, för evigt ung, bland mina blommor, sjelf den skönaste; och aldrig skall den dagen gry, då du inunder deras rötter — hu! jag kan ej tänka ut den fasansfulla tanken.

NAIDION till Astolf.

Hvi plågar du vår drottning? —Se, hon bleknar, och tårar tillra fram i hennes ögon.

ASTOLF.

Vid Gud, du himmelska Felicia! jag aldrig mer de orden nämna vill.

Förlåt min obetänksamhet! förlåt!FELICIA

åter glad.

Hvad vore det, som icke dig förlätes, min . . . men hur skall jag kalla dig? min man? min karl?—Dock nej! det låter nästan löjligt. Har du ej något särskildt namn? Du känner ju mitt; så säg mig då ditt eget!

ASTOLF.

FELICIA med handklappning.

Astolf!

Astolf! ett härligt namn! Med A det börjar, just liksom Amadis. Tänk, om jag iinge det infall, att din Oriana bli?

ASTOLF.

Gud! gif mig kraft! Jag svindlar — mina sinnen — Jag qväfs .. .

FELICIA.

Nå, nå, tag ej så illa vid dig!

Det var ett hastigt infall blott. Annu vi ha ju lång betänketid om saken. —

Men hvad? Du ser på mig så underligt, och dina blickar ilamma nästan vildt; behöfver jag bli rädd, min Astolf? — Nej, jag räcker dig min hand förutan fruktan. Välkommen då, ännu engång! — Så helsar jag dem, som närmast äro till mitt hjerta.

Hon trycker hans hand, Astolf kysser hennes med häftighet. Hon drager den långsamt tillbaka.

Din kyss var het, och darrande din hand!

har någon af de jordens bräckligheter,

dem sjukdomar man kallar, följt dig hit? —

Var glad! Vi veta råd för sådant här: ur ungdomskällans friska våg, med mig, du dricka skall hvarenda midnattsstund; ack, Astolf! du kan knappast tro, hur ljuf den källan är, och huru skön den timman!ASTOLF

utom sig afsides.

Hjelprika makter, o förbarmen er! livart ord en glödhet pil är, som sig borrar djupt i mitt innersta och bränner der, och salighetens öfvermått är mord! -—

LAURA för sig sjelf.

Den stackars mannen mår visst ganska illa; här måste snart försökas någon bot.

Hon smyger sig bort.

FELICIA.

Hur är det, Astolf? Hur skall jag förstå dig? Du vänder bort dig, sträcker armarna mot luften högt med våldsam åtbörd, mumlar otydligt någonting, och skiftar färg!

Har jag dig förolämpat?

Närmar sig förtroligt.

O, blif god!

Flyg icke bort! Ser du, jag kan ju ej än veta rätt, hur man med dig bör umgås. Var ädelmodig du, och lär mig det!

Halfhögt.

Jag har ej svårt att fatta; du skall snart få se, hur skicklig lärjunge jag är.

ASTOLF bemannar sig.

Felicia! var lugn! — En jordens son förlorar lätt, i min belägenhet, sin lilla smula sans. Jag är ännu förmycket ovan vid att vara lycklig.

Din själ är gjord af ljus och skymning blott; min — utaf åskmoln och af ljungeldsämnen. De strålar, som från dina ögon gå så glädjeklara, som din blomsterverld, förvandlas inom detta hjertas rymd till blixtar, som förvirra och som tända de vilda elementerna till kamp.Men träd ej derföre tillbaka! Du kan aldrig deras offer bli. Om jag af dem till aska bräns, jag villigt möter det öde, som mig re’n blef förespådt.

Tror du, att jag för faran skälfver? Nej!

kom, hulda ljungeld, slå i bålet ned,

och tänd hvar nerv, och gör hvar droppa blod

till flytbar eld, och hvirflande till skyn

stig upp med röken af min varelse!

FELICIA.

Nu talar du igen just liksom Phenix om aska och om bål. — Jag tror, minsann, att* jag är nästan glad deråt — och saken är dock egentligen bekymmersam! — Peribanou! jag skäl har att förmoda, att du har riddare och prinsar känt: har du sett någon sjuk på detta viset?

PERIBANOU.

O

Ah ja, min höga drottning! ganska mången.

FELICIA.

Hur återger man dem då helsan? — Fort! jag vill ha svar.

PEEIBANOU.

Det svaret, min prinsessa, vet Astolf bäst, och från hans egen mun det blir dig mer begripligt, än från min.

FELICIA.

Så? — Nå, jag får väl pröfva tålamodet.

LAURA

återkommer, bärande en hög prakt-pokal.

Min drottning! här, i detta gyllne vin,

jag droppar blandat, dem en lilje-sylf

nyss i sin kalk mig bragt från ungdoms-källan.

Jag hoppas, att för ett så litet rån

din moder icke vredgas kan, fastän

det vattnet hämtas på förbjuden timma.FELICIA

hastigt, med oro.

Min moder? — 0, låt henne vara! Jag tids nog får höra hennes dunkla mening.

O o

LAURA.

Väl! låt ur min pokal din gästvän tömma en väldig styrkedryck till välkomst-skål!

Den eld, som honom qväljer nu, skall strax upplösas då i mildt fördelad kretsgång, och stilla vällust, oafbruten, jemn. lik solens värma genoin blommans fibrer, med lindrig strömning gjuta sig omkring i alla ådror, att dem vederqvicka.

\ ill du, att jag skall lemna honom den?

FELICIA griper pokalen ifrån henne.

Nej, hit med bägarni Ur min egen hand och invigd af min mun, till hans må vandra den gyllne flamman, som i vinet lågar.

ASTOLF.

Du gissade min önskan, sköna gudom!

Kan du då redan läsa i min själ?

FELICIA.

Jag läste i min egen blott — och der står mycket till att läsa för oss begge.

ASTOLF.

Förtjuserska!

FELICIA

upphöjer pokalen.

I egenskap af d r o 11 n i ng, jag borde dricka dig, Peribanou, i denna nektar först bland alla till.

Tv med Urgandas härlighet kan ingen at andra prinsars och prinsessors täfla.

Men att jag nu förändrar hofvets plägsed, tag det ej illa upp! Vid allting heligt, det sker ej af sidvördnad för Urganda!PERIBANOU

leende.

Var obekymrad, hulda herskarinna!

FELICIA

vänder sig till Astolf.

I egenskap af vän alltså, till dig jag egnar första skålen, riddar Astolf!

-lag tackar stjernorna och deras moder, som är —

(efter ett ögonblicks liksom tvekande uppehåll)

som är min egen, att de fört dig hit!

Vid henne svärj, att du förblifver här hos mig, så länge som jag fordrar det: jag lofvar dig igen, till återskänk odödlig ungdom, hälften af min makt, och tillfredställelsen af hvarje önskan som, okänd eller känd, sig yttra kan i en gestalt, så lydnadsvärd, som din!

Hon dricker. Musik.

ASTOLF mottager pokalen.

O, hvilken evig sommarmorgons utsigt du målar, drottning, för mitt druckna hopp!

Ja, jag förblifva vill hos dig, tills tiden en skrynklig gubbe blir med silfverlockar, och tills han, under fåfängt arbete att söka efter mig, har gifvit upp af mattighet sin kalla andedrägt.

Så må din helga stjernemoder höra, och alla hennes tjensteandar hämna, i fall jag nånsin bryter den, min ed!

Han sätter den till läpparne vid det ställe, der Felicia druckit, och tömmer den till bottnen. Musik. Laura skyndar fram och mottager åter pokalen.

FELICIA.

Jag litar på din ädla uppsyn. Annars jag skulle varna dig! Sträng är den makt, vid hvilken du förpligtat dig.

Atterhoms Dikter. I. 7ASTOLF.

Dess bättre!

Man tage mig på orden. Sagdt är sagdt!

FELICIA till Peribanou.

Vid middagsbordet mötas vi. Då tillhör den första skål, jag dricker, dig, min fränka Jag mycket om din drottning fråga vill, och Astolf skall berätta om sin resa, som tvifvelsutan äfventyrlig var.

Till dess — lef väl, min vackra fe! — J tärnor, jag anbefaller gästerna åt er! —

Du. Laura, kom, och du, Cäcilia,

att följa mellertid med mig och honom.

Musik. Feerna och tärnorna återvända genom den utgång, från hvilken de inkommit.

NIOBE

under bortgåendet sakta till Theano.

Du hade rätt ändå, Theano! Skada, att vi ej äga flera exemplar!

FELICIA.

Nu, Astolf', kom! Nu slipper jag regera.

Astolf, Laura och Cäcilia åtfölja henne genom den andra utgången.

Afton. En trakt af slottsparken, festligt sirad med lampor och blomsterkransar mellan träden. Scenen föreställer, till större delen, en slät, grön plats med A'mors bildstod på den redan beskrifna fontänen; och framför denna ett altare, på hvilket eu elementarisk eldslåga sakta fladdrar. Från en starkt upplyst paviljong i bakgrunden, med små gyllne tornflöjlar och mångfärgade vimplar, skallar öfver det gröna fältet sång och dansmusik.

ZEPHYR OCEI NA1DION möta hvarandra.

NAIDION.

God afton, Zephyr!

ZEPHYB.

Se! Naidion!

Tack, sköna nymf! Du är ett lyckligt möte.

NAIDION.

Och du ett artigt.— 147 -ZEPHYli.

Nå! i denna qväll här går just muntert till.

NA1DION.

Felicia

är nöjd med riddarn, som du skaffat hit.

ZEPHYLl.

II

Jag märker det. Jo, jo! — An du då sjelf?

NAIDION.

Hvem skulle icke vara nöjd med honom? Han är så god, så vänlig och så liflig, hans umgänge så lärorikt —

O o

ZEPHYK.

Förstår sig!

NAIDIOX.

Han har förtäljt oss många underting om vinterländer, menskor, kungariken, om sina krig och om sin färd med dig, om berget Ararat, ifrån hvars höjd man skådar ned i fagra Persien, och der ännu ett skeppsvrak sitter fast af en såkallad ark, i hvilken fordom cn gubbe seglat har, när jorden stod inunder vatten, femton alnar djupt.

All verldens boskap hade han till sällskap.

ZEPHYE.

Du blir så lärd snart som min broder Ostan.

NAIDION.

Han talar som en gud, den riddarn!

ZEPHYR.

All ja!

Och vacker är han som en gud .. . Ej sant? Det sista företrädet, vanligtvis, vid flickors domstol är det yppersta.— i 4S NAIDION.

Derom du fråga bör Felicia; hon har betraktat honom, hela tiden, så, som om jord och himmel innehölles med allt hvad skapadt är. i hans person.

ZEPHYR.

Ja så! — Men vet du hvad, Naidion!

Jag föreslår — men hvarföre så b råd t om ?

NAIDION.

Jag måste upp i slottet, att bestyra om hemtningen ut af förfriskningar.

Följ med! så skall du få din ögonfägnad åt gullpokaler, onyxkärl, kristallglas och silfverskålar, mer än spegelblanka.

ZEPHYR.

Jag tackar! Jag har andra ärenden.

Men hör! så här, emellan oss, du väl kan gifva mig en kyss, Naidion, så lyckas du dess mer i din förrättning.

NAIDION.

Jag har ej tid. Gack du till Spinarosa och kräf din kvss af henne.

r

ZEPHYR.

Spinarosa? Det skadar ej att kyssa henne sedan!

Ilon har dessutom nog förtretat, mig i dag tillfyllest.

NAIDION.

Jag är obeveklig!

ZEPHYR.

Om du beveklig blir, jag flyger strax till mannaverlden bort, och bringar hit en riddare åt dig, mer skön än Astolf.

NAIDION.

Jag är ej angelägen!

Springer hort.ZKPHYlt.

Vänta då!

Ett sådant litet troll inbillar sig,

att jag ej vet, hur gerna hon det önskar.

Narraktigt folk, de flickorna! men trefligt.

1 sjelfva verket, när jag tänker moget

på saken, har jag icke handlat rätt ,

mot dessa tärnor. Nu dc gå allena

med all sin fägring här omkring och se

den skatt, som deras drottning sig förvärfvat.

Om mina gamla gräliga föräldrar

tilläte det, jag fore genast af

och förde hit minst ett par dussin karlar

af Astolfs art — ty andra passa ej

att lefva här. Värst är att öfvertala

den knarren pappa. En orimlig gubbe!

An har hos honom intet smek mig hjelpt.

Han ser sig omkring.

Den trädgården, i sanning, väl må kallas

naturens mästerstycke; helst när himlen,

från ena randen till den audra, höljes

af' qvällens purpurrodnad, liksom nu,

och månan, öfvergjuten sjclf deraf,

med blekröd kind, med lysten blick, i hufvan

af gullflor gömmer, för en del af natten,

de annars silfbekrönta stråle-lockar,

den blyga aftonvinden skämtar tyst

med blomsterbanden, som likt armar, krökta

till famntag, kedja sig från träd till träd:

de blida ljusen skimra mellan dem,

från lamporna i dunkelgröna toppar;

och altarlågan rörligt spetsar sig,

en tunga lik, som vppa vill sin glädje.

Nattfjärlar vakna, gungas af' och an

till nya drömmars ro; lindblomman doftar!

lysflugorna, likt strödda gnistor, blänka

från alla buskars blad; med gröna vingar

rödspräckliga små fåglar flyga fram

ur sina grenars nästen, undrandepå detta hviimnel af musik och eldsken.

Små andar klättra upp på vattensprången och täfla, plaskande, i svskonlek emellan palmerna, som börja klinga från rot till topp liksom harmonikor.

Rätt täckt! rätt täckt! Man tvifvelsutan strax på denna gröna plan begynna vill livad här på ön man kallar trädgårdsdansen. — Men tyst! hvad hör jag der? — Tvst! — Jo, min

sJ.äl!

Der sitter i en bok min herr rival

och bröstar sig, och Spinarösa står

framför en kaprifolii-löfsal, stum,

och lyssnar uppmärksamt på hvad han sjunger.

Jag har dock lust att höra deras samtal;

här, bakom stora eken, är jag gömd.

Han drager sig undan.

NÄKTERGALBN.

Månbeglänsta vingar bära genom gyllne skyars kosa, genom nattens gröna riken, sången till sitt mål.

Himlens frihet, konstens ära, allt han glömt, o Spinarösa!

Efter jordens vällust fiken, söker han din blomsterskål.

SPINARÖSA.

Hvarför så mig jemt besvära?

Slika visor ej jag tål.

ZEPHYR

halfhögt.

Bravissimo. min trogna älskarinna!

Bravissimo! Far fort och häll dig tapper.

NÄKTERGALEN.

När om kärlek lunden susar, källan speglar fästets lågor, stjerneqvällen öppnar sakta famnen, varm och rörd.Så, när hjertats längtan brusar fram på välljuds klara vågor, mätt att sångarns qval betrakta låt hans önskan blifva hörd!

SPINA BOSA.

IIvilka böner! hvilka plågor!

Ej min föresats blir störd.

ZEPHYR liksom förut.

Ej illa svaradt! men jag tyckte nästan, att hennes uttal var förmyeket mild t.

NÄKTERGALEN.

Så du bör åt Zephyr svara, denne fjäsk med flärdfull yta; han skall ej dig länge minnas, mer han älskar sig.

Sångarn blott kan trogen vara, aldrig kan hans flamma tryta; och så långt, som rosor finnas, namnet lefva skall af dig.

SPINAROSA.

Vore du mer vacker bara, skulle jag besinna mig.

ZEPHYR nästan högt.

Ilvad? ger hon redan med sig? — Qvinnor! qvin-

nor!

Ha den förräderskan! ocli hör med lugn på min försmädelse! Men vänta blott!

NÄKTERGALEN

flyger ned ur boken och sätter sig bredvid henne på en gren af löfsalen.

Du är allt, livad skönt man skattar; livar vill du en like finna?

I din bild naturens regel öfverträffad är.

Endast diktens ram dig fattar! derför passa just vi båda;Du — min urbild, jag -— din spegel, som dig dubbelt innebär.

ZEPHYR

häftigt.

Nej, detta går för långt! Hon fåfäng är, och han en smickrare af‘ första slaget.

Jag måste fram och se, om hennes öga ej är mig trognare än hennes öra.

Han framskyndar till löfsalen med vredgad uppsyn. SPINAROSA.

Zephyr, åt din harm jag skrattar; nog jag såg, att du stod der!

ZEPHYR.

\ ill du mig gäcka, du falska, du grymma?

SPINAROSA.

Ja! men jag tillhör dig än, som förut.

Näktergalen flyger suckande tillbaka upp i boken. ZEPHYR.

Kom då! Du må från förförarn rymma; annars ändå han dig narrar till slut.

SPINAROSA.

Zephyr! hur kan du så barnsligt dock larma? Tro mig, du fagra, balsamiska vind, dig blott det unnas att rosen omarma, dig blott hon skänker sin mun och sin kind.

ZEPHYR.

Men, säg då »tig!» åt den fjädrade mannen!

SPINAROSA.

Låt honom du mig besjunga i frid! — Hvarföre banna den artiga grannen, när han fördrifver en stund af min tid?

ZEPHYR.

Dock, en förtrollning ju bor i hans qväden . . .

SPINAROSA.

Säg mig, när kärlek med sådana vanns?

Hur kan en ömkelig fågel i trädenhoppas att rosen, i lagringens glans, skulle på allvar engång blifva lians?

iSBPHYK.

Farlig är den, som så öfver allt mått vet att berömma . . .

SPINAROSA.

Att roa oss blott, när vi ha stunder, som trögare dröja, sångarn är till; att vårt sinne förnöja med sin beprisning af skönhetens prakt, fastän vi sjelfva nog känna vår makt.

ZEPHYR.

Följ mig!

SPINAROSA.

Ja, gerna!

ZEPHYR.

Till midsommarskällan, der jag, för natten, mitt tält slagit opp,

SPINAROSA.

Ar du nu blidkad?

ZEPHYR.

Ja visst! men ej sällan bry dina nycker väl åter mitt hopp.

Hati omfamnar Spinarosa och flyger bort med henne öfver luuden.

NÄKTERGALEN

ensam.

Dåre! som bjöd henne höra dessa toners ömma slag!

Hon är utan själ och öra, utan glans och fägring jag.

Längtan! öfva dig att gömmas; slå ej mer ditt öga opp!

Onska, sakna, dö och glömmas, det är sångarns lefnadslopp.

Kunde jag din bana följa, höga, konungsliga örn!

Att mig då med strålar hölja, stolt jag mätte fästets hörn.Men vid blomsterverlden bunden och likväl af den försmådd, fåfängt jag förskönar lunden, aldrig af dess barn förstådd.

Du, som gaf mig, framför andra, gnistan af din eld, natur!

Bryt mitt fängsel, låt mig vandra slocknande i sång, derur!

Den atom af lust och smärta som du skänkte diktens röst, tag den åter, modershjerta, och begraf den i ditt bröst!

Han försvinner i det inre af skogen.

ASTOLF

mmer häftigt in på fältet mellan tvenne cypresser; en krans af myrten, rosor och vinlöf bekröner hans hår.

Elvad? blända mig de skimmer än, som blossa i salen der, bland feers dans och sång?

Tag, fria himmel, mot din son, och lossa ifrån hans bröst all hämmad lågas tvång! gif dina änglars kraft och sans, att krossa hvart band, som gör min sällhets verld för trång; jag hör ju mer ej jorden till: en ande, jag fritt i syskonandars ring mig blande!

Hur hon framför mig sväfvade! Hur gjuten af luft och snö och rosengdans, hon flög!

O. * C*

hur stolt från hårets natt, i molnsvall bruten, spreds diademets gloria, mild och hög! från handen, djerft af mina fingrar sluten, en ström af eld vid hemlig tryckning smög, och liksom sträng vid sträng, till samljud slagen, hvar sena skalf, hvar ådra spratt betagen.

Af nya känslors aning ljuft förvånad, en dubbel sol i hennes ögon log; och skiret, månans likt, sin silfverspånad kring barmens himmel under suckar drog.Hur säll var slöjan, som i smygsam tränad sin purpursky kring hals och skuldra slog! hur siillt det golf’, som vestanlätt hon rörde, li vart hon i dans de späda fotter förde !

Och när hon talte nu, och hördes fråga:

»hvi står du så, från våra lekar vänd ?»

Hvad språk, hvad uttryck fans i min förmåga för lågan, ständigt mera full och tänd?

I hvart af hennes ögonbryn sin båga höll nöjets gud mot min förvirring spänd ; inom mig skälfde, stuml, ett haf af lystnad: förstod hon väl min tjusning och min tystnad?

O lif! o lust! o himmelsk allförening af hulda qval, af lyckliga begär! du höll ditt ord! i evigt ljus dess mening på hjertats rymd med stjernskrift ristad är. Fullborda, flod af klarhet! själens rening; gör mig, som du, så skön, så spegelskär! en svan, jag vill på dina böljor gunga, och dö af samma glans, som lärt mig sjunga.

Ja, helga fröjd att vara, skåda, känna! med tusen sinnen, med omätlig törst jag dricker dina flammor; ej de bränna, de svalka blott, och då är värman störst.

Lik memnons bild, blef ock min själ, som denna, en frigjord klang, vid morgonstrålen först till känslans dag ur marmorsömnen vaknad;

o dag! så ofta drömd, så länge saknad!

J stjernor, blommor, gröna lundar alla,

J vatten, sprittande vid månans kyss ur drömmar, som bland ambraångor svalla! på edra samtal vill en stund jag lyss.

Ack! blott ett ljud de lärt sig återkalla, ett genljud af ett evigt nu och nyss:Felicia! — Hvad kan det annat svara? Felicia! — Hur kan hon fjerran vara?

FELICIA

framträder från en annan sida, mellan tvenne höga rosenträd.

Felicia — hur kan hon fjerran vara, ifrån sitt jag, som sig i skugga gömt?

O Astolf!

ASTOLP.

Hör! det är min ljufva fara, min död, mitt lif, som ropar mig så ömt.

Han ilar henne till mötes.

FELICIA.

Jag sökte dig i festens jubelskara; du fans der ej — och glädjens mått var tömdt! den granna hvirfvelns tomhet mig förskräckte: jag flydde hit — och snart din röst mig räckte.

ASTOLF.

Jag ilydde hit — och snart din röst mig räckte, så känd, så klar, mitt hjertas näktergal! af den musik, som fordom tiden väckte, — när han steg ned från hvilans azursal, ett fullsöfdt barn, och sina vingar sträckte, — än klingar eko’t i din sång, ditt tal.

Min barndom hörde det, bland hemmets tallar; det lifvets morgonstund tillbaka kallar.

FELICIA.

Det lifvets morgonstund tillbaka kallar, så länge tiden sjelf ett barn blott är.

Han åldras ej på dessa blomstervallar, hos mig sitt första anlete han bär.

Från dig till mig det samma eko skallar; mig tycks, du var i samma sal mig när, då än min moder höll mig qvar derinne: du var min aning, och jag var ditt minne.

ASTOLF.

Du var min aning, och jag var ditt minne inom det ljusland, som förborgadt njöts,dä våra själars evigt ena. sinne af gudars konst i två gestalter göts,

Nu konstnärn gläds! och när vi här oss finne, och blick af blick i väckt erinring möts, springfjädern vänder han i stjerneuren att slå den skönsta timma för naturen.

FELICIA.

Att slå den skönsta timma för naturen,

hör! hur hvart hjul i gyllne uren rörs!

hur verld med verld samspråkar gladt! hur buren

från klot till klot en röst af vällust förs!

när deras vänskap, oförgängligt svuren,

i alla sferer sammanljuda hörs,

hur sällt det är, att dagens larm försaka

i nattens tjäll, der du och hjertat vaka!

ASTOLF.

I nattens tjäll, der du och hjertat vaka! hvar blomma gjuter nöjets offertår; violen suckar fritt, och för sin maka de ljufsta driller trogna vakteln slår.

Med bifällsdoft orangerna sig skaka, och bäcken, der i bugter dröjd han går, sin perlesand vid sakta mullring silar: naturen söfver sina barn och hvilar.

FELICIA.

Naturen söfver sina barn och hvilar; vid hennes vink nu tystnar vinden rädd.

Den trötta dagen samlar ljusets pilar

i kogret af rubin, på vesterns bädd.

Bland dagg och gnistor, se! gazellen ilar till grottaus lägerstad, vid källans brädd; med silfvernät sig palm och ceder smycka: allt stilla är, allt drömmer om vår lycka.

ASTOLF.

Allt stilla är, allt drömmer om vår lycka; så skänk mig då dess fulla nektarmått! låt från dess råga ingen tvekan rycka ett ögonblick, till hälften saligt blott!Må mina läppar på din mun få trycka en morgonrodnad af vår framtids lott, och kyssens ros af dig sin like kräfva, när bröst mot bröst med varma vågor bäfva!

Han kysser henne.

FELICIA rodnande och vänligt förundrad.

När bröst mot bröst med varma vågor bäfva, hvi mötas läpparna så gerna då?

ASTOLF.

När själ till själ på gästbesök v‘H sväfva, de mellan sig den purpurbryggan slå.

FELICIA

betraktar honom med stilla hänryckning.

Hur skönt du glöder! Lena flägtar bäfva

ditt fagra hår, och dina ögon blå

med hvarje blick af ny förklaring lifvas.

Hvad fordrar du? Befall — och allt skall gifvas.

ASTOLF.

livad fordrar du? Befall — och allt skall gifvas, af detta lif, som ju sitt ursprung har från dig blott, dig! Hvar kan dess längtan trifvas, om ej, som ström, inom sitt hafs förvar? —

Som vintermörkren i mitt hem fördrifvas af vårens sol, så genom dig blef klar mitt inres natt, der köld och skumhet rådde: hos dig jag gåtans hela lösning nådde.

FELICIA besvarar hans kyss.

Hos dig jag gåtans hela lösning nådde; är kärlek ej dess innehåll, dess ord?

ASTOLF.

Ja väl! Hvad lunden sjöng, hvad våren spådde, har der sin mening svarad, liksom spord.FELICIA.

Jag glömt, livad mig min moder förebrådde; men ack! för dig vardt ingen varning gjord . . .

Hon håller handen för den nyfikne Astolfs mun.

Tyst! — Blott i ett må minnet ej mig svika: din helga ed, att aldrig från mig vika!

ASTOLF.

Din helga ed, att aldrig från mig vika, en magisk treklang lik, mig fastbesvor; mig hjertats död och ärans drabbe lika den dag, som ej blott du mitt bröst bebor!

FELICIA.

Låt rankan lindas kring sin stam! Den rika nu honom sina drufvors värn betror!

Hon omarmar honom.

Och du, dröj qvar, odödligt genomlågad,

o stund, af alla själar efterfrågad!

De dröja stumt i en lång omfamning.

ASTOLF.

O stund, af alla själar efterfrågad,

och öfver alla diktens taflor skön,

då, famn i famn, bekännelsen är vågad

af tvenne lijertans första vexelbön!

du gyllne kalk, så blankt till brädden rågad

af lust och ve, du hoppets segerlön,

skall du mig räckas nu blott, eller sällan?

O

FELICIA.

Xej, evigt, evigt! Tänk på ungdom skällan!

Nära intill de älskandes mötesplats, men obemärkt af dem,^har småningom, mot slutet af detta samtal, den dansmusik förflyttat* sig, som hittills blott på långt afstånd varit hörbar. På engång samtnanljuder den nu

rundtomkring altarfältet i hvirflande jubeltoner, under det offerlågan på altaret och lamporna i träden klarare uppfiaddra. Från alla sidor framskimra glänsande gestalter mellan löfveu och stammarne, och man hör af en sång, fördelad mellan tvenne chörer, följande ord:

FÖRSTA CHÖREN.

Heliga kärlek! solen är gången; kretsar vi slinga.ANDRA CHÖREN.

Heliga kärlek! hjertat och sängen offer dig hringa.

Felicia sliter sig hastigt ur Astolfs armar.

ASTOLF

harmsen, med häftiga åtbörder af otålighet.

Ha! denna pröfning feltes än — vid Gud! det skönsta ögonblick, som lifvet gaf, släcks i sin gryning . . .

FELICIA fattar hans arm.

Nej, min ljufva vän!

Följ inig blott fort till palmen der, som står på kullen, hög, i rosenbuskars ring, och når med bladens nedåt sträckta spetsar de båglikt mot hvarandra krökta buskar! der innanför vi skönjas ej, men se med obehindrad utsigt öfver nejden,

Hon bortför honom skyndsamt, arm i arm, till det beskrifna stället, och nätter sig med honom under palmträdet på en rundtorn stammen gående gräsbänk. Deras närvaro är der osynlig för de dansande flockar, som nu från olika sidor hvimla in på scenen: Genier af alla slag; deribland Peribanou med sina feer och Felicias tärnor.

FÖRSTA CHÖREN.

Heliga kärlek! ljuset försvinner: saknar ej mången gömda behagen?

ANDRA CHÖREN.

Heliga kärlek! mörkret dig finner; hjertat och sången sakna ej dagen.

Samtliga daussällskapet ordnar sig, och börjar en ringdans omkring altaret. Så ofta Genier ne fatta hvarandras händer eller vidröra hvarandras kläder, uppblänker ett ilande sken, som dröjer några sekunder innan det försvinner.

ASTOLF*

Det är omöjligt, att bli längre ond på väsenden, så lika dem, som lekteTill hälften klädda af sitt långa når, så silkeslent, så skinande och lockigt, till hälften af mångfärgadt ilor och guldsk de sväfva öfver fältet, vänligt smekta af aprikosens, persikbloinmans vällukt; likt blanka, krusade små insjövågor, der morgonrodnan doppar lätt sin kind och våren speglar af sin regnbågskrona.

FELICIA.

Det fägnar mig, att du så gerna ser dem! de äro elementernas regenter och själarne af de naturgestalter, som på er jord för ögat visa sig.

I ljuset, luften, vattnet, plantan, träden de lefde också der personligt förr; se'n menniskan blef öfverklok, de vistas blott på besök der understundom än, ty annars doge tingens arter ut: men här du skådar dem beständigt så, som jag dem sjelf i ostördt nöje skådar.

ASTOLF.

Dryaden dör då cj, när trädet fälls? — Jag alltid villigt deras lunder skonat.

O C

FELICIA.

Haf tack! ty, fastän här de trifvas bäst, de sina boningar på jorden älska. —

Den dans, som nu de föra opp, är helgad till Amors ära, gudens på min ö, men vill den dag och stund tillika fira, då först jag mig i denna verld befann, på gräsets blomster hvilande, och såg uppöfver mig, med glad bestörtning, högt azurens ännu mera sköna blommor.

ASTOLF

förvånad.

Din födelsedagsfest? — Du blef då ock, som andra barn, till lifvet född? — Deten tid, dä du ej denna skepnad bar, och då din ö ej styrdes än af‘ dig? —

Du stundom nämnt din moder: säg . . .

O

FELICIA

dyster.

Ack, Astolf!

bevilja mig den enda bön: förskona mig hädanefter från livar dylik fråga!

• • «/O

Min hulda älskling, kan du vägra det?

Hon lutar sitt hufvud till hans bröst.

ASTOLF.

Hvad? — Drag af smärta i din gudablick, och dina kinder hvitare än snö! —

F elicia!

Han böjer sitt anlet ned mot hennes och höljer det med kyssar. FELICIA.

0, låt mig hvila här, min stränga mor! o, ryck ej denne yngling ifrån min sida! Se, jag vill ju ej med dig om all din höga visdom täfla!

Hvad är mig lifvet, om det ej är lek? —

Ack! unna mig att älska blott och älskas, att få förljufva menskoödets hårdhet, och göra dock åtminstone ett enda bland dessa lijertan, dem du gäckar, sällt!

Hon uppreser sig och återvinner blott småningom sin förra glädtighct.

Du undrar på mig, Astolf? — Forska ej! ack, tro mig du på mina ord: det tjenar till ingenting att gräfva opp det mörka, fördolda kunskapsdjup, som inom oss med skadefröjd i skumma gömmor lurar, och retar oss att önska känna det, som ofvan stjernorna och nedom blomstren

i obegripen lönlighet är till!

Var nöjd att lefva du i mellanrymden, den ljusa, varma, fagra, utan förvett att i en kall och kolsvart region förkyla sinnet och förblinda synen!ASTOLF.

Jag lyder dig — och glöm, livad jag för bröt!

FELICIA.

Vi glömma begge att betrakta dansen.

Se... men betrakta då ej endast mig!

ASTOLF.

Hur dubbelt lycklig myser törnets ros, när hon sin andedrägt med din får blanda! och dock i lutad ställning hon sig gömmer; hon räds jemförelsen ined dig; förstulet hon hviskar ined en suck: »hvad du är skön!»

FELICIA.

I paradiset, i det land, som Plienix bebor, står alla rosenbuskars urbild, ined skyhög växt, af evig dag bestrålad, från roten upp till toppen blomsterhöljd, men utan taggar; sylferna der möta hvar fjäril tryggt med obeväpnad barm.

Från detta land en hemlig valfrändskap med rosens allrafinsta ångor doftar, och lockar, spridd i lifvets hela luft, hvart väsende, som liknar vårt, dithän.

ASTOLF.

O alla rosors drottning! Paradiset

är du; din Phenix har du sjelf mig kallat;

o, att mitt paradis omsluta så,

som Phenix, när han sjunker i den eldfamn,

der, på engång förtärd och oförtärlig,

han dör — till lif!

FELICIA oroligt uppsprittande.

Hvem kommer? — Nalkas ingen

Visst ej!

ASTOLF.FELICIA.

Jo! från sin nya pelargång Ervina närmar sig, liksom beständ.

Kopar inåt parken.

Hör hit, Ervina! Kom!

ASTOLF

misslynt.

Felicia!

FELICIA.

Pålitlig är hon, tyst... Hvad? nu så mulen? —

Tillgif mig, varma hjerta! låt vår kärlek

ej vara lik med rosen blott, men ock

med daggen, som af henne ingen annan

förtrolighet begär, än att få fästa

vid hennes knopp sin lilla himlaspegel!

Hvem vet, om ej den fullt utspruckna blomman med afund mins den tid, när knopp hon var? — ‚Dock — hvad jag talar nu, jag sjelf ej vet . . . begrip mig bättre du, som allt förstår!

ASTOLF

rörd.

Jag tror, att jag det kan.

Ervina träder in i löfsalen.

FELICIA.

Välkommen, goda! Men hvad? Ej med i dansen?

ERVINA.

Ej för dans

jag danad blef.

FELICIA.

I parken har jag fört vår gäst omkring; och bör, kanske, med honom så ensam ej bli sedd.

För sig sjelf.

Vidunderlig förlägenhet! med tvång till hyckleri!ER VINA.

Till chorsåugs-fiockar, enligt gammal sed, har ringen brutit sig alltredan; särskildt hvar chor-flock fram till altaret vill sväfva, att särskildt hylla öns gudomlighet.

ASTOLF.

Men säg mig, hvadan komma dessa ljud, som beledsaga och bevinga stegen?

De höras fjerran på engång och nära, med klara tonfall, och likväl helt sakta: af strängaspel och flöjtmusik en blandning, men ingendera fullt, de bringas fram helt visst af tonverktyg, dem jag ej känner.

FELICIA.

Du på min borggård såg en silfverpoppel: så reslig nu han är, har likväl jag planterat honom. Hvarje qväll, när månan ett stycke höjt sig på sin ban kring fästet, kan detta träd inom sin kärnas fibrer förnimma mina känslors tysta bud; då röra löfven sig och från sig sprida ett tusenstämmigt välljud, vid hvars vaggsång, min Astolf, man behagligt somnar in.

7 O O

ASTOLF.

Hur ljufligt darra dessa dubbla strömmar af klang och mån glans öfver parken hän, som sjelf är upplöst till en flod af skönhet !

CIIOR AF FELICIAS TÄRNOR.

Heliga kärlek, väck våra minnen!

Friare närmas, ljufvare värmas älskande sinnen, tryggar blott natten känslornas hvimmel, tjusningens frid.

Strålande skatten.solen, är fången: hjertat och sången aldrig dock rasta, lysa sin himmel sjelfva tillfyllest; ej oss förkasta!

Slut i din hyllest skymningens tid!

CHOR AF SALAMANDRER.

Aldrig du hvilar segrande vingar: bildad af låga, evigt din båga syftar och skjuter; gullkogret klingar, eldpilen ilar, blixt är hans färd — ljuset i strömmar, blossar och sändes; lifvet, i drömmar, träffas och tändes; rymden sig sansar, andarne vakna; stjernornas kransar, sferernas dansar ordnas till verld.

CHOR AF URGANDAS FEER.

Ilerskande stjernor sända, i toner, till våra hjertan glädjen och smärtan; sjungande tärnor äro de båda; himmelska

troner vänta dem hem. Kärlek! din båga ljuden bebåda: saliga våda!Hur du den spänner, ljufligt du sårar; äfven i tårar nöjet dig känner; hvem ger du plåga, gudom! o hvem ?

CHOR AP SYLFER.

Blickar, som lysa, läppar, som mysa, tacksamt dig egna blygsamma gåfvor: perlor i droppar, balsam i knoppar, kalkar med honung, doft från vår barm! — Vävdes oss hägna, älskling och konung! Må våra håfvor blidt du välkomna!

Låt oss få mogna, vitan att domna; låt endast trogna fjärilar somna in på vår arm!

CHOR AF DRYADER.

Ofta i lunden

hviskar en trängtan;

skogiga runden

suckar af längtan;

månklara toppar,

silfrade strömmar,

sagor, som susa,

minnen, som tjusa,

tolka dess bön.

Gif då dess drömmar

klingande tunga! i •

Lär dem att sjunga

skuggande tjällens,lyssnande qvällens innersta mening: lifvets förening, kärlekens lön!

CHOR AF UNDINER.

Ej ens i vågor lifvet den saknar: djupt under vatten brudlig är natten, skönare vaknar hjertat i lågor upp iir dess famn!

Släck i korallens land ej din strimma!

Låt under fallens forsar den glimma!

Sorger och löjen söka, med floders lopp, oceanen; finna sin moders vinkande nöjen, längtningens hamn.

Allmän dans ånyo.

ASTOLF.

Skall hamnen hinnas?

FELICIA.

Ja — med mig ombord; se upp till stjernorna! De spå oss «godt.

ASTOLF.

Se’n dig jag såg, jag känner endast tvenne, — två morgonstjernor på en horisont: de äro dina ögon, klara himmel!

FELICIA.

Ar jag din himmel, så är du dess gud, den allnärvarande; om mina ögon i dina stjernlikt skåda in, det är blott

återglans från dem,ASTOLF.

»Ja, från det ljus,

jag lånt af dig!

ERVINA

till Felicia.

Tid är kanske att festen på öfligt sätt afsluta, — om ej midnatt skall här oss finna.

FELICIA.

Hvad? — Förvisso, ja!

Ty aftonrodnans ängel, bäddad redan och röd om kinden som ett somnadt barn, i hafvets bägare har gjutit nyss sitt sista purpurvin af dagens glädje.

Så kom!

ASTOLF.

Hvar vacker dag en högtid är, som af en vänsäll gudom gifs åt verlden: men vackrast är dock alltid sjelfva slutet, som, ramen likt kring en fullbordad målning, det hela fattar in till minnets bild; att hjertat än må sola sig dervid — om ock för sista gången!

FELICIA.

Sista gången?

En sådan gifs ej. Spill du blott ej bort den första! — Hvilka infall! Höra de till männernas natur och företräden? —

Men se! der borta syns ju ock vår Zephyr: jag länge undrat, hvar han hållit till; han är en ifrig vän af dans och lekar, och plägar eljest ej försumma dem.

Zephyr uppträder på altarfältet. Dansen stannar hastigt af, och de dansande församla sig omkring honom.

LAURA.

Välkommen, Zephyr!

NAIDION.

Vill du dansa med mig?

PERIBANOU.

Du vackra barn! är du den vind, som . . .

ZEPHYR.

Ja,

du vackra fe! jag är »den vind, som» just.

PERIBANOU.

Hur tyder du min frågas mening?

ZEPHYR.

Jo:

jag är »den vind, som» gynnar vissa stunder, dem feerna med egen skicklighet, förstå att ställa till. ..

PERIBANOU.

Och hvarvid ryktet förmäler, att du är en liten skälm!

Men barn och vindar ha fritt språk.

ZEPHYR.

Som billigt! Hur mången sanning blefve eljest sagd?

NIOBE.

Har du ej råkat Spinarosa? Hvarför kom hon ej med dig hit?

ZEPHYR.

Hon annat fått att göra nu; kort sagdt, hon stadgar sig.

Jag lemnat henne qvar hos ett par gamla, med högt uppsatta mössor prydda tanter: två tistlar, som, ett stycke utom parken, inrättat en uppfostringsanstalt. Der hon sitter i pension och läser öfver den dryga lexan af en hustrus pligter.

En fästmö bör ej endast prata, dansa, och spela qvinter med sin fästeman.

NAIDION.

Har man väl hört på maken?Arma Rosa!

PERIBANOU.

Du lär då vara svartsjuk, stackars gosse?

THEA NO.

Fy, Zephyr, fy!

ALLA FEER OCH NYMFER.

Fy, Zephyr, fy!

ZEPHYR.

Ja, ja,

för er det är beqvämt att utan näpst få dra vid näsan hvem ni helst behagar.

Men detta samtal muntrar ej. Nå väl!

Till dans igen! Jag ställer mig i spetsen.

Naidion! gif akt! Den nya turen,

som jag fann upp för ett par dagar se’n,

den måste nu gemensamt öfvas in.

I det ögonblick, då dansen åter skall begynnas, visar sig Felicia på kullen, och nedstiger, följd af Astolf och Ervina, utför terrasserna.

NÅGRA RÖSTER.

Se drottningen!

ALLA.

Hell dig, vår drottning, hell!

Felicia besvarar helsningsropet med en vänlig bugning emot samtliga skaran och framträder midt på gräsplanen. Alla Genierna sammanlänka sig hand i hand till en vid ring rundt omkring henne.

ALLMÅN CHOR.

Ära åt skönheten! Lycka åt makten!

Milda förtjuserska, gläds vid vår sång!

Hör, hur den vida, den hvilande trakten svarar vårt lefve från gång intill gång!

HALFVA CHOREN.

Drottning! med täflan att vara de första, dyrka dig röster från vatten och land; allt hvad der andas, det minsta, det största, prisar sin lydnads lycksaliga band.

Lefve du! Lefve du!BÖSTER från de kringliggande nejderna.

Lefve du! Lefve du!

ÄNDRA HALF-CHORF.N.

Ja! — till din härlighet, hvilken är like, om ej ditt hjertas gudomliga nåd?

Ljuf som din spira och stor som ditt rike, talar hon främst i din styrelses råd.

Hell och säll! Hell och säll!

RÖSTER såsom förut.

Hell och säll! Hell och säll! '

ALLMÅN CHOR.

Hör, hur den vida, den slumrande trakten vaknar och svarar vårt hyllande rop:

»ära åt skönheten! Lycka åt makten!» skalle det åter från hop intill hop!

FELICIA.

Med ljuflig rörelse, med konstlös tunga jag tackar er, J trogna vänner alla, för hvarje nytt bevis af detta sinne, som gör min spiras hela makt och glans!

Vid sidan af vår gäst, som jag har kringfört med vår Ervinas tillhjelp i min park, förnam jag fjerran jublet, som förrådde, att trädgårds-dansen redan var begynd; men hann, tyvärr! ej fram i lagom tid, att sjelf få taga del deri. Nu stunden för detta nöje re’n förliden är.

En liten offermåltid blott tillsammans vi kunna njuta: sedan må enhvar till hvila i sitt hem begifva sig.

Hon vinkar åt Laura; åtskilliga tärnor af hennes lägre betjening frambära, under Lauras uppsigt och anordning, en mängd små bord af sandel-träd, ceder och ebenholts, belagda med mosaiktaflor i stället för dukar.

De fördelas rundt omkring under träden och besättas med allt det för den tillärnade måltiden nödvändiga. En mängd artiga Genier bemöda sig att underlätta tärnornas besvär, och framför alla Zephyr, som har i synnerhet sin fägnad åt de sirliga glasen och flaskorna.FELICIA sakta till Astolf.

Se, livilken glädje dessa väsen lifvar: och likafullt, fastän de Amors makt så tacksamt nyss i denna qväll besjungit, de aldrig känt, och få ej nånsin känna så klart och djupt som vi, hvad kärlek är!

ASTOLF.

Det lins blott en Felicia i verldeu: hvem, utom den, åt hvilken du dig skänkt, kan våga påstå, att han älska lärt? —

ZEPHYR nalkas beställsamt till Felicia.

Min drottning! skänk mig ett par ögonblick, att se, hur dukningen vi föranstaltat.

På medelpunkten af hvart bord, som vanligt, ur gyllne käril hvirila rökelser af aloe och ambra; rundt omkring dem står livar servis i skickligt ordnad prakt — kort sagdt: vi tro, att allting är till nöjes.

FELICIA

leende.

V ill du berömmas, lilla hofmarskalk?

Hon följer honom till borden.

ASTOLF för sig sjelf.

Hur tjusar hennes gång! En melodi

den är, som tagit kropp i växtens former,

och skiftar genom alla linier,

ett thema, alltid lika, alltid nytt,

med oafbrutet ljuf utvecklings takter! —

Ja, fagra gördel, du, som pressar dig (tillåtligt djerf!) kring hennes skira drägt, hvad du är lycklig! Sällsamma figurer du stickade på smidig omkrets bär; behagens makter der, hermetiskt bundna, i millioner lystra inom ringen på någon lösande besvärjelse,att binda sin besvärjare i stället

och evigt kring hans fängsel hålla vakt,

0 fångenskap! Lott öfver alla lotter!

CÅCILIA närmar sig till honom.

Ar ni ej glad, herr Astolf?

ASTOLF.

För inin känsla det gifs ej något uttryck, milda nymf!

CÅCILIA.

Kanske dock skulle jag det kunna gifva.

ZEPHYP. afsides till Felicia.

Nu enskildt några ord — af vigt! Bror Ostan, som är en vis, har gjort mig uppmärksam på vissa menskolynnets egenheter.

Bland dessa kinkigast att rätt behandla är en orolighet, som alltid vaknar

1 menskans bröst, så ofta tidens räkning blir hennes eftertankas föremål.

Hon tänker gerna tungt: hon är så tungrodd! Du vet, att denna räkning annorlunda beskaffad är, så långt din spira räcker, än på vår Astolfs jord. Tilläfventyrs behöfver alltså, för sitt väl och ditt, din älskling skonas från enhvar erinring 0111 skilnaden emellan våra år och dem, som i hans hem, likt sand i timglas, med evigt jagad brådska nedåt rinna.

FELICIA

tankfullt.

Jag tackar dig.

ZEPHYR.

Det är en blott förmodan!

FELICIA skakar långsamt hufvudet.

Tyvärr! tyvärr! det rådet nog har grund.Häftigt.

Vid styx! cn utsigt, mera mörk än den! —

Hvad skräckfull möjlighet!

ZEPHYE.

På dig beror ju, att aldrig låta den bli verklig — Hvad?

Du gråter?

FELICIA.

Goda barn! förråd ej du en svaghet, som jag" aldrig fordom pröfvat!

Din drottning är ej alldeles sig lik.

Men outplånligt i mitt sinne skrefs

din varning; säker var derom, och blif

allt framgent, liksom nu, min snälla Zephyr!

Hon öfverhopar honom med smekningar.

ZEPHYR.

Ack! låt min kyss bortflägta dina tårar; allt är ju godt ännu och skall bli godt!

ASTOLF för sig sjelf.

Hvad samtal håller hon väl der med Zephyr?

Hon lyfter honom upp från marken, trycker den vackra gossen till sin barm, sin mun . . .

Dock, Astolf! blygs, att så missunna honom cn oskuldsfull och harmlös barndomsnjutning.

FELICIA

återkommer lugnad till -Astolf och fattar hans arm.

Nu, mina gäster, sättom oss till bords!

Vid det präktigaste bordet, i midten af halfkretsen till höger, sätter hon sig sjelf med Astolf och Peribanou. Gentöfver, vid ett bord i midteu af halfkretsen till venster, intager Zephyr sin plats emellan Cäciliaoch Xaidion. Felicia vinkar uppåt luften, och musiken från det klingande trädet begynner åter, men i förändrade och mera marschlika tongångar. Måltiden begynnes.

ZEPHYR ropande ifrån sin sida.

Här må vi liksom gudar, ungefär!

Ej sant, herr riddare?ASTOLF.

Ja väl, min broder!

Halfkögt.

Vid detta hof åtminstone man bryr sig ej stort om etiketten.

FELICIA.

Etiketten?

Hvad är det, som du kallar så? En sak, som du kanhända önskar hit? Befall!

Jag skaffar den i blinken fram; befall blott!

ASTOLF.

För ingen del! Jag aldrig var en vän deraf', ej ens när vid mitt eget hof jag måste låtsa vara det. Föröfrigt, hvad saken är, ej lönar att förklara.

Nog af: det är en sak att gäspa åt.

PERIBANOtJ.

Vid alla jordens hof den dock behandlas med ogement högtidlig noggrannhet.

ASTOLF.

Ja visst, min fe! de se ock ut derefter.

Den första pligt, som der man öfvar in, är den, att på rätt ståtligt sätt ha ledsamt.

FELICIA.

Den pligten undanber jag mig! Mitt hoffolk skall vara gladt, liksom jag sjclf.

PERIBANOU.

Högst riktigt!

ZEPHYR vid sitt bord.

Nog har jag vackra bordskamrater fått; jag vet ej, hvem jag bör ge företrädet: men du, Naidion, du pladdrar jemt, och du, Cäcilia, tvärtom är stum.

Kan väl på sådant vis konversationen förnuftig bli?NAIDION.

Tänk, hvilka höfligheter!

ZEPHYK.

Hvarför så tyst, Cäcilia? Så säg då!

CÅCILIA.

Jag vill ej dämma opp den vishetsflod, som från din mun så oafbrutet strömmar.

ZEPHYR.

Slikt stöter nästan på satir. Likgodt! champagnen lösa skall din tunga; sedan vi bli nog sams. Ja, ja! gör dig ej till, skenheliga ! jag känner dig tillfyllest!

Vänder sig till betjeningen.

Fram med champagnen, tärnor! Fort!

Längst bort i fonden, öfver paviljongens tornflöjlar, uppfara i detta ögonblick med knall på knall en myckenhet färgskimrande raketer, flam-hjul, solar och eldqvastar, som på nattskuggans botten sprida sig öfver större delen af himlahvalfvet. Fyrverkeriet fortfar, under mångfaldigt omskiftande synbilder, ända till slutet af scenen.

FELICIA.

Hvad nu?

MÅNGA RÖSTER.

Ett härligt skådespel!

ZEPHYR

dricker.

Just i min smak!

De spisande resa sig upp från sina säten.

FELICIA till Laura.

På min befallning sker det ej.

LAURA.

Lucinda

har dristat öfverraska dig, min drottning!

FELICIA.

Om dig det roar, Astolf...ASTOLF.

Mig? Osägligt, när eldens lek är snillets, liksom denna; jag gerna såge den på mindre afstånd.

FELICIA.

Må ske! Hvarför ej strax gå dit?

THEANO OCH NAIDION halfhögt.

Desserten!

FELICIA.

Rätt, att derom jag påmins: må vid den enlivar af mina värda gäster dröja! —

Men du, du har knappt någonting förtärt! är du ej hungrig, arme vän?

ASTOLF.

Jag hungrig?

Min Gud! ack nej; men törstig —

FELICIA.

Törstig?

ASTOLF.

J a;

men icke efter vin, — var viss derom!

De gå: Peribanou, med den öfriga flocken af feer och genier, åtföljer dem några qvarhållas dock af Zephyr, som med dem sätter sig ånyo.

ZEPHYR.

Nu sitta vi i ro! Hvar blef champagnen? —

Se så! Här komma nya flaskor. Skönt! —

Nej men, Cäcilia! sitt qvar beskedligt; jag släpper dig ej mera. Drick nu, drick!

CÅCILIA.

Jag lyder ju! Var ej så stormig bara;

och, skall jag stanna hos dig, sjung då hellre,

än prata immerfort.

ZEPHYR.

Sjung du blott med!CÅC1LIA.

Begynn! vi vexla sedan 0111 i ordning.

ZEPHYR

sjunger.

Välan! låt oss dricka det skummande lifvet, när perlorna frusa och sockret deri!

Ilvad ofvan är skrifvet, ej fråga, ej blicka! låt timmarna rusa med fraggan förbi!

CÄCILIA.

Med glasen må klinga • i den lyckliga rundens

förenade toner,

från gäst och till gäst!

Må korkarne springa

till gudarnes troner,

med tack för sekundens

odödliga fest!

ZEPHYR.

I rankornas kransar sig Amor förklädde, när glädjen och våren han gifte engång; bland brölloppets dansar som Bacchus han trädde, med drufvor i spåren, vid brudskarans sång.

CÄCILIA.

IIvem skulle dem skilja, de himmelska makar?

I vinet, det susande, evigt de bo!Så länge den tjusande nektarn oss smakar, så länge de vilja sin fröjd oss förtro.

ALLA.

Välan! låt oss dricka det skummande lifvet, när perlorna frusa och sockret deri!

Hvad of van är skrifvet, ej fråga, ej blicka! låt timmarna rusa med fraggan förbi!

Framsidan af slottet, med flera öfver hvarandra stående pelarrader. Breda, betäckta gångar, öppna åt parksidan och försedda med åtskilliga altaner, förena genom dessa pelarrader med hvarandra en mängd rum, hvil-kas dörrar af ädla metaller, prydda med bildverk och sirater i upphöjdt arbete, synas i pelarnes mellanrymder. Några Salamandrer, som parvis bära facklor, lysa och ledsaga Astolf genom tvenne dylika pelargångar uppföre till hans sofrum. Vid dörren, som de öppna, bilda de en halfkrets omkring honom, för att afvakta hans befallningar.

Astolf

stående på tröskeln.

Jag ber er, artiga små undersåter

af vår gemensamt dyrkade prinsessa,

må ingen mer för min skull sig bemöda! —

Han tillvinkar dem afsked med en vänlig åtbörd, går in och sluter till dörren. Efter några ögonblick, sedan Salamandrerne aflagsnat sig ut-före tillbaka, slår han upp den med häftighet, och framträder på en midt framför denna dörr befintlig altan. Månan, just nu framtindrande ur en tunn sky i hela sin glans, gjuter den öfver honom, kolonnerna och metalldörrarne.

ASTOLF.

»God natt! Sof ljuft!»— Var det ej så hon sade, när hon i pelargångens hvalf försvann?

»Sof ljuft!»—-.la, om jag dödens sömndryck hade; men tro blott ej, att nu jag somna kan!

Slå ej så häftigt, fulla bröst! Förunna, du ljumma natt, ett svalkans andedrag!

I trolldomsuät, af gyllne trådar spunna, mitt hjerta spritter högt af vildt behag.I parken vill jag, att mot träden kyla,

mot gräs och dagg min famn, min kind, min mund!

O, kunde jordens gröna förlåt skyla

för sinnets blick en sluten himmels stund!

Men hvart jag går, af stjernor, blommor, droppar mig hon, blott hon i tusen bilder skänks; och hennes barm det är, med rosenknoppar, som under vårens täcke höjs och sänks.

Kanske hon slumrar nu, och lampan lyser på hennes första dröm, som ler — om mig! — Om mig? — Förmätne! hvilket hopp du hyser! Men låt det hoppet vaka dock med dig!

De ögon blunda, som så vådligt speglat i månljus midnattsglans min själs begär; de källor likt, dem Salomo förseglat, i mörker fängsla de sin andehär.

Men ack! de ljusets andar svagt förvara, en ny förtrollning återbörjas re'n; och samma ögon, lika öppna, klara, inom mig blixtra än med samma sken.

Dock nej! jag känner, att hon äfven vakar: hur skulle hon väl somna förr, än jag?

De själar, dem naturen föd t till makar, likt två magnet-ur gå med lika lag.

Ja, nu hon visst sin luta klinga låter, hvars toner kyssa hennes fingrars lopp; i välljud sorgen ler och skämtet gråter, och obekanta sinnen väckas opp.

De fly en fröjd, hvars öfvermått är smärta; men hennes röst fördröjer deras gång: hos mig de söka skydd; men till mitt hjerta förföljer dem förtjusarinnans sång.Som näktergalar, nyss ur fjerran komna, med vingar darrande af lust och ve, de reda der sin bädd, och önska domna, för att i drömmar tiga blott och se.

Hvad syner då! o, hvilka taflor målas i druckna färger för min tankes brand! jag ser, hur hon af spegeln återstrålas, när hennes tärna lossar drägtens band;

jag perlan slockna ser och blomman falla, som prydt för dagen hennes gudahår, och blott en hvit beslöjnings dimma svalla likt silfverskyar kring en himmelsk vår;

och lockarna, som fritt de dunkla vågor mot varma marmorhöjders rundning slå — — hur lycklig Salamandern är! I lågor han lefva får, och kan blott lefva så!

Går ined skyndsamma steg utföre och försvinner i nattskymningen.

Felicias kabinett.

I taket synes stjernliimmeln afbildad; golfvet är belagdt med gobelins, tapeter, som föreställa mennisko- och djurfigurer i mångahanda grupper. Hvilsoffor i österländsk smak och färgglans omgifva rummet; dess väggar äro smyckade med taflor och bildstoder. Genom de höga åt parken ledande fönsterdörrarua faller mellan gullfransade purpur-omhängen ett starkt månsken, som af de föröfrigt icke upplysta ljuskronorna mångfördubblas. Midt på den högra väggen är en ingång, som höljes af en ljusblå sidenförlåt, mellan tvenne pelare af saphir; gent emot, på den venstra väggen, en annan, som höljs af en ljusgrön förlåt, mellan tvenne pelare af smaragd. Förlåten till höger är silfverstickad, med stjernor; förlåten till venster åter med blomster af silke och perlor.

NIOBE OCH LUCINDA inkomma från ingången till venster i litiig tvist.

LUCINDA.

Du är för sträng, min bästa Niobe! det första ögonkastet kan bedraga, då så du döinmer om prinsessans sofrum, nyss konstrikt inredt af Ervinas hand.NIOBE.

Hon har blott gjort hvad henne föreskrefs, och gjort det ypperligt! Men ren, men flärdfri är stilen ej.

LUCINDA.

Ogillar du de höga, från golf till tak kristallbeklädda väggar? de balfva pelare af jaspis, hvilka, i jemnmätt afstånd från hvarandra stälda, afdela dem, liksom i speglar? Ar blott klandervärdigt, att halfpelarne, som närmast resliga säfknippor likna, tillsist, uppöfver väggens midt, slå ut neckliljeblad med alabasterblommor?

Har det sin trefnad ej, när hvarje qväll, ur dessa hvita, skära blomsterkalkar klart brinnande små flammor vänligt stiga, och öfver hvarje flammas spets en tunn, blåaktig doftsky lätt sin dimma krusar?

NIOBE.

Jag påstår blott, att allt det der förråder en smak, långt mera grann än sann.

LUCINDA.

Också

det hvälfda lasur-takets medelpunkt, den stora, stjernlikt skurna diamanten, mot hvilken bryts i tusen färger, — alla dock endast månlikt matta, nattligt ljufva, — de andra ljusens sken?

NIOBE.

Nå, enkelhetens förtjenst åtminstone har han; så äfVen, vid rummets ena långvägg, detta altar af slipad mörk porfyr, der Amors bild af snöhvit marmor jag stält ofvanpå.

Men deremot — hvad prålverk vid den andra, till vattnets ledning in från ungdomskällan!LUCINDA.

Mig lockar dock dess underbara syn, ined sitt rubinkärl, sina silfvergripar, då, formadt likt en fullt utslagen törnros, det förra uppbärs af de senare på spetsarne af deras höjda vingar.

Ej se jag kunde utan välbehag den stolta vattenstråle, båglik, guldblank, som nästan intill taket kastas upp ur kärlets sköt, förstärkt af fyra smärre, då livarje gripen, utåt vänd, en dylik utur sitt högt uppresta hufvud sprutar, att ofvantill förenas med den största, som ständigt sprider rundtomkring sin höjd ett duggmoln af guldgnistrande atomer.

När så, ur detta gnistregn, alla fem i oupphörligt nya bågsprång störta gemensamt nedåt kärlet, der de lösas i millioner skimmerdroppar opp mot vattnets jemt till dallring rörda yta: det hela tycks mig då en präktig dröm.

NIOBE.

En röra tycks det mig — låt vara, präktig!

M en dessa feer ifrån Ginnistan, de skämma bort prinsessans smak i grund.

LUCINDA.

Ensidiga!

c-

NIOBE.

Allsidiga, som gillar hardt nära allt af dräglig färg och teckning, när du tror skönja, livad du plägar kalla en »andemening», en »betydelse!»

Du ser väl en i detta krimskrams ock?

LUCINDA.

Helt visst! Men fåfängt vill du mig begabba; du menar sjelf långt mer, än du låts om.EKVINA, THEANO, NAIDION inkomma från parken.

THEANO.

Men livad prinsessan dröjer länge!

NAID10N.

r J a,

knappt kan jag längre härda ut lör sömn.

THEANO.

Hvad är det för ett klingande der in ne?

NIOBE.

Cäcilia stämmer hennes instrumenter till morgondagen.

THEANO.

Ån? så sent?

NA1DION.

Hon slutar ej nånsin med att knäppa och att spänna.

Kling, klang! Pling, plang! och immerfort igen: kling, klang! Pling, plang! Det är olideligt. Nej! tacka vill jag att få sofva godt, se'n man sig trött har dansat; all musik är intet mot det nöjet.

ERVINA.

Knota ej! helt annat har Felicia förtjcnt.

NAIDION.

Det är ändå förunderligt, att gå på denna stund till ungdomskällan; helst när i sitt eget rum man har dess tillgång med prydligaste maklighet tillhands.

Förlåten till yenster öppnas något litet på sidan och Cäcilia inträder.

Nå ändtligen! — Säg, hvad prinsessan gör?

CÄCILIA.

Kanske hon träffat har sin mor derute; om så är skedt, jag kan försäkra er att ej hon dröjer gerna-T1IEAN0.

Sällsamt! Sällsamt! Den som dock finge se den nattgestalten!

CÅCILIA.

För Laura blott bon visat sig; ty Laura far, som ni vet, ibland med drottningen på denna vandring göra sällskap.

NAIDION.

Ack,

om Laura vore mera språksam bara!

NIOBE.

Då skulle till er fägnad, längese'n, i någon vrå för dottrens blickar gömd, den dunkla modren stå i gips, i marmor.

Laura kommer.

Der ha vi Laura — men livar är vår drottning?

LAURA.

Alltså ej redan här tillbaka?

NIOBE.

. . Nei! vi vänta ännu på att förafskedas

och höra, hvilken hon af oss befaller

att stanna qvar i natt, till hennes tjenst.

NAIDION.

Det blir visst jag. Hvad sömnen smakar skönt på dessa spänstiga och lena kuddar!

Hon pekar på divanerna.

LAURA.

Var hon cj af klädd nyss af dig, Lucinda?

LUCINDA.

Jo — men till hälften blott; i största hast försvann hon sedan, att gå hän till källan och derifrån till sjön, der sina svanor hon ville se i månsken. Aldrig förr så underlig hon synts mig, som i qväll.LAURA.

Det kan väl vara. Allt sin orsak liar.

Men, lika godt. . . Förblifvom endast vakna!

CACILIA.

Vid lyran ojemförlig, soin vid griffeln, du bäst vet råd derför.

LAURA.

Nej, sjungom samfäldt! •jheano.

Ett klokt förslag! men denna gång, min Laura, ej en af dina liöga stjernesånger; du mins, att vexling är mitt valspråk. Gif oss en liten munter alldagsvisa helst!

LAURA.

Välj sjelf!

THEANO.

Den, som beskrifver fjärilns öden.

LAURA.

Ar den så munter?

NAIDION.

Det var ock en fråga!

Ja, lefve fjäriln!

LAURA.

Lefve han, så länge han kan! Jag fogar mig.

O C O

CACILIA.

Begynnom då!

LAURA.

Ser du Sylfen, hvar han far?

Nöjets suck, som varm och snar från naturens läppar andas?

Se, hur skimmerdrägten randas, gyllne, blå och purpurklar: sådan väf blott modren har!CÅCILIA.

Evigt rörlig, evigt ung, blomstrens lilla granna kung sjelf en vingad blomma, fladdrar; lyssnar till hur vestan pladdrar; bädd och skygd för ljusets barn spins af Floras gröna garn.

LAURA. OCH CÅCILIA.

Fri han är från hvart behof: ingen föda, jordiskt grof, söker han, när ut han kryssar; daggens vin och rosens kyssar tindra, locka öfverallt, nära lätt hans luftgestalt.

CÅCILIA OCH ERVINA.

Född blott för ett enda mål, ser han i hvar nektarskål speglas dragen af en maka; blickar framåt och tillbaka, skakar lilla hjessan, brydd: är hon kommen? är hon flydd?

LAURA OCH NIOBE.

Se! den sippa tärnan re'n väntar på en späd syren; flyger opp, när han vill stanna, följs i sträck, och näns ej banna . . . Snart, vid blåa källans rand, nekar hon ej mer sin hand.

CÅCILIA OCH LUCINDA.

Blott en oro tär hans bröst: ej han kan med ton och röst anförtro sin ljufva smärta; har han vingar blott och hjerta, ej ett välljud för sin vän — from, som blomman, stum, som den!LAURA OCH NAIDION.

En förtjenst dock ödet gaf: han har mod att se sin graf i sin älskarinnas sköte; blott för detta enda möte spratt han fram ur jordens dröm, stänktes han af ljusets ström.

CACILIA OCH THEANO.

Lif och död i sällt förbund bilda nu hans herdestund; famn i famn är makan hunnen, famn i famn är flamman brunnen!

Lifvet blott en längtan är, slockna bör med sitt begär.

LAURA OCH CÅCILIA.

Lundens alfer, stora, små, fira hans begrafning då: klaga med små röda läppar, ringa flinkt med blåklocksklåppar.

I en mussla svept, hans lik jordas vid en trasts musik.

ALLA.

Himlens azur, sommarns lust, solens glans och rosens must, ljusets prakt på vingen strålad, lifvets fröjd för ögat målad; sist en sömn, när kärlek bjöd: — hvilken lefnad! hvilken död!

Man hör sakta knackas på en af fönsterdörrarne och det klagande ropet af en

RÖST.

Ack! släpp mig in!

LAURA förundrad, som de andra.

Men, i all verlden, kom! Dörrn är ju inte stängd!RÖSTEN.

För trögt är låset för mina händer, och för tung är nyckeln.

ERVINA.

Det må jag säga! Nå, det måtte vara det klenaste par händer i naturen.

NAIDION.

Ah! hvar och en är ej så stor och stark, och tung på fot, och hård i hand, som du.

THEANO

skrattande.

Det var en skildring! Stadiga Ervina, livad säger du om den?

ERVINA.

Att hon har rätt.

LAURA.

Väl svaradt! bibehåll ditt ädla lugn! det är den starka skönhetens natur.

Förnyad knackning.

RÖSTEN.

Förlåt! jag har så brådt!

LAURA.

Jag tror, det är den vackra Alida från svanedammen, hon, alla blomsters, alla sagors vän.

LUCINDA.

Hon ej behöfver dricka ungdomskällan; dess flod är infödd inom hennes bröst.

THEANO.

Hvad kan hon vilja oss, så sent?

Laura öppnar dörren och undinen Alida inträder. LAURA.

Välkommen, du lilla söta barn! Hvad jagar dig hit, midt i natten, från din nockroshydda?ALIDA efter en lätt nigning.

Ännu jag ej derinne famnad var

af drömmens armar; utanföre satt jag,

på silfversand, i gröna klyftans grotta,

och såg små systrar tumla om i lek

kring stammarna i säfvens lund, och hörde

dem se’n förtälja mig om sina resor

långt bort till dammens andra strand, och längre . . .

Då kände jag, kring mina kinder först

och i mitt hjerta se’n, en plötslig värma,

som tycktes komma ofvanfrån. Jag såg

mot taket af vår skälfvande kristallborg,

och tvenne strålar, klarare än dem,

som solen skickar ned i vattnets dalar,

ledsagade min blick uppåt. Då, se!

vår drottnings vänliga gestalt det var,

som lutad stod utöfver vtans spegel;

och ifrån hennes ögon kom det dubbla,

det varma ljus. Hon ropte: »Alida!

kom upp! kom upp!» — Jag dykte opp i blinken.

THEANO.

Hvad hon berättar snällt, den Alida!

ALIDA.

»Ej längre» — fortfor hon — »må mina tärnor med väntan på min återkomst sig trötta; dess timma oviss är; gack, bär mitt bud, att, när mig slumrens ande nalkas vill, jag önskar utan all uppassning somna».

NAIDION.

Beqvämt!

ALIDA.

»Ej heller någon må» — så slöt hon — »med nattvakt utanför mitt rum besväras; jag ensam vara vill, alldeles ensam, tilldess jag åter blir för sällskap stämd».LAURA.

Så gå vi, hvar till sig. Tack nu, du lilla behändiga budbärerska! Sof godt, och dröm dig vaggad på din blida våg bland idel svanor och förgät-mig-ej!

ALIDA.

Farväl! Du alltid varit god emot mig.

Hon gör åter en nigning och afliigsnar sig.

NAIDION.

Väl, att hon gick! Jag kan ej tala mer, för gäspningar.

THEANO.

När du ej orkar tala, då är, i sanning, tid att gå till sängs.

LUCINDA till Laura.

Derinne ock jag redan antändt ljusen.

LAURA.

Tänd dem härute ock; snart är det midnatt, och mörker aldrig var prinsessan kärt.

Lucinda går in genom ingången till venster, kommer genast ut igen och svingar mot ljuskronorna ett penselformigt verktyg, hvarifrån gnistor utfara och antända de aromatiska ljusen.

LUCINDA.

Min pligt är fyld; och vill hon, före sömnen, i någon saga läsa, möjligtvis, så ligger mången vaxets tafla, sirligt af dig med trogen griffel ristad, nu i fullglans vid den huldas hufvudgärd.

LAURA för sig sjelf.

I qväll hon läser blott sin egen saga!

CÅCILIA till Laura, hemlighetsfullt.

Mig anar, hvad hon dröjer för.

NAIDION

gnuggande sig i ögonen.

Hvad då?LAURA

afbrytande.

Mig anar, att så liflig dag gjort hvila behöflig för oss alla sju. God natt!

ALLA

ömsesidigt.

God natt! God natt!

De gå samtligen bort genom ingången till liöger; Thea no och Ni o be sist.

THEANO till Niobe vid utgåendet.

Förstår du dig i qväll

på Laui-as uppsyn?

NIOBE.

Bry dig ej att gissa!

Från gammalt är ju hon en sierska.

THEANO.

Men nu, alltsedan Astolf kom, hon liknar från hjessan ner till fotterna en spådom.

Månntro om glädje blott?

NIOBE.

Hvar finnes denna

rent obemängd?

THEANO.

Ej fullt förnuftlös, alltså, är den omskiftlighet, hvarmed — så sägs det — hvarannan dag jag ler, hvarannan gråter; dock Lauras blick — den innebär en framtid, då sjelfva leendet blir tår, men ock då tåren sjelf blir sällare än löjet.

NIOBE.

Ja, eller skönare; och derpå ligger förnämsta vigten.

THEANO.

Du har rätt: i allt är hufvudsaken mindre hvad, än huru.

I samma ögonblick, sofn den ljusblå förlåten tillslutit sig bakom den sist utgående, uppslås med brådska den mellersta fönsterdörren, och As t ol f rusar in, utan att i begynnelsen bli varse hvarest han befinner sig.

ASTOLF

häftigt.

Annu en dörr! ännu ett rum! Hur många skall jag, i dessa evigt långa gångar, få nödgas öppna, innan till mitt eget jag hunnit leta mig?

Staunar midt på golfvet i en förtjust häpnad.

Gud! hvilken anblick! —–Ja, nu jag vet, på hvilken ort jag står: ett ögonkast mig re'n förunnadt blef på detta rum, när mig Felicia i middags förde rundt omkring i slottet.

O Zephyr! o min forna dröm!

Han betraktar föremålen.

Ja, här

hon satt, just här, der dessa "sphinxer hvila med halft förfärlig, halft sirenisk uppsyn, och qvinnobarm, och vilddjursramar — — här jag tog af hennes knif den gyllne frukten, och fick den första kyssen — — mera lifligt jag ej är vaken nu, än då jag drömde! —

Och globerna i takets azur-döm, de vrida sig i kretsar om och stämma hvar krets till samma symfoni som då! —

Hvad sköna målningar! och hvilka stoder, på smakfullt kostliga fotställningar!

Af Niobes och af Lucindas konst de visst sitt ursprung leda. Skvnda dock jag måste —

Några röster l.öras ntanför högra ingången på icke långt af stånd; de talande tyckas gä flygtigt förbi och åter aflägsna sig.

Tänk! om här jag öfverraskas?

Jag är förlorad! — här, i detta rum, på denna tid! —

Han lyssnar.

Nu de försvunnit — ja, de komma ej — — jag hämtar andan åter.Han ämnar gå.

Men, — se'n jag engång råkat hit, hvarför kan jag dock ej tillåta mig, i hast, en blick inom den gröna förlåt här, som ej i middags öppnades? Den ljusblå vi gingo då, om rätt jag mins, igenom . . .

Han drager den ljusblå förlåten något litet till sides och blickar utåt.

Så var det, ja! och detta galleri

bör jag i morgon nogare betrakta;

när hon bredvid 111ig går, —hvad ser jag annat?

Fäller igen förhänget och begifver sig till det på motsatta väggen.

Hvad inom denna förlåt göms, — derom jag ingen aning har — och likafullt en het, högt klappande beklämning trycker mitt bröst, då jag i sidentyget fattar . . .

Men är jag ej mer yr, än någon qvinna, i min nyfikenhet? Kanske — o himmel! hon sjelf — hon sjelf derinne är — och då, livad skall hon mena 0111 sin gäst, som fräckt ofredar hennes hvila . . .

Studsar tillbaka.

Hennes hvila?

Han dröjer tvehågsen.

Men detta siden är så tunnt, så fin min hörsel, att jag skulle här förnimma hvart drag af andedrägt, om än så lätt, i fall en varelse derinne vore!

Tvärtom ett sakta sorlande jag hor,

liksom af vatten, men så lågt, att knappt

det märkbart är —• och någonting jag skönjer

ett altar likt, som höjer sig bland flammor

af sällsam egenskap, — fastän i brytning

förhängets hinder alla föremål

förvirrar och med ljusgrön skymning höljer.

Fort då! var djerf! Ett slags kapell det är, helt sannolikt till Amors dyrkan —

ZEPHYR,

som nyss från parksidan inkommit med Sp in arosa, obemärkt af den i framåtböjd ställning lutande Astolf, slår honom nu på axeln.Troligt!

ÅSTOLF

Tändande sig om, harmsen och brydd.

Hvad vill man här på så oläglig tid?

ZEPHYE.

Var tacksam, att ej vi detsamma spörja! — Yi ville se, då alla fönstren lyste, om Laura funnes här ännu: en tvist emellan mig och fästmön är försonad; och hon, som är min flickas fostermor, bör höra det med fägnad.

Till Spinarosa.

Eller hur?

Du är ju god igen?

SPINAROSA.

Jag bjuder till.

För all del, låt mig slippa dessa tistlar!

Det var ett elakt skämt.

ZEPHYR.

En minnesbeta! —

Nå Väl?

ASTOLF

vresigt.

ZEPHYR harmande honom.

Nå väl! Vi kommo lagom ju, att dig biträda i din undersökning.

Min undersökning?

ASTOLF

förlägen.

ZEPHYR.

Ja, om altaren . . .

Ett har du sett; skärp ögat för det andra!

ASTOLF.

För hvilket?ZEPIiYR.

Hör på mig och Spinarosa! —

Men väuta —

Han pekar åt det gröna förhänget.

Vet du, om prinsessan kanske

derinne är?

ASTOLF.

Jag tror det ej.

ZEPHYR.

Välan !

Sjunger.

Ilvad är det, som i nischen der längst fram sig

halft vill röja?

Dit, öfver lena mattors prakt, dig breda trappsteg

höja? —

En drottnings-säng af elfenben, med purpurtjäll

derpå,

omkring hvars bädd, med sömnens dryck, de skön-

sta drömmar stå.

SPINAROSA.

Vid dofter, som från ständig vår de fagra kuddar

kyssa,

vid trädets spel och vattnets sång, som ljuft till

slummer vyssa,

en nektarflod af himmelsk ro ur deras bägrar hälls,

när från sitt höga fäste ned en helig förlåt fälls.

ZEPHYR.

Den sänker dock till hälften blott de röda skym-

ningsvågor:

en genius den håller opp; på ljusets lystna frågor

han svarar med sin stumhet blott, pekfingern tryckt

på mund;

åt tystnaden han viger in den sälla hvilans stund.

SPINAROSA.

På trappans steg, i vasers mängd, högvuxna 1’osor

glöda;

de tänka på den hvita hals och på de läppar röda.En löfsal bilda de, en lund, till herskarinnans vakt; och låna blygt, från hennes kind, sin locknings hela

makt.

ZEPHYR.

Så, utan like skön som god, i enslig natt hon döl-

. Jer

hvad, huldare än dagen sjelf, sig för hans längtan

höljer.

SPINAROSA.

Den väna hjessan lutar hon till ingen makes bröst; hon är sig allt: sin verld, sin fröjd, sin saknad

och sin tröst,

ZEPHYR betraktande honom.

På tråden ha vi nu din forskning hjelpt; men anställ dock ej alltför långa rön med detta förhänges beskaffenhet! —

Min hvilostad jag träffar vid en källa; i sällskap med min brud, begriper du.

Går med Spinarosa.

ASTOLF.

Han har en brud! och jag . . . Men bort! Den plats, der nu jag står, bör bränna mina fötter . . . Ursinnige! hvart denna ingång leder, är ej förborgadt mer . . . Blygs för dig sjelf! — Jag går igen, att söka opp mitt gästrum.

1 detsamma han vänder sig om att gå. rör han medvetslöst vid en fjäder, anbragt i en af smaragd-kolonnerna, och den hemlighetsfulla förlåten rullas hel och hållen opp med yttersta hastighet.

Försent! Du bönhörd blef emot din vilja,!

Mitt ödes gunst bereder mitt förderf.

Förmätna ögon! vågen än en blick,

och böten sedan med en evig blindhet! —

Den förändrade scenen visar prinsessans sofkamtnare.

ASTOLF,

sedan han länge vid ingången stått orörlig.

Hon är här ej . . . Lugn, lugn, du vilda lijerta!

Han inträder med hastiga, meji osäkra steg:Nu ingen tvekan mer! Framåt — och dö, om så skall ske; men ej ett steg tillbaka!

Med mildare hänryckning.

Det är då här, på detta purpurläger, som solen af mitt lif livar qväll går ner!

Det är då här, der sömnens ängel äger

sin andel af dess ljus, som kring hans vallmo ler!

Det är då här, hon himlar skådar

i drömmar, livilkas hitnmel sjelf hon är,

och sina stjerne-syskons råd bebådar,

då diktens hulda svandun henne bär.

Här somnar hon, lik månan, då den sänker sin kind mot silfvermolnens hufvudgärd, och, lialft i slummer, ännu tänker på sympatien mellan verld och verld.

Här vaknar hon, vid paradisets röster från träd och foglar, luft och jord, och går, en morgonrodnad ur sin öster, af rymden gladt som drottning spord.

Här sjungs hon in till hvila, ljuft och sakta af denna flods guldlockiga Najad, som, afundsvärd, får se'n vid bädden vakta och jollra fram sin blyga serenad. —

Från gyllne droppar, dansande i ringar, livad mellanting af ljud och tårar klingar!

Hvar ton dör bort — han darrar att bli röjd, liksom mitt hjertas bön; men tynar nöjd, och låter djupets tystnad sig betäcka.

Han vågar söka blott, men icke väcka den sofvande, den späda kärleken, som här, ett naket barn, oskyldigt än, ej vet, till hvilka mål hans pilar räcka!

EN FÅGELSTÄMMA.

Hvem är du? Hvad gör du?

Hvart går du? Hvad vill du?

Min slummer du stör ju: var sedig, var still du!ASTOLF.

Hvem vredgas så?

Blickar opp och får se Felicias paradisfågel, som sitter i en hög bur af silfvertråd och skakar sig med någon förtrytsamhet.

Gullvinge, ack förlåt!

Jag visste ej, att här du har din boning.

Var god! Låt oss som vänner skiljas åt: om jag dig väckt, hvad vill du till försoning?

FÅGELN.

Knäpp strängen, rör maken till mig, att jag hör dig!

När hon gör mig vaken, då sjunger hon för mig.

ASTOLF.

En gåtlikt yttrad fordran! — Dock, se der en präktig luta ... Hennes är den, hennes! — Djupt i mitt bröst nu fågelns mening kännes, och hans befallning är ock mitt begär.

En tjusfull sprittning lockar mina fingrar till detta strängspel, smekt af hennes hand så många tusen gånger! och jag skingrar med milda ljud kanske min oros brand.

När alla känslor sig i en förena, en stormig suck, som spränger hvarje band, då är det ju musik allena, som öppnar vägen till ett lugnadt land.

En gammal visa tindrar upp i sinnet från äldre dagar . . . Florio — ja, minnet bedrar mig ej — han lärde den åt mig.

Spelar och sjunger.

»Hulda Kosa!» — fjäriln frågar i den dunkla qvällens stund: —

»säg, hvi afsked jemt oss plågar när från hvalfvet solen tågar?

Först i nattens skymning vågar trohet helga sitt förbund.»

Osynligt för Astolf, som står med ryggen vänd mot ingången, kommer Felicia in under denna strof, upplyftande till hälften den ljusgröna sidenförlåten öfver sitt hufvud; men stannar, öfverraskad och förlägen, på sjelfva tröskeln, och bibehåller en stund samma ställning. Hon är klädd i hvitt och ljusblått; hennes drägt är enkel och täckt vårdslös.FELICIA

för sig sjelf.

Han här! — Hvad är att säga? hvad att göra? Han har ej lof...han borde gissa det, men ack! han är så ljuf att se och höra!

ASTOLF fortsättande sin sång.

Rosa hörs i tårar svara — —

plötsligt afbrytande.

Hvad? ser jag sant? —

Han kastar lutan ifrån sig och knäfaller framför den gent emot ingången stående väggspegeln.

En huld vansinnighet gör själens bild till bild för kroppens öga. Gudomliga! om du min kärlek vet, hvi anar du af mina q v al så föga? —

Inom mig buren, stundligt, öfverallt, hur slugt du lärt, förföriska gestalt, af min inbillnings nu att låna drägten!

Af drottningsskruden, som Armida bar, är blott en nyfödd ros i håret qvar, och denna gördel, som magnetiskt drar, och denna ställning, sväfvande på flägten . . .

Den lilla slöjan fladdrar, azurklar,

lätt som en balsamvind vid morgonväkten .. .

Ja, fortfar så, du änglahvita dröm!

Lägg handen på ditt hjerta, blid och öm, — låt än en suck få svälla gudabarmen, hvars himmel, lik din ös i midnattsvarmen, bär ljusets liljor i sitt glesa nät; och öfver hjessan höj med andra armen den sky, som gömma vill, i afundsharmen, ditt rörande, ditt hulda majestät! —

O, vore jag den spegel, som dig sluter med skimrets trollmakt i förklarad famn!

Inom det rum, der du din hvila njuter,

o, summe jag, en stråle för minuter,

ett doft från dessa ljus, ett bländverk utan namn! —

Din kind får högre färg? Du ljufva villa,livad dock din härmning liflig är ocli skön!

o o

Du fäller tankfullt ögonlocken . . . Stilla!

Har jag dig skrämt med min förmätna bön?

Du småler — och ur dunkla ögonhåren slår evighetens gryning opp sin blick —

O, om jag så orörligt stanna fick, och från din åsyn digna ned på båren!

Han dröjer, med uppsträckta armar i sitt knäböjande läge. FÅGELN.

Men hvarför bete dig så tokigt, och ropa?

Tillbaka blott se dig . . .

Felicia ger sin fågel en vink att tiga och smyger sig bortom förlåten.

ASTOLF uppspringande.

Förbi! Förbi! Till sina elementer har min förtjusnings skenbild återgått.

Ar det väl af musik du lockas blott?

Han återtager lutan och börjar åter.

Rosa hörs i tårar svara: —

FELICIA

utanföre.

»Fly, Papilio! från mig; mörkret, ack! är hjertats snara, kyssar locka mången fara; låt mig dem tills dager spara, slumra, drömma blott 0111 dig!»

ASTOLF

vänder sig om, i hänryckt bestörtning.

»Om dig! om dig!» — Var det ej hennes röst, som i mitt öra klang så klart, så nära?

Min egen visa sjöng hon . . . Arma bröst,

din yras tecken alla sinnen bära,

och synens villa nu blir hörselns ock! —

Men ack! hvad under fins deri ändock, då hennes skönhet är den luft jag andas, att jag en äolsharpa blef, der den med flägt på ilägt slår an och tar igen ackorder, som i säll förvirring blandas?Han lyssnar.

Välan! jag vill den sista strofen börja, att höra, om ock den sitt genljud har —

Nu, eko, gif mig mildt orakelsvar!

Spelar och sjunger.

Lunas ljusa öga faller på en jord, för henne kär; till sin sköna, der hon hvilar, glad Papilio nu ilar, hviskar mellan törnets galler:

FELICIA

utanföre.

»Vakna! se, det dager är.»

ASTOLF.

Vid Gud! det svarar. . . Allting tyst igen!

Det svarte dock ... Låt pröfva än engång: »vakna!

FELICIA liksom förut.

Ja, det dager är.»

ASTOLF

utom sig, rusar mot ingången.

Nej, det är hon! det är ej blott ett luftljud, en yrseldikt! det är hon sjelf!

FELICIA

inträdande.

Ja visst,

min älskade! hvem vore det väl annars?

Från detta rum är långt till några grannars.

ASTOLF efter en kort paus.

Så sönk från Empyréen då tillsist

den sällhet, som med sig dess hela rike bringar,

ett stjernfall, in i natten af mitt hopp,

med flygt, mer snabb än sjelfva ljusets vingar? -

Jag har mitt allt; hvar önskan slutar opp —

den djerfvaste af drömmar är besannad!FELICIA.

Du drömmer än, ocli skall derför bli bannad.

ASTOLF.

Min mogna lyckas fullt utslagna knopp! är du en dröm, må tidens pendel, stannad, för evigt glömma sols och mânes lopp! —

Min brud! —

FELICIA.

Nog dristigt du det rum beträder, som jag fördöljt, i följd af stränga bud; men — när din upptäckt dig så hjertligt gläder, hur kan jag hota med oraklers ljud? —

Och dock! du borde gå . . . men öfverlåten med gränslös tillförsigt, jag nalkas dig: jag vet ej, hvilken väg är otillåten, när det är du, som visar den åt mig.

ASTOLF.

Men timman brådskar, lik min längtan! Gäcka du nändes den, så länge gömd! och räcka åt minnets törst, i stället att den släcka, — du grymma! — blott din sång och blott din bild?

FELICIA.

Jag grym? — Hvad kallar du att vara mild, om ej, att låta dig stå här?

ASTOLF

störtar ned och omfattar hennes knän.

Förspild

är all min rätt till nåd . . . jag nog det känner . ..

FELICIA upplyfter honom.

Jag räknar ej så strängt med mina vänner.

Se nu i spegeln, om min bild bedrar, och hur jag straffar, när min vrede brinner!

Hon slår armarne kring hans hals.

ASTOLF med halfqväfd röst,

Felicia! *-FELICIA.

Ej sant? Som grupp, som par den taflan visst än mer ditt bifall vinner?

ASTOLF.

Hur skär i dessa strålars klara fall din himmelska gestalt sig låter skåda!

Ett haf af glans der bär dig på sitt svall, för att ditt inres hela ljus förråda.

FELICIA.

Så klar, så lysande står också du för mig, så länge du mig älskar lika!

Af andars tänkesätt, på vexling rika, i detta glas jag ser hvar blink, hvart nu.

Ty det osynliga i sinnelagen

ställs här med trofast skildring fram för dagen!

ASTOLF.

Hvad? hör jag rätt? — Förgäfves då man vill för detta glas, hur ock man bjuder till, fördölja af sitt jag de inre dragen?

De rörelser, som längst inom oss bo?

De skygga tankar, som sig gömda tro när ord, och ljud, och sjelfva blicken tiga?

FELICIA.

Förgäfves!

ASTOLF.

Ha!

FELICIA.

Hvi häpnar du att stiga så härlig fram ur djupet af din själ?

Du älskar mig — och du är rädd likväl!

ASTOLF.

Hvad dina ömma ord mitt qval hugsvala! — Får jag förklara dem?

FELICIA.

Tig — eller tala; din tystnad sjelf är ljuf, liksom en sång.Blott spara mig den skräck, att se, engång, din ädm spegelbild af töcken skymmas!

\ ar viss: min sorg, den skulle bli så lång, att sekler kunde i dess skugga rymmas.

ASTOLF.

Hvad mäkta sekler emot denna stund? mot våra viljors eviga förbund? men ack!

FELICIA.

Du suckar?

- ASTOLF,

Inga vilkor finnas för gudars godhet — sjelf sin lag den är; dess hulda gunst sin gudoms prägel bär just der i, att den utan mått kan vinnas.

De magiska ljusen i väggpelarnes alabasterblommor börja brinna mattare, och under det följande slocknar småningom det ena efter det andra, så att en stigande skymning breder sig öfver rummet.

FELICIA.

Göms än en bön inom ditt sinne qvar?

ASTOLF.

Min tunga har ej ord.

FELICIA.

Din blick dem har; jag nästan bäfvar för den skrift der lågar.

ASTOLF.

Ack! sjelf i rädda drag den tecknad står!

FELICIA.

livar bokstaf är en ljungeld, som mig frågar; jag känner, hur mig re'n dess våda når, med ljus, som glimma, och med moln, som svärta . . . Men tryck din hand ej så emot mitt hjerta!

ASTOLF.

Hvad? Mina himlar ej jag räkna får?

En ny mig öppnas, vid hvart slag det slår . . .FELICIA.

Men, för att slå, det måste ock få andas! -O, gå! Se, natten skyndar mot sitt slut.

ASTOLF.

Så hastigt skulle kylig morgon randas?

Nej! Natten gillar ömhetens beslut, och slår än tätare sitt skugghår ut, med doftig prakt från dina lockar lånad!

Liksom en kyss, förlängd af namnlös trånad, så vill hon dröja, tyst med hvad hon vet, och ana det, som hon ej tänka vågar.

FELICIA

afsides.

Ett sällsamt bryderi, men sällt, mig plågar!

Häftigt.

Dock hvad? Jag glömt en pligt af vigtighet!

Hon vänder sig till rubin-springbrunnen.

Kom, blida, fagra Genius, som vandrar från källan i min park med lifvets flod, att vara mig tillreds, när mörkret klandrar med dunkla varningar mitt glada mod!

Kom, liksom förr, när maklig jag ej velat derute söka dig i nattens flor; kom, liksom förr, när silfverpoppeln spelat till ditt behag i tusenstämmig clior!

Från våg till våg du skynde dig på färden, som mig till sömn så ofta mullrat in, när du med sägner från den äldsta verldcn gjort hennes rika tidebok till min!

Gif hit din balsam, den af njutning fylda, den af odödlighetens ljus förgylda, der hoppets retelse och minnets ro i hvarje nektarperla sammanbo!

Kom fram! Kom fram!

Den stora vattustrålen i midten af rubinkärlet upplöser sig till en skimrande dimma, som allt mer och mer utvidgas, och ändtligen öppnar sig till ett slags tält af genomskinlig dunst, rörligt och vaggande, omkring hvilket de fyra mindre vattusprången bilda lika så många guldfärgade hvalfbågar, Midt i tältet stårUNGDOMENS GENIUS,

i en luftig klädnad af bländande ljusgrönt, tätt under bröstet sammanhäftad med en solros; på rika gyllne lockar bär han en krans af myrten, nejlikor och eterneller ; i banden en jaspisbägare, som han håller under ett af de mindre vattusprången och framräcker ifyld åt Felicia.

GENIEN.

Min ljufva drottning! gerna jag lyder. Väl min dryck bekomme dig!

FELICIA.

Den gäst du ser, lian är min tvillingsstjerna; din kalk är gjord för honom, som för mig.

GENIEN.

Jag är din undersåte. Du befaller.

Skall jag åt honom lemna bägarn först?

ASTOLF.

Nej, helga den må hon, som väckt min törst!

FELICIA tager bägarn.

Välan! af helsans flytande kristaller, af pulsarna, som genom tingen slå från verldens hjerta, låt mig dela få med dig min läskning, Astolf!

Hon tömmer den. En ljuf musik begynner höras från det klingande trädet och fortfar till slutet af scenen, med småningom växande styrka och liflighet. Genien rågar kalken på nytt och räcker den åt Astolf.

ASTOLF upplyfter den högt.

Re’n den fäller, den sista lemningen af jordens galler; jag trampar dödens udd med trotsig fot! —

Tag då vår vigsels offerskål emot, min själs gemål!

Han dricker.

GENIEN.

Dränk alla jordens minnen!

Den stund som är, njut den med alla sinnen! Bryt opp det snäckskal utaf tid och rymd, som håller ögonblickets perla skymd!I detta nu hon väntar, full och mogen, och lyckan är dig som en maka trogen.

Glöm, hvad om forntid du och framtid vet: det är all ungdoms enkla hemlighet!

ASTOLF.

Ja, hulda ängel, räck mig, åter bräddad, din sällhetsllod bland himlaständer bäddad; skänk i, gif hit din kalk ännu engång, att paradisets natt blir dubbelt lång!

Sedan Astolf ånyo mottagit och tömt den, försvinner Genien med sitt tält, och man ser åter blott den stora vattustrålen i springbrunnens medelpunkt.

Försvann han? — Allt må gå till dunst tillbaka, om du blott verklig är min ömma maka!

En gräns har ordet, gränser tanken har; blott känslan gränslös är . . .

FELICIA.

Med gränslöst svar!

Hon sjunker till hans bröst. De få, ännu osläckta ljusen slockna nu fullkomligt; endast den stora diamantstjernan i taket fortfar att lysa, men blott med ett blekt, månskenslikt lampskimmer,

ZEPHYR OCH SPINAROSA

utanföre.

Sött slumra vår drottning, bland leende drömmar

o spriden, jasminer, och j, hyacinter, lycksaliga barn af en jord utan vinter, kring svällande dunet förtrollningens flor!

När sången kring förhänget spanande strömmar och famnar den hvilande tjuserskans läger, bevingade syner! hvad blygt han er säger, förkunnen den sköna i hviskande chor!

ZEPHYK.

I ro öfver dalar, i ro öfver kullar

på smäktande stänglar vasallerna nicka, och älskade fjärilar tårarna dricka,

som sinygt ifrån drömmande ögon sig nyss;sof‘ sött! tills Aurora i strålvagnen rullar sin mantel vidt ut öfver rodnande landen, och systerligt smeker med doftiga handen ditt anlet, som småler vid morgonens kyss.

SPINAROSA.

Då låt mig med kronan, som af amaranter i parken jag lindat, vid bädden få smycka de nattliga lockar, som njuta sin lycka

i lek på den värmande snön af din barm —

Och bära än knopparna tårens demanter, då låt vid ditt hjerta dem tillrande falla; att dö vid ditt bröst, är en bön af dem alla, och blommornas bön kan ej väcka din harm.

ZEPHYR.

Jag hör, då i nätter jag vakar, ett eko, som tränger till lifvets osynliga kärna; det ljuder från ofvan, från kärlekens stjerna, som kallar de skimrande syskon till dans.

Hvar gång melodierna kommo och veko, jag tänkte på dig och din stämma jag hörde; med bäfvande flägt jag tangenterna rörde, som gå genom luften med strängar af glans.

SPINAROSA.

Jag ser, då sig himlen förmörkar, ett öga, som dock ifrån solen får strålarna låna; det blickar från ofvan, från trohetens måna, och gudomen sjelf är dess sol och dess hopp.

Hvar gång, som det log ur sitt stjerniga höga ett huldrikt »godnatt!» till de somnande gräsen, jag tänkte på dig, och mitt innersta väsen flög tacksamt på skyar af vällukt ditopp.

ZEPHYR OCH SPISAROSA.

An slumra vår drottning, bland leende drömmar! än spriden, jasminer, och j, hyacinter, lycksaliga barn af en jord utan vinter,

kring svällande dunet förtrollningens flor!När sången kring förhänget saktare strömmar och lemnar den hvilande tjuserskans läger, bevingade syner! livad ej han er säger, förkunnen den sköna i hviskande chor!

De aflägsna sig.

Enslig trakt af parken, vid Odödlighetens källa. Ur hennes klippedjup kastas månbeglänsta vågor i stora, gyllne bågsprång. Det är öfver midnatt.

NÄKTERGALEN i en cypress.

Hopp och kärlek hvila, vän förent med vän: nattens facklor ila; sången vakar än.

Känsla utan maka, ungdom utan vår! trofast bör du vaka, tills din klang förgår.

Strömma, välljud, strömma ut i fulla slag, medan blomstren drömma om sitt lifs behag!

Låt dem dig förskjuta! olik är vår lott; deras blef — att njuta, din — att njutas blott.

Huld är dock att skåda lifvets korta lek!

Ilvi skall jag bebåda att dess fröjd är svek? —

Dock — du klagar jäfvigt, suck af ohörd bön!

Räckte Maj för evigt, vore då han skön?

Våg, som ej förrunne, låge stel och död; ros, som ej försvunne, glödde mindre röd.

Dröjde hjertats tjusning oförgängligt qvar, brunne snart dess ljusning ej så morgonklar.

Fagrast blänker tåren, blickad i sitt fall; blidast lockar våren då hans dag är all.

Makter, strängt försvurna, nå din drottnings ö; sök då hennes urna: gråt, som hon, och dö!

TREDJE ÄFVENTYRET.

——

SKILSMESSAN.

—

Felicias Park.

Strandeu af en sjö; slottet synes, ehuru blott på långt afstånd. Från sjön höras, närmare och närmare, gitarrtoner, som beledsaga en qvinnoröst; då och då svara valdhornsljud från de skogbeklädda berg, som om-gifva parken. På en i vattnet utskjutande hall står Lucinda; något aflägsnad från henne, på en upphöjning, under ett lagerträd, sitter Laura.

LUCINDA.

Det blir en qväll, så skön som dagen var! —

Jag hör Cäcilia komma: skogens folk välkomnar henne re'n från sina fästen.

Nyss under dvala fången, återbörjar med alla stämmor våra lunders sång; ej mindre full och klar, men mera öm än i de morgontimmar, då han bar till våra väckta bröst sin första helsning.

Hur ljuft hon anför! I sin lilla båt, vid strängaklang nu framom udden synlig, allt annat glömmer hon; knappt näns hon bryta med åran sjöfruns glatta spegeltak.

Ropande och vinkande*

Ro på! Kom till Theano ej för sent!

CÅCIL.IA från vattnet.

Hur ljus och skugga råkas förtroligt re'n! Hur halfhögt löfven språkas hland dessa gröna berg!Se, dagen sjunker; så en härlig saga, hvars slut vill ock behaga, till afsked samlar all sin glans och färg.

LUCINDA från stranden.

Liksom en mogen drufva, då hon af sommarns minnen, yppigt ljufva, gladt rodnar mot sin skörd; så glimmar innan kort på vesterns höjder, af forna morgonfröjder en purpurbild, som vittnar om sin börd.

CÅCILIA.

Hur lent oss vinden bådar, att kärleken, från gyllne toppar, skådar med aftonblick sin ö!

Hör! minnets andar, som om dagen tiga, nu till hans salar stiga med tusen rösters tack från land och sjö.

Hon landar.

LUCINDA.

Godt! lagom kom du; just då lifvets gud huldt närmar sig till våra lunders bryn, att snart i vida stjernemanteln gömmas.

CÅCILIA.

Se, hur leende vårt pris han gillar!

LUCINDA.

Det sker för din skull; och hans smak är min!

När, sakta gungad, nyss du hitåt flöt

och sjöng med näktergalarne i kapp,

och himlen smekte med sitt aftonsken

ditt ögonpar, så blått och klart som han,

ditt lena gullhårs lockigt rika svall,

din majblomröda drägt med rosenband, —

jag trodde, att en af de änglar kom,

dem Astolf ofta för oss begge skildrat.

CÅCILIA.

Hur systerns tycke mutar målarinnans!

Du, som af kännarn Astolf sjelf är nämndhans »ögonlust», hans »tjusande brunett», — hvem vet ej det, att, näst intill prinsessan, du är den vackraste ibland oss alla?

LUCINDA.

Minst dömme någon så i Lauras närhet!

„ CÅCILIA.

Ar Laura här?

LUCINDA.

Deroppe, under lagern!

CÅCILIA uppblickande dit.

Så dyster än!

LUCINDA.

Ja, bjert mot ljusa vestern afsticker hennes bild, från sidan sedd: svartlockigt hufvud; ögon, än mer svarta; profil, ej mindre sträng än rak; en blandning af djupsint vishet och af tungsint svårmod förseglar klyftan af de stolta läppar; och denna smärta, som på mund och kind har liksom afkylt alla färgers eld, har ock i hennes stora ögon dämpat den forna blixtringen till stilla månsken.

CÅCILIA.

Vi alla grämt oss här en tid bortåt.

Men Astolfs lynne är ju åter lugnt!

LUCINDA.

Försök, att derom öfvertyga henne!

På tron, att detta lugn blott skenbart är, hon rufvar så, att hennes höga växt har blifvit lutande och gången mattad.

CÅCILIA.

Hvad hon på sinnet lagt, — det ligger qvar. Men bjudom till att muntra henne; kom!

LUCINDA.

Du älsklingssystern är; du torde lyckas.

De gå upp till henne.

Atterhonu Dikter. I,ClCILIA.

Min kustfärd, Laura, fåfäng var: jag såg åt elfve-laudets blomsterhvita häggar förgäfves; ej af fartyg minsta skymt!

LUCINDA.

Hur kan vårt herskarpar så härda ut det hela dygnet på besök hos elfvor!

Den ena lika alnshög som den andra, och lika nyt omtrent och pipplig; och deras månskensdans på daggigt gräs, på mjölkhvit mossa, — nå ja, den är täck: men enahanda är dock enahanda.

Tänk, om på köpet Oberon blir svartsjuk!

LAURA.

Otåliga! Jag hör på trädens hviskning, att snart, rätt snart vår väntan tillfredsställs.

LUCINDA.

Så blif då glad!

CÅCILIA.

Omöjligt borde vara framför en sådan sjö, en sådan sol, att bära i sitt bröst ett sorgset hjerta!

Men — lefva, det är dikta, det är sjunga: du, på en tid, har intetdera gjort; du sitter der med händerna i kors.

Hvad under då, att sinnet blir förtyngdt?

LUCINDA.

Ja! Sjunga, vare sig med ton, med färg

(ty ock i färgerna bor melodi),

det är det bästa man kan företaga. •

LAURA stiger upp.

Så ljuf, som qvällens flägt, er visa var;

och melodien, sjelf en himmelsk blomma,

log mot sitt hemland från din blomster-uppsyn,

Cäcilia! när i din båt du sjöng,

hur dagen är en dikt, mot slutet skönast.Ja väl! När skuggan fattar i hans klädfåll, att draga honom i sitt djup, — då märker vår saknad, att han är — en saga blott.

An om, tillsist, han aldrig blifver annat?

CÅCILIA.

Hvar morgon återvänder dagens bloss, liksom hvar afton nattens återvända.

Hur kan en själ, af ljuset danad, rädas att någongång ej så skall ske?

LUCINDA.

Samevigt

med lifvet sjelft är ljuset.

LAURA.

Och likväl, — om lifvets låga öfverlefver dagens?

Om nattens stjernor engång bli de enda, som återvända? — Sen er kring! Hur täckt

i denna qvällbelysning doppa sig den sammetsgröna ängdens kullar, löftjäll, de tusen vattnens rörliga kristaller, de rundt kring nejderna, i färgrik vexling, kringströdda paviljonger, tält och tempel!

Här ofta, liksom nu, jag för mig sjelf' betraktat slottets fönster, som der borta likt eldar brinna mellan palmerna; och tänkt, hur mycken glädje jublat har

i dessa pelargångar, dessa salar.

Och när vår sol tog afsked, liksom nu,

från sjö, från park, från glimmande rotundor, —

hur väl mig tycktes allting vara ställdt!

Hur skönt, på fasta grunder, sammanbygdt!

Hur hjertligt trifvas ej vi sju tillhopa!

Hur dubbelt god är ej Felicia,

se'n hon blef Astolfs maka! — Och ändå...

LUCINDA.

»Andå?» — Hvar har du molnen i den taflan?LAURA.

De sticka nu just upp.

CÅCILIA

lyssnande.

Hvad hör jag? — Ringa glasklockor hit ur fjerran öfver sjön?

LUCINDA.

Ja! mer och mer, likt nät af välljud, slinga sig spel och sång, der bortifrån, kring ön; framför dem sträcks, från vesterns glöd, en brygga, som gnistor, skälfvande på vågen bygga!

CÅCILIA.

Ej sant? På eldbron der till himlaranden det vore sällt att gå? Yid fästets bryn bebo ej klangens barn de blåa landen, som fjerma solens bädd ifrån vår syn?

Osynligt ila de, från änglastranden,

ut kring vår ö; o, sutte jag på skyn

hos dem, en ton som de, att vidt kring verlden

i stilla qväll bland dem jag styrde färden!

LAURA.

Du blida svärmerska, hör dock, att ljuden oss möta sjelfmant, utan ditt besvär!

Se ned ur luften! Se, livad det i skruden af eld och purpur klädda vattnet bär!

CÅCILIA.

Vår drottnings speljakt!

LAURA.

Förd af vårvindsguden, han vid musik den våta spegeln skär; ser du, hur Zephyr slug vid styret sitter?

Och silfveråror klyfva böljans glitter.

LUCINDA.

Hvad? Ändtligen? — Ack ja! likt trogna vänner, de gyllne vimplar re’n vår vink förstå; en flägt de livita sidenseglen spänner, som hänga, hvilande, kring mast och rå . . .Rätt, granna sjöhäst! Visa, hur du känner, att du har vingar, och livad de förraå; res upp din hals, din elfenprydda bringa, och välj att heldre flyga hit än springa!

CÅCILIA.

Se! svanor främst i vågens fåror simma och tro sig lotsa till vår kust hans gång; han sträcker ut, han dansar i den strimma, som öfver fjärden tecknar sig så lång — hur tätt hans fötter höja sig! De glimma, de nätta årorna, vid tärnors sång; högt mot hans bröst i perlregn vattnen spritta, ur hvilka lyssnande delfiner titta.

LUCINDA.

De skåda blott ditupp, der ögat röjer midt på hans rygg, i skarlakstjällets prakt, vår sköna drottning, som kring Astolf böjer sin arm med all dess fordna fjettringsmakt.

Hur tjust hans blick i hennes smälts — och dröjer Hur ömt sin kind hon mot lians skuldra lagt! Hans hår med hennes, hvar gång vinden andas, likt ljus med natt i täck förvirring blandas.

Sång från skeppet.

TÅKNORNA.

Blank står himlabågen, qvällen hvilar stilla; sjungen, fränkor, sjungen, vattnets döttrar små!

Lätt i dans på vågen skum vid skum må trilla; gungen, gungen, gungen mildt oss fram ändå!

ZEPHTR.

Upp ur mussletornen, skäggiga Tritoner!Fraggen hurtigt, fraggen mera hurtigt än!

Biåsen friskt i hornen, biåsen muntra toner!

Vaggen, vaggen, vaggen oss till lands igen!

SVANORNA.

Månan börjar blinka öfver krusad bölja; strimmen, bubblor, strimmen, spegelbarn med nit!

Hulda minnen vinka, trogna drömmar följa; simmen, simmen, simmen med dem alla hit!

Skeppet landar. Astolf och Felicia, med sitt sällskap, uppträda på stranden. Efter en vink af Felicia, som qvardröjer, ser man Astolf, förande vid ena handen Naidion och vid den andra Zephyr, skynda uppföre strandhöjden.

CÅCILIA.

Hvad? Han förut? — Och hon, så sent i qväll, hvart går hon ensam, bortom uddens häll?

LUCINDA.

Helt visst till aftonbad i vikens grotta, som ofta gömt i snöhvit marmorfamn den fagra siminerskan, då hennes namn af Astolf ropats fåfängt omkring stranden.

ASTOLF uppkommen på höjden.

Hvad har om dig, Naidion, jag sport?

Att du, helt nyss, en smädevisa gjort om mig och mitt besök i Elfvelandcn?

Så Zephyr sagt.

NAIDION.

Han sjelf alltredan kan den; men om vi qväda den, skall strax bli klart, att blott beundran styrt mitt snilles fart.Hon sjunger.

Riddarn Astolf, lång och mulen, satt i hvita elfvors lag: ingen mat var riktigt vulen,

O 0 7

allt han såg med obehag.

Fåfängt salens mossgolf blänkte, virkadt rikt med utsökt smak: fåfängt daggens prakt bestänkte dess af spindlar väfda tak; hundrade stockrosor fåfängt det buro: riddarens läppar blott mumlande svuro; tänk: han fick ej en minut — sitta rak!

ZEPHYE.

Fåfängt gillets musikanter gjorde bordets timma säll; stämde upp från träd och branter fågelpip och gräshoppgnäll.

Fåfängt mellan sockergrynen blomstermjödens ånga flög: han satt lika kärf i synen och på bara gökmat sög.

Ja, till hans skål gingo flinkt omkring laget ollonskals-bägrar, som tömdes i draget; men — till en nick höll sig hjelten för hög.

NATDION.

Sist kom fram en sex tums elfva, neg till jord, af vördsam pligt; bar en valnöt, och sågs skälfva under dryckeskärlets vigt.

»Konung, jag slår i!» hon myste: gissa nu, hur söt han var?

Jo, han allernådigt — nyste, med ett åsklikt dön, till svar.

Trefaldt den kungliga hjessan sig rörde; trefaldt från kungliga näsan man hörde ljuda det höga orakel hon bar!BEGGE.

Aldrig var i elfvors rike förr en dylik nysning spord; vid ett dån, så utan like, stöp enhvar från bänk och bord.

Elfvan trall omkull med mjöden; taket sjelft en remna tog, for sin kos; och dagg, i flöden, kallt på våra näsor slog.

Värdfolket låg hufvudstupa i gräset: stolt, att ha gjort sådan ända på fjäset, riddarn till vidare äfventyr drog.

ASTOLF.

Din saga ljuger dråpligt, på min tro!

Höll jag ej der god min, och gaf mig ro långt mer än du, munviga qvitter-årla, evärdligt sprittande qvicksilfverperla?

NAIDION.

Jo skönt! Knappt hann jag se, hur kräken bo, än mindre deras bohag', större, smärre . . .

O 7 7

Dock — hvar och en är ej sin egen herre! — Jag säger dig, herr kung! rätt svår du var.

An barsk, än stum, och som en sten orygglig!

ASTOLF.

Jag satt i tankar.

NAIDION.

Präktigt skäl! — En karl, och temligt vacker till, som du — när har en sådan högre pligt, än vara hygglig?

ASTOLF.

Xu hörs det, att man ögon fått för kön och lärt sig ifrån fåsdar skilja männer.

NAIDION.

Det är just din förtjenst, jag det bekänner, och derför är du blifven kung på ön! Regeringsbördan trycker dig väl mycket?

Men jag kan tro, att slikt beror på tycket.ZEPHYR till Cäcilia och Lucinda.

Hvad tasslen J så tyst om mellan er?

LUCINDA

halfhögt.

Du får tids nog det veta, när det sker.

ZEPHYR för sig sjelf med en knyck.

Ej förr, månntro? Det vore mig besvärligt!

Han stjäl sig bakom dem och flyger bort.

ASTOLP.

Ditt barnalif, Naidion, är härligt.

NAIDION.

De stora växt ifrån all munter blod; oss små är ingenting så oumbärligt! —

Men hvar blef Zephyr af, som nyss här stod? HUns fjäsk och spring, är det ej rent förfärligt?

Hon aflägsnar sig hastigt.

LUCINDA.

En sol i liafvet doppar nu sitt hår; en annan gryr hitupp i hennes spår . . .

ASTOLP.

Felicia ! ! !

Han ilar henne till mötes; och med honom skynda Nymferna att mottaga henne, som uppträder, åtföljd af Ni obe och några andra.

FELICIA.

Jag helsar er, J lunder, och glad bland er, leksystrar, står igen!

Men andra kusten — skön är också den; men här jag mins min lefnads första stunder!

LAURA.

O drottning! O vårt allt! Du nya rön oss dagligt ger, att sjelfva allt kan ökas!

FELICIA.

De vackra slott jag har der bortom sjön, förtjena visst att mellanåt besökas; och derför mina små vasallers bönjag

gerna hörde: men, på hela ön, med detta täflar ej ett enda; krökas omkring sin bugt kan ingen strand så grön, och taga mig så vänligt mot, som denna!

ASTOLF.

I tvenne bröst vi samma nöje känna!

Hvar kunde jag med lika minnen gå, som här, i dessa kända stigars kretsar?

FELICIA.

Se! Aftonrodnad på cypressers spetsar!

En härlig syn. — Re’n skuggorna dem nå!

ASTOLF.

De nattens milda seger förespå.

FELICIA.

Och hvilken ort kan mig behaga så, som denna lilla byggnad der på kullen, der lönn och lind som kärleksvakter stå, och murgrönsskotten sina armar slå kring väggarne, till taket upp från inullen?

Se, hur den höjer sig, ett fridens bo, af ån omfluten, der du än så ofta på jullen rott mig, under qvällens ro; och än till fots med mig, på gyllne bro, känt dessa lindar oss till mötes dofta! —

Hur mången natt, vid deras väna sus, ha vi oss sagt, hvad vi 0111 dagen saknat; vid månans blick, vid morgonstjernans ljus gemensamt somnat och gemensamt vaknat! in i vår slummer hviskade från ängden det blomstersälla lugnets andedrägt, och näktergalar suto, hela mängden, kring fönstren, bidande på ottans väkt.

An slogos dina ögon opp, än mina,

vid någon långt uthållen ton; igen

vi sågo träden, sågo vattnen skina,

och närmast — ack! — såg hvar och en — sin vän!

På nytt vi söfdes, mun vid mun, och hörde

i drömmen andar tala ur vår lund,och huru vågen, sänkt och höjd, sig rörde ined sakta klang omkring vårt tempels grund.

ASTOLF.

Felicia! o du! af allt det sköna det allraskönsta dock!

FELICIA.

Hur ömt förlängs der solens afsked! Och omkring den gröna, sömnvarma bädd, der nyss hon gick till sängs, blott småningom det röda tjället stängs.

Se, hur det nu sin förlåt fladdra låter! —

Men du, som blid igen, har rågat åter min glädjes mått så rikt, så öfverst fullt, o, njut med mig, att lifvet är så huldt!

ASTOLF.

Tänk dig en pilgrim, kommande ur qvafvet af töckenfylda skogars furutält, när han, i hast, ser solbeglänsta fält, der till sin moder, till det gamla hafvet en djupblå elf sin dottervandring ställt!

Hon må sig bugta eller snörrätt flyta med hafslik spegel vänd mot strand och sky, — i hvarje blink syns, på en gång, dess yta omätligt lik sig och oändligt ny . . .

Så, vid hvar anblick af din kärlek — strömmen, som så omätligt speglar himlens höjd, — den tycks mig vara än blott skänkt i drömmen, och första gången af mitt öga röjd.

FELICIA.

Du är min elf, och jag den lilla bäcken, som störtar ned från bergen till sin vän, den mäktigare, — att förgäta skräcken af ensligheten i den vilda häcken, der mörker hvilade på lifvet än.

Väl sjöngo näktergalar ock deroppe, och solen stal sig mellan bokar in; men saknad grät i hvarje silfverdroppe, och källan sökte — någon bann lik sin.Ack! när omsider nu hon mött på banan den större like, i hvars bröst hon ryms, när qväll och morgon svinga rosenfånan kring mötets fest, som glest af myrten skj\ns, när hennes vågor, omärkt, hans förstora, — hon tackar honom, att försvinna få inom hans hjeltefamn, och lefva så!

Ty kärlekens triumf är — att förlora!

ASTOLF.

Ja, lifvets floder blott en enda bli; så lefva gudarne — så lefva vi! —

NAIDION

hastigt återkommande.

Man lär dock något än ibland de sina.

Se der från kullen Zephyr springa ned, och efter honom — emot all sin sed — liksom till kapplopp, sjelfvaste Ervina!

Men huru, i all verlden, skall det gå?

Hon är ju öfvad nästan blott att stå!

ZEPHYR % anländer triumferande.

Det kallas försprång, det! — Man undra må: man visste något mer, än jag, kan tänka; men ville det till mitt förstånd ej sänka! — Godt folk! nu vet jag, hvad jag vet.

FELICIA.

Nå väl?

ERVINA ännu på något afstånd.

Du lilla nedriga förrädarsjäl!

ZEPHYR.

I näsets vida halfrund af granater man inredt — gissa, hvad? — jo, en teater; och det rätt snällt, på högst naturligt sätt! omkring en öppen plats gå säten, höjda i halfkrets, trappvis; allt är gräsbeklädt; det ljus man önskar sig, bekostas lätt af månen; bakgrund fås af vattnets slätt,den af ett sakta sus i krusning plöjda.

Dit vill Theano tubba oss, att se ett skådespel i allraliögsta smaken!

ERVINA franihunnen, uppbragt.

Gläds, att du nu skämt bort just hela saken! En öfverraskning ville der vi ge åt drottningen och kungen .. .

ZEPHYR.

Bra! låt ske! Men sök ej lura mig, när jag är vaken.

ERVINA.

Skryt af ditt mästerskap i pojkstreck, du!

LUCINDA med ej mindre hetta.

Den enda konst, som du förstår ännu!

FELICIA

småleende.

Man lugne sig! Vårt nöje blir detsamma; vi komma dit, när helst man vill beramma.

ASTOLF.

Ar ämnet tragiskt?

NAIDION.

Ja: en farlig fru.

LAURA

hastigt framträdande till Felicia, halfhögt.

Min drottning, ett par ord!

FELICIA.

Säg ut!

LAURA.

Allenast

du sjelf bör höra dem.

FELICIA.

Och det nu genast?

LAURA.

Mitt ärende ej minsta uppskof tål.ASTOLF.

En smula ro man unne min gemål!

LAUEA.

Ja, strax! Blott nu, blott nu mig följ, prinsessa! Jag vid din lycka, vid din moders hjessa besvär dig . . .

FELICIA.

Yrar du?

LAUEA.

Mitt ändamål

urskuldar allt . . .

FELICIA.

Min goda Laura, sällsam

är denna hast.

ASTOLF.

Åh! man är helst beställsam

i otid!

ZEPHYE.

Och med hvilket högtidsskick!

Med hvilka ögonbryn! Med hvilken blick!

Hon står, som vore hon på färd att lipa vid första hvissling från Theanos pipa . . .

Godt, Laura! Hon dig förr till tårar bragt med ting, som aldrig händt, och ord, som ingen

sagt!

FELICIA.

Ar sjufärgsbågen, himlens perlesmycke, ej just af klara tårar sammansatt?

Och verkar ej ändå hans åsyn — gladt?

Af honom tör Theanos dikt ha tycke!

ZEPHYE.

Jag kan väl tro, der går hjertnupet till: om nöd och död, om årshvarf, som försvinna, om pligter och uppoffringar . ..LAURA

häftigt.

Tig still,

och låt engång en gräns ditt pladder linna!

ZephjT betraktar henne med förundran.

NAIDION.

Nu, Zephyr, fick du näpst! Hur smakte det?

FELICIA till Laura med stränghet.

Hvem nyttjar detta språk af herskarinna?

Ej rentaf mig, ej rentaf dig förgät! —

Till sällskapet.

J alla, skynden er förut gemensamt!

Re’n samlas stjernorna i nattens fjät; tilldess de virkat mera tätt sitt nät, jag vill en omväg gå med Astolf ensamt.

Alla aflägsna sig utom ZEPHYR.

Jag tror, att Laura blifvit vurmig. Alla

se också mera underliga ut,

än nånsin förr. Hvad blir deraf för slut?

Det goda lynnet börjar här förfalla.

Vill man i akt förklara mig, alltså, för det jag inga tårar kan bestå, om ej jag har en regnskur att befalla? för det, att på min flöjt jag mäktar tralla och svinga mina vingar, äfven då? —

Hur skall jag reda få på dessa griller? Månntro jag vandrar mellan dolda giller? — Jag vill till ungdomskällans ande gå; han är min vän, och han förstår väl saken. Vår fröjd på vippen är att tappa smaken!

Han går.

Vid ungdomskällan. Astolf och Felicia uppträda.

ASTOLF.

Andtligen allena!!! — Hvilken plåga, att ej hvarje stund, på alla ställen,få, i kärlekens och fridens tystnad, lefva

blott af dina kyssars lif!

Hjertats blomma, den får nu först våga blicka till sin sol med tvångfri lystnad: kom! och rosenfröjd, i rosenqvällen, åt den trognas nya längtan gif!

FELICIA.

Skära ljusbarn af en evig låga, ja! det blir ej du, som lär mig — lida; du är åter, hvad du var: min konung, som, till rike, blott mitt bröst begär!

Kunde våren sjelf ifrån mig tåga, ej med honom ilydde du min sida; blommans själ ju käns, i doft och honung, skön ännu, när hon förbleknad är?

ASTOLF.

Hvad är skönheten? — Det inre lifvet af en ande, ur Guds hjerta sprungen, kommen hit, att i en sinlig daning

C # o

göra ljusets tanka varm och mild!

Hvar hon fins, der står med himmelsk maning skaparns tecken på dess panna skrifvet, att hon, vid en hymn af stjernor sungen, blef hans godhets rena spegelbild.

FELICIA.

Hvilken trolldom öppnade dig vägen till den spegel här, som ej dig sviker?

ASTOLF.

Kärlek är den tro, hvarmed det sköna söker, möter och bekräftar — sig!

FELICIA.

Dock, hvad denna tro är skygg! Hur trägen hennes hulda oro efterfiker dessa ord, som alla qval belöna:

»evigt, evigt vill jag älska dig!»

Aldrig kan hon dem för ofta höra.ASTOLF.

Derför klyfde sig, till man och qvinna, skönheten i tu, att på de orden oupphörligt känna sig igen! —

Hvilka skuggor kunna sedan störa flammorna, som för hvarandra brinna?

Lifvets sol, i dem fördubblad vorden, hvilken makt kan segra öfver den?

FELICIA.

Dröje de blott ständigt hos hvarandra!

ASTOLF.

Natten dem sin fristad nu bereder; snart fly skådespelets gyckelstundcr, och tillbaka hit vi följas då!

FELICIA.

Och när då vi bland cypresser vandra, mellan gröna obeliskers leder, — högt, ur våra månbeglänsta lunder, än vårt fordoms näktergalar slå.

ASTOLF.

Och hvad spå oss dessa?

FELICIA.

All vår lycka i det rum, dit ej sig dagen vågar, i det rum, som var ditt hjertas tempel, — ack! som var . . .

ASTOLF.

Och evigt blifver så!

FELICIA.

Ja, så svors din ed — och icke sällan! —

O, med eldsdrag än en kyss må trycka på din lofven evighetens stämpel! —

Tungt mitt hjerta klappar. Säg: kring källan, som så vänligt lifvets ljusdryck rågar, hvarför skola just cypresser stå?

De försvinna bland träden.LAURA kommer sökande.

Hvar är hon ? — Fritt hon vredgas må, — så bländad

af första blink ifrån en nyckfull sol, som snart ånyo viker bakom dimmor!

Du måste höra mig, Felicia; du måste räddas — från din tillförsigt!

På dig jag undrar minst. Men dessa systrar — och särdeles konstmakerskan Theano!

Hur ofta, ofta har jag varnat henne!

Besynnerligt jag drömde om vår ö förleden natt. Den syntes då mig lik ett klot af glas, ofantligt, men ihåligt, i mångfärg skimrande, men genomskinligt; ini dess rund, med vederstygglig äflan, arbetade missfoster, svarta, små, att bräcka den; och, under trollens hånskratt, alltmera sprang den, bit för bit, i kras.

Af oss, som stodo ofvanpå dess yta, nu plötsligt sönk en efter annan ner i öppningen till dem; prinsessan snart stod ensam qvar med mig, och i min skräck jag sökte hålla mig rätt fast vid henne.

Då sönk ock hon: ej ville hennes haad sig lossa ifrån min; och nära var jag dragen med i fallet efter henne, när jag af ångest högt ur dvalan spratt och lånn mig i mitt välbekanta sofrum.

O, hvem förmår att tyda denna dröm?

Vet jag, om den bör yppas eller döljas? —

Nej! — Gåtlik blott inom mig hörs den stämma, som slog engång, vid midnattstid, mitt öra: hon tycks förbjuda mig, att söka hämma det något, som vill ske. . . Hvad är att göra?

ZEPHYR

som bortom några träd åhört henne, kommer hastigt fram.

Jo; först, att välja en förtrogen. . ,LAURA liksom förut.

Ingen,

allsingen utväg!

ZEPHYR.

Hör!

LAURA.

Blott en, — om fram

i tid jag hunne! —

ZEPHYR.

Vänta!

LAURA som nu varsnar honom.

Fort! Hvad vill du?

ZEPHYR.

Ett svar, liksom en nål, så kort och hvasst! — -lag tror, du allvarsamt på mig är ond?

IIvad har jag då förbrutit?

LAURA.

Egen fråga!

ZEPHYR.

-Ja, egen verkligen; men oundviklig!

Då hit jag återkom från menskoverlden,

för några dar se’n, att få hvila ut

ifrån en färd, nu mer än vanligt lång,

men strängt mig ålagd af min gamle pappa:

livad såg — och ser jag! Himmel! Ansigten,

hvarthelst jag vänder mig, inbundna, vrängda,

till hälften söta och till hälften sura,

tankspridda, lurande — på hvad? Väl tycks

Naidion ännu mig obesmittad;

men deremot •— hur stod ej Isiobe

den hela stunden mållös, halft förstenad,

sjelf lik den dystra qvinnobild hon uppstält

i pelarsaln och kallat efter sig?

Er prins, i qväll en smula återvärmd, hur tyst är han ej annars vorden? Bäraprinsessans läppar icke vemodsdrag, och irra hennes ögon ej, likt stjernfall, kring älskaren, i regellösa hanor?

Du sjelf, är du så butter ej, så blek, som lefde du på elfvekost, der dagg i hvardagslag är den förnämsta födan?

Jag ger er en god dag och reser hän till Patagoner och Hyperboreer!

LAURA.

Så res!

ZEPHYR.

Ja, till och med bland dessa sista, i Astolfs forna rike just, man ser ej halft så vresig ut, som du —

LAURA.

Vid Nyx! om du förpratar dig så engång till, jag svarar för, så sant jag Laura är, att du skall landförvisas, väderhane!

ZEPHYR.

Vid Styx! min mammas ed, så god som din: har jag försagt mig — säg då blott, hvari? —

LAURA.

Har du ej tusen ting att sladdra om, förutan just om pligt, och år och riken? — Tänk efter sjelf! Begrip och släpp mig lös!

ZEPHYR.

Nej, sannerligen än . ..

LAURA.

Odräglige!

ZEPHYR.

Ditt ansigte försmår att längre likna en mask, till skrämsel blott på narri buren; det redan all sin fägring återtar — var nådig och var vacker, bästa Laura!LAURA.

Din möda fruktlös är. När lek och ras och gycklarputs ge ordningen för dagen, då frågar man dig villigt om din mening.

Men, när ur lifvets allradjupsta inre

ett dunkelt öde, oförmodadt, nalkas,

och alla känslor, lyssnande, stå stilla

med ängslan, i den blink, då molnet skänker

ett uppskof mellan ljungelden och dundret:

då är det ej af dig man väntar råd,

än mindre hjelp; man söker finna sig

med egen kraft, så godt man det förmår,

i tingens nya skick. Om någon makt

det gamla återför? Jag vet det ej;

det vet jag blott, att du ej är den makten.

ZEPHYR.

Ditt språk mig ständigt mer och mer förvånar! Med munnen full af slika bistra ord du hos Theano någongång har uppträdt, på skådeplatsen, högt uppskörtad, lik en amason, af hjelm och båga stolt; men då, då skedde det på skämt. ..

LAURA.

På skämt

har mycket skett: tilläfventyrs förmycket!

Jag står på eldkol: nu, just nu sitt spel hon börjar; ämnet är mig obekant —

ZEPHYR.

Nå ja! „Det tappar ju ej då sin nyhet!

LAURA.

En »nyhet», ja, ur mina egna sagor, — den samling, som jag ökt med Astolfs hjelp! Hon lånat förr af mig hvart ämne; nu hon understått sig rentaf stjäla ett, och se’n, i samråd med Ervinas visdom, för mig förtiga hela företaget.ZEPHYR.

Aha! Ar knuten den? Och du — så sticken!

LAURA.

Jag älskar ej slik sjelfklokhet — minst nu!

Hvem känner ej Ervina? God, men långtänkt; hvem känner ej Theano? Qvick, men styrd af infall blott, vid hvarje sak långt mer betänkt på sättet än på innehållet, hon griper in i andras lust och qval så käckt, som ryckte hon på dockspelstrådar.

ZEPHYR.

Men säg mig endast. ..

LAURA.

Ej en bokstaf ens!

Se opp! Var klok och framförallt var tyst!

Du vet ej, att ditt snack kan locka ned ur skyn ett värre tordön, än det första!

Skyndar bort.

ZEPHYR.

Har dylikt oförnuft jag nånsin hört?

För »snack» jag varnas; men hvarom? Låt se: jag får ej bruka vissa ord — hvarför?

Hvar fråga snäses blott; och hvilka uttryck!

Hvad högvishet! Hvad braskande förnämhet!

Och idel »öden» — »åskor» — »blixt» och »dunder!» —

Jag undrar, hvilka skräckprof här man rönt af strid emellan vreda elementer!

Yid dessa elementer; vore det ej synd om ön och om Felicia, jag hade lust att också ställa till en liten dunder-scen, på eget ansvar . . .

Jag tror, man skulle snart pånytt bli höflig, och ropa: söta Zephyr! hjertans Zephyr!

Gud Zephyr! och så vidare — Minsann!

En fem minuters hagelskur, likväl, det tål man vi,d — Må ske!CÅCILIA

nalkas med brådska.

Gick Laura hitåt? —

För sig sjelf.

Hvad fattas gossen? Stampande på marken han sliter af sig skärpet, rifver håret, och strör sin krans i luften . . .

ZEPHYR utan att märka henne.

Hämnd — ja, hämnd!

CÅCILIA.

På hvem?

ZEPHYR.

Hvad ljuflig röst!

Han vänder sig.

»Ta, rigtigt hörd t! Så talar blott prinsessan sjelf — och du!

Hur godt gör mig din blick!

CÅCILIA.

Hvad felas dig? Och hvar är Laura? — På Theanos vägnar jag kommer, för att blidka henne.

ZEPHYR.

Laura?

Allveterskan med spotska ögonbrynen?

Ah! hon gick just att banna opp Theano, se’n hon stått här en stund och trätt på mig.

CÅCILIA.

Så ond, att än hvar fiber och hvar fjäder i darrning rörs? Du tok! jag gör er sams.

Kom.

ZEPHYR kastar sig i hennes armar.

Hulda nymf! jag smältes af din röst; jag kan ej vägra, när din tunga talar.

Dess ljudspel väcker opp den dufna verlden, som sjelf dervid en renstämd luta blir.O, vore Laura hälften blott så mild, den stolta, öfverkloka, olagsamma!

CÅCILIA.

Du skulle ångra detta tal, om blott du anade, hvad Lauras sinne lider, de skäl. ..

ZEPHYE.

De skäl, ja! Har jag fordrat annat? Men döf är hon, och döf är källans ande! —-Cäcilia! Yid alla blida qvällars, vid alla friska morgonstunders minne, då du, vid mina lena vingeslag, känt sångens flägtar villigt sväfva ned på mun och strängar, — säg mig: hvad har timat, som infört detta hymmel på er ö?

Ty någonting har händt.

CÅCILIA.

Ja visst, tyvärr! Prinsessan har med Astolf haft ett samtal af sådan art, att hon med heta tårar det tusen gånger sedan önskat bort tillbaka i det bottenlösa intet!

ZEPHYR

häpen.

Hvad säger du? — När? Hvar? Och hur?

CÅCILIA.

Just här,

vid källan; Laura har förtäljt det blott för några få förtrogna; men jag vet allsingen grund att sluta dig ur kretsen.

ZEPHYR.

Vid källan alltså?

CÅCILIA.

Ja, hvars bölja nu de älskande helst dricka ur dess ursprung . . .ZEPHYR.

Hvad hör jag? Eäds man nu ej mer att plötsligt här se sig mött af den der dunkla modren?

CÅCILIA.

Tvärtom! Vår drottning sjelf har bedt sin vän att följa henne bit; och sedan han kom till oss, har den dunkla obekanta ej plägat visa sig.

ZEPHYR.

Förträfligt! Gömme det spöket evigt sig bland nattens ufvar!

An hör jag intet sorgligt af.

CÄCI-LIA.

Det kommer; det vet sin stund nog! Laura sjöng i går: glömsk är blott glädjen, minnesgod är sorgen.

ZEPHYR.

Låt företalet vara, kom till saken!

CÅCILIA.

Nå väl! För någon tid se'n här vår Laura befann sig, af en slump, kort innan midnatt.

Mot klippan stödd, hvars hålkade smaragd är helsans dryckesbägare, satt Astolf; han troligtvis der väntat på sin maka, och mellertid en vänlig tröstens alf nedhviskat på hans ögon sömnens ilagt från sakta susande cypressers toppar.

Ej ville Laura väcka honom; 'djupt besinnande den underfulla skrift af gåtlikt sammanstälda stjernetecken, som hon på himlen läste, var hon lycklig att obemärkt få smyga sig förbi 'till Amors altar och till lagerlunden.

Men, knappast hunnen inom dennas bryn, hon kände i sin håg en plötslig lust att vända sig och än engång betrakta den sälle slumrarns vackra anletsdrag,

Atterbonis Diliter. I. 11som af Endymions älskarinna kysstes.

Då, vid hans sida, stod i trädens skugga

en jätteskepnad, qvinnolikt beslöjad

från hjessan ned till föttren; på sitt hufvud

den bar ett smycke, likt en krans, en ring

af skiftande metallisk glans, från hvilken

ett rödblekt sken i mellanskof sköt blixtar:

men dunkla skruden, knappt från mörkret skiljbar,

bröt än till grått och än till svart sin färg,

liksom när, i en fladdring utan storm,

på fästet midnattsmoln hvarandra jaga.

Ur skuggan, der hon stod och lutande på Astolf såg, hon, i den skimmerflod, som Lunas silfverhorn på honom göt, två händer sträckte fram, som lyste hvitt med sällsam blekhet, och i luften, långsamt än fram, än åter förda, drogo kretsar uppöfver slumrarns lika bleka anlet.

Men stilla låg han som en bild af gips: då höjdes jätteqvinnans röst, så dof, så ljudlig dock, som när ur fjerran skog med ett af hjordars klockor mildradt brus ett vattfäll tala hörs till däldens hällar:

»du sofver? — Sofvare! Hvar vistas tiden?

I veklig dröm är dagen snart förliden, och inga palmer skänkas innan striden».

Xu Astolf i sin hvila rörde sig oroligt; högre då begynte stämman:

»du sofver? — Sofvare! Hvart färdas åren?

Till stjernorna, från blomstren, hastar våren; ve dig, om ej du följer den i spåren!»

Och häftigt stegrad syntes Astolfs oro; i anletsdrag, i hvarje led, blott svagt stred sömnen än mot retelsen att vakna.

Xu, dubbelt starkt och dubbelt underbart, förnams densamma röst för tredje gången:

»du sofver? — Sofvare! Hvad manar ordet, som i hvart menskobröst är hjerta vordet?

"\ e den, som glömmer, hvilken kraft bebor det!»ZEPHYE.

En rysning isar mig liksom af frost!

CÅCILIA.

Förskräckt re'n ville Laura fly sin kos till drottningen, att yrka skydd för Astolf: men, i detsamma just, kom denna sjelf, ifrån en motsatt sida; gladt hon sjöng sin älsklingssång om fjäriln och om iiosa.

Då reste jätteqvinnan sig, och, vänd ett ögonblick ditåt, en suck hon drog, så djup, som hade jorden sjelf den sändt ur sin af stängda lågor fulla barm, i känslan af en oerhörd förvandling, som vill sitt foster föda fram: mot höjden hon plötsligt växte med en längd, som snart till månan nådde upp och sammansmälte dess anlete med sitt; ramsvarta lockar kring detta tycktes, böljande för vinden, sig sprida liksom skyar, mellan hvilka den gömda himlens ögon häpna sågo.

Men knappt hann Laura sig besinna, hvems det stora, stränga marmoranlet var, som i en blink så strålande belystes, — förr'n tom var platsen, der jättinnan stått; en dimma blott sägs inåt lunden gå och draga, långsamt sjunkande mot sjön, ett gråhvitt täcke öfver berg och toppar.

ZEPHYK.

Du gör mig liflös — låt mig hemta andan! — Hvem var den grufliga?

CÅCILIA.

Behöfs ett svar?

ZEPHYE.

Nog: jag förstår! —

CÅCILIA.

An af jättinnans drägt ett släp låg qvar på vestanskogens kronor,då mot prinsessan, som just nu kom fram med sorglös uppsyn, obekymrad gång, ur slummern Astolf rusade, så vildt, som när en örn, ur klippenästets lugn af ljungeld uppskrämd, störtar ut åt rymden. »Siren!» han röt till den försagda makan:

»slätt har du söft mig i din granna afgrund, när efter skeppsbrottet ännu jag hör bekanta rop ifrån den öfre verlden!

I kras ditt trollhorn slå, häll ut dess dryck, slit strängarne af harpan, sjung ej mer, drag dina gullskor af, och gack på tå, när du mig bortbär genom nattens riken . . . Deruppe lurar tiden på oss begge!»

ZEPHYR

för sig sjelf med stor bestörtning.

Ha, Mamma! Mamma! Skulle du få rätt!

CÅCILIA.

Hvad mumlar du?

ZEPHYR.

Spåkär'ngs-orakler! — Fortfar!

CÅCILIA.

»Min älskade!» hon ropte: »Astolf! hör mig!

I himlens namn, hvad olycksdröm» . . . och nu, då hennes röst i tårar dog, han skrek, vansinnig än: »nämn himlen ej vid namn och kom mig ej för när! Du länge nog lekt gömma med din fånge, medan rosten hans glaf och spira frätt... Du gråter? — Ha! Med dina tårar kunde menskotårar lätt blanda sig, och dessa falla sjudhett på spökens bröst, det vet du ju — låt vara!»

Men re'n i svimning låg hon för hans fötter, en vattenlilja lik. som, sanslös gungad på böljor, hvilka stormen redan skakar, blott väntar slukas af hans nästa störtvåg.

ZEPIIYR.

Den arma!CACILIA.

Nu likväl, vid denna syn, kom Astolf till sig sjelf; förskräckt, förvånad, som visste han ej alls hvad nyss var sked t, en ström af ömma sorger, ömma ord han tömde öfver den så grymt bemötta.

Omsider blickade hon opp. men matt,

och reste sig inom sin älsklings famn,

som öfvermogna rosen bleknad svigtar

inunder bördan af sin egen skönhet,

hon upprätt stod, men darrande, och halft

af honom buren, mot hans skuldra lutad;

i hennes ögons solar slocknad var

all glans, och under dem blott sent en skymt

af rodnad uppgick öfver hennes kinder.

ZEPHYR.

Men återföll han i sin yrsel?

CÅCILIA.

Nej!

Fördubblande sitt nit, i allt han var, — så syntes det, — igen den forne Astolf.

Dock — på den natten följde dagar, — få, men långa, — under hvilka, mulen, drömsk, liksom frånvarande med alla sinnen, han gick ibland oss och med sällsamt svårmod en skymning bredde öfver all vår fröjd.

Väl undföll aldrig mer ett bittert ord hans mun; ja, stundtals var han mot sin maka så varm, så huld, som knappast nånsin förr, men ack!

ZEPHYR.

Nå?

CÅCILIA.

Snart hon såg, att denna värma, halft spridd af andra känslor, andra tankar, halft öfverlagd, gaf mera sken än sanning; ty spegelväggarne, der förr hon settsin Astolfs andebild så ljusklar stå,

nu visade hans härliga gestalt

allt mer och mer till formlös dunst förvandlad.

ZEPHYR.

Naturligtvis! De herrar tellurister bestå, egentligen, af bara dunst! —

Hvad sade drottningen om Lauras svn?

O j

CÅCILIA.

Ilon vet ej om den.

ZEPHYR.

Vet ej om den? — Hvarför?

CÅCILIA.

Inom sig stängde Laura, skygg och tveksam, dag ut, dag in den kunskap, hvanned ej hon ville öka herskarinnans ängslan; och nu långt mera tvekar hon än förr!

En ny förtjusning hos Felicia har plånat ut hvart spår af sorg; ånyo har lifvets hela, fulla blomstergård sig öppnat för de landförvista nöjen, af hvilka re'n de flesta kommit hem.

ZEPHYR.

J vcxlen lynne just som väderflaggan och klandren, likafullt, min lättsinthet!

Nog måttligt munter är man här föröfrigt; hvart ord blir ju på tungan vägdt; .hvar min bespejas ju —

CÅCILIA.

Nu tecknar du blott Laura!

ZEPHYR.

Jo pytt! Men, — skall jag din försäkran tro — livad har så lyckligt nu stämt 0111 er andra?

CÅCILIA.

Att vi se drottningen så ytterst glad!

ZEPHYR.

Väl! Men hvad gör då henne nu så trygg?CÅCILIA.

Betänk, att just i går, kort innan resan, hon tog sig mod att spana än engång bortom tapeten, som, på hennes bud, i några dar med tät betäckning höljt kristallerne af hennes sofrums väggar.

Och se! På glaset åter Astolfs bild i skära strålar trädde fram; en ström af glans gick ut från lijertats trakt och flöt med jemn fördelning kring hans ädla skepnad. Blott i en punkt af hufvudet sågs än ett enda litet, obetydligt töcken — knappt märkbart; ty så nära stod det redan till gränsen af ett ingenting.

ZEPHYE.

Aj! Aj!

CÅCILIA.

1 all sitt sälla hjertas sköna glädje med kyss på kyss förkunnade hon Laura sin upptäckt; och inunder hela färden har Astolf ju bekräftat den? — Om stum hos elfvorna han satt, man sagt mig dock, att han på sjön var desto mera liflig: daggdroppen lik, af morgonsolen full, — afspeglade hans själ sin makas blick, i liänryckt återblixtring.

ZEPHYE.

Lappri! Lappri!

Tro honom ej! — Af hvilken elak trolldom var jag besatt... Fort till Theano! Kom! — Ja, Laura! Allt aflägsnas må, som lätt kan väcka helt, hvad re'n till hälften vaknat!

CÅCILIA

bestört.

Jag kommer, men f . .

✓ZEPHYH.

Hör du de pendelslag, som dystert ljuda hit från menskoverlden ?

Jag hör dem, jag!

CACILIA.

Du skrämmer mig till tack, att jag för din skull här så länge dröjt!

Om nu vi ej få se begynnelsen . . .

zepbyr. .

Så se vi slutetL— Gå! Jag följer strax; jag hinner upp dig innan halfvägs, gå!

En fara utan like är i antåg.

CÅCILIA i det hon går.

Hur lätt du stundom gör till berg hvar småsten!

ZEPHYR

orolig.

.Min goda nymf! Den stenen är alltredan ett smånätt fjäll och blir väl innan kort ett Himalaya. Snart jag kunde frestas att ändtligen bli allvarsam på allvar.

Det vore dock att göra lifvets lek förmycket mensklig! — Månn en annan docka bör skaffas hit i stället för den gamla? —

Men ger man sig tillfreds vid bytet:' — Hm! Det menskofolket! Öfverallt och alltid detsamma! — Dock, hvi grubblar jag? — Xu gäller, att hindra eller leda skådespelet.

Han flyger bort.

L ö f s a 1,

delad genom en förlåt i tvcnne hälfter: den ena, tillsluten, utgör Thea-nos skådebana; den andra är inredd för åskådarne. nu d gräsbänkar i upphöjda halfrundlar. 1 midten sitta Astolf och Felicia, med de flesta af deras förtrognare sällskapskrets.

ASTOLF.

Så tungt var då för detta par det afsked, som dock blott för en dag dem skulle skilja!

\Ty girig är ju kärleken på timmar

och räknar helst hvar dygnets stund för sin.

Men förlåten i rätta blinken föll:

det gifs ett qval, för heligt att bli skådadt.

FELICIA.

Du har förtäljt mig förr om tempeljungfrur, som vårdat Vestas eld i evig oskuld.

Så bär ock smärtan, lik en kysk Vestal, sitt dok, som oftare ej lyftas bör, än hon, inom sitt tempel gömd för vittnen, får obemärkt vid altarlågan vaka.

ASTOLF.

Af denna förlåt dels, och dels af lundens tätt hvälfda löftak stängs åt sjön all utsigt; vi skönja knappt af månan

sjelf en glimt, som helsar oss från nattens milda öga.

Men sjö och månsken, smekande hvarandra, snart skola desto skönare sig visa, när af det vällustdruckna spelets handling den nästa taflans trollduk rullas opp.

FELICIA.

Snart se vi åter, hur på vattenspegeln de fina töckenstrimmors florväf genast af fikna stjerneblickar genomblänks.

ASTOLF.

Mer huld slöt ingen qväll sin öfvergång från dag till natt.

FELICIA.

Han slutar den så ömt, som näktergalens sista tonfall dog nyss i granaten der uppöfver oss.

ASTOLF.

Och genom luften, nu så sval och frisk, i vexling tåga strömmar utaf vällukt från landets och från vattnets blomsterslägter. Hur sällt jag andas!FELICIA.

Nattligt väna lugn!

Tack, att du åter gör min Astolf lycklig.

ASTOLF.

När brinner elden lifligast? Om ej när skuggan, vilkor för lians synlighet, förmörkar tätast rymden omkring flamman? —

Så älskar kärleken ju qvällens, nattens förtegna timmar företrädesvis, då, ensam med sig sjelf i verldens allt, han lyser upp dess vida helgedom blott inifrån, blott med sin egen brands tvåfaldiga och dock blott ena fackla.

FELICIA.

En underbar förvandtskap alltid tycks befrynda kärlekens och sömnens makter!

ASTOLF.

Hvarför? Ty kärleken och sömnen äro den gamla nattens äldsta söner, födda i tingens upphof!

FELICIA

förvånad.

Vet då också du,

att. . .

Hon afbryter tvärt.

ASTOLF.

Hvad?

FELICIA med förläget leende.

Berätta mer! Du vet så mycket!

För sig sjelf.

Han känner, att de äro bröder; dock, livem systern är, det tycks han än ej känna!

ASTOLF.

Det sömnens ande är, som qväller fram i all förtrollningsdryck af ljuflig dvala,i vallmons bruna saft, i rankans blod, — i allt som sväller, läskar och berusar!

Blott genom honom målar kärleken på rosens kind de lystna drömmars rodnad; och genom honom blott han qvinnans barm till deras örngått hvälft —

FELICIA.

Hvad ombestyr

der bortom förhänget!

ASTOLF.

Hvad egen lockning i dessa spridda röster, dessa ljud från varelser, som för vårt öga döljas, — och som dock äro längese'n oss kända, när vi pånytt dem se!

FELICIA.

Men vänta får du.

ASTOLF.

Ogerna likväl ej; här, der bland träden lysmaskar glindra med små lampors sken, jag så, med armen lindad kring ditt lif, hos dig i evigheter sitta ville.

FELICIA.

Hvad? Regnar det?

ASTOLF.

Nej! Blott en smula dagg, ty nu kom Zephyr och med sådan fart, att alla bladen flägta om hans vingar.

FELICIA.

Ja, och Cäcilia! — Så sent? Vi sitta re'n midt i dramen.

NAIDION.

Och få hela natten här sitta, för Ervinas grundlighet!

Jag hör Theanos vreda röst derinne —~ hjelp till att drifva på!FELICIA.

Hvi dröjer Laura?

CACILIA.

Jag fåfängt henne sökt.

O O

FELICIA.

Nog sträng jag var; det skulle smärta mig, oin hon är sårad.

Men se på Zephyr! Flugen upp mot hvalfvet, tvärs öfver oss åt förhänget han styr in mellan täckelset och gröna ramen! — Sjelfsvåldingen!

ASTOLF.

Låt gossen roa sig, fastän det kostar oss ett litet duggregn.

t- . . ÖÖ r>

Känn! I min ögonvrå, just här, en droppe föll från ett löf. Hvad vattnet bråd tom har! Känn med din rosenfinger, hvar han ilar!

FELICIA.

En gåta mins jag nu, som tvifvelsutan du gissar strax.

ASTOLF.

Det gäller ett försök!

FELICIA.

Ett vatten rikt i perlor väller: ur jorden ej dess ådror gå, från himlens moln det gjuts ej heller, det bittert är och sött ändå.

Dess ilod, hvars ursprung mörkren skydda, så mild som genomskinlig är; till högsta slott, till lägsta hydda den lika dyrbar läskning bär.

Och har du sett dess källor stråla emellan dunkla bräddars par, med speglar, som på bottnen måla en dager, mer än solens klar?Har allt det ljus, som de förvara, jemväl för dig i droppar blänkt, så säg: hur vill du helst besvara den helsning de ditt hjerta skänkt?

ASTOLF.

Det vattnet vi ju tårar kalla: i helig natt dess ådra göms; hur bittert ock dess vågor svalla, käns sötman dock, ju mer det töms.

Det flyr då ur de tvillingsbrunnar, der himlen ler på djupets grund, och ur två stjernor oss förkunnar det högsta själarnes förbund.

Och när ej ord, ej toner stamma den vällust fram, som »kärlek» näms, i tårar glittrar då hans flamma, tilldess hans ljudspel åter stäms.

När älskarns mun dem törstigt söker på ögonlock, som fält dem nyss, då vet han, hvar han ljufvast öker den eld, som gnistrar i hans kyss.

FELICIA.

Ja, äfven dessa fröjder du mig lärt, du. all min sällhets skapare och herre!

Så, när de saligt störta ut ur ögon, der tjusningen och smärtan födt dem samfäldt, de spegla, droppvis, sitt föräldrapar i majregn öfver kindens blommor. O, må smärtans andel dock, — så dyrbar ock, — blott aldrig vinna öfvervigt!

ASTOLF.

Var viss,

det sker — åtminstone — ej genom mig.

FELICIA.

Hvi skulle jag ej tro ditt ord? — Har ej den mäktigaste bland naturens andar,den fagra nektarbringarn, ungdomsanden, för evigt våra öden sainmanvigt?

Han, Amors öfverprest, som, närmast denne och mig, beherskar ljusets landamären?

Besinnar sig.

Ack! och likväl . . .

ASTOLF.

Du bleknar? Du förstummas?

FELICIA

svårmodigt.

n

Ack, Astolf! Afven mörkret äger gudar!

ASTOLF.

Yi trotsa dem!

FELICIA.

St! Älskling, säg ej så!

Halft hviskande.

En makt jag känner, vida öfver min, och vida öfver Amors — sjelf du vet ju, att han är . . . nog: i allt han är ett barn mot samma makt och nödgas sjelf den lyda.

ASTOLF.

Och denna makt? Dess namn?

FELICIA.

Ja! ser du: blott vid tanken på det namnet, re'n mitt hår står upp, och orden stelna på min tunga.

ASTOLF.

Hvem är då den, som så du hatar?

FELICIA.

Nej!

jag älskar henne — och likväl jag skyr med ångest henne sjelf och hennes gåtor!

Så älskar man en hemsk berättelse, förtäljd i kolsvart q väll; så älskas hvirfveln, i afgrund fraggande vid klippans fot,af den, som på dess lodrätt branta spets åt djupet lockas af en svindels dragning.

ASTOLF.

Ha! om din moder visst du talar...

FELICIA

häftigt.

Astolf!

ej mer, ej mer derom!

NAIDION

med ett utrop.

Nå! Andtligen!

det var en väntan!

ASTOLF.

Förhänget drags upp!

FELICIA

lifligt.

Nu, Astolf, idel glada tankar blott!

Må dunkelhetens hela spökverld fly till kaos åter, lik de tomma skuggor, som jägtas undan der från sky och sjö för månans silfvervagn och silfverfålar!

Stig upp ur djupet, muntra sagoverld, sjunk ned från himlen, hulda stjernedröm; i heligt sjutal utaf toner, färger, kom, dikt, att alla sinnen vederqvicka!

Väl! Tärnor, sjungen! Alla strängspel, klingen!

Skådeplatsen visar en liten af träd omfattad slätt, gränsande till sjön, öf-ver hvilken man ser i afstånd den motsatta, bergiga stranden. Några få ackorder af en längtansfull, förberedande musik.

ASTOLF.

Der ha vi åter vår Rinaldo!

FELICIA.

Sorgsen!

ERVINA

föreställande R i 11 a l d 0.

Hvart drog hon hän? Förtälj en, berg och dalar, hvad värf som henne nu så tidigt bryr?Än sofvcr solen ju i österns salar, i gästrum, der ännu ett ljus ej gryr.

Och redan dock hon ryckt sig från min sida, ja, innan lärkan sjelf oss väcka hann!

Hur trögt de dunkla timmar skrida!

Och dagen — blir han dag, se’n hon försvann? Hvem härdar ut att mina marter lida?

RÖSTER.

Armida!

RINALDO.

Ha! hon ej nödgas overksam förbida sin saknads gräns, vårt mötes gyllne stund!

Men fängslad här, tilldess, i minnets lund, — hvad mål har jag, när jag ej mer får strida?

RÖSTER.

ArmidaJ

RINALDO.

O hulda namn! Med lif mig öfverhopar din klang, så omotståndlig som din bild!

Ja, du har rätt: den tid är ej förspild, som dig mitt hjerta tänker eller ropar!

RÖSTER.

Solo.

Hanens stämma ljuder; vakna, lifvets slägt!

Njut, hvad ljuset bjuder, andas dagens flägt!

Duo.

Stulna nöjen, rykten dem blott mörkret sport!

Druckna drömmar! Flykten till er elfenport!

Tr i o.

Edra ljufva flockar glömmas aldrig dock; ej blott lärkan lockar, turturn lockar ock.C h o r.

Gläd dig, varma hjcrta, men behåll den tro: dagen har sin smärta, natten har sin ro.

Under dessa sånger sprides öfver scenen ett rosenskimmer, liksom af en uppgående morgonrodnad.

RINALDO.

En härlig morgon! Ungdomsfrisk och full i nätet, virkadt rikt af grönt och gull, mot solens kyssar klappar jordens barm, vid skogens hviskning och små fåglars larm.

Men ännu dröjer brudgummen i skyn: i vindens doft, som smeker blomsterhyn, sin kärleks suckning skickar han förut; och Tithons maka rodnar hvar minut beständigt mer och mer; hon, begges vän, hos jägarn Cephalus sig drömmer än.

Der gläntar brudgummen på salens dörr — kom: se, att bruden är så skön, som förr!

Stig in, träd fram, du skaparns hjelteson, skjut ljusets pilar af: med bågans dån väck alla väsenden till lofsång opp; en verld sig öppnar för ditt segerlopp! —

Der hoppa bäck och å från bergens brant, och dalens källor undra tyst, hvad sant kan finnas i så högljudt prat; sin ban på blåa vattnen plöja svan vid svan; på ängens vall, som ler i perleglans, försöka hjort och hind sin gårdagsdans.

Beklämda hjerta, vidga dina band!

Hvar hvita gångarn gnäggar stolt på strand, hvar vågen krusas, hvar steglitsan hörs, hvarthän jag blickar, glädjens vinge rörs!

O, sutte den vid mina skuldror fast, långt bort jag flöge då med strålens hast dit. der du vistas, lif utaf mitt lif, och delte dina värf och tidsfördrif!Hvarför så ensamt förlora dagen?

Hvarför gemensamt ej nyttja den?

Kom! Räck mig händer, och, villigt dragen, mig följ till länder, der hemmets stränder till riddarnöjen mig vinka än!

Der jägarn irrar bland lömska ställen, der skräck förvirrar den feges gång; der gamen brusar kring öde fjällen, der ulfven rusar, — der spjutet susar i kapp med stormen sin kämpesång !

Der arla skulle, till bragd vi följas, kring dal och kulle, i kograd skrud; vi glömde fråga, hvar faror döljas; med arm och båga man allt kan våga, när bröstet lyssnar till ärans bud!

I grottans kammar vår qvällsvard njötes, på brutna stammar, vid forsens fall; kring himlahörnen snart natten götes;bland rop af örnen, på hud af björnen vår hvila drömde om jagthornskall!

Astolf stiger plötsligt upp.

FELICIA.

Hvad? Vill du gå?

ASTOLF.

Nå ja! Begyns ej jagten?

FELICIA

skrattande.

Du glömmer hvar du är!

ASTOLF.

Ar jag ej hemma?

FELICIA.

Ja visst — hos mig!

ASTOLF ser sig förvirrad omkriug.

Förlåt, — jag yrar sällsamt! Alltsammans var ju blott en gammal fabel . . . Hvad rör den mig? — Jag var ju då ej med!

FELICIA.

Nej, ganska säkert ej! —

NAIDION.

Hvem sjunger nu?

RÖSTER bortom skådeplatsen.

Hvart vill du hän? O, bida dock, o bida!

Ty sällheten bor här, och nämns Armida!

RINALDO.

Ilvad ser jag? Himmel! Sågs väl Venus' stjcrna, sågs Venus sjelf så skön ur hafvet ljunga?

Till midjan blottad nalkas der en tärna, som böljorna på purpurskummen gunga! —

Der flera till! — Hvad kunna de mig ärna?

De blicka hit, halft rodnande, och sjunga;likt gull kring snö de ystra lockar skämta kring lif, som glänsa, och kring bröst, som flämta!

EN SIREN.

0 yngling! Då ännu dig blomstren hölja

som vår och sommar strö, de hulda vänner, — se bort från molnen, som den eldpil dölja, livars udd så lätt de mildas skänk förbränner! Bedrift, beröm, — så nämns han, och förfölja han vill hvart hjerta, som sig lyckligt känner. Blott den är vis, som stundens gullfrukt plockar just då, när frisk hon friska sinnen lockar!

HALFCHOR.

De fly förbi, med loppet af sekunden, det unga lifvets dödligt sköna dagar: och Maj, om ock till återkomst förbunden, för dig ej mer förnyar vårens lagar.

Välan! Så bryt din ros på morgonstunden af detta dygn, hvars qväll dig snart ledsagar; ja, bryt den späd, och mins att älska, innan re'n fåfängt älskarn letar älskarinnan!

ANDRA HALFCHOREN.

Vansinnig den, som skyr att sig berusa

1 nöjets vin, det luftiga, det kära!

Ord, skuggor, ljud, som blott på afstånd tjusa, är allt, hvad sagor kalla bragd och ära.

Det pris, livars lagrar för ditt högmod susa, den glans, som skall ditt namn till stjernor bära, en yrsel är, en dröm; än mer, en dimma, som störs af minsta flägt, af minsta strimma.

FÖRSTA HALFCHOREN.

Hvad är all ära? — Fackla, fäld vid båren, se'n hon bränt upp den hand, som henne burit! — Helt andra eder ungdomen och våren gemensamt vid naturens altar svurit.

Xär årtal kräfvas, för att fylla spåren af ärr, dem hjeltens grymma klinga skurit,behöfs blott tiden af en kyss att hela de sår, dem ömma bröst i kärlek dela.

ANDRA HaLFCHOREN.

Tvist utan harm, blid vägran af försoning, smålöjen, sälla krig, ljuft stulna frider. förtjusta suckar, hviskningar om skoning, det qval som njuter, och den fröjd som lider, — de krafter alla, som till denna boning sig räddat från den gyllne ålderns tider, — de alla här, åt henne, som dem vårdar, ha hvälft en evig azurs tempelgårdar.

EN SIREN.

Du önskar jagt? — Hvar kan, likt här, den njutas? Med tusen bågars glimmande gevärlek här jagar Amor, och i strålar skjutas dagg, blommor, hjertan, under ständig härlek.

Må lif och solhvarf tändas eller slutas, sitt koger lika rikt på skott bär kärlek; och timmarna ej brådska, som på jorden; här tiden sjelf till älskare är vorden!

ALLMAN CHOR.

För evigt då, Rinaldo, här förbida; ty sällheten bor här och nämns Armida!

RINALDO.

De dyka åter under vattnet! — Ljufligt en dvala tynger mina ögonlock.

Du, roshäck, gif mig skugga! — Mindre grufligt gör vallmokransen hvarje qval ändock.

Han lägger sig vid en törnrosbuske och inslumrar. Ur örtstänglar och blomsterkalkar uppstiga åtskilliga små genier och dansa omkring den sofvande en ballett, under mild, sakta förklingande musik.

ASTOLF.

Felicia! Hur länge har jag vistats hos dig på denna ö?

FELICIA,

Ja, gissa bara!

Mig lyster höra, hur du brukar räkna.ÅSTOLF.

Ditt sällskap har i grunden plånat ut min hela räknekonst; och ingen lycklig fann opp den konsten — det förstår jag nu!

FELICIA.

Tänk efter!

ASTOLF.

Jo: två veckor, eller tre — du skrattar — vänta blott: sex veckor"— Nej: när rätt jag ett och annat mins, som händt, se'n Zephyr förde mig så vänligt hit, det blir väl dock tre månader, måhända.

FELICIA..

Godt! Efter hvilket tidmått räknar du?

ASTOLF.

Jag vet blott det, som i mitt land var öiligt.

FELICIA.

Du räknar ypperligt! Och jag är nöjd; jag ser, att tiden ej dig varit långsam.

Man annars redan tre århundraden der borta i ditt isbergs-rike täljt, se'n du kom hit, och jag i barnslig enfald dig tog för drömda fågeikungen Phenix — så näbblös än och fjäderlös du var.

ASTOLF i högsta förvåning.

Trehundra år?

FELICIA.

Ja, så omkring .vid pass!

ASTOLF.

Se’n jag kom hit!

FELICIA.

Du lita kan derpå!

Aatolf sjunker i djupa betraktelser.NAIDION.

Men blir då ej Einaldo nånsin fullsöfd? —

De dansa snällt, och det är bra, jag sjelf har lärt dem, men förmycket är förmycket!

RÖSTER från en annan sida.

Hvar är Bertoldos son?

Glömmer han segrarnas dån?

it O

Ar det den vekling der blundar, blind för det öde, som stundar?

»Hvar är Bertoldos son?» ropas från Libanon, ropas från Syriska fälten, ropas från Frankiska tälten, ropas af hedningars hån: hvar är Bertoldos son?

CHOR.

Einaldo!

Man hör sköldar slås tillsammans. Rinaldo rusar opp och Astolf äfvenlede

FELICIA fattar i honom.

Nå, det är visst: på dig åtminstone utöfvar spelets sken all makt af sanning!

Med skäl Theano gör sig mesta mödan för dig vid alla sina lekar.

ASTOLF sättande sig. tankspridt.

Så?

Hvi så?

FELICIA.

Du gynnar henne ifrigast, och genom din uppfostran hon ju bildats till dessa större bragder af sin konst.

RINALDO.

Hur än jag utåt rymden spanar, blott luft, och sjö, och träd jag ser.

En sällsam drömbild blott mig manar; men likafullt den oro ger.CHOR.

Rinaldo !

RINALDO.

Himmel, nej! Bredvid, i lunden, vapen glimma, männer vandra; och mitt hjerta, djupt i grunden, skälfver utaf blygd och lust.

Luc in fl a och Ni obe, föreställande Carlo och U b al'do, komma fram på scenen med beväpnadt sällskap.

CARLO OCH UBALDO

pekande på sig.

Känner du oss?

(pekande på svärden).

Och känner du dem?

NÅGRA RÖSTER.

Mins du ännu dina anor, ditt hem?

CHOR.

Upp, att befria Jerusalem!

RINALDO för sig sjelf.

Ja, i flärd jag irrar bunden; dölj mig, mull, för mig och andra!

Ja, jag sjunkit, från den stunden, då jag kom på denna kust.

UBALDO till sitt följe.

Han hör oss knappt, han stilla står igen; välan! Tag nu vår diamantsköld fram!

Och speglar han sig der och tvekar än, må han förgås i djupet af sin skam!

De blotta den magiska skölden och hålla den orörligt vänd mot Rinaldo.

RINALDO.

Ye! Hvilken bild!

HALFCHOR.

Sådan ej såg dig ditt fädernesland!

RINALDO.

Ve! Hvilken bild!— 265 -HALFCHOB.

Sådan ej kände dig Syriens strand!

ALLMÄN CHOE.

Qvinligt beprydde! Slit dina band!

ASTOLF

hastigt.

Felicia! Se'n tre årliundra'n flytt, i hvilket tillstånd är väl nu min hemjord?

FELICIA.

Jag tänker, i sitt gamla; om du vill, vi skicka Zephyr dit, att höra efter.

Kanske han redan kan dig tillfredsställa; vi förekalla honom när som helst.

ASTOLF

dyster.

Trehundra år! — Månn än mitt forna folk bebor sin fjällbygd? Månne än dess tron bär någon telning af min ätt. . . dock nej!

Jag har ju ingen, ingen efterlemnat!

FELICIA

uppmärksam.

Min Astolf! Tag ej saken så betänkligt; ack, tro mig: hvem som ock der bor och herskar, på Tellus är och blir allting sig likt; i grunden ändras intet utom namnen.

ASTOLF.

Men komme jag tillbaka, skulle då mig någon i mitt rike känna?

FELICIA.

Ingen!

ASTOLF med stigande lidelse.

Och seder, lagar, språk, — min moders språk, — de hafva sannolikt förbytt sitt skick?

FELICIA

betraktande honom med häpnad.

Nog möjligt!

ASTOLF

slår händerna tillsammans framför ögonen.

Gud!

FELICIA

förskräckt.

Vid alla ljusets stjernor, do helga vittnen af vår lyckas timmar!

Slå dessa mörka griller hort! Begraf i intet dessa minnen'af ett — intet!

Hvad är din hela arma jord mot min?

ASTOLF.

Ett intet, säger du? — Ha! Hvad förstår . . . Men leinnom detta ämne! — Mellertid, om åter dit jag färdas . . .

FELICIA

smärtfullt.

Åter dit? — Besinna dig, och skona oss gemensamt!

För grymma äro dessa ord till skämt, för otacksamma, att på allvar nyttjas.

ASTOLF.

Vid himlen! Du har rätt. — År jag ej din?

Med stark ansträngning.

Om jag är slaf, jag är det gerna — O,

var glad, som jag! — Hvad gör vårt skådespel?

NAIDION.

Si! Riddarn strött på marken sina smycken . . .

CÅCILIA.

Och följer stridskamraterne till stranden!

ASTOLF.

I sanning! Han tycks fatta sitt beslut!

FELICIA.

Du gillar-det?

ASTOLF.

Hvad ödet gör, må gillas!MARSCII

af tle med 11 in alelo borttagande kämparne.

Vaknade hjelten vänder tillbaka;

Solymas murar snart skall han skaka.

Halfmånan, rysande, blek som de döda, bidar den lysande straffarn med möda.

Snart på de blodiga tinnar han står; främst bland de modiga: segren är vår!

THEANO,

föreställande Ar mida, framstörtar på scenen.

Rinaldo!

KÄMPAENE.

Trummor och lansar, svajande fanor!

Oppnen de stolta, värdiga banor!

Hjeltens allenaste maka är äran, hon är de renaste hjertans begäran.

Hög, framför skarorna, korset hon bär; ropar bland farorna: bruden är här!

AEMIDA.

Rinaldo, dröj! Till döds din flykt mig sårar! Armida ber! Armida ber — i tårar!

KÄMPAENE vid stranden.

Ilvad äro tårar? livad är on qvinna?Tårar och hjertan, alla försvinna.

Blott af den skallande röst från bedriften skyddas de fallande minnen mot griften.

i mäktiga sångers förvar dröja de präktiga stjernfallen qvar!

ARMIDA.

Omöjligt är, att du mig öfvergifver; din själ i min, min själ i din förblifver . .

Ett ljud till svar! ... Se mig på knä — för dig! O, blott en blick ännu! En blick -—- på mig!

RINALDO till sitt sällskap.

Fort i båten! Utåt våta rymden ron med jättetag!

Att se dessa ögon gråta, käns Rinaldo än för svag.

ARMIDA.

Ett ord!... Ej räds, att det skall dig beveka! Du mäktar fly: hvad kan du då ej neka?

Men, för du från mitt jag bort hälften blott, gör strax en graf till andra hälftens lott!

CHOR AP KÅMPARNE som lägga ut från land.

Hissom seglen! Svalla mildt, du bölja blå!

Himlens makter kalla, jordens tystna må!

Vindsnabbt ila åren, dagen är ej lång; följ dem käckt i spåren, men — med hjeltegång!ASTOLF, våldsamt

uppstörtaude.

Ja.!»- hör dig, midnatts-stämma! . . . Flammor . . .

Luft!

(till Felicia, som söker qvarhålla honom).

livad vill du, väsenlösa väsende?

Mig närde jordens märg . . . Den sjuder . . . Luft!

Han sliter sig lös och rusar ut fråu löfsalen. Felicia svimmar. Omkring henne gruppera sig de närmast omgifvande, under omsorgsfulla bemödanden. Laura, som nyss anländt, skyndar fram och vinkar åt Thea no att upphöra.

THEAXO SÅSOM ARMIDA utan att ge akt derpå.

Armida gäckas?

Annida lemnas?

Min harm skall släckas, ja, jag skall hämnas!

Under följande besvärjelse förmörkas teatern.

Avernens vågor, demoners lågor, upp! bryten, alla, de fjättrar tunga, i kaos fälla må borg och park; må blixtar ljunga, må skuggor svalla — —

LAURA

ropande.

Theano! Ar du rentaf sanslös? Hör! —

Lucinda, liit! — Ervina, och J alla!

Ilvad ser jag?

THEANO

förskräckt.

LAURA.

Gläd dig åt ditt snilleverk!

Från skådeplatsen komma skyndsamt alla de spelande och samla sig omkring Felicia, som, upplyftad i Lauras armar, lutar, ännu besinningslös, hufvudet mot hennes bröst. Bland åskådarne allmän trängsel, oro och förvirring.

CACILIA.

O Laura! Hvarför kom du icke förr?LAURA.

De 10111 rättnu!

NIOBE,

Eu sorglig bild, men härlig! Den ställningen betalar med sin skönhet tillfyllest all sin smärta.

CÄCILIA.

Menar du? —

THEANO.

Ilvar håller Zephyr till?

ZEPHYR.

Jag står ju här!

THEANO.

Finn nu på råd!

ZEPHYR.

Ja men — nu är det lått; envisa gycklerska! — Bad jag dig ej att sluta ut hvart ord om hem och krig?

LUCINI1A.

Den som blott kunde riktigt se! —- Till råga

på olyckan vi gjorde platsen mörk

der framme nyss — och månen går bak skyar!

NAIDION.

Så gör han alltid, när han mest behöfs; mer slarfvigt passar ingen på sin syssla.

ZEPHYR.

Salamandrer, fram med nit!

J, Johannismaskar, hit!

J, med lyktor, nätta gubbar, tänden bloss från träd och stubbar!

Hans befallning verkställs.

Elfvor, hit med klockor blå, kalkar stora, kalkar små!

Hit med blad och rosendagg; gniden in med doftig fragglent vår sköna drottnings tinning!

Hurtigt! — Sjclf jag hjelpa vill! —

Gniden bättre! — En gång till! —

Sen J? Sen J? — Segervinning!

Felicia slår långsamt upp ögonen.

NAIDION.

Hon vaknar — jubel! jubel!

LAURA

lialfkögt.

Omkansvärda!

CÅCILIA.

Kom till dig sjelf ocli till vår trogna krets! '

FELICIA

matt.

IIvar är jag?

LAUKA.

I din Lauras famn!

FELICIA.

An han?

NIOBE.

Var lugn! Vi söka honom genast.

NAIDION.

Ja!

(Jch sprunge han än fortare än elgen, ej mig och Zephyr skall han undanfly!

FELICIA uppresande sig.

Var det då verkligt? — Slet han sig ifrån mig? — Gick han med afsky?

LAURA.

Afsky? Han? För dig? — Tro mig: blott af en svindel greps din vän, en menskonyck; slikt kommer och går öfver.

ZEPHYR.

Jag längese'n dig derpå förbered t; en väf af griller, ljusa, dunkla, brokigtomskiftande, är hela menskolynnet.

Nu må de tålas . . . och jag hoppas än.

FELICIA

uppstigen.

Jag hoppas intet, Zephyr! Nej, ack nej!

Ditt råd, ditt fordom gifna råd jag glömt, ocli nyss ... O moder! Bindeln för mitt öga var tät. . . men allt — men allt är nu mig klart!

Theano och Ervina knäfalla och kyssa hvar sin af hennes händer. THEANO.

Vår milda drottning!

ERVINA.

Urbild af all godhet!

FELICIA.

Ilvad viljen J?

THEANO.

Mot stoftet ligga sträckta, tills du oss tillgift skänkt för skådedikten! — Ack! Om ej han så sinnlöst brutit af vår lek just i dess midt, du skulle sett att sagan lyktas gladt, och med försoning!

ERVINA.

11 ans bifall var oss derföre så visst, att vi försmådde Zephyrs kloka varning — dess mera svår är vår förbrytelse!

FELICIA vemodigt mildt.

Stån upp! •— Mitt ödes menlöst blinda verktyg, hur skulle jag förtörnas uppå er? —

Till åskådarne.

Välan! Theanos skådespel är slutadt; det nästa gifs — en gång — utaf mig sjelf!

G ån hvar till sitt! — J, mina närmaste, upp! Skyndom ut att söka rätt på Astolf!

Alla gå.En af parkens aflägsnaste, vildaste trakter. Midn att.

ASTOLF

med bråda steg kommande utför eu klippa.

Tag inig emot, du skumma diild! Hos er, förgömda, skogbehöljda klyftors hålor, ett jagadt villebråd, jag väntar skydd! — livad vill man mig med dessa fackelskimren, som blixtra efter mig från ort till ort, och dessa rop, som ifrån lund till lund mitt namn med hundradubbladt genljud kalla? Tror man mig fly? Och ville jag det re'n, har jag ej mod att säga dem: jag far?

Har jag ej mod, att, 0111 mig vägen stängs, befria mig med detta stål, som äfven på denna ö far fort att vara stål, och ha en udd — åtminstone nog skarp att öppna ban för fången i mitt bröst?

Jag fordrar blott en timmas ro, till sans, till seger på mitt lifs förspridda andar, som mot sin herre upprorsfanan höjt!

Ljöd ej nyss åter, liksom i den natten, då sist jag uppspratt ur en qvalfull dröm, ett larmskri, som dem manade till krig? —

Den frid, till hvilken då jag tvang dem; var den blott en ögonblicklig vapenhvila, förrädiskt af de sammansvurna bruten? —

Så tycks det! lie'n i alla fogningar mitt inres krafter från hvarandra lossas; förnuftet skälfver på en skakad tron, och hjertat erfar åter — stoftets plågor!

För hvem kan här jag yppa dem? — För henne, hvars öra, vant vid oafbruten samklang, förskräcks af missljud, utan att förstå dem?

Hvars öga klart som himlens eget är, så länge mitt afspeglar det; men strax,om detta bär det minsta moln, sig sjelf med allt sitt sken i mörka skuggor höljer?

Hon skall mig återse, men fast och lugn; livad nu hon lider, skall jag vedergälla.

Och ack! livad äro hennes qval mot mina? När ana feer, genier, demoner de tyngder, som beklämma menskobröst?

Hur skulle deras tanke gissa ut den känsla, hvaraf främlingen betages, när, inom deras trollring ställd, han ser förgäfves efter väsen af sin art, från alla likar höjd, men också skild, allena bärande, i menskligt lijerta, en jordoinhöljd, men outsläcklig låga af himlens och af helvetets begär?

Har ej min älskarinna sjelf ibland min bäfvan väckt i stumma månskensnätter, då med en blick, orörligt vänd mot rymden och liksom slocknad, och med snöblekt anlet, hon tyckts förstena sig och bli tillsist en härmad qvinna blott, en marmorstod? —

Ja, äfven hon — ack! mellanåt så ljuf, den högsta sällhet än mitt sinne rönt, — ja, äfven hon är främmande för mig!

Ihåligt skön, lik dessa skogens tärnor, som nattligt visa sig vid jägarns koleld; gudomligt skön — men ack! ihålig dock!

Nu är den stund, som på den jord mig födde, man under namn af midnattstimman räds, då uret dagens bödel blir och drabbar med hammarns sista slag dess trötta tinning, och livarje sömnlös ensling känner handen, som öfver honom far med iskallt smek.

Af kylan vill det arma hjertat, oron i menskolifvets fina urverk, stanna: det frågar: »lefver jag? Hvad är att lefva?» Och skälfver, likt en liten gnista, sprakadut i en kolsvart rymd, der all dess sprittning förgäfves söker höjd, förgäfves botten.

Kanske — ty här ju är mig obekant, hur åren skiftas på min moderjord — ett nytt i denna stund ett äldre jagar, som öfver gränsen mellan tid och otid hänsväfvar, öfver menskohvimlets valplats, der glömskan myllar ned de millioner, som det förflutna blottat har, för seger, åt afgudsbilden, »det tillkommande!»

Ovilligt flyr det gamla året bort att rikta minnets skuggspelsverld, hur ofta har, i min forna borg, jag hört dess afsked, än suckande i töig blåst, när skuren mot tornets rutor slog, än livinande med harm sin kos i snöyr hvirfvelstorm, förtrytsamt öfver sina tusen, tusen ofyllda önskningar, bedragna hopp?

Och på mitt väggur hörde jag, hur tiden med jernsteg trampade på menskoslägter, som våndades, likt drufvor i en vinpress, att skatta åt den mäktiga tyrannen, de söndertrådda varelsernas must! —

Nu, liksom ofta då, jag åter frågar: hvad lider natten? Hvad är timman? — En bland andars tal det fins, för hvilken aldrig hon annat var och blir, än evighet; naturen är sitt eget timglas sjelf, men räknar ej, hur baimens lif* förrinna; af mig blott ställd på timlighetens spets, ett mellanting af Gud och skapelse, förnimmas timmarne, förnimmas åren.

Och hvarför nu förnimmas de, se’n länge jag glömt, tillika med föräldraverlden, dess trånga föreställningar om tid?

Hvad? Till en evig sommars rike lyftad och af odödlighetens källa närd, gemål till skönheten i egen skepnad,af’ hennes gudomsvälde sjelf förgudad, — kan jag tillbaka längta till det hem, det forna, torftiga, dit nu likväl en svärm af underbara tankar flyger?

J svalor, som jag ser till namnlöst fjerran med gryningsväntan genom luften färdas, — ja — äfven jag vill utåt gränsfri rymd med vingar ila, snabbare än J! —

Hvi brusen J så dystert, vattenfall?

O, hvilken mängd af dessa i det landet, hvars bleka hamn, med ens, ur minnets grift står upp och hotar mig med sorgsna blickar!1 Ja! Första gången nu, ånyo, tänker din son på dina träsk, på dina forssar med törst; mer sm äktar i eqvatorns brand ej sandens öken efter regn, än jag den smälta fjällsnö eftertrår, hvarofvan på istron äran hvilar, purpurklädd.

»Allt, hvad jag mäktat, har jag gjort för dig», så ropar du: »hvad har för mig och mina, för mannaheder och för kungapligt, du, otacksamme, nånsin gjort tillbaka?

Var jag din moder ej? Och detta folk,

bar jag det ej med dig vid samma bröst?

Disyskon med dig sjelf, dig gifna blott

att ur sin dunkla natt få blomstra upp

vid solskensvärman från ditt högre ljus, —

hvi sköt du dem, i fåviskt öfvermod,

ifrån dig? Undanstal dig ur min tjenst,

att fråssa här i vekligt drömmeri,

onalkbar för min maning och min klagan?» —

Snöhvita moder! Tårar, glödande

långt mer än malmen som i former gjutes,

vid denna stämma bryta fram, och skölja

i farten bort den imma, som förut

betäckte i mitt bröst din spegelbild! —

Hör! Ater ljud! — Förföljs jag äfven här? Nej! Fjerran blott en hane gol sin ottväkt;hör! Ännu en! — Att midnatten är död, förkunna de: månn’ ock, att dagen föds, min frihets dag, min återväckta äras? —

Hvad? Natten glesnar ei? — Med åsklikt molnsvall

hon beledsagat har min själs förvandling, naturen räds . . . Ej förr på vårens ö hon erfor denna rysande fördystring! —

M ig ej du skrämmer, med ditt svarta dok du kyler mera ljuft min andes flammor, än om du stjernklar blänkte nu, som förr!

Du vredgad är, jag ser det: skona ej din vredes mål; jag vet, att det är jag!

Våldsamt åskväder.

Ja, drabben mig, blott mig, — ljungeldar! J, som nu, mot svallsjövågorna, mot bergen och ekarne, de heta viggar slungen!

M itt dåd det är, som dessa stormdån kallat från himlen ned utöfver sällhetsön.

Blott jag är bannlyst här; den ende här,

hvars hjertas lugn, just likt ett barn, som drunknat

midt under lek, har i ett grundlöst djup

för alla tider sunkit! I ett nu

försänken mig dit ned, att dö som det!

I lifvets regnbågsring, af verldar bildad, hvar verld en droppe är, som dunstar bort; hur mycket lättare ett menskojag!

ZEPHYR

uppträder.

Nå! Gissade jag inte rätt? Vid Styx!

Der står han midt i regnet, håller tal till blixtarne, och slår, vid starka ställen, sin hand mot bröstet än, och än mot pannan — han snart ohjelplig är. — Hör! Astolf! Astolf!

ASTOLF.

ii # i t

Ha! iVr du skickad hit att fånga 111ig?

Vik undan! Sjelfmant skall jag komma. Vik!Vidunder! Njut, i iilla gudars namn, den angenäma hviloplats du valt; låt skuren blöta dig, tilldess du simmar

i dälden här, liksom en lisk i dammen; jag har, vid pappas skägg! ej deremot det ringaste att säga. Hvar och en trifs på sitt eget vis; att ditt är eget, livem skulle drista sig att neka det?

ASTOLF.

Nå väl: så lemna mig!

ZEPHYR.

Jag visst ej vill förklena detta nöje, som du har, att rasa, skria, bulta bröst och panna; slikt smakar möjligen rätt skönt, fastän det inte just vill falla mig på läppen.

Men tro mig, denna ädla menskogamman kan också njutas under slottets tak, dit alla andra längese'n sig räddat.

Den förmån bjuds dig ock dessutom der, att kunna somna, sedan du har tröttnat.

ASTOLF.

Du hånar mig?

ZEPHYR.

För ingen del! Var viss, jag börjar temligen förstå ditt lynne.

Du ledsnat har vid ön? Välan! Var karl! Tag ditt beslut! Om ej prinsessan sjelf förmår dig hålla qvar, säg ut din önskan! Dig trogen än, liksom i forna dar, jag för dig hem, liksom jag fört dig hit. Tillfälle, gudar, lycka, eller hvad man kalla vill den makt . som oss beherskar, dig gjorde till ett kärl af glas, som huldt den skönaste af qvinnor trodde skapt till sina rosors glänsande förvar.Hon bröt ifrån sin skönhets rikedom de, ljufvaste, de yppigaste, glad att, genom dem, åt glasets tomma form ett ouppskattligt innehåll förläna.

Du vill dem rycka opp och strö omkring, och med en ödslig bräcklighet, likt förr, af bida fyllnad ifrån nya öden?

Godt! Res, du frihet har dertill; och tro, — om du det kan, — att hon, som du bedragit, med leende skall minnas, likt ett infall af skämtsam art, att hon dig älskat har!

ASTOLF.

Du söndersliter mig! Håll opp! Håll opp!

ZEPHYR.

Att slitas och att slita, är din lust; jag vill blott hålla dig i fortsatt öfning.

Men. är du öppen för ett vettigt ord, så hör mitt oförgripliga förslag: gack hän till sängs, och sof, och vakna ej, förr'n solen dig igenom fönstren helsar!

För alla dina grillers läderlappar är hon en ofelbar nattfågelskrämma. —

Se så! Gif 111ig din arm! — Du ungdomskällan har glömt i denna underliga natt, och redan märks det på dig; låt oss taga en krok ditåt, och styrk dig med en klunk, att ej du innan gryningen forgubbas!

Astolf följer lionom.

Trakt vid sjöstranden.

Morgon.

VESTANFLÄGTAR.

Att väcka den ljufliga lunden, vår herskare skickat oss hit: vaken upp, vaken upp nu på stunden, J andar, till njutning och flit!Du våg, på ditt silfver som rullar, sprid kring dina stränder vår röst; du jord, låt oss kyssa de kullar, som svällande smycka ditt bröst!

LIND ARNE skaka sig.

Ja, nu är ej tid att drömma; vaknen, systrar! vaknen, bröder!

Redan strimmor öfverströmma hälften af de fagra löfven.

Snart vi åter få vår honung skatta åt de läckra bien; snart bestrålar dagens konung deras trägna frierier!

SOLSTRIMMORNA.

God morgon! God morgon! God morgon!

EN NARCISS till en annan.

Hör du ropet? Ser du glansen från de täcka solbarns vingar?

DEN ANDRA.

Ja! De hitåt närma dansen med beständigt större ringar.

EN TREDJE.

Mjukt en stund, med lindrig vaggning, purpurmoln dem gungat redan; se! Vår sjö, i perlefraggning, abbas med

dem längesedan!

SOLSTRIMMORNA.

Stigen upp! Stigen upp! Stigen upp!

EN SIPPA gnuggande sig i ögonen.

Hvartill tjenar det så tidigt?

SOLSTRIMMORNA.

Till lekar! Till lekar! Till lekar!SIPPAN.

Må då ske! — J hvita systrar, hören, både små och stora!

Lekkamraterne ha kommit; ingen stund vi få förlora.

EN ANNAN.

Denna brådska är förfärlig: på den gräsdunlena tufvans kudde var min blund så härlig, och min dröm så ljuf som dufvans!

EN SPAKF.

Mitt herrskap! Sannerligen det går an att längre nu med sömn förhala tiden.

Hör! Alla skator skratta åt er, bäcken förtalar er för sina sqvallermostrar,

»softutor!» hviska högt de ystra vindar, ekorrarne ur träden kasta ner på edra bäddar nötter, blad och kottar, till hån och spe för sådan dufvenhet.

KONVALJEK.

Hur den token bröstar sig och sprätter!

Af en fjäskig kärleksvurm besatt, vill han nu förminska våra nätter, för att qvittra dubbelt långt och platt.

ETT BERG.

Hvad är det för ett gny här rundt omkring mig, och tisslande och tasslande? — Var tyst, du yra ungdomsflock, och låt mig tänka!

KONVALJERNA.

Pappa! Vishet blef din gåfva, utan allsköns hufvudbråk; ty, hvad andra kalla sofva, heter tänka på ditt språk.

EN EK.

De näpna små med sina epigrammer!

Rätt artigt mina täcka fosterdöttrarur gräset framstå i de hvita brämen, som genomdofta all den luft jag andas.

EN ASK.

Det har du rätt i, bror! Man frestas lätt att önska sig, för dessa tärnors skull, tillbaka i de sälla telningsdagar.

EN BOK.

J skämmen bort de små, J gamle gäckar! Mer skäl det vore att berömma dem för deras tålamod i nattens åskregn, än för en fägring, hvarom livarje källa, livar fjäril och hvart bi dem nog har upplyst.

KONVALJERNA till sipporna.

Ja, det är sant; det var en hisklig skur!

SIPPORNA.

Och hvad dc molnen dundrade förskräckligt!

EKEN.

Du vet, bror ask! Jag bär inunder barken ett modigt lijerta; men jag skalf af skräck för första gången i mitt lif, och så, att asparne, och andra trädpultroner, knappt öfvergingo mitt exempel.

ASKEN.

Bali!

Låt detta vara sagdt blott oss emellan; det följet annars krummar sig deröfver.

An jag, som tittade åt skyn, i tro, att allt var ett fyrverkeri för roskull?

Bums! kom en fräsare, en hetsig buss, tog med sig en af mina bästa armar, och ville tutta eld i håret på mig; si så ja, tänkte jag: farväl, god' vänner!

BOKEN.

Hvem var beredd, när Zephyr sagt att ön för alltid skulle njuta vackert väder?EN LIND.

l)u klara fäste och du varma jord!

I all er makt och prakt och doft, på nytt J helsen oss! Ett gudomsöga lik, af evig fröjd och godhet ljust, är liimlcn; hvart grässtrå dricker gladt sin lilla perla, hvar blomma nöjd af daggjuveler glittrar.

Eja, J syskon! Må från våra gårdar rökoffren sväfva upp af lifvets balsam,

i lätta ångor, till vår hulda sol!

LÄRKOR.

Sägen: livad retade molnen till harm?

VAKTLAR.

Aldrig vi hört sådan storm, sådant larm.

LÅRKORNA.

Fästet är dagadt och sjöspegeln blå!

VAKTLARNE.

Luun är min maka och maken också!

O

UNDINEN ALIDA

dyker opp ur vattnet ocli vaggas till stranden på en stor ucckros.

VASSEN.

Vår sjöfru nalkas: plats för hennes fartyg!

BLOMSTREN.

Tyst, fåglar! Tyst J lundar! Lyssnom! St!

ALIDA.

Af storm ej längre mitt kristalltak gungas, ej blodröd eld från kolsvart himmel ljungas; bland idel kära, länge kända ting med ny förtjusning ser jag mig omkring.

s PINAROSA

upplyfter sitt hufvud ur kalken af en hög törnros.

Morgonvind de lena vingar re'n kring drufvokullar svingar; hvilka ljud, med fröjd, med minne, bringa åter till

mitt sinnelifvets qval och lust? —

Säg mig, unga morgontimma, säg mig, späda glädjestrimma!

Skall ej mer för mig han ömma?

Skall jag ej få vaken drömma mer om qval och lust?

ALIDA.

Min Spinarosa! Hvilka ord mig hinna?

Ar ryktet sant? Skall jag i sorg dig finna? — Klar är min spegel, klar min blick som den; tro mig: snart Zephyr komma skall igen.

SPINAKOSA.

Ack! Förgäfves du mig tröstar; dig en stämma öfverröstar, som, lik sista nattens dunder, väckt hvar dyster anings under ur sin forna blund.

Nu förstår jag näktergalen,

när han sjöng om kärleksqvalen —

Stum har han, se'n länge, blifvit; ack! och den, som allt jag gifvit, glömmer vårt förbund!

Felicia uppträder.

ALIDA.

Der nalkas en, som på min strand engång har klagat, ungefär med samma sång: kom! Yäds, att hon, i morgonstundens ro, vill åt min vass ett lika qval förtro.

SPINAKOSA.

Väl möjligt!

ALIDA.

Se, hur genom liljeliyn knappt gudabloden röjes för vår syn!

Men, fast så bleknad nu af smärtans rön, är ej dess rosensky än mera skön?

SPINAROSA.

Ack! alltför dyrt vi köpa det behag,

som föds, när törnet mot oss sjelfva vändes!ÅLIDA.

Vi skiljas mellertid ... men råkas dock?

SPINAROSA.

Ack ja! när månan darrar på din bölja!

De undaugömma sig.

FELICIA.

Lif utan hjerta — dag förutan sol, själ utan kärlek — öga utan ljus . . .

Midnattligt skumma tanke! Dristar du, omöjlig möjlighet, att hota mig?

Ar jag lycksalighetens drottning ej, du väsenlösa skräckbild? Gifs ett osällt, — jemväl för henne? Står jag vid dess gräns? — Försagda stolthet! Erkänn, genom hvilken berättigas mitt rike till sitt namn?

Ej genom mig — Min spira gaf jag bort, och otacksamma fötter henne trampa!

Var det ej han, — densamme, som mig nu så tusenfaldigt ängslar och förfärar, — som hit engång med

morgonrodnan kom, en morgonskön, från himlen skickad gäst, och sköt, igenom dvalan af mitt hjerta, en stråle, ack! i hvilken log och brann det varmaste af lifvets helga eld, det innersta af dess odödlighet!

G

Hvi får ej all min lefnad så förflyta?

Hur mäkta menskoår, — minutens strömoln, — hit, öfver mellansvalgets breda gap, inom min synvidd kasta långa skuggor?

O, hvad jag lycklig kände mig! Hur söt den yrsels nektar var, som hjertat drack från detta andra, i hvars" öfverflöd det sänkte all sin anings skatt, och fick den gränslöst ökad och förstådd tillbaka! Förstådd? — Jag trodde så! O, när han sade: »jag älskar dig!» Hvad jag var viss, att då odödlig sanning klaner ifrån hans tunga!

O O o oStark, frun den sträng, som då så rent var stämd, dess ton eröfrade mitt inres rymd, som bäfvade i ljufva genljuds dallring.

Utbyte gjorde då min själ mot hans,

af ömsesidig brist och rikedom;

snart var jag sjelf blott han, och han var jag. . .

En salighet, som kärlek här benämns;

på högre gudars språk den kallas himmel!

O, dessa ögonblick, då i sitt bröst man hör förkunnas af en hänryckt hviskning:

»du älskas lika, som du älskar sjelf!»

Då man sin hela, nu först kända kraft blott riktar åt ett enda håll, att der med ren, med menlös glädje öfversvämma ett outsägligt dyrbart föremål; då man, om oek blott med en suck, en blick, får, städs upprepadt, för sin vän förtälja hvad millioner gånger re'n han hört, och evigt lika kärt blir hördt, som sagdt:

»jag lefver endast för och genom dig!»

O, dessa ögonblick af änglars vällust, i rus af oskuld och förtjusning stulna, då sällheten att kunna gifva, njutes i all sin gudakänslas oinskränkning, och hvar förgänglig skänk blir oförgänglig igenom gåfvan af sig sjelf i den: o, hvilka stunder fylla de, — blott de, — i lifvet, som förutan dem — är död!

Ja, intet är allt öfrigt... ack! och du, som var min dyrkan, och som är det än, du skulle näns att störta mig deri, från brädden af det djup, som gapar upp mot mig med bottenlös omätlighet? —

Kan någon trollmakt från ditt mulna hemland förvandla så med ens din själ, som var så god, så huld, så genomskinligt skön? —

Nej! iin jag hoppas vill . . . Hvad fol jag har,mot dig åtminstone jag aldrig brutit; ännu din forna, fulla kärlek värd, i tålamod jag vill ock min förvara.

Göm den, försmådda hjerta! Göm den grannt, i fast förbidans tröst, att ägarn snart ånyo klappar på din trogna port!

Laura och Zephyr uppträda.

LAURA.

Prinsessa! Hit vi komma, på ditt bud,

att rådslå med dig om din älsklings tillstånd.

FELICIA.

0 mina vänner! Hade ej af er Theanos oklokbet bort förebyggas?

ZEPHYR.

Jag bjöd nog till: men tog om raka vägen helt oförklarligt miste; kom för sent; och Laura . ..

LAURA.

Finge jag dig längre skona, min arma drottning! — Zephyr bäst kan vittna, hur sjelf jag ville, hvad du önskar nu! —

Men då från källan, der jag sökt dig, brådt jag skyndade mig åt Theanos löfsal, din moder sjelf, i allt sitt majestät, hög, dunkel, vördnadsbjudande, mig mötte, och sade: »stanna här! Du går förgäfves; en evig lag fullborda vill sin dom!»

ZEPHYR.

Husch!

Halfhögt.

Laura, stöd vår herskarinna!

FELICIA

afbleknad, men samlande sin styrka.

Nej!

Jag härdad är — man vänjer sig vid allt! — Sin högsta njutning än hon alltid fann

1 nöjet att sin stackars dotter skrämma. . .

En dom, hon sade?LAURA.

Väl tilläde hon än månget ord, —- ett sällsamt tal, hvars ljud, likt dystra tjusarqväden, för mitt öra vid dön af underjordens vatten klungo; men ej dess innehåll förstod jag rätt: tvärtom, förtyngd af underbar bedöfning, orörligt dröjde jag på samma fläck, — tills åter jag mig ensam såg, och tänkte: på vågspel står min drottnings hela lycka; må hända mig och henne hvad som helst, från hennes tjenst skall ingen mig förhindra!

FELICIA

Och så du kom ändå? . . . Du trogna barn!

Det smakar ljuft, att älskas än af någon! . . .

ZEPHYR.

Gråt ej, Felicia; jag allt i verlden fördraga kan, blott inte dina tårar! —-Jag svär att, innan denna dagen qvällas, din Astolf bringa till förnuft igen.

FELICIA.

Ack!

ZEPHYR.

Tviflar du, kanhända, på mitt minne? — Nog af: att du må se, hur platt omöjligt det är för mig att glömma något bort, jag vill dig visa, hvilket fintligt sätt jag hittat på att mig mot slikt betrygga.

Se hit! Betrakta noga detta skärp;

här slår jag nu en knut. . . Vid styx! Hvad ser

Jag?

LAURA.

Hvad fattas dig? Hvad gör dig så bestört?

ZEPHYR.

Här sitter en ju allare'n förut!LAURA.

Du står der alldeles forsagd, förtappad; en knut? Nå väl! Hvarom erinrar den? — Hvad? Svek dig dock ditt ofelbara minne?

ZEPHYR slår sig för pannan.

O narr och trefaldt narr!

LAURA.

Hvem hedrar du

med denna artighet?

ZEPHYR.

Mig sjelf! mig sjelf! — Den gamla knuten slingad var till hågkomst af' ett åt Ostan gifvet löfte . .. Ha!

LAURA.

Hvarom?

ZEPHYR.

Jo, om en flicka, kallad Svanhvit, hvars kärlek ville hålla Astolf qvar inom det land, hvarfrån han flög med mig . . .

FELICIA,

som åt det föregående lemnat ingen uppmärksamhet.

En flicka, säger du, — som älskar Astolf?

ZEPHYR.

Ja, så förhöll sig . . .

FELICIA

häftigt.

Och som lian tillbaka med hemlig längtan saknar? — Ja, säg ut!

Ett skräckfullt ljus går opp — Säg ut! säg ut!

ZEPHYR.

Tvärtom: han saknade den arma flickan allsinte, och just derför skulle jag påminna honom 0111 hans pligt, att sakna.

FELICIA

uppbragt.

Ar du förryckt? — Så tacka dina stjernor, att ej din mun ett ord derom förrådt!

Bedragare! Du skulle då ha rönt, att ock Felicia kan bli förfärlig!

ZEPHYR.

Min höga drottning, . . .

FELICIA.

Underhstå dig blott, — om du vill pröfva, hurudan jag är, när jag mig känner fullt min moders dotter!

LAURA.

Din vrede, herskarinna! blidkas visst, när du besinnar endast, hvilka årshvarf på Astolfs jord, likt bubblor i en ström, forrunnit, sedan han kom hit med Zephyr.

ZEPHYR.

Välsignad vare du för denna tröst, du alltid visa Laura! — Ja, så är det: med mig ej Svanhvit någon helsning skickar. Trehundra år hon legat re’n i mullen, den öfvergifna; och jag sjelf har stundom, vid flygtiga besök i nordens somrar, sett serlaregnets gråt på hennes graf.

FELICIA.

Jag andas friare ... Hon är då död!

Så heter det på Astolfs tungomål.

Förunderliga ord!--Dock, godt för henne!

För menskoverldens qvinnor slutas fort det qval, som oss i evighet förföljer; när de ej älskas längre, få de dö, och stoftets kyla släcker deras låga.

ZEPHYR.

Ett fluglif må man kalla det, i sanning!Der ser jag Astolf, som till morgonridt lielt nyss sig på sin skönsta häst begaf, dock oförmodadt nalkas hit, till fots!

FELICIA.

Ack! — Nu jag nästan darrar för hans möte; och förr . . . Välan! Jag än densamma är!

Han skall mig se i all min skönhets makt, den sjelf han sagt oemotståndlig. Nu må profvet äfventyras — vänner, gån!

Han bör mig träffa ensam. Längre fram jag kallar eder till förnyadt samtal.

De gå.

ASTOLF ännu på afstånd, för sig sjelf.

Mer öfverläggning! — Hvartill båtar den? Har jag ej öfverlagt tillfyllest redan?

Hvad är all öfverläggning? Griper ej hvar gång, då något företag skall ske, — god eller ond, — en ande plötsligt in i våra tankars ked; och bland de ringar, hvaraf hon bildas, håller han ej fram för själens öga den, som först han grep, så länge, tills det skönjer ingen annan?

Då sägs af några, att vi oss bestämt; af andra, att vi låtit oss bestämmas: allt nog: en mogen frukt ifrån sitt träd vår handling faller; tiden visar se’n, om lifssaft eller gift den innebar!

\ i ångra då hvart föregånget rådslag, förkastande den möjlighet, att fortsatt afvägning snart, måhända, kunnat sänka den lätta vågskåln åt ett annat håll. Sömngångarlike, lyda vi vår drift, och rusa framåt, tills en ger ning, nyfödd, med späd, men tydlig röst vid namn oss ropar. Slemt är det då, om vi på måfå blott närvarcnheten offrat åt en framtid,som, långt ifrån att tacka oss derför, med bitter klagan fåfängt återkallar den offrades odödligt kära skugga! . ..

Men sådant veta gudar blott förut; mig tillhör att mitt inres maning följa.

O, hvad de dagar voro sälla dock, när jag mig såg från lifvets högsta goda af inga värre hinder stängd, än rum och tid, och mödor, gifna att besegra!

FELICIA.

Astolf!

Han slår upp ögonen och spritter till vid anblicken af den framför honom stående prinsessan.

FELICIA.

Var trygg! Jag går.

ASTOLF.

Du går?

FELICIA.

Min åsyn

obilligt stör dig i de tankebilder, för hvilka nu den är ett vidrigt minne.

ASTOLF.

Ett vidrigt? — Alla himlar! — Din? — Ett vidrigt?

FELICIA.

Befara ej, att jag dig förebrår den natt, som jag i ångest genomvakat bland tärnor, som vid hvarje ljungeld trodde en verldsomstörtning i fullbordan gå och äskade beskydd af mig, som sjelf inom mig för min moders vrede skalf: än mindre djerfs jag klandra, att jag oviss i denna skräck bl ef lemnad om ditt öde, — ja, att du icke ens en morgonhelsning mig på den återskänkta dagen bragt!

Till allt du orsak, liksom frihet, har; jag, äfven jag din undersåte är!ASTOLF.

O, hör mig blott. . .

. FELICIA.

Begärlig dock, — jag ej kan neka det, — att se om än du lefver, jag ville dig med egna läppar önska en lycklig morgon. Denna qvinnosvaghet urskuldar du, kanske, ännu. Enhvar är ej så stark, som du . . . Xu låt mig gå!

ASTOLF kastar sig för hennes fötter.

Du hvarje tänkbar godhets allförening, du kan din Astolf ohörd ej fördömma!

Ilos dig är, liksom i Guds egen himmel, af ömhet och af nåd ett öfverflöd, för hvilka inga skiften sätta gräns!

FELICIA.

Stig upp! Du skymfar mig med denna ställning; en bättre morgonhelsning kan du bjuda.

Hon uppreser honom.

ASTOLF.

Hvad bör till dig, du eviga, du höga, inan bringa fram, som icke sjelft har prägel af oförvansklig art? Och livad kan sonen af en vid vrånga lagar fjättrad jord dig bjuda, som han dig fullvärdigt skattar?

Han vore annars din jemlike ju!

FELICIA.

Förunderlige! Ar du det då icke? —

O Astolf! Visare i många stycken du är, än jag; men så enfaldig dock, så obekant med menskoverldens oro, så obevandrad i ditt lynnes irrgång jag ej må tros, att icke re’u jag gissar den pil, hvaraf ditt sinne sårad t är.

Med nattlig båga, redan länge spänd, en öfvermakt vår sällhet fjerran hotat:Theano kom, och hennes barnahand gaf farten åt det mordiskt snabba skottet.

O

ASTOLK. .

Felicia! Jag ämnade just nu

dig söka att förklara mig, se’n först. . .

FELICIA.

Jag sjelf befrämjat hennes oförstånd!

Ack! tillsagd var jag att evärdligt hålla din hemjords knappa tideräkning dold för din så gerna grubblande besinning.

Men säg, i evighetens eget namn, hvars ungdomskälla du så länge druckit, — livad angår denna jord, och all dess tid, vår ljusa, oskuldsfulla salighet?

Ar icke du odödlig här, som jag?

Det högsta sköna, alla sferers enklang, har det ej här ditt dunkla sinne öppnat för denna ljusflod, ur hvars bad din själ till ny och hänryckt sjelfbeskådning uppstått? liar kärlek, andars rensta sympati, — som svarar, bergens eko lik, hvar röst, af hvilken den med kraftig längtan ropas, — har han ej lärt dig, att med helig trolldoms slagruta finna här den skatt, som alla omätligt öfvergår? Som oförstörbart

O O #

göms innerst i naturens djup — åt dig.'1 O, låt oss sjunka till naturens barm och hvila der, som förr, och läska der vid moderhjertats modersvarma flöden vår törst med fulla drag af barnslig fröjd!

ASTOLF.

Var ej så skön, i denna eld, som åter förtjusar och förvirrar mig tillbaka!

O, skona mig! Långt förr jag glömma kan att någonsin jag andats lifvets flägt, än att du, älskade, mig valt och gjort till lyckligast bland alla inenskosöner!FELICIA.

Så likna då igen ditt hulda sjelf, och glömd för alltid vare sista natten!

Omöjligt kan det nöje, att oss plåga, ursprungligt ligga i din själs behof.

E11 flygtig krankhet, sänd från mörkrets makter, har öfverrumplat dig. Förenom oss till desto mer gemensamt motvärn! — Ja, ditt öga glänser rördt; din goda ande vill segra!

ASTOLF.

Ja, du dyrkade! Han segrar så, som han segra bör: med ljus och sanning! Hör sanningen; din stora själ är gjord för henne, liksom bon för den. Välan!

.Jag skänker i dess dryck, oblandad: hör mig! — De band, med livilka jag vid dig är fästad, mig drabbe ljungarns vigge samma stund, som jag i dem ej ser mitt högsta väl!

Men, —- huru högt jag genom dig är lyftad (den endaste bland jordens millioner!) ur menskligfietens trånga krets, och korad till konung i lycksalighetens verld, — jag är dock ej en gudom, liksom du; mitt innersta, vid jordens ämnen bundet, ej kan från menniska till Gud förvandlas af någon makt — ack! icke ens af din!

FELICIA.

Ve oss!

ASTOLF.

Nej, hulda! ropa icke ve; hör mig till slut! — Den oro, som mig qväljer med rastlöst nya bilder af mitt hem, — tro mig: dess orsak är ej dålig längtan, ej tom nyfikenhet, ej öfvermättning på all den sällhet du mig skänkt, — ehuru den öfversvallat hvarje menskligt mått!Men i den usla, under massans tvång betryckta verld, der jag till lifvet väcktes, de ädlaste ibland dess fångar lyssna på tvenne röster, som med stundlig maning för andens lina

hörsel ljuda gällt, och egga dem, ehvart de gå, med rop:

»J bären kedjor? Fega slafvar, upp!

Vi lofva frihet; upp! Befrien er med ömsesidig kraft! För sig att lefva, är ti;äldom; fri är den som sträcker ut sin verkans eld och ljus till andras väl.

Ilans lif är seger; med odödlig trots tillintetgör han sjelfva döden; gladt välsignas ifrån slägt till slägt hans namn!» — Felicia! För dessa rösters bud, — min varelses ursprungligaste grundton, — har jag, som menniska, som man, som kung, för länge döf mig gjort: de hämnas bittert, se'n i mitt öra de ånyo skalla.

FELICIA.

Och dessa röster, hur benämnas de?

ASTOLF.

Den ena kallas pligt, den andra ära.

FELICIA.

Från hvilka gudar ljuda de?

ASTOLF.

Från dem, som danade mitt hjerta till sin boning.

FELICIA.

Och kunna de ej der med mig bo samman? — Din högsta pligt, det är din pligt mot mig; din högsta ära den att mig beherska.

Hvad högre mäkta dina röster fordra?

Och gifs en varelse mer fri än du?

ASTOLF.

Du är min sällhet blott, men icke deras, dem tingens skapare till folk mig gaf.0 du, mitt väsens allraljufsta glädje!

Just kärleken till dig bör elda mig till härliga bedrifter, kämpavärf, de sagors lika, som så ofta tjust med ädla daters glans ditt ädla sinne.

FELICIA.

Du saknar alltså endast äfventyr?

ASTOLF.

Jag saknar gerningar, — och deras minne.

FELICIA.

Mer stort har livad man är, än livad man gör.

ASTOLF.

Att vara stort, det är att handla stort.

FELICIA.

Fann du ej sjelf ditt land dertill för ringa?

ASTOLF.

Hvad jag försmådde der, jag här förstår.

FELICIA.

Ditt forna folk har längese'n dig glömt!

ASTOLF.

Just denna tröst mig till förtviflan bringar.

FELICIA.

Du älskar detta folk då mer än mig?

ASTOLF.

Jag i en enda kärlek sämjer båda.

FELICIA.

Man älskar blott hvad oinskränkt man älskar!

ASTOLF.

Fullkomlig kärlek älskar allt i ett.

FELICIA.

Du sällsamt sammansatta mellanting

af mask och gud, — hvart syftar då ditt tal?ASTOLF.

Förskräcks cj oin jag yppar det: ty snart — hur flyger icke jordens tid förbi! —

Rätt snart, oin du bevilja vill min bön, pånytt du mig i dina armar sluter . . .

Men hur du redan skälfver! —

FELICIA.

Inga oinsvep!

ASTOLF.

Jag vid din egen kärlek dig besvär:

cn liten resa låt mig företaga,

att än mitt forna snöland återse! —

En liten resa... Gud!

Han omfamnar den dignande Felicia.

FELICIA

med tynande röst.

Låt mig få falla!

ASTOLF.

Felicia! Du förr mig nämnt ditt stöd; vid våra minnens helgd! Jasr är det än!

ö o

FELICIA.

Mitt stöd? — Ett bättre stöd är denna häll, soin klippan bjuder mig att hvila mot; så öm som du — och dubbelt mera trofast!

Hon sätter sig.

Skilsmcssa alltså? — Moder! Moder!

ilon betäcker anletet med sin slöja.

ASTOLF.

Maka!

I detta heligaste namn jag frågar: hur kan af dig din Astolf så bli misstrodd? ilar nånsin i mitt bröst en skymt af tanke sig något annat afsked förestält,

•än ett, som liknar dem jag stundom tog till ett par dagars lustridt eller vandring?

Min ljufva vän, . . .— 299 —

FELICIA.

il vad flod af fagra ord! Rinaldos like, härma honom . .. Lätt af dig han öfverträffas; ja, ditt högmod kan skryta åf oändligt större seger:

Armida kunde dö — jag kan det icke!

ASTOLF.

Hur grymt du kan martera mig!

FELICIA kastar slöjan tillbaka.

Martera! —

Det ordet höfves dig, omensklige!

Dock nej — du mensklige! . . . Ja, detta är hvad men nisko ma kalla tro och kärlek!

Hon störtar upp.

Och dristar du att tro mig så försagd,

så af din trolöshet tillintetgjord,

att jag skall tåligt räcka åt din hand

det spjut, hvarmed du vill mig genomborra?

Du, sköra elementers lekverk, dröm

af tidens fåfänga, som smickrar sig

(lik din) att kunna skapa något evigt, —

slaf, lefvande i detta ögonblick

blott af min nåd, — för sekler sedan re’n

hemfallen åt förgätna likars öde,

om jag ej gjort dig till mitt lifs tyrann!

Den lidande Felicia du sett; hon är ditt verk: du känner ej ännu den förolämpade; den stund kan slå, då äfven du för mig får lära darra! —

Tag icke på dig denna oskulds uppsyn, ej denna bedjande och ömma åtbörd; fäll larfven; kedjor, af en gröfre art, en mindre bräcklig än min kärleks, här dig skola fjättra, tills ej mer du frestar att lisma med en lånt, en hycklad yta!

Och kan en kraft, för mig än obekant, dig frälsa hän, jag öfverallt dig följer;oskiljelig från dina spår, en dödsblek ined ormar och med facklor väpnad hamn, lik dessa furier, som du beskrifvit; omåttligt, som jag älskat, vill jag straffa!

Hon sjunker sanslös ned mot klippan.

ASTOLF

lutande sig öfver henne med yttersta smarta-

Osägligt lika skön i hat och kärlek, osägligt lika älskad! Gif mig döden i denna blink! Din Astolf sjelf derom bönfaller dig, Felicia!

FELICIA vaknande, förvirrad.

Hvad vill du?

ASTOLF.

En död, mig gifven af din hand; en död, snar, mild, försonande, vid dina fotter!

FELICIA.

Hvad jag är svag! — I detta hjerta än så mycket, mycket talar till din ursäkt.

Se då ej på mig så bedröfvad mer; lef, Astolf, lef, men likna ej Rinaldo!

ASTOLF.

Jemför ej mitt förhållande ined hans!

Han fångad var med list af en siren,

hvars kärlek var blott söfvande försåt,

blott utlagdt giller: måste han ej då

begagna svek mot svek, när med basunskall

han manades, af vaknad riddardygd,

hän till det skönsta krig, som jorden skådat? —

Jag flyr ju ej: jag vill ju återkomma,

se'n blott jag i mitt forna land har ersatt

hvad der af mig försummadt blef; se'n åter,

en lofvärd son af stora ättefader,

till deras ädla namn jag fogat mitt.

Och när igen jag, i din blomsterpark, ser solen öfver dina palmer glimma;när vid vår källa vi, pånytt gemensamt, betrakta stjernors dans på mörkblå himmel, och höra deras lyra, deras svan berätta för de andra om vår lycka: då vill jag dina glada sagors mängd föröka med en ny, med en, som gör din Astolf mera värd, än nu han är, att älskas af lycksalighetens drottning.

FELICIA.

Hvad detta klingar! Och likväl...

ASTOLF.

Dessutom,

förenta äro vi, jemväl som skilda!

Ja, sant du hotat; följa skall din bild oskiljeligt din vän, men skön, som nu; djupt i mitt hjerta tronande, och högt på mina fanor fladdrande, den skall till mandom, visdom, kungadåd mig elda, till idel segrar mig ledsaga . ..

FELICIA.

Segrar? — Ve! Strider! Dödar? — Eller huru? Parar din jord ej ofta segrens lott med dödens?

ASTOLF.

Af segren bytes döden sjelf till lif!

FELICIA.

Månn ock för den, som sörjer segervinnarn? Har du begrepp om oförgänglig sorg? — Förblandade! Och har du glömt föröfrigt, att under intet vilkor, icke ens som fredlig pilgrim blott, du kan beträda din lefnads första skådeplats? —

Efter en kort paus.

Ar möjligt, att ej du anar det förskräckliga? .. .

Dig öfvergifver lifvets kraft, såsnart en fot du satt utom mitt rikes gräns!ASTOLF

studsar.

Din makt . . .

FELICIA.

Min makt vid min person är fästad, och inskränkt till den ort, der jag är sjelf! —

ASTOLF.

Ha! vägen är obrytligt spärrad?

FELICIA.

Ja!

ASTOLF med qväfd förtviflan.

Du kunde många ord bespart oss begge!

Han vänder sig och vill gå.

FELICIA.

Ej denna ton, ej denna blick, o Astolf! —

Du önskar äfventyra allt, långt förr än dröja här; välan! Bevilja mig en bön, som, äfven till en ovän ställd, knappt skulle vägras: låt mig, vid din sida, till dödens verld, som trogen lifvakt, följa!

Jag dela vill, så länge som dig lyster, din jords bekymmer, dina likars öden: mitt hår, hvars ringlar du så ofta löst och lindat kring din arm till lena bojor, vill jag förkorta, sätta hjelm derpå; förklädd till sköldmö eller vapensven, ledsaga dig bland dina lägers tält, bland dina striders häftigaste tummel.

Så länge tätt i dina spår jag går,

mitt lif ännu sin krets omkring dig breder!

Dock — hellre, än jag bär din sköld, jag sjelf vill vara den; och intet svärd, som ej först genom denna hals, först genom detta förglömda hjerta trängt, skall dig få träffa. Bjelmgallret öppet, bröstet pansarfritt, — så vill jag framför dig beständigt tåga:var viss, vi möta ej så grym barbar, som hellre sårar mig, än dig förskonar.

Bevekt, måhända, af den ringa fägring, de ögon och den barm, som du föraktar, — skall iienden, med dämpadt raseri, med nedsänkt glaf dig undersåtligt hylla.

Och nändes än han stöta till, mitt blod af gudaursprung, stänkt i purpurdroppar, af dina läppar suget, skulle härligt förblanda sig med ditt, och göra mig än mera innerligt till din beståndsdel.

Astolf, öfverväldigad af rörelse, trycker henne till sitt bröst. Felicia betraktar honom med cn genomträngande

blick, lossar sig plötsligt ur hans famn och knäfaller framför honom med uppsträckta armar.

ASTOLF

bemödande sig att upplyfta henne.

Felicia! IIvad gör du? ...

FELICIA

vägrande.

Allt i lifvet

förbyts; må vårt förhållande ock bytas!

Din ömkan har jag dock, om ej din kärlek; så unna mig din forna plats och se den, som du tillbad förr, på knä för dig!

Jag vågar icke be dig stanna qvar; du är en man — en man bör vara hård; helst efteråt, se’n han till idel vekhet, till idel känslighet, till idel låga den arma gjort, som han sig älska sagt!

Ej vid de ögonblick jag dig besvär, då i mitt hjerta du, med häpen tjusning, dess första jaord läste, och din lycka så gränslös tyckte, att hvar möjlighet af annan åtrå dig otänkbar syntes; ej Add den kyss, som första gång oss lärde hvad morgon- och hvad aftonrodnad är; ej vid den himlarund, som, lika klar med dina blickar, var ett ljusets vittne till dina ords förföriska musik,till dina löftens blomsterhöljda snaror; ej vid de stunder, då till nattlig frid min källas melodier ljuft oss söfde, och hennes svala böljas rosenångor med silfverpoppelns hviskning samfaldt buro till våra drömmar bilder från den verld, som till vårt bröst vi tryckte, när vi dit hvarandra iingo trycka...

ASTOLF.

Stanna! Håll!

Och vill du ej omfamna mig, som förr, — till stoft förvandla mig, och sätt din fot med seger på den ångerfulles aska!

FELICIA

uppreser sig och slår armarne kring hans hals.

Ett himmelstreck, der jag med dig kan lefva! — Mer vill jag ej . . . Med dig! med dig!

Hon hvilar i hans famn uncler strömmande tårar; hennes långa, mörka hår, upplossadt i lockiga vågor, öfverskuggar bådas anleten och skuldror.

ASTOLF med halfqväfd röst.

Förlåt mig!

FELICIA.

Hvad hör jag?

ASTOLF.

Älskade ! Jag blir hos dig!

Nejden omkring ungdomskällan.

Natt: mörk, men lugn: i korta mellanskof framtiudrar hiir och der eu stjerna ur molnen, med blekt, darrande skimmer.

KÅLLANS GENIUS uppreser sig ur henne i sitt guldstrålande vattentält.

Huru tyst, huru skyggt, huru dunkelt är allt!

I bågar spring upp, mitt flytande guld, gör livar båge så hög, att ej palm, ej cypress kan så högt upplyfta sin hjessa!

I förbidan jag står, att mitt älskande par,sedan länge försonad t, skall närma sig hit; gif dem dager, perlande eldflod, att i kärlekens frid, i dess helgaste stund, de må skåda den kalk, der du rågas af mig ur eviga, ljuft doftande ådran!

När de tömma den, näktergal, opp! Från din flöjt sänd en drill, liksom nyss! Du får blunda rättnu . . . öfver rosornas fält, kring min grottas smaragd sänd ut, liksom nyss, din bevingade tons vällustiga qval, som med smältande klang genom alla varelser skälfde;

J lundar, som hållen er andedrägt,

J vatten, som sofven i sofvande park,

stämmen i med er fröjd! stämmen i! stämmen i! —

Har den mistat hörsel och röster? —

Det är ungdomens gud, som er manar igen: så hviska då, flägt! Så spela då, löf! —

Hvarför tigen J alla så envist?

NÄKTERGALEN.

Tyst! Väck honom ej! Gör dig stum, liksom jng!

RÖSTER FRÅN LUNDEN.

St! St! Väck ej upp den gamle! Han lätt kunde vakna och ropa oss alla till svars; vi förginges af skräck, om han ropte!

GENIEN blickande omkring sig.

Hvem menen J?

RÖSTER FRÅN VATTNEN.

St! Ej ett ljud mera höj!

Pan sofver, och tungt drömmer den gamle.

GENIEN

häpen.

Ej hans anlet jag sett och ej törs jag det se!

11 an nedsjunker i sin källa, och hans glänsande tält, upplöst i regnperlor, störtar dit ned efter honom. Mörker, tätare än förut.

GNOMER

uppstiga ur jorden med brinnande facklor.

Huru mörkt! huru svalt! huru trefligt! Kyl af, kalla skyhaf', vår brand!Dina bloss liar du släckt; som ett kol är du svart — det är godt! det är godt!

Vi ha flammor ändå: skåda hit, om du vill,

hur vi svänga dem om! Hur de spraka! — Hvad är natt? Hvad är dag? Natt och dag lika

blank,

i det land vi bebo, står en himmel af malm, står af svafvel en sol öfver kobolts-dal, öfver naphta-sjö; och i svafvelblått sken, vid den fräsande härd, der vi trampa vår bälg, der vi hamra vårt stål, våra facklor vi tändt.

Hvad det smakar att dricka den läskande luft!

I vårt hem något trångt, i vårt hem något qvaft man bor, som i ugn, som i lava; men det gör ingenting, vi ha lungor dertill, och vårt blod är af rinnande koppar.

METALLFURSTliN.

Mera eld! mera eld!

GNOMERNE.

Skall så ske! Skall så ske! — Hvad besvärj ning har nu öppnat porten hit upp? Se, hur lunden står rädd! Se, hur molnen gå snabbt! 1 det djupa bor qvalm, i det höga bor hot, och den verld, som sin rymd midt emellan dem har, törs ej gny, törs ej kny, törs ej andas . . .

Något stundar: ej sant?

METALLFURSTEN.

Allmodren är när!

GNOMERNE.

Nattens drottning?

METALLFURSTEN.

Ja visst!

GNOMERNE.

Ha! den mäktiga kommer; en brusande vind banar väg, far förut. . .METALLFURSTEN'.

Hennes vingade spann, soin af Thanatos körs, skymtar fram: blicken dit!

Sluten lederna tätt! Hållen facklorna rätt!

RÖST på något afstånd.

Lysen hit! lysen hit! lysen hit!

GNOMERNE.

Körsvennen ropar: framåt! framåt!

I)e skynda sig med siua facklor till bakgrunden. Ur dess mörker nalkas, på en vagn af ebenholts, dragen af tolf svarta gripar, en hög qvinuo-gestalt, höljd i vid, svart, stjernstickad skrud, med ett halfmån-likt diadem på sitt hufvud och en spira af serpentin, liknande en ormstaf. På hennes knä sitter ett barn, som i half slummer leker med en vallmokrans. Vagnen stannar: hon lyfter barnet ur sitt knä ned i sätet, der det genast lutar kinden mot sin krans och fullkomligt iuslumrar. Vid en vink af heunes spira, kommer nu från spännet en skön, men blek yngling, som i venstra handen håller en nedåt vänd, utslocknad fackla. Med hans tillhjelp nedstiger hon och framträder midt i den af Gnomerne formade halfkretsen.

METALLFURSTEN.

Hell, gudarncs och tingens moder, höga Nyx!

GNOMERNE.

Måndrottning, hell! Af solens barn med bäfvan

skydd,

af’ oss, af dina månbarn du med jubel möts!

NYX.

Med fackelrund kringlysen här mitt trötta spann, att så min son, hvars eget bloss är släckt, ändock bespisa må med lotusblad de nattliga luftdjuren, vederqviekta snart till fortsatt färd! Dithän jag vill, till källan, men allena, gå; orörlig här, förbida, son, min återkomst!

Hon går franc åt ungdomskällan.

GNOMERNE.

Hvarför så stum, o Thanatos, alltjemt?

THANATOS

dystert, pekande på det i V8gnen sofvande barnet.

Se der

mitt enda sällskap!GNOMERNE.

Sofver han beständigt så?

THANATOS.

Beständigt så han drömmer sig i Eros' borg, inin äldste brors, till hvilken han, med mig förent, så mången Psyche redan fört och föra skall.

l'å platsen framfor källan stannar Nyx och slår upp det stjernstickade doket från sitt anlete. I samma ögonblick syns himlen stjernklar, och från måndiademet utstrålar en mild silfverglans öfver hennes höga gestalt och den omgifvande nejden. I den skumma bakgrunden syssla de fackelbärande Gnomerne omkring vagnen, spannet och Thanatos.

NYX.

Du täcka, veka blomsterverld, du sköra ram till spegelbilden af den outforsklige!

Hur skön du hvilar vid din moders fot! — Sof

trygg! —

Jag alltid sett dig gerna, från den stund, då först stjernfadren kom, med strålblankt svärd, och högg

i tu

det verldsägg, af hvars fjerran skilda hälfter då du, jordiskt bundna sinnekrets! den lägre blef; och gerna öfver reinnan än jag breder ut mitt flor, hvart halfdygn, att ännu du njuta må en ursprungshel förening med din högre hälft.

An af min första sällhet bär din rosenkind ett drömljuft återskimmer, att pånytt jag mins, hur hjertats puls, af stjernefadrens ljungeld tänd, i denna helga vällust brann, som förde snart verldsbildarn Eros, ur mitt sköt, i dagen fram.

0! när han strax sin vagga öfvergaf, och strax hans tjenare, titanen tid, till vittnesbörd sin timsten högt uppreste öfver ljusets fält: hur rörd jag såg dig, späda slägt af ättlingar, omkring den börja räkna dessa skiftens tal, der glans och skugga vexla om sin långa kamp! Väl är du ej så menlös nu, ej fullt så frisk; men än för dig jag samma modershjerta bär.

Som perlor på ett snöre, hänger tingens band Omkring min hals; och kände de mitt sinnelag,de visste ock den framtid af befrielse, som jag ocli mina söner tre bereda dem!

I barnens krets, i skuggan af mitt sida släp, djupt sofver fosterfadren ock, den gamle Pan. Hans andedrägt i träden susar, och en vind med varsam hand lätt krusar gubbens hår och skägg, att han mot solen nicka må i lockars prakt, när hennes gullmun kysser honom nästa gång.

För mig allena synlig i sin urgestalt, hvars anblick ingen af hans ätt uthärda kan, han låter nu mig ostörd sköta

hvarje värf, hvartill jag lånat ofvanfrån min spiras makt.

Väl än, om ock i slumrens dväla, spelar han för stjernorna, som herde för sin gyllne hjord, den sång, som är, på sjubetonad gudafiöjt, verldslyrans sjufaldt sammanstämda förebild: men ej han hör dess tonförtrollning, ej de svar, som klinga ned från stjernering till stjernering, ur den musik, som fyller empyréens rymd; jag ensam hör dem och förstår hvar siarvink, af deras chorers evigt rena sainljud skänkt!

O, att ock hon, mitt gudaburna älsklingsbarn, Astralis, denna blomverlds fagra genius, engång ej blott med fiygtig lust, ej blott för lek, till dessa chorers helga qväden lyssnade!

Men glömsk af deras himlaspråk, och iiken blott att sträcka i äoner ut sitt sinnerus, dag ut, dag in hon dricker med osläcklig törst den falska dionysosbägarns tjusningskalk, i hopp att den ej botten har, ej drägg på den.

Ja; stolt deröfver låter hon, med ändradt namn, här, af vasaller, kalla sig — »den lyckliga!» — Den lyckliga! — Bedragna dotter! Detta namn blott höfves den bland varelser, som ofödd är! —

Jag hit till möte henne stämt. Ännu engång vill moderligt jag varna mitt förförda barn.Eli blytung sömn på hennes älskling har jag sänkt: han kunde djerfvas följa henne hit; men ej af menskoblickar, obeslöjad, får jag ses. —

Hon kommer! — Hur hon darrar! Som narcissen

blek

och lutad, långsamt nalkas hon med oviss gång!

Felicia uppträder, stannar ett par ögonblick liksom försagd eller tveksam, tar ånyo några steg, och står åter stilla.

NYX.

Astralis!

Felicia närmar sig beslutsamt och hastigt, men stannar likväl på något afstånd med en djup b igning och händerna lagda korsvis öfver bröstet.

NYX.

Käns du än ditt namn?

FELICIA

med skygg röst.

Hvad fordrar du, min höga moder? Vördsamt bidar jag ditt bud.

NYX.

Mins du, ifrån den oskuldsfulla tid, när än på denna plats du gerna såg och hörde mig, det namn, som då din moders var; det namn, som då, med smek, du sade vara ditt förnämsta arf?

FELICIA.

Stjernkrönta Nyx! Det namn var Theophania.

NYX.

Sjelf med detsamma nämnde du min fordran nu, och gudahemmets, hvarifrån du fallen är.

Inom dig skåda; upptäck vägen dit igen!

FELICIA.

O moder! Om ej redan här jag bor deri, hvem slår väl, öfver svalget dit, en säker bro?

NYX.

Jag slår den bron; dess nyckel ock har endast jag; men vid det sköna landets ingång först begärs en pant, att du på allvar vill dess fägring se.FELICIA

efter en paus.

Och h v i 1 k e n pant ?

NYX.

Slit jordens son ifrån ditt bröst!

FELICIA.

En brusning bör jag öfver, hör jag under mig, — och med mitt hjerta skälfver allt, i lika takt.... Var din den hemska rösten?

NYX.

Ja; den skakar nu din viljas dolda fjädrar, och igenom dem det allt, som är, i dunkel drift, din viljas bild! Mig hörsam är hvar djupets, midtens, höjdens kraft; och elementen lyda, liksom andarne, det ord, som har i stjernbokstäfver tecknat sig.

FELICIA med stolthet.

Fullt värd din grymma vishet är din grymma dom; men oberedd mig drabbar ej dess åskas fall — och ej från min mun skall ett verop fröjda dig!

NYX.

Förblindade!

FELICIA.

Ett kryp du tror mig för din fot; likväl, förrän du trampar mig, betänk ditt steg!

NYX.

Olyckliga! Din smärtas språk ej såra kan.

FELICIA.

Så stark du är, du fåfängt dock mig krossa vill!

NYX.

Vill jag dig krossa? Arma barn! Att hela dig

är all min traktan: domen är ej heller min;

den fäldes af den hemlige, hvars rikes vidd, —

med ett af dig till hälften blott begagnadt ord —

• i »i • har ej lycksalighet, men salighet till namn.FELICIA.

Ha! 0111 så är, och om jag sjelf förinta skall den verld, som var din egen skänk, den ljufva verld, der jag så länge lycklig känt och prisat mig: hvi får jag ej med Astolf fly, och famn i famn, upp till den andra, att gemensamt dyrka der den hemlige med evigt trogen offertjenst?

NYX.

Just denna tjenst de första offren äskar nu: er sjelfva lemnen villigt åt dess altarbrand!

Med ringare ej nöjer sig den hemlige.

FELICIA.

Tro mig: om dina unders land har Astolf sjelf en kunskap, åt hvars ledning du mig lemna kan . . .

NYX.

Ilar han den yppat?

FELICIA

förlägen.

Mödosamt han den förgömt, men mitt är felet; alltför skugglik stack den opp, med hot, i brynet af vår ljusa glädjerymd.

NYX.

Du talar sant. J stängen banan för hvarann till begges mål, till begges väl. Så skiljen er!

FELICIA.

0 moder! Om till ömhet, till barmhertighet en fiber blott bevekas kunde i din barm,

om du ett hjerta ägde för ditt barn, — hvarför

1 tid ej varna fjäriln för det ljus, som dock så oförhindradt locka fick den svagas flygt ? Hvarför det låta tändas här? Hvarför ännu af mig begära vilja, vingar, spänstighet, — se'n af mitt hela väsen ej en punkt är qvar, den lågan ej med ljufligt mord alltre'n förtärt?

NYX.

Ej varnat? — Hvad? — När du ett vattsprång,

prydt med Härd,befallde lönligt ledas från din ungdomsbrunn, inom ditt slott och rummet, der du trodde bo från mig aflägsnast: höjdes ej min varningsröst? När sedan han var kommen, han, som komma fick blott för att ställa dig och sig på samfäldt prof: förbjöds du ej, att nånsin låta gästens fot gå dit, der nu af brokig ståt, i barnslig smak, omskimrad är en delad hvilas drottnings bädd?

FELICIA.

O moder! Har du älskat? — Nej! du visste då att kärlek mäktar säga allt, blott icke nej!

NYX.

II m f

Ar kärleken ej själens högsta lif? Och är det högsta ej, i allting, evig hemlighet?

An aldrig utan fara blef den anförtrodd åt ord; ja sjelfva blicken är ej andlig nog att rent och heligt yppa det osägliga!

Hur mycket mindre . . . dock, din blygsels rodnad

sjelf,

igenom denna skymning brännhett glödande, må tala — ensam!

FELICIA.

Skona mig!

NYX.

En tellus-son af bräckligt ler, din herre blef — och oinskränkt! — Väl! Sedan slik förnedrings mått var fyldt, jag ej din trohet klandrar; vinna själ och skänka själ är kärleks art! Men när, i känslan af ditt lifs fördubbling, trygg af Astolfs djerfva sällskap, mig du ömsom glömde, ömsom tänkte blidka, när till nattbesök ej sällan hit du återkom: gaf jag dig ej i drömmar än så mången vink, som hvarje gång, vid vännens sida, blef försmådd? O! hade du

hörsammat mig, du skulle snart v valt bättre medel att din älskling fästa qvar, än sådana, som, starka blott afjordens lust, blott undergråfva kärlekens evärdlighet!

Atterboms Ditter. I.FELICIA.

Fromt, visa moder! Åra vill jag dig, och den, —-ehur han kallas, — som ifrån sitt land dig sändt: men myriader hjertan slå af lifvets eld, och rätt att slå på särskildt vis hvartenda har. Hvarför ej mitt? — Ej nånsin dref mig lynnets håg att grubbla öfver ting, som aldrig forskas ut, att dyka mot ett djup, som ingen botten har, att flyga mot en höjd, hvars närmsta stjerna re’n mig gäckar med sin strålkropps otillgänglighet.

Ar det ej nog, att himlen ju jag ser? ja hör, när skärt dess strängspel efterklingas i min barm? — Med denna verld belåten, kring hvars blomsterbryn mig lifvets känsla möter evigt ungdomshuld, jag kan ej nedan, kan ej ofvan hennes gräns med köld och död i ödslig rymd befrynda mig. Lef du, hvars själ omfamnar allt, i detta allts oändliga betraktan, sjelf dess storhet lik: men unna mig, med moderlig varkunsamhet, att vara här, i inskränkt krets, ett allt för mig; en droppa blott, soin glindrar på ett blomsterblad! Ack! skåda sol och måne dock ej lika klart sin vexelbild i droppan, som i hafvet sjelft?

Och är ej hon, den minsta spegeln, just derför den mest till ljus, till sol i smått förvandlade?

NYX.

Och denna skildring, menar du, den målar dig? Se’n du din kärlek nedåt sträckt, ej uppåt mer? Se’n lystenhetens rosenkrönta kalk du tömt, som höljt omkring din andes ärfda strålgestalt en mer och mer förtätad dimmas fängseldrägt?

Så menniskorna dväljas i det glömska lif, der man sin skugga vara tror sitt rätta jag, och att, tvärtom, det rätta jag blott skuggan är! — Ar du en ljusfödd demon ej! En genius,

'af mensklig, men urbildlig art, af mig bestämd att glädja dem, att trösta dem, att lossa upp med lena händer de vid mullen snärdas band, —men ei att blifva — märk det väl! — sjelf en af

dem?

Den intets-öken, som din ångest diktar sig, och som af denna äfven kring den tron förläggs, der ljusets högsta andar kring allfader stå; hvar i fins hon? Blott i samma bäfvans kortsynthet, för hvilken ock din moder är en midnattshamn, ja, sjelfva natten! Kalla fritt likväl mig så, om du förstår, hvad natten är: ureldens brud och moderskötet för hvar bild af lif och färg.

Du tänker dig mitt väsende så kallt, som mörkt: bedragna! Just det dunkla djupast genomvärms af ljusets evigt skapande allverksamhet! — Stjernburna! lyft till detta fästes rund din blick; livad ser du der, om ej en gyllne månghvarfsked af helga krafter, hvilkas lägsta länk du rår att gripa sjelf, men hvilkas högsta gömmer sig inom den hand, som alla makters urkraft är?

Vid denna kedja hänger, än mer skär än hon, en annan dionysoskalk, en ädlare, af gull och azur sammansmält, af gudavin med oförminsklig strålningsflod till brädden fyld, och amaranter linda in dess bägarrand.

Och när en helgad andes mun den randen rör, den ger en klang ifrån sig' då, en minnets sång, vid hvilken alla hjertans hjerta öppnar sig, och du en säll förutsigt våga kan derin.

Den bägarn heter vishetens. Kom! Smaka den!

FELICIA.

Ja, moder, ja: men hvi ej räckt af Astolfs hand?

NYX.

Halsstarriga! Han skulle då den äga sjelf!

FELICIA.

Gif honom den!

NYX.

Står sådan gåfva i mitt skön? — Den väg, som honom föra vill till dess klenod,är antydd af hans väckta hemdrifts rop, och är alltså ej din!

FELICIA.

Det ropet redan tystnat har.

O, låt... ,

NYX.

Du tror dig tystat det? Fåfängligt hopp! Om ock ett ord den stämman ej förrådt, se'n sist med smek och trug från gunstlingen ett löfte vanns, hon talar dock, den gömda; och var viss derom, att han, som fann århundradet blott månadslångt, hvar dag af sistförflutna vecka årslång tyckt!

FELICIA.

Min aning! O, min aning!

NYX.

Upphör då att mer i nya slingors trollband, med upprepadt rus, insöfva den alltmindre lätt inslumrande! —

Men ägde han den bägar ock, hvaraf han än blott spilda droppar smakat har, ej finge han din munskänk bli, ty första måttet af dess dryck benämnes med ett okärt ord — försakelse!

FELICIA vridande sina händer.

0 moder! Slit ur detta bröst blott först hans bild; gör allt, hvad här tilldragit sig, till oske dt än; du kan så mycket... säg, förmår du ock ej det?

NYX.

Slikt mäktar ingen!

FELICIA.

Ingen? Ej allfader sjelf?

NYX.

Nej! Hvad en gång du lefvat, re'n förvandlat sig till öde — till ditt öde! — Och så starkt omkring ditt väsen knöts det nät, hvars garn din vilja spann, att ej en gud kan lösa ens dess minsta knut.Dock gifs derur ett frälsningssätt, ett enda, blott; den del af dig, som fängslas kan, den kan också uppoffras; detta mäktar du — när du det vill! Försök det, dotter! Eros' syster! Honom närmst bland mina barn, med stolthet mins din gudoms-

börd! —

Jag har ej tid till flera ord. Den dom jag bär, du hört: snart bräcker dagen; mina gripar der oroligt skrapa marken, äga känning re'n af morgonluft, och lystra på mitt bud, att snart få trafva luftens bleka stråt hem till min borg. Astralis! Låt oss vänligt skiljas från hvarann!

FELICIA ined skälfvande rost.

Beredt står offret, moder! för ditt anlet. Ej det värjer sig. Befall blott, hur det blöda skall! Men påminn dig, att icke jag det enda är; o, bjud mig ej att stöta ut med egen arm i dödens riken den, som mig till lifvets fört!

NYX.

Din lydnads fromma hugsamhet jag gälda vill med bättre lön, väl kunnig att mot tidens våld ej längre mer betryggad är ditt hjertas vän, än han inom din närhets väna trollring dväljs.

Men äfven honom väntar prof — det sista prof; och före det han skyddad vare mot den rätt, hvarpå den isgrå gamle vred beropar sig! — Förnim! Förrn solen kört omkring din blomsterö från haf till haf i trenne hvarf sin flammevagn, skall på din borggård stå en vingad hast, bestämd för Astolfs färd. Så länge den sin herre bär i sadeln fast, skall ridten gå, i luft, på jord, till strid, till lek, med aldrig hämmad hjeltefärt. Men aldrig må han stiga af, förr'n i sitt land han kommit! Hür han sedan der bevaras skall, jag lemnar åt din kärleks ömma fintlighet.

Den hittar säkert medel. Främst dock minnas bör, att han, ehvar på denna häst han färdas fram,ej låter innan uppnådt mål sig locka ned ett ögonblick från gudasändc springarns rygg!

FELICIA.

O skymt af hopp! 0 moder, ja! Ånyo nu du moderlig bevisar dig; ack, tala ut!

Jag får då honom återse?

NYX.

Jag menar det.

FELICIA.

Och snart, o moder? Snart? —Ack, säg det lilla

ord,

det enda ord, det himlaord — och jag är nöjd!

NYX.

Ej räknar jag med timligt tidmått; kan ej spå det öde, som af hans beslut och ditt beror.

FELICIA.

Af oss beror det alltså? — O! då råkas vi, och innan kort! Hur skulle han ej sakna mig?

NYX.

Så trångt, som vankelmodigt, menskans väsen är; dess sinnemått, af njutning fyldt, inom en blink ett bräddadt kärils råga är, som ej fördrar en droppes tillkomst, förrän strax, åt alla håll, hon svallar ut och rinner bort. Så öfvermätt all sällhet gör, hvars verkan blott bedöfning är. Väl möjligt dock, att när på jordisk jemvigtspunkt din vän Blir åter mellan lust och plåga ständ, han längtar till det öfverflöd, som nu försmås!

FELICIA.

Blott möjligt, moder?

NYX.

Troligt ock, men önskligt ej!

FELICIA.

Hvad? Unnar du mig ej vårt mötes vällust mer?NYX

ropande åt bakgrunden.

Min yngste son!

Thanatos framträder.

FELICIA med fasa.

Hvein är den bleka ynglingen?

NYX.

Din broder!

FELICIA med högsta ångest.

Fräls mig från hans åsyn, moder! Fräls!

NYX.

Vänd ögat bort, men örat till! — Säg, Thanatos, hvad bör all timlig vällust önska högst af allt?

THANATOS.

Att renas.

NYX.

Hvar?

THANATO .

O moder, i ditt stilla land!

NYX.

Du sade sant. Vik åter bort! Din syster räds.

Han stiger tillbaka.

FELICIA.

Ha! hvilken gåta, hemsk som han, och mörk som

du!

NYX.

Hon gömmer ljusa löften. Sök att gissa dem!

FELICIA.

Ditt land, o moder, famnar det ej ock min ö?

NYX.

Inom dess gräns all verldens riken godt få rum.

FELICIA.

Jag hvilar der ånyo vid min Astolfs brpst?NYX.

Vid mitt jag gerna samlar alla kärlekspar.

FELICIA

Oändlig tydnings bittra qval!

NYX.

Var stark! — Farväl, Astralis! Nu på länge ej vi råkas mer.

Hon nedfäller slöjan öfver sitt anlet, hvarvid svart natt, liksom före hennes aDkomst, åter utbreder sig öfver synkretsen. Under det hon be-gifver sig bort till sin af Gnomerne kringlysta vagn, uppstiger der vid Thanatos' band och tager det sofvande barnet till sig, nedstörtar Felicia, nästan besinningslös, på ett säte, uthugget i klippväggen af un?-domskällans grotta, och med händerna för ögonen, helt och hållet för-sunken i smärta, märker hon ej modrens afresa.

GNOMERNE.

Si! Med blickar, så släckta, som släckt är hans

bloss,

räcker körsvennen ut sin iskalla hand, och, som krita så hvit, vid vårt brandgula sken den i tyglarne griper med kraft . . .

Men, hvad svänger han der i den andra så högt? Ha! den dåren ju vill mana spännet till fart med den slocknade facklan? — Hör på!

Kom och tänd den hos oss!

THANATOS.

Ej vid edra hon tänds!

METALLFURSTEN.

Höga drottning, farväl!

GNOMERNE.

Lycka till! Lycka till! — Hur det frustande spann nu med dönande Hygt sträcker ut, trafvar lätt öfver vindiga fält, öfver rullande moln!

Det går fort! Det går fort!

METALLFURSTEN.

Nu till arbet igen!

GNOMERNE.

Nu till arbet igen!

Ingen strimma från öster må hinna oss här,vi ha llitigt bestyr, och all dager är ilärd; att i solskenet gapa på gräs och på träd, det är lättingars värf!

På sitt städ hvar och en af vår idoga slägt smider grenar och blad, smider blomster och frukt af en art mera fast, af en art mera grann, när i gnistrande hvalf, under haf, under jord våra släggor ge skall.

Stigom ned! Stigom ned! Stigom ned, alleman! Svarta grufva, på eviga pelare stödd, låt dig upp!

De försvinna i jorden.

ASTOLF

uppträder.

Ett dån mig väckt, liksom en storms; jag drömde det kanske; ty allt sig visar lika lugnt som mörkt! — Min maka visst är gången hit: men källan sjelf knappt skönjas kan; så mörkgrått är det tjocka flor, hvarmed en däfven skymnings enfärg höljer allt. Felicia! Felicia!

FELICIA

uppsprittande.

Hvem ropar mig?

ASTOLF.

En lång gestalt, en andelik, från klippan der uppreser sig och nalkas ... Himmel! hvad? Hon

. sjelf?

I sanning, hon! Till vålnadsskick förstäld, — så

hemsk,

så dimmig och så vacklande! — Felicia!

FELICIA.

Med skräck ej från mig studsa, — ej åtminstone så länge än med i sälla dagars forna namn du kallar mig! An är jag ej en molnbild. Känn!

Hon pressar hans hand mot sitt hjerta.

ASTOLF.

Gud! hur det klappar!Låt det remna . . . Ack! men nej Dess sorg blott evig olja är på evig eld.

Väl! må jag brinna, rädda dig!

ASTOLF.

Hvad oerhörd hvad hisklig skickelse har så dig skakat upp?

FELICIA störtar till hans bröst.

Mitt öde har beslutat. ..Res, o Astolf, res!

Rum i slottet.

Cäcilia, The ano, Ni obe.

THEANO.

Det är mig en oändlig eftermiddag!

Och sannerligen, se'n den tid hört opp, då jag fick vara hvad jag låddes vara, jag nånsin vetat om och hvad jag är, än mindre, hvartill dagen skall begagnas. Sjung någonting, Cäcilia!

CÄCILIA.

Må ske!

Jag räds att rättnu jag har tappat konsten.

Sjunger.

Arma b jer ta, sjunk tillbaka i förgätna känslors våg!

Hvila dock engång din håg; ack! hvad båtar det att vaka?

THEANO.

Ja väl! Den frågan är ej lätt besvärlig.

CÄCILIA.

Skymning, nöjets enda dager, stjernehimmel, hög och mild!

Skönt du målar hoppets bild: säg, ack säg, om han bedrager?THEANO.

Med denna visa gör du oss ej glada.

CÅCILIA.

Bröst! när dagen ensligt randas, tänk på hvad du älskat mest!

Var din dröm en minnets fest, tacka ödet att du andas!

THEANO.

Ej mycket syns det mig att tacka för, — om allt, hvaraf man hade roligt, var ett blott taskspeleri af natt och sömn!

CÅCILIA.

Afven tårar ej förblinda trohets blick, så klar, som säll; sång och kärlek lifvets qväll med dess morgon sammanbinda.

THEANO.

Du stannar af?

CÅCILIA.

Det går ej — harpan skorrar, och stel är tungan.

THEANO.

Så vi hörde nyss Lucinda klaga öfver brist på håg, och brist på säker hand . . . Hvad felas oss ? Ervina bygger inga slott i luften,

Naidion är trött, och Laura täflar numer med sjelfva Niobe i tystnad: jag, alltid för ombytligt lynne skylld, mig känner dagligen alltmera hugad att hellre spela sorg än lust, fastän det ena är mig nekadt som det andra.

Bör så en allmän dufvenhet oss kufva för det, att han i morgon far sin kos? —

Jag önskar honom bortom alla berg!

Vi komma ej till ro, förrn han oss lemnat.CÅCILIA.

Och drottningen?

THEANO.

Ej länge blir han borta! Snart skall han varsna, att hans forna jord är skröpligare på allt vis, än denna; och när han det fått se med egna ögon, och stött derpå sin egen långa näsa, så sporrar han sin häst och vänder om i fullt galopp.

CÅCILIA.

Så tryggt du det förväntar? Prinsessan gör det ej.

THEANO.

s

Ah! Hon är kär; och fruktar ensamheten — helst i mörker!

Man har (förstås!) en mor, som råkas — sällan.

CACILIA.

Lättsinniga!

THEANO.

O, vore vi det alla! —

Men säg då något, stumma Niobe!

Hur kan man sitta så den långa dag, som vore man ur sten med mejsel huggen?

NIOBE.

Man talar uttrycksfullast, när man tiger.

THEANO.

Ibland, ja visst! Den satsen håller stånd; men, fast i sådan konst ej oförfaren, jag vördar dock i dig min mästarinna. —

Der är Naidion! Jag vill slå vad, att hon blir aldrig omvänd till din lära.

Naidion och Lucinda inträda.

NAIDION.

Yi komma från den underbara hästen, hvars gnäggning oss i dag så tidigt väckte,niir på vår borggård han, i gryningsdunklet, ur natten framstod, som ett nattens verk.

Ett härligt djur!

CÄCILIA.

Hur täcks man honom se? — Den stackars drottningen!

NIOBE.

Du veka blomgter! — Bör man ej känna lifvets högsta smärta, se'n man har lifvets högsta glädje känt?

LTJCINDA.

Du hårda hällberg! Alla skola vi rätt hjertligt sakna Astolf!

NIOBE.

Ja! och sakna'n förevigar, för oss som för prinsessan, hans hela minnesvärda älsklighet.

II o

Ar det en olycka? Hvem ville hellre ett minne äga, på hvars tomma glas allsingen oförgätlig bild sig tecknat?

LUCINDA.

Slikt låter höra sig: och — ärligt sagdt — hans häst är hvars och ens beundran värdig.

Nu, ensam i det praktstall, der han strax lät märka sitt förakt för andra hästar, — genljudligt stampar han vid porfyrkrubban, som flinkt af Zephyrs hand med gullkorn rågas. Hög, kolsvart, glänsande, så smärt som stark, med silfverhvita vingar, man och fötter, han kastar upp, med stolta lockars fladdring, sitt kloka hufvud, blickar skarpt med ögon, som likna bloss, och när hans lätta hof oroligt skrapar spiltans marmorgolf, han ofta då i gnistor frustar ut den breda bringans frihetslystna lågor.

CÄCILIA.

När ämnar Astolf resa?LUC1NDA.

Sjelf derom

jag sporde nyss, ty, vid sin nya häst, starrbligande, med annarne i kors, han mot en pelare sig lutad stödde.

När ändtligen han hörde mig, han svarte:

»du frågar livad jag vill? Spörj, hvad jag skall! Mig jagar nästa gryningsstrimma hädan».

CÅCILIA.

Ilvad afsked! O, Felicia!

LUCINDA.

Hon har

till afskedsnattens hviloplats bestämt den lindomgifna paviljong på kullen, der förr så ofta kärlekens förbund i vittneslös och namnlös fröjd beseglats.

NAIDION med en blick åt fönstren.

Hur mulen väderlek!

NIOBE.

Nej! det är skymning.

THEANO.

Hvad? Kedan qväll?

NIOBE.

Ja, natten bryter in.

LUCINDA.

Du säger sant: just nu gick solen ner, ai' röda skyar kantas fästet, månen re'n kämpar mot de segerdruckna skuggor om herraväldet öfver hvilans rymd.

Så må vi gå med fåglarne till ro!

CÅCILIA.

Hvad de i denna afton tystnat tidigt!

NAIDION.

Der ha vi månen i sitt hela fylle,sin hela makt; men dyster ser han på oss, liksom med liflös uppsyn.

LUCINDA.

Ljus i natten upptänder jorden sjelf; af egen eld i parken stråla cäsalpinans blommor, och ur den vida ängdens blomsterhaf, som ingen vindHägt mer i vallning bringar, uppspritta naphtaflammor, tusentals, att irra öfver fälten, öfver vattnen, tills dammarne likt lavaströmmar glöda.

THEANO.

Tyst! silfverpoppeln klingar re'n, men sorgligt!

CÅCILIA.

Han klaga lärt. Hvem får ej lära det?

NAIDION.

Ur trädens mörkning der, vid brynet, tittar den nämnda kullens paviljong; en flod af bleka strålar på dess fönster darrar.

De älskande, dem morgondagen skiljer, kanhända redan dit begifvit sig!

Skall man ej önska dem god natt?

LUCINDA.

Man får ej;

den hela dagen med hvarandra blott de tillbragt; och allenast Laura mottags.

niobe. ,

Besparas må vår önskan; deras sömn blir ingen, eller — blott en smärtans domning.

CÅCILIA.

An vår?

THEANO.

Mig tycks vi borde stanna här än ett par timmar, i förtroligt glam.

NIOBE.

Likväl, med val af andra samtalsämnen!NAIDI0N.

Och förbehåll att du vill tala med!

NIOBE.

Nog vill jag tala; men jag blir af ingen förstådd.

LUCINDA.

Hvad säger du?

NIOBE.

Ja, halft af dig.

NAIDION.

Ett tvisteämne strax! Ett samtalsämne!

CÅCILIA.

Jag gillar ock, Theano, ditt förslag, och tindrar, mellertid, på fästet fram så småningom en stjerna efter annan, snart blir jag då vid bättre mod: ty tröst det alltid ger mig, att få skåda himlen så riktigt rakt in i dess milda ögon.

Paviljongen på kullen. Dagbräckningen.

FELICIA.

Sof, Astolf, sof! Den strimma, som dig väckt, är månans; se, att fridens hvita fana är än från gudaborgen uthängd; sof!

Den ton, som nyss ditt skygga öra slog, tro mig, den var ej lärkans, endast vakan, på ett af parkens högsta gränsberg, sände en nattlig helsning „till sin hjertanskär.

Sof, Astolf, sof! An är det långt till dag.

ASTOLF.

Nej, hulda maka, lärkans rop det var, och strimman morgonens; se, redan blickar ett blekrödt sken från östra himlaranden med hot åt vesterns nattgrund, redan gungas på vattnens falt, på trädens ljusa grenarden späda morgonluftens lätta vagga!

Alltmera dina genomskurna lunder från alla sidor öppna sina gångar . . .

Ve! också den, der snart ett flygtigt hästspår skall genom daggen teckna ut den stigen, der dina tankar ila efter mig!

FELICIA.

Nej, Astolf, dröj! Din syn tar fel; det sken ett bländverk är af din inbillning; djupt inom ditt hjertas natt ett minne tänds af våra kyssars, våra nöjens sol, som längese’n gått ner; dess aftonrodnad nu af din dröm till inorgonrodnad byts.

Dröj, älskling, dröj! An gryr ej resans stund.

ASTOI.F.

Välan! du vill så — och jag tror det gerna: ja, låt mig åter sjunka till ditt bröst!

Än är på mitt det ställe varmt, mot hvilket ditt hjorta slog inom sitt sköna hvalf.

Ja, blott en dikt är denna dagning; blott från vakan komma dessa ljud, som ropa hvarandra till i städs förökadt antal.

Må fritt din moders hämnd mig öfverraska bredvid din sida, döden blir, hos dig, en ljuflig kyss blott, skänkt till ljuf godnatt. . . Ja! låt mig dröja här; än gryr det ej.

FELICIA.

Det gryr! det gryr! — Ve! öfver brynet redan den grymma solens öga blixtrar; bergen i dimmor stå, likt rykande vulkaner; och dagens fåglar är det, som så gällt inblanda nu i vindens hesa gny de glädjemördande, förstämda röster.

Upp, Astolf, upp! Hör, hur en blåst från sjön längs öfver parken hviner; hu! hur blåhvitt de skrämda vattnen fragga! — Oss han manar, den vreda stormen; öfvergif mig!ASTOLF.

Kan jag? —

Jag reser ej!

FELICIA.

Mitt hjertas enda känsla, mitt dyraste, mitt allt, — du måste det! —

Låt mig nu vara stark! Ej alltid plantan har mindre kraft än hällen: genomväxer ej långsamt hennes rot dess fasta vägg?

Ditt forna rike vinkar; icke mer det nyas yngre kraf jag yrka vill. . .

Blott rädda dig! — Min moder hotar: gå!

ASTOLF.

Ha! blifver någonsin min själ så trång, att bilden af mitt fosterland förjagar din gudabild derur, — må detta då mig namnlös qväfva med sin tunga mull! —

Men räds det ej! Just af din kärlek skyddad, i dina armar snart jag åter sluts.

FELICI* .

Nu väl! Tilldess . . . mig än en gång omfamna! Om ock för sista gången, — famna mig! —

Ja, outplånlig sådan vällust är; i ingen tid, på ingen ort du undflyr ett sådant minnes välde och förtjusning.

Har kärleken ej fordom kallats minne?

ASTOLF.

Så heter min ännu.

FELICIA.

O, tag ifrån mig med denna kyss all lycka, och behåll den!

Var segerrik, var säll! . . . Ack! kunde jag blott i en enda droppe gjuta ut mitt hela lif, och drypa den, som tår, in i ditt bröst! — Det blefve då min graf; och se’n, åtminstone, vi skildeg icke!ASTOLF.

Fördöm din Astolf" ej!

FELICIA.

Ack! Qvinnans kärlek enfaldig är! Har lika svårt att lära fördömma, som förglömma! Hos sin älskling hon aldrig skönjer något fel så stort, att det för hennes blickar skymmer gnistan, som öfrig är af varma dagars låga.

Hon vårdar gnistan lika ömt, som förr hon lågan vårdade!

ASTOLF.

Men bittert skall

din sorg anklaga mig.

FELICIA.

Att dig jag fann, det var mitt öde: första gång jag såg med oerfarna tankar i ditt öga, min aning redan läste allt deri, livad af ditt väsende, så sällsamt danadt, din själ, så stormig och likväl så god, mig förestod, att njuta — och att lida.

Att detta sällsamma mig till dig drog, du rår ju ej derför! Hvarför var jag så gränslöst öfverlåten? Hvarför tryckte med flit jag in den pil, som från din blick mig genomfor med hullingar af strålar?

De sitta qvar; — de göra ondt — men god t: jag kan ej rycka ut dem, — vill det ej!

ASTOLF.

Och skall ej! — Andras kärlek vara må

en händelse allen; vår är en tro,

som blommat upp, från viljans rot, till trohet.

FELICIA.

Hur solen stiger! Snart till uppbrott bådad, låt denna gång mig sjelf min hjelte väpna!Af mina händer skall på länge ju ej någon tjenst du röna. Kanske aldrig . . .

ASTOLF.

Nämn »aldrig» ej! Det är ett vigtigt ord —

FELICIA.

Ja, helst om man förlänger det med »mer!»

Säg, hade du ej förr en dröm derom?

ASTOLF.

Din röst dör bort i detta vilda gny,

som genom luften brusar närmre, närmre . . .

FELICIA.

Det stormen är, som griper trädens hjessor i daggbestänkta lockarne; se ut på den af silfver öfverspunna ängden, hur de mot marken buga sig, till bön för sig — och för sin arma drottning!

O O

ASTOLF.

. NeJ!

Re’n tydligt ljuda gnäggniugar, och hofvar jag stampa hör hitupp. — De komma nu, min sällhets bödlar!

LUCINDA

inträder.

Konung! Allt är färdigt; din häst, af mig och Zephyr smyckad, ledd af honom, ilar uppför kullen hit, och väntar, sadlad, på sin herre.

FELICIA med ett anskri.

Ah!

Hon faller i Astolfs armar. Lucinda upplyfter dörrens purpurförlåt. Man ser den af morgonsolen skimrande parken och öfverst på kullen, dit alla tärnorna församlat sig, Zephyr komma löpande med hästen fram till paviljongens ingång.

ZEPHYR

andtruten.

Här har du besten! Sjelf jag tordes ej

i sadeln sitta; han tillät det icke.LAURA.

Nu mod, min drottning!

LUCINDA.

Blott ett ögonkast skänk åt den häst, hvars make aldrig skådats, — och i hans blickar, ljungande så klokt som trotsigt, löftet läs om återsyn!

FELICIA.

Du menar väl. . . men o! Min moders ord .. .

Min varning, Astolf! — Ack! Om du den glömmer — om tiden .. . Laura, tala du!

LAUKA.

Det vilkor, hvarpå han mäktar öfver tidens gräns dig bära hem, som bort, du vet, o konung!

Men då ett käril af vår källas vatten nog brydsam börda vore, din gemål en annan talisman —

FELICIA med bruten röst.

Här, Astolf, är den!

Af mina tårar ymnigt genomfuktad, skall denna buckla af mitt hår dig skydda, så länge hon invid ditt hjerta bärs . . .

Halft bortvänd.

Tag den — med än ett handtryck — Res! — Var

lycklig!

Astolf knäfaller och pressar hennes händer ömsom mot sina ögon, Ömsom mot sina läppar.

LAURA

halfhögt.

Cäcilia! En tröstesång!

GÅCILIA

likaså.

Jag kan ej!

ASTOLF

Uppspringande, fattar hästens tygel.

Farväl! Farväl! Du trogna himlablida, du ljusets skönsta morgondröm,Till skuggans verld jag far, att verka, strida; men till din barm jag i hvar suck mig stjäl.

Du lif af mig, du refben ur min sida, som, till gestalt för själen af min själ, togs närmast från mitt hjertas trakt! Yi skiljas: farväl! Farväl, min känslas sol, min viljas!

FELICIA.

Farväl! Farväl, min känslas sol, min viljas!

Hur mörk, hur meningslös blir dagen all!

På blommig torfvas grund, på enslig tiljas, bland idel natt jag nattlig irra skall . . .

Till mig skall nu hvar strimmas glimt, hvar liljas tårklara blick, hvar perleböljas fall gemensamt arla, liksom serla, klaga: farväl! Farväl! Du kan oss mer ej draga!

ASTOLF.

Farväl! Farväl! Du kan oss mer ej draga, — mig, och det land, som nödgar mig till sig!

Lik våren sjelf är sällhet der en saga, och storm och moln der ständigt föra krig.

O

Dock skall dess stumma höstluft ej förjaga den näktergal, som helsar mig från dig; ditt namn han är — som i mitt bröst hörs sjunga »farväl! Farväl!» med oförgänglig tunga.

FELICIA.

Farväl! Farväl! Med o förgänglig tunga min sorg sig känner stämd till samma sång; och rör jag harpan ej, dess strängar gunga ändå, af ett osynligt andetvång.

Du blixt, som vill igenom rymden ljunga, ack! fyll en bana, lika snabb som lång, — och snart, en fredlig stjerna, kom tillbaka! . . . Farväl! .. . Ack, ila till din maka!

ASTOLF till häst, räcker henne handen.

Farväl! Farväl! Ack, ila till din maka på tankens vingar öfver berg och dal,när, långt från dig, jag tvingas att bevaka bland kalla främlingar min blick, mitt tal!

När då min saknad vill af tårar smaka en tröst för sitt med våld förklädda qval,

i all din kraft besök mig, bimlalåga! —

Farväl! Farväl! Dig värdig, vill jag tåga!

Han sporrar sin häst-, som i vildaste galopp sträcker af utför kullen, och innan kort upplyfter sig i luften lik en stor svart fågel, försvinnande öfver parkens lunder. Förhänget faller framför den i sina tärnors armar sjunkande prinsessan.

Trakt af ön,

vid det haf, som utgör dess gräns.

ZEPHYR ensam, gnolande.

»J varelser, kännen J glädjen?» —

Länge kom den visan för mig jemt; jag tänkte:

hvarför så?

Nu jag inser det, änskönt ej mycket klokare ändå.

I det hela, något åldrad visst vår verldsregering är,

har för mänga år på nacken, bråkar derför och är

tvär.

Bättre klädde det dess vishet, att bli mindre mörk

och tung,

men — den har ju sjelf dömt glädjen att blott

vara till som ung.

Sjunger.

J varelser, kännen J glädjen?

En kolibri flygtingen är;

från blomma till blomma, i vexling,

sitt smek och sin hyllning hän bär.

I sprittande rörlighet flägtar de skimrande vingarnes par: och F

men

Då bort, efter friskare läppar, till främmande bygder han far:»hur lockande var han! Hvad skada, att ock så bedräglig han var!»

Så hör han de lemnade klaga:

i flygten han svarar de små:

»ack! Lefver jag tills jag blir gammal, nog blir jag då trogen också!»

RÖSTER från nejderna rundtomkring.

Arma, arma, arma Felicia!

ZEPHYR

under bortgåendet.

Ej jag älskar klagochorer; denna har dock skäl,

kanske;

men att här så skulle qvädas, kunde minst jag förutse. —

Dock, förnimma bör prinsessan, att jag intill gränsens haf

följde riddarn och att många goda råd jag honom

gaf; _

se’n, till hennes tröst, jag reser bort till hennes

gunstlings jord,

ser, hvad der han gör och lockar honom hit med

sluga ord.

RÖSTERNA

ånyo.

Arma, arma, arma Felicia!

*

FJERDE ÄFVENTYRET.

——

HEMKOMSTEN.

—

Hyperboreernes Land.

Sommarnejd på kusten af Nordhafvet. Från en hed närmast vattnet ser man djupt in i en fjälldal, hvars sluttande bergväggar, sparsamt bevuxna med gran och björk, här och der visa någon enstaka boning. Längst inne i dalen står en liten, förfallen kyrka. Framåt förgrunden, öfver den af några stenkummel beströdda heden, vandrar långsamt en gammal blind man, ledd vid handen af en gosse.

GOSSEN.

Hvart skall jag föra er? Till ättehögen?

DEN GAMLE.

Ja, till den hög på stranden, der jag ofta med mina vänners andar brukat glamma, när de på molnen, öfver dälden, hit från kyrkans hvilogård deruppe sväfvat.

GOSSEN.

Blir ni då aldrig rädd för dessa gäster? —

Men, det är sant: ni kan ju inte se dem!

DEN GAMLE.

Jag ser dem med min inre syn, mitt barn!

Och ljufliga de äro att betrakta .. .

Det blåser kyligt nog från fjärden. Hvad?

Inbillar jag mig blott, att solen skiner?

GOSSEN.

Hon skiner, fosterfar! Men hösten står ändå alltre'n vid våra stugors trösklar:

Atterloms Dikter. I. 15de nakna jungfrur blomma redan blekt ur mullen opp der hemma i vår kryddgård; och här vi trampa nu på idel ljung, som yfs, att ändtligen få också blomstra.

Hör! Slagorna i alla logar kappas!

DEN GAMLE.

Ja! Tiden löper. Har du märkt, om än flyttfåglarne sig rusta till sin resa!

GOSSEN.

Kring våra sjöar, våra kärr och elfvar de redan laga sig till uppbrott. Flockar ha tågat, nya följa. Hör! Just nu en skock af tranor, slutna tätt i trekant, flyr öfver våra hufvuden sin kos!

Ack! Den som finge flyga med! — När asken begynner gulna och när aspen rodnar, och lösa glittertrådar spinna in rågstubben, — hvad det vore godt att fara!

Ni har ju varit i de varma länder?

DEN GAMLE.

Ja — tvenne sköna, oförgätna år!

Jag har fått frysa desto värre sedan.

GOSSEN.

Nu äro vi vid högen. — Så! — Sitt ned! —

Den gamle sätter sig med ryggen mot ättekullen. GOSSEN.

Beqvämare! — Här är den släta stenen, och den här sidan är så tids på dagen . mer solvarm, än de andra.

DEN GAMLE.

Tack, mitt barn! Nu sitter jag rätt bra. — Mins du ännu den visa jag dig lärt om dessa trådar, dem sommarn, just när han vill resa bort, utöfver åkrarna och fälten spinner?GOSSEN.

Ah ja! Nog kan jag henne utantill!

Han sjunger.

Det flägtar så svalt öfver sjö och näs, men sommaren äfias, så blid och bråd; han spinner å rågstubb, han spinner å gräs, han spinner till väf den finaste tråd.

Och säg mig, du sommar! Hvi brådskar du så? — »På molnen jag far till min fäders land; till segel behöfver jag spånaden då, till vimplar de fina, fladdrande band.» —

Och säg mig, hvad inslag du har till ditt garn, när du börjar din väf, när du väfver den ned? — »Hvad du ville som god, hvad du drömde som barn, det slår jag derin, det tager jag med.

Hvad du drömde som barn, hvad du ville som god, det väfver jag in, under dagen lång; när månen går opp, öfver fält och flod det skimrar till afsked den sista gång». —

O O

Och far du med skinande spånaden bort, hvad hviskar den vind, som dig suckande bär? »Härnere blir marken hvit innan kort; var glad, att du då re'n deruppe är!» —

Du spinnande pilgrim, o, gif mig ett råd: hur skall jag dig följa till faderns tjäll? —

»Jag lånar dig gerna min luftiga tråd, så sväfva vi dit tillsammans i qväll!»

DEN GAMLE.

Du sjunger snällt. Gack nu hem till din mor, bed henne skaffa hit min harpa; du rår ensam ej att bära henne.

GOSSEN.

Strax!

Springer bort,DEN GAMLE.

Besynnerligt att höra sina qväden från andras läppar! Att ur andras jag förnimma återljuden af sitt eget!

Och alltid klinga de tillbaka renast

från barns och qvinnors mun. — Du, gamla hjerta!

bar du ej tröttnat än att hålla fram

din spegel, vexelvis, för lifvets bilder?

Vill du förlänga in på hösten, in på vintern sjelf, din vårdags barnsligheter?

Tänk efter, om ett enda löfte hölls, bland alla dem, som han dig svor! Bedrog hvartenda år ej se'n ditt hopp, din längtan? — Din längtan? Höfves detta ungdomsord dig än, du åldrade? — Dock ja: ännu du är en ynglings, eller ock du aldrig det var! De sexti långa vintrar fåfängt sin drifva snögat på din heta brand.

Sångfågel ifrån södern, hit förirrad, vingskjuten dödligt, — vill du längre spritta

i dina sista krampdrag? Härma än de sälla fränderna, som äga luft och ljus och värma, till att qvittra i?

GOSSEN

återkommer.

Här har ni harpan! Mera stark jag är, än ni vill tro; det har jag alltid sagt!

Jag såg, att mamma hade brådt der hemma.

Hon skötte om min lilla bror och grät.

Hon tänker ständigt på min döda pappa!

DEN GAMLE.

Den, som förlorat mycket, har också att hoppas mycket. Värre är, min son att äga ingenting att vänta på, just derför, att man ingenting förlorat!

GOSSEN.

Hon hann blott be mig varna er att ej ni stannar här för länge. Vacker nogär denna eftermiddag visst, men qvällar och morgnar bölja re’n bli kalla.

DEN GAMLE otåligt.

Godt!

GOSSEN.

Hon är så rädd 0111 sin välgörare!

DEN GAMLE.

Välgörare är ingen utom Gud. —

Nu lemna mig i ro! — Jag ostörd vill samtala med mig sjelf och med det hal", som gungat mig så ofta fbrdomdags; nu skådar jag det blott med minnets öga.

Gossen begifver sig på andra sidan om högen. Den gamle stämmer harpan och låter henne under det följande recitativiskt beledsaga sig.

Nordmannens glädje, o haf, högt låt mig helsa dig än!

Friskt dina kyliga vindar

läska mitt inres qväfvande eldsluft.

Se!

Evighetens flytande ring

badar, i solens glans,

sin omätliga varelses under —

Ar du en famn,

som moderligt omarmar jorden?

Eller en midgårdsorm,

som stänger och hånar sin fånge?

Sägen mig, hafvets döttrar, förkunnen mig ringens natur!

»Hvad väntar du att den skall vara?

Vi arma, hvad hinna vi svara?

I en blink, i ett nu böljan far öfver sjö; som hjertat, som du,

kom hon fram, för att dö —

I den isande stråt, der vi vandra,

' begrafva och föda hvarandra,ej se vi den ring, som oss bär;

dock gissa vi väl, hvad han är: en verldsström af allmodrens tårar!»

Heliga, dunkla djup, himmelens spegel i lugnet!

Är då din bildande kraft endast en enslig, saknande gudoms? Öppnar du derför, i stormen, lifvets förborgade afgrund, brusande skyhögt af qval, — slukande opp i sin sjömist eviga ljusets llygtiga strålar, kall i hvar droppe ändå? —

Dock — du känner ej smärta, tingens urgamla fostrerska!

Aldrig en puls, som min,

slog i den rastlöst hvälfvande barmen.

Främmad för sorg, som för lust,

tigande hör du, i djupa kristallsarn

sagor förtäljas

af dina tvillingsbarn,

gifvaren kärlek och röfvaren död, —

om den rymd,

der solen sitt anlete visar,

om den jord,

der, till tidsfördrif,

de tända och släcka

dödliga väsendens nöjen och plågor.

Menniskosjälen, rörlig som vattnet, hvälfver ur djupet speglande tankan,

i vågor på vågor, mot himlens flamma, mot diktens förtrollning.Hoppets skepp sig vaggar lätt på glittrande vågen, glädjens vimpel flaggar

högt från spelande tågen: vår och ungdom skalkas med en känsla, som gryr; rosenångor nalkas

från en udde, som flyr.

Aftonrodnan kysser der hafsfrun på hand: lagerskogar kransa den perlrika strand. Paradisiska ö,

ljusrymd af tempel och drufvor, hydda vid klarblå ström, maka i murgrönprydd dörr, — sträcken mig bjudande armar!

Hvilka fasor! Natten famnar vattnets öken, midgårdsormen ristar sina fjäll och sprutar tornhögt svall mot stjernefästét, fästet vredgas, tänds och ryter, skeppet brinner, skeppet strandar Naken, blodig, krälar den seglande opp på försåtliga skäret, sätter på hällen sig ner: ser sig omkring,

hur hans spillror vräka för vågen

hör på den storm,

som till is förstelnar hans pulsar.

Ålderdomen, trög och kulen, tyngd af vanans sköldpaddskal,sk l ider långsamt, skrider säkert, hinner skärets gäst på hällen.

Annu pustar han sista gången, solen ser han

i nedergången: hvarför såg han

O f

hennes uppgång? —

GOSSEN,

framstörtande.

Ack, fosterfar!

DEN GAMLE, utan att låta afbryta sig.

Stå då ej längre vid styret, irrande viking! Din drake redan liar druckit sitt dödsrus, slungar mot kusten dig re’n!

Ensam i fröjd, som i qval, gläds, att han slutas, den dröm, som sade dig, att du var till: blunda för dagen och dö!

GOSSEN.

Jag ser ett underverk! — Förlåt mig, fosterfar! — En präktig herre, på en ändå långt präktigare häst, från tallbergsklinten kommer ned i traf, och rider hitåt, utför bråtarne.

Men maken ryttare väl aldrig fans!

Snår, vindfall, klyftor, branter — ingenting han bryr sig om ; det går i lika sträck.

Ack, om ni finge nu igen er syn!

Men . . . Ilerre Gud! jag tror, att hästen flyger! Han har ju vingar!

DEN GAMLE.

Yrar du? En främling, till häst, från isbrädskärren, östanfjälls,der, utom djurens, intet näste fins

och ingen stig? — Hur har han kommit dit?

GOSSEN.

Det vete Gud! Men fråga honom sjelf", i fall han kan vårt språk; han spänner af rakt hit till oss och önskar nu, kanske, att träffa menniskor. Bjud honom hem!

Ack, gör det, fosterfar!

DEN GAMLE.

Det gör jag gerna,

om han behöfver oss.

GOSSEN.

Nu strax han är på fältet; huj! An ett par satser! Så! — Hvad han är vacker! Här i landet bor visst ej hans like — hejsan! Duktigt skutt! Nu bar det af utför den sista klippan. — Besynnerligt! Nu hejdar han sin fart; i berg han rider fort, på slättmark sakta!

ASTOLF långsamt ridande öfver heden.

Du helsar mig alltså, min fosterjord, först genom denna dal, som dunkelt blott jag mins från mina första barnaår!

Min faders jagtslott låg visst härifrån ej fjerran. — Dessa kojor, dessa åkrar, så små och glest förspridda, funnos dock ej här den tiden; icke heller var den kyrkan byggd. — O dyra fosterjord!

Hur torftig är din anblick, och likväl hur kär!

Han springer af hästen.

GOSSEN.

Han bär sig eget åt, den herrn; ett hopp ur sadeln tog han nu och föll på knä der borta bredvid jättekumlet — der ligger han, med uppåt sträckta armar!DEN GAMLE.

Han är väl en af landets söner, nyss ifrån en utländsk resa återkommen.

ÅSTOLF ännu på knä.

Ilell dig! Och hell den stund, jag dig beträdt!

Uppstigande.

Deruppe tycktes mig, att harpoklang ur denna däld åt bergen flög och bad mig med melodisk röst välkommen vara!

Nu är han stum. — Var han en vålnads blott ur en af dessa hjeltegrifters kullar? —

Men se! Der nere, utmed en ibland dem, en gammal gubbe sitter, med en harpa emellan sina knän; en liflig gosse står vid lians sida och betraktar mig med all sin ålders iikenhet och undran. —

Jag fråga vill 0111 väg till hufvudstaden.

Han närmar sig, ledande sin häst.

Hvad? Blind han är, den gamle harpolekarn? Ja! —- Arme gubbe! Dyster är hans uppsyn, men anletet, ehuru blekt och ristadt af år och lidanden med djupa runor, har ungdom qvar; knappt syns en skymt af snö ännu på tinningarnes ljusa lockar.

GOSSEN.

Nu, fosterfar, står den der herrn framför oss!

ASTOLF.

Hvem än du är, du vördnadsvärde man, som här, en lemning ifrån forna dar, tillbaka drömmer dig i sångens tid, och med din harpa tröstar dina qval: tag vänligt mot min helsning och min tack!

Den gamle vill stiga upp. Astolf hindrar det.

Sitt qvar, min faderlige vän ! — Ty så mitt hjerta redan kallar dig — sitt qvar!

Ej för en yngling buga denna hjessa, som snart vid gudars bord du upprätt bär.347 -DEN GAMLE.

Herr främling! Ensam jag .mig trodde; tack förtjenar jag dessmindre .. . Men hvem är ni? Mitt modersmål, fastän med utländsk munart, ni talar ledigt.

ASTOLF.

Sjelf ett landets barn jag är; men länge nog i andra länder på äfventyr jag sväfvat om: och nu tillbaka kommen, trött att ensam färdas den hela dag i obebodda bygder, jag hänryckt möttes här af dina ljud.

Det var förut så underligt, så tyst i denna luft! Och hittills inga läten mig helsat, utom forsars dön och rop af tranan, som i spetsen för sin här mot blåsten flög, och några hjordars skällor från blomsterlösa mossar, nakna tegar.

DEN GAMLE.

Det hörs, ni blifvit van vid fågelsång

och menskohviinmel under söderns luftstreck.

GOSSEN.

Herr främmande! Hvad sång vill man begära,

se’n alla gärden mejats af! Men vet:

om inga andra sjunga här, vi tre, —

min fosterfar, min mamma och jag sjelf, —

ändå rätt flitigt hålla i med sång

det hela året ut!

ASTOLF.

v

Håll framgent i, min lilla sångare! Far fort dermed ditt hela lif igenom!

GOSSEN.

Det förstås!

Det skall jag visst.Hur lätt gör hoppet allt! Och likafullt man vänjer sig, tillsist, långt fortare, än hvarjc ungdom tror, att lefva utan hopp — och lefva dock!

GOSSEN.

Kom, herre! Sätt er under mammas rönn på gården hemma; nu den börjar allt pånytt stoffera sig med röda klasar!

Så ber jag mamma komma ut; och så ni får oss höra alla tre tillhopa.

ASTOLF.

Tack, snälla gosse! Mycken lust jag har att lyda dig.

DEN GAMLE.

Välkommen i mitt hus!

Det syns der uppe mellan björkarne . . . Välkommen hjertligt! — Långt är nästa stad belägen härifrån; och öde skogar på många mil omskansa denna bygd.

Kom, hvila ut hos mig! — Försmår ni ej ett torftak, enkelt värdfolk, tarfiig spisning, så följ mig!

ASTOLF.

Gamle fader! Xi har rätt; vi böra känna närmare hvarandra.

EN QVINNORÖST ropande nedåt dalen, ur björklunden omkring den lilla boningen.

Herr Florio! — Herr Florio! — Det lider mot aftonen. Herr Florio! Kom in!

ASTOLF

studsande.

Ilvem ropar hon? Hvem äger detta namn?

DEN GAMLE.

Jag heter så, min herre; denna qvinna är enka efter en olycklig yngling, som tänkte svärmiskt 0111 sitt fosterlandoch bragtes genom bilan till förnuft.

Jag erbjöd henne då mitt hus till fristad; hon vårdar vänligt mina sista dagar.

ASTOLF.

NI in Gud! — Ni, ni är Florio? Jag har...

Dock nej! Omöjligt kan ni vara den!

FLORIO.

Hvi öfverraskar detta namn er så?

Visst är det sydländskt; men i trenne sekler det burits här af mina fäder. Först det fördes af min stamfar hit, en hofskald hos konung Astolf, 0111 hvars död ni känner den gamla visan. Han från Välskland kom, men tog sig här en hustru och blef qvar. Alltsedan har hans ätt fortplantat sig; med mig den slocknar ut.

ASTOLF i förvirring.

Förunderligt!

FLORIO.

Ni tviflar på min sägen? — Om ni vill,

Malvina visar er mitt slägtregister.

ASTOLF.

Jag tror er; och låt mig nu bli er ledsven! —

Du, raska gosse, led min häst! Så stor han är, så klok och sedig är han också.

GOSSEN.

Jag — rädd för hästar! Pytt! Gif tygeln hit!

FLORIO.

Som utländsk tål han kanske ej vårt fjällgräs?

ASTOLF.

Han lättfödd är, mer än de flesta.

FLORIO.

Väl!

Så följ mig då, min unga vän, till hemmet!

Astolf fattar gubbens arm och ledsagar honom uppåt till hans boning; gossen följer efter med hästen, på hvars rygg Astolf lagt harpan.Florios gård.

Morgon. Aslulf och Flor i o trätla ut ur huset.

FLORIO

vändande sig inåt dörreu.

Malvina! Som vår gäst vill tidigt resa, och denna morgon kåns så blid, så varm, — låt hit din lilla fägning bäras nt, på denna gräsplan: ställ vårt runda bord der under rönnen.

EN QVINNORÖST.

Strax!

FLORIO.

Min nya vän,

led nu mig dit! Ni säkert rosar stället.

De sätta sig under en hög rönn.

ASTOLF.

Ni spådde sant: den hela långa fjälldaln med sina mångfaldt brutna jätteväggar, iskrönta öfverst, skogbeklädda sedan, och sluttande i klädfåll af små hagar, små åkerfält, med ännu här och der en rad af gula kärfvar qvar;

förvisst, man möda har att se sig mätt derpå!

Här nedanföre, ån. som dansar fram förbi den lilla qvarnen; ätthögsheden, med sina hviftande hängbjörksomhöljen, än tindrande i dagg mot ljusblå himmel; hvitgråa kyrkan, djupast in i dälden; och dessa spridda pelare af rök, som höja sig från låga menskonästen, att i den rena morgonluftens vidd till vågig rörlighet sig långsamt lösa: allt andas oskuld, lugn, välsignelse!

FLORIO.

Jag gerna hör er. För naturens fägring ni äger lifligt sinne.ASTOLF.

Bättre kan en skald ej bo. Väl öfverallt naturen bär honom högt, på starka modersarmar, uppöfver gruset; här bör deras styrka dock rönas långt mer ljuft än annoretäds.

FLOBIO.

Jag derför valt mig denna ort att dö.

Men döden är lik kärleken och lyckan: han flyr för dem, som söka honom. Annars jag sutte icke här!

ASTOLF.

' Ni tycks ej lycklig: det yttre sinnets brist er föga bryr, det inre sinnets öfvermått dess mera.

Jag har det redan varseblifvit.

FLOllIO skakande hufvudct.

Lycklig!!! — Jo! på en enda lycka är jag viss: att samkas få till fäder och till vänner, när mina ben der borta myllas ner.

ASTOLF.

Som främling har jag ingen rätt, som vän en ganska ringa än, att fråga er om edra sorger, vördnadsvärde gamle!

Dock, vill ni mig förtro dem, sannolikt ett hjerta träffar ni, som er förstår . . .

Ej sällan minskar ett förtroligt utbrott det sammanklämda bröstets tunga börda.

FLORIO.

Ni talar otn förstå! — Ar ni då viss, att någon menniska förstår en annan?

Ar icke en och hvar en verld för sig, skild från de andra af' en rymd, som fylls blott utaf vissa allmänt gifna lagars själlöst gemensamma inflytelser,och genomtränges — blott af kikare? —•

Så verkar månen ju på jorden; denna tillbaka, troligtvis, än starkare; vi alla prisa högt den milda glans, hvarmed han smyckar nattens helga tempel. Man tror sig veta dock, att han alltre'n går, åldrad, sin förstörelse till mötes!

Kan jorden nu, som kallar sig hans vän, se in i hans vulkaners brand? Kan tröst, kan hjelp af henne skänkas? Kan en flägt från hennes anda lena upp den köld, i hvilken han förfryser? Ha! han törstar, den bleka midnattsvandrarn, efter lif: kan hennes vatten läska hans begär? —

Så vistas oek kanske min dragningskraft i blotta ytan af mitt väsende; till djupet hann ej än ett menskligt öga; och du, o yngling! skulle rysa blott, om du med ens dess ödemarker såge.

ASTOLF.

Jag kan blott älska — och beklaga er: i mensklig makt ej mera står. Likväl... Det gifs en makt, i hvilken det står mera!

FLORIO.

Så tror jag ock: men med den verld, som nu omgifver oss, är re'n min räkning slutad. Föröfrigt har ej mycket i mitt lif tilldragit sig: det kan helt kort förtäljas.

Ni vill då höra det?

ASTOLF.

Med största åtrå!

FLORIO

ropande.

Kom ut med harpan, Alfred! — Ser ni, herre Om hon ej vill berätta i mitt ställe, jag sjelf har ej det minsta att berätta.

Alfred kommer med harpan.FLOKIÖ

sjunger.

Fager sken sommarens morgon på kullen, der jag ur hyddan åt björkdalen såg: moder min spann sina snöhvita trådar, fader förtäljde 0111 riddares tåg.

Då stod i dörren en glänsande qvinna, sade, med röst lik de himmelskas sång: »lockiga gosse med rosende kinder!

Nu är det tid, att du börjar din gång.

Jag vill dig visa förborgade håfvor, föra dig in i min innersta sal; der skall jag lära dig spela och sjunga — följ mig, och lemna din barnsliga dal!»

Och jag från fader och moder dig följde, helga natur! Dit du bjöd mig att gå, efter dig drog jag på villande stigar; men blott en blink i din sal fick jag stå.

Hvad har mot dig, o natur, jag förbrutit, att du fördref mig så snart från ditt hof?

Har jag ej sjungit, med glödande kärlek, med mina käraste strängar, ditt lof?

Alla de tusende, tusende väsen di vid sin allmoders tjusande barm droppar af sällhet — blott jag blef‘ förskjuten: ägde du nånsin en son, mera varm? -—

Hvad har jag gjort, att du stälde mig ensam här, på den stumma, den frostiga strand?

Hvad har jag gjort, att mot klippor af isar fåfängt förglöder min känsliga brand?

Hjertat ej åldras: dock bort rusa åren; fjerran bakom mig står barndomens lek!

Aldrig du hört mig: numer jag ej frågar; lockarne glesnat och kinden är blek.Fäderne nalkas på vandrande skyar, månen dem lyser med darrande hloss: sängarevålnader följa, och ropa:

»son! Kom och hvila! Hvila hos oss!»

Gif då, natur ! mig den eviga hvilan, gif mig den snart, i din öppnade famn! Trött vid att lefva, ej trött vid att sjunga, vill ock i döden jag prisa ditt namn.

Och när pä molnen jag högt öfver norden nattligt bland forntida sångare far, röra vi sakta de luftiga harpor, höra hvarandras förklingande svar. —

Efter en paus.

Här slutar sig, min gäst! den korta sagan om gamle Florio.

ASTOLF.

Ni djupt har träffat mitt innersta deltagande; hvart ljud var en melodisk pil, som genomsköt med återväckta känslors udd mitt bröst.

Mig tycktes att mitt eget jag blef skildradt i denna visa, sådant som det var i forna år! Nu är det annorlunda.

Jag lärde älska; och, på samma gång, jag lärde lefva.

FLORIO

med en suck.

Afundsvärde!

ALFRED.

Nu

min mamma syns: på lilla frukostbordet, som hon bär ut, ert silfbeslagna mjödhorn mot solen lyser med sitt nätta bildverk; och rundt omkring stå flaskor af det vin, som helsar er ifrån de varma landen . . .

Hej, fosterfar! Slå nu bekymren bort!

Springer till sin moder och hjelper henne frambära bordet.FLORIO.

Malvina! Stannar du ej här hos oss?

ALFRED.

Aek, mamma, stanna här! Vi ha så roligt.

MALVINA.

Tillåt mig ömsom gå och komma! Litet vårt hushåll är, men har sitt ombestyr; du, Alfred, fyll emellertid min plats!

alfRed.

Ah, mamma, hvar det vankas vin, der är jag en flink uppassare, det vet du.

Malvina aflägsnar sig.

FLORIO.

Vet du,

om du får smaka det, fribytare?

ASTOLF.

Herr Florio! Ni klagar öfver lifvet: de inre skälen har ni re'n förtäljt, och det är hufvudsaken; hvad er annars har händt i denna yttre verld, derom ni torde kanske framdeles berätta.

Men öfver edra gamla dagar sväfvar med änglavingar en välsignelse, så ljuf, som sällsynt: denna unga enka, som hyllar sig om er så dotterligt, bör mer och mer, bör helt försona er med lifvets flesta bitterheter. Huld som en af paradisets blomstermör, sin stängel kring er gråa stam hon lindar.

FLORIO.

Det blomstrande — det är minutens rof; dess längre varar se'n det öfvermogna.

ASTOLF.

I sanning! Någonting så barnsligt skönt och moderligt ändå jag aldrig sett; liksom majblomman, af ett vårregn stänkt,hon föreställer, oförvissnad än, den rensta oskulds bild, i stilla sorg.

FLORIO räcker honom hornet.

Drick, riddare! — Ja, hade förr i verlden en sådan qvinna kommit på min väg! —

Nu går jag utan maka, utan barn ner i min graf — drick, herre, drick!

ASTOLF.

En skål

för detta kön, som gör vår högsta sällhet!

FLORIO.

Då duger inte mjöden, tag till vin!

Alfred, skänk i! — Det gifs blott tvenne stigar för skalden till naturens djup: den ena är vällustens, den andra kärlekens; den ena stod med öppen port; jag stängde den sjelf för mig och drog mig till den andra; men den var slagen re'n i lås förut.

Nu, lika godt! Vi klinga likafullt!

ASTOLF.

Med smärta hör jag er. O, kunde jag en del er ge af min erfarenhet!

FLORIO.

Ni har då sannolikt en hjertanskär, älskvärd och ung, som kanske saknar er i detta ögonblick, men gläds ändå att vara drottning i ert trogna bröst?

ASTOLF häftigt rörd.

Ja, gamle, ja! Drick hennes skål med mig!

Alfred riktar gubbens hand.

FLORIO.

Det var en samklang! — Glasen sjelfva kände, att frågan var om jordens högsta goda! —

Ja, trefaldt säll den man, till hvilken ödet en älsklig hälft re'n i hans ungdom för!Jag har blott tänkt den lotten — tänkt hur äri odödligt gröna krans då finge först ett värde, när man kunde skänka den till tack för hvilan vid en huldrik barm . . .

ASTOLF.

Och när på diktens solbeglänsta vågor den ljufvas bild, af ädla sånger buren, framvaggats öfver tidens vida haf till stranden af den sensta efterverld, då skulle der de unga slägten än sig värma vid er kärleks sagostrålar, och nämna hennes namn vid Florios, livar gång till ömma slag en harpa stämdes.

FLORIO.

Ni talar som en skald; i detta land jag aldrig någon känt, hvars samtal så till diktens eget gudaspråk sig närmat.

Ni har i lyckligare länder visst er bildat under långa resor?

ASTOLF.

Ja!

Så långa, att knappt någon har gjort längre.

FLORIO.

Märkvärdigt! Och ju dock ännu helt ung! —

En enslig skogbo, som jag är, likväl

till namn jag känner många landets ätter.

På allt jag märker, att en man af stånd ni är, — som förr det kallades.

ASTOLF.

Min börd härleder sig från landets äldsta adel.

FLORIO.

Det hedrar er, att ni påminner er de gamla tider och en samfundsklass, som långt för detta har med dem försvunnit.Fins här i riket ingen adel nu?

FLORIO.

Min Gud! Det måste vara er bekant, att både adelskap och kungamakt för fyrti år se’n här afskaffades; att sjelfva ordet »rike» då blef aflyst för alltid och belagdt med höga böter.

Var ni då redan utomlands? — Men nej!

Ni kan omöjligt vara öfver tretti!

ASTOLF med förundran och förlägenhet.

Urskulda mig! Jag utomlands är född och son af en landsflykting, som sin fristad långt neråt jordens södra halfkrets valde; der har jag uppväxt. Stum och mörk min knappt nånsin talte om sitt ungdomsland; dock lärde han mig språket. Nu han dött, och jag besöker nu min faders hemjord.

FLORIO.

Då vill jag råda er att ingen vigt ni lägger på er börd i hufvudstaden. Urmodigt der är sådant tänkesätt; och vore detta dock det enda blott, som der urmodigt är! Jag fruktar, herre, att ni der tar er lika illa ut, som förr jag sjelf.

ASTOLF.

Men hvem regerar der? Jag ämnar söka tjenst.

FLORIO.

En kinkig fråga!

TI 1 • • C? O

Egentligen regerar ingen.

ASTOLF.

Ingen?FLOEIO.

Ja, ingen eller alla; noga reda jag, gamle man, ej har på dessa nja uppfinningar; ni får dem se tids nog.

Men »fristat» kallas de, så mycket vet jag.

ASTOLF.

Nyfiken är jag på ert nya statsskicks förmåner.

FLOEIO.

Gläds! Ni skall dem snart bli varse, ty öfverallt, hvar ni far fram, kan läsas på vägskäl, pålar, broar, portar, skyltar, på man- och ladugårdar, ja de hus som uppbygts för de Gergeseners hjordar, att frihet, jemlikhet och broderskap de enda makter äro här, som styra.

ASTOLF.

En vacker tanke dock!

FLOEIO.

Och dråpligt utförd! — Sant är väl, att de stilla i vårt land sig aldrig mindre fria känt än nu; men det beror, som lätt ni nu begriper, blott på de hedersmännens närsynthet.

ASTOLF.

Kanhända går det mig som dem?

FLOEIO.

Nog möjligt!

Så djup är snillrikheten i vår stats idé, att den ser nästan ut som dum.

ASTOLF.

Mitt bästa vill jag göra att förstå den.

FLOEIO.

Allt hvad jag sjelf förstår deraf är — skatt, som årligt under nya titlar ökas,och atj jag tacka bör, så länge än en koja och en fyrk mig lemnas qvar.

ASTOLF.

Hvad? Ingen trygghet mer för egendom?

FLORIO.

livar flertalsrätten blifvit teori, der blifver, innan kort, näfrätten praxis; och samhällskroppens lifsblod, friheten, snart fordrar till sin helsa der, att ock all egendom försätts i hurtigt kretslopp.

ASTOLF.

O mina fäders land! — Men likafullt

jag brinner af begär att gagua det;

och helst (om val mig gifs) i krigets yrke,

der störst min kunskap är och störst min öfning.

FLORIO.

Slå det ur hågen, välj ett annat! Krigsmän behöfvas icke mer. Väl händer stundom, att man blir förolämpad, öfverfallen; hvad gör man, tror ni, då? — Slåss? — Gud bevars!

Slikt passade kung Astolfs råa tider.

Till gränsen skickas härar, ej af folk, men tal och tidningsblad; är fienden obildad nog att ej der af bli skrämd, så springer man så långt, som vägen räcker.

Der vägen slutar, slutar kriget. Allt af statsvishet och ren filantropi!

ASTOLF.

Näfrätten öfvas alltså — blott mot landsmän?

FLORIO.

Ja! Men (som nyss ni hört) af brödranit.

ASTOLF.

Här tycks, vid Gud! rätt jemmerligt stå till.FLORIO.

Min bäste, säg ej så! Xi råkar slugt,, spetsfundigt sällskap der i hufvudstaden, och fördomsfritt, så att det är en lust åt!

Det enda som förundrar mig, det är, att den der gamla kyrkan, som står qvar af Astolfsdynastiens forna borg, och sedan blef domkyrka, än tår nyttjas till en så högst föråldrad stiftelse, som drottning Svanhvits själamessa.

ASTOLF rusar opp från bordet.

Svanhvits?

FLORIO.

Ja, ännu hålls den; säkert sker det blott af glömska hos eforer eller utskott, som annars — heter det — ha rotat ut hvart spår af murknad farfarsöfvertro.

ALFRED.

Ilerr gäst! Hvad fattas er?

ASTOLF.

Du talar dolkstyng!

FLORIO.

Hvad hör jag? — Skulle jag i någonting försagt mig?

ASTOLF sättande sig.

Gamle vän! Försagt? Visst icke! Men underliga minnen . . . Om jag tordes . . .

Men nej! Ni skulle tro mig yra blott...

Ha! Räck mig likväl kalken, hel och hållen!

FLORIO

förvånad.

Min herre!?

ASTOLF.

Ja, säg mig till punkt och pricka allt, hvad ni vet om Astolf och om Svanhvit!

FLORIO.

Om dem ni vet nog sjelf, hvad öfverhufvud man vet; jag vet ej mer —

ASTOLF.

Men jag än mindre

FLORIO.

Min Gud! Hvad känner ni af våra häfder?

Förlåt mig, ädle gäst! Men detta går för långt. Kung Astolf Unge! Denne hjelte, som rycktes bort i sina bästa år, hvarom det gamla qvädet vet förmäla, som än ej hunnit slockna ut — Min herre!

Har ni ej hört det?

ASTOLF.

Nej!

ALFRED.

Och inte heller det ordspråk: »skjuta som kung Astolf?» —

ASTOLF.

Nej

FLORIO.

En obegriplig stumhet måtte visst er far ha bibehållit till sin död!

ASTOLF

högst brydd.

Han var ej älskare af sång och sagor.

FLORIO.

Så? — Nå ja, slika kristna ha vi många. —

Kom ut, Malvina! —

ALFRED.

Bra! Jag kan det också; kom, mamma, hjelp oss sjunga Astolfsqvädet!

ASTOLF

med yttersta bemödande att visa sig lugn.

Ej alldeles hans namn, hans öde ärmig obekant: dock sväfvar öfver slutet än mycken dunkelhet.

FLORIO.

Ja väl! — Historiskt ni känner honom således ändå? —

Mig har han alltid särdeles behagat; och ville man tillåta sig ett lån af ett bland dessa nyktra tiders uttryck, man öfver honom fälla kan det vitsord: att när man drager af, hvad sagan tillagt, en ädel, fast fantastisk bild står qvar.

ASTOLF.

Ilan underligt försvann!

FLORIO.

Man gissar nu, att han i löndom föll, ett hemligt offer för en faktion, som ville sjelf regera.

Mig synes troligt, att helt rätt och slätt på jagt han omkom i en gammal grufva, och visan tycks ge stöd åt denna mening.

Men harpan, Alfred! Ar du här, Malvina?

MAL VINA.

Ja, till er tjenst!

Så stämmen i med mig!

Astolf trycker sin fjäderprydda hatt djupt ner i pannan och slår armarne tillhopa öfver bröstet.

FLORIO, MALVINA OCH ALFRED sjunga.

De lindar stå under borgatorn, der sömma de jungfrur tolf; der leka två ädla konungabarn tillsammans på högalofts golf.

När dag rinner opp, sofver kärestan djupt under

linden.Ung Astolf håller stolts Svanhvit i famn, och slår stålhandsken mot bord:

»den ypperste konung jag blifva vill, som någonsin lefvat på jord!» —

»Ack, blefve den ypperste konung du, som lefvat i alla de land!

Och jag ville vara en ring af gull och sitta på konungens hand». —

»Det blir dig så svårt att vara en ring och sitta på konungens hand; han tvår den så ofta i mannablod, och mister en finger ibland». —

»Då skulle du vara den käckaste sven, som nånsin i gullsadel satt, och jag ville vara en fjäder så hvit och vaja

från riddarens hatt». —

»Det blir dig så svårt att som fjäder lätt få vaja från riddarens hatt; der gnistra på stål de svärdshugg så tätt, som stjernor i vinternatt». —

»Då skulle du vara den klaraste å,

som flöte på gullsands bädd,

och jag ville vara så liten en and

och simma från brädd och till brädd». —

»

»Det blir dig så svårt att vara en and och simma från brädd och till brädd; när jägaren arla går ut på jagt, den skjuts eller bortflyger rädd». —

»Då skulle du vara den stoltaste hjort, som lopp genom villande skog, och jag ville vara så liten en hind och dansa vid kronhjortens bog». —J>et blir dig så svårt att vara en hind och dansa vid kronhjortens bog; i snåret brummar den ludna björn, han grepe den hinden fullnog». —

»Då skulle du vara den fagraste lind, som grönska kunde på jord, och jag ville vara ett strå af gräs och gro öfver lindens rot». —

»Det blir dig så svårt att vara ett strå och gro öfver lindens rot; det spädaste lam, som i marken går, kan trampa det under sin fot». —

»Då skulle du vara den högsta ek, som stånda kunde på äng, och jag ville vara en qvittrande trast och reda i toppen min säng». —

»Det blir dig så svårt att vara en trast och reda i toppen ditt bo; det lyssnar så mången på trastens sång, och skrämmer den opp ur sin ro». —

»Så blif då en kyrka på Nordanhed, en kyrka så härlig som stor; och jag vill blifva ett altar af sölf och stå i dess heliga chor!»

Helt listigt då talte de tärnor tolf:

»och glöm ej den mö, du har fäst!

Af alla, som varit i verlden till, hon unnar dig allrabäst».

När dag rinner opp, sofver kärestan djupt under

linden.

ALFRED

sakta.

Han gråter, mamma! — Fosterfar! Han gråterASTOLF

uppsprittande.

Ni vet ej, — ingen vet, hur denna visa . .

Jag bär mig barnsligt åt. . . men undren ej!

FLOKIO.

Ni älskar, liksom jag, de gamla tider? —

O! Ljuiligt spökar än ur deras skymning den fromma hjeltesagans lif och kärlek i all sin enfald och förtrollar oss, förr än vi tro! — A ill än ni höra mer?

ASTOLF.

Ja . . . nej . . . dock, ja! Men slutet blott! Blott slutet!

FLORIO.

Egentligtvis det långa qvädet utgör

ett helt af qväden; men jag tröttnar sielf —

Nå väl! Till slutet!

ASTOLF.

Slutet, — slutet, — ja!

FLORIO, MALVINA OCH ALFRED begynna åter.

Och dvcrgarne hamra så flitigt i fjäll; blåser kallt, kallt nordan öfver skog — och natten står mörk öfver Ostrabohäll.

Men klockorna ringa för vår drottning!

Der smids dag och natt allt hvad smidas kan; der smider i berget mång bortröfvad man.

Der smids på en krona, som Runqvinnan får, se'n sätter lion den på sitt utslagna hår.

Och högt ropar falk och gällt skäller hund; kung Astolf han jagar vid midnattsstund.

Och ulfvarne tjuta och ugglorna glo, gullsporrarne klinga på stenbunden mo.»Kung Astolf! Kung Astolf! Vand 0111 till din borg; den natten kan göra dig mången en sorg.

Kung Astolf! Kung Astolf! liid hemåt igen, der väntar din lilja sin endaste vän».

Kung Astolf han fattar sitt horn och sitt spjut: »när tog väl slik jagt innan gryningen slut?»

Så rider han sig dit han ej varit förr, han rider till Runqvinnans gyllene dörr.

Det skiner derur som en sol öfver hed, Runqvinnan står ute vid borgaled.

I kalk af demant bär hon klaraste mjöd, och niger helt djupt under gullkronan röd.

Det lyser af ögon, det lyser af hand, den fagraste mö står på silfversand.

Det blommar på läppar, det blommar på kind; det hviskar en röst, som en sommarqvälls vind:

»Väl mött, konung Astolf! Sitt af och stig in; den fagraste mö vill bli kärestan din!

Väl mött, konung Astolf! Träd in i min sal; min dryck skall dig värma, ty natten är sval!»

Han drack ur den kalken vid Runqvinnans sång, den första, den andra, den tredje gång.

Den första han drack, tog han tärnan i hand; då glömde han bort både rike och land.

Den andra han drack, tog han tärnan i famn; då glömde han bort både Gud och Guds namn.

Den tredje han drack, gick i berget han in; då glömde han bort hvita liljan sin,Nu står han i bergsal af ädelsten: liten Svanhvit hon hvilar i mull sina ben.

Nu leker lian harpa vid Kunqvinnans bord: liten Svanhvit hon suckar så tungt upp ur jord.

ASTOLF med bruten röst.

Håll!

FLORIO.

Vill ni då ej höra sista versen?

De fortfara.

Nu går han på gullgolf. men ej utan knot; blåser kallt, kallt nordan öfver skog —

Liten Svanhvit hon gråter inunder hans fot.

Men klockorna ringa för vår drottning!

ASTOLF vildt uppspringande.

Håll, säger jag! Vill så man, bit för bit, hvar fiber af mitt hjerta sönderslita?

FLORIO

förskräckt.

Men, store Gud! Ni sjelf begärde ju . . .

ASTOLF.

Förlåt mig, fader! Hulda fru, förlåt!

J sen i mig en man, som Astolfs öde

helt nära rör. Förvandtskap . . . Själafrändskap .

Förklara den jag skall en annan gång.

Till Alfred.

Och nu, du riddarsven, min häst!

ALFRED

bortgående.

Hur ledsamt

FLORIO.

Kärt vore jemväl mig er resas uppskof; men — envis värd är gästen till besvär.ASTOLF.

Ogerna skiljas vi å öinsc sidor,

inen dyra pligter dertill nödga mig. —

Hur långt är härifrån till hufyudstaden ?

FLOKIO.

Tolf dryga mil och genom idel vildmark.

ASTOLF.

Ar vägen villsam?

FLOKIO.

Icke synnerligt!

Aivägar träffas knappt, ty föga odlad är nu för tiden denna dystra bergsbygd.

Dock skönjer man ej sällan strödda spår från äldre odlingar; de forna kungar förlustade sig ofta i den trakten och hade der ett ståtligt jagtslott.

ASTOLF.

Ja!

FLORIO.

Det vet ni således?

ASTOLF.

Det har man sagt mig. — Så! Der är hästen. Tack, inin lilla junker!

Mitt goda värdfolk, oförgänglig tack!

Er hand, min Florio! Och er, min fru!

Jag hoppas snart er alla återse.

MALVINA.

Vi vilja bedja godt för er.

ASTOLF.

Ja, bedjen,

J fromma, bedjen flitigt för er vän! —

Alfred! Du vill ej följa mig?

ALFRED.

Ack jo,

0111 här man kunde vara mig förutan!ASTOLF,

Förnuftigt svaradt! — Nu, farväl!

FLORIO, MALVINA OCH ALFRED.

Farväl!

Han rider af.

FLORIO.

Den underbaraste af alla gäster!

MALVINA.

Så känsloöm åhörare ni visst har aldrig haft, min ädle Florio!

De gå in i sin boning.

Det inre af en domkyrka.

Aftonskymning. Perspektif af altaren, pelare och kapeller i götisk smak. Ljuskronorna och högaltaret Kro upplysta, likväl blott med mycken sparsamhet.

Astolf och en vägvisare vid ingången.

VÅGVISAREN.

Stor heder gör ni denna gamla kyrka, då hon det första föremålet är, som ni, så outhvilad från er resa vill se i vår briljanta hufvudstad.

ASTOLF.

Briljanta?

VÅGVISAREN.

Andra resande ha stött sig på några träsk och skogshult mellan husen, palatser utan tak och enebuskar, som här och der idyllisera torgen; men ni, ni anar lätt, att fria män behöfva fritt utrymme.

ASTOLF.

-Ja!

VÅGVISAREN.

Dessutom, om vi begynt med capitolium .. .

Men ni är sannolikt fornforskare?ASTOLF.

Ja, ungefär; fornälskare än mera.

VÄGVISAREN.

Det iagnar mig, ty, som ni ser, min herre, rätt mycket skröpligt visar sig härinne, påminnande om fädrens smaklöshet.

Regeringen har tänkt att hjelpa bort det, men dertill fattas än en liten sak, som heter . ..

Han rycker på axlarne.

ASTOLF. *

Penningar?

VÄGVISAREN , mecl en bugning.

På spiken träffadt!

ASTOLF.

Det f agnar mig.

VÄGVISAREN.

Hå! Hvarför så?

ASTOLF.

Af skäl.

VÄGVISAREN.

Ah ja! Visst borde man till bättre gagn

än blott att skräpa som ett monument,

använda det åbäkeliga rucklet,

till magasin, slöjdskola, rasphus, eller

sal för sibyllebrödernes centralklubb;

motioner derom hagla dagligdags,

men kifvas än, och mynt har ingendera.

ASTOLF.

Tyst! Hör jag ej musik begynna? — O, hur skön! Hur sorgligt! — Hvad betyder den? En messa, eller en begrafning?

VÄGVISAREN.

. Begge,

på sätt och vis; den är en lemning, sparad från drottning Svanhvits tid . . . Har ni förkylt er?ASTOLF.

Tvärtom!

VÄGVISAREN.

Jag tyckte, att ni ryste till! —

Med denna unga drottning slocknade en krigisk ätt af konungar; helt kort sin frände Astolf öfverlefde hon, den siste af det namnet. Som det påstäs, hon sörjde sig ihjäl af bara kärlek . . .

Men hör, för den och den, — ni är ju sjuk,

min bästa herre? Hvit i ansigtet,

liksom ett lakan! — Kom, låt oss gå hem!

Det är mitt råd, ty här är kallt i kyrkan.

ASTOLF,

Onödigt fjäsk! Jag mår förträffligt.

VÄGVISAREN.

Bravo!

En smula trött af ridten kan jag tro! —

Ja, ser ni, hon instiftade till minne af slägtingen här ett slags aftonsång, en själamessa, — löjlig för vår tid, men dock tillåten än på en och annan musikvurms förbön, såsom öfningsanstalt i sång för deras unga döttrar. Förr gick här det skrock — bland hopen tros det, än af några gamla — att kung Astolf lefver, men hos en trollbrud, och att denna sång skall slutligen förlösa honom dän.

Men vänta få de, ha, ha, ha!

ASTOLF häftigt. „

Ännu

lins folk, som tror det?

VÄGVISAREN.

Ja och att han se n skall ställa allt hos oss på bättre fötter; kan tänka!ASTOLF.

Godt! Det slår måhända in.

VÄGVISAREN.

I månen, ja! Ni är en munter herre; inen vet: jag ock i all min dar har skrattat åt superst — super — ... Hm!

ASTOLF.

Det sista bär

nog syn för sagen.

VÄGVISAREN.

Nej, min tanke var för stor att iinna strax sitt hela uttryck; det halfva ligger derför qvar på tungan.

ASTOLF.

Så låt det ligga der och stäng din mun!

VÄGVISAREN för sig sjelf.

Alia! Jag får ej göra honom vresig.

Högt.

Så brådt ni har, beser ni väl ändå kungsgrifterna der framme? Stanna här!

Jag kommer strax med nycklarne. — Ett ord: den qvinnoröst, som innan kort hörs ensam, skall föreställa Svanhvits —

ASTOLF.

Tig och gå!

CHOR.

Ljus, som klarnar alla öden!

Kärlek, som besegrar döden!

Trohet, som ej känner slut!

Låt från striden här i friden nu din pilgrim hvila' ut!

Österns stjerna: nåd, försoning!

Blicka in i grafvens boning;åt dess mitt gif morgonbad!

Stoftet bäfve; anden sväfve, sjelf en stjerna, hem till Gud!

QVINNORÖST.

llell dig, hjelte, i din krona! Brudgum, i din högtidsbona!

Nu af korset skäradt är hvarje minne, nu mitt sinne fritt till dig sin helsning bär.

Älskling! Hör du dessa ljuden, mins den forna ungdomsbruden; hör! Hon ber — för dig och sig! Bönen känner sina vänner, flyr till Gud och söker dig.

Broder! Bland hans helgon alla låt mig till ditt hjerta falla! Svärdet genom själen går; men det brister snart och mister hvarje kraft till nya sår.

CHOR.

Ljus, som klarnar alla öden! Kärlek, som besegrar döden! Trohet, som ej känner slut!

Låt från striden här, i friden, nu din pilgrim hvila ut!

VÄGVISAREN återkommande med nycklarne.

Min herre! Vi må skynda oss, ty ljusen bli släckta genast, se’n musiken slutat.. . Men hvarför står ni, som en igelkott, med ansigtet i kappan?ASTOLF

uppbragt.

Hvad jag erfar i detta ögonblick, du lumpna inask, går öfver ditt förstånd, om än ett lif af tusen år dig skänktes!

VAGVISAEEN.

Herr mylord!

Blif inte ond; jag menar ju ej illa.

För sig sjelf.

En engelsk kannibal, — det såg jag strax, — en hetsig gynnare, — förnäm och rik!

Jag får väl lof att torka in hans grofhct.

De gå till grafchoren bortom högaltaret.

VÄGVISAREN.

De fanor, som ni ser, de segertecken af alla slag, på murarne omkring, —-de äro minnen mest af Astolfsätten, hvars vårdar nu med dessa chor begynna,.

Det gamla, nu af ålder sönderslitna, i luftdrag liägtande baneret der, har flyttats hit för symmetriens skull; det hängde förr ett stycke längre fram.

Det var kung Adelands . . .

ASTOLF utom sig.

Min fars? — U Gud! — Ack ja! Jag känner det igen, ännu; den krönta gripen, som mot solen flyger!

Ha! Urblekt är ditt gull, din klo är stympad, — din vålnad lefver dock på duken qvar!

Hur kär du var mig förr!

Han springer upp på en grafvård och kysser det gamla baneret.

VÄGVISAREN ytterst förvånad.

Mylord! Förlåt mig, — inen drömma, eller vaka vi härinne?

Med all respekt för er herr far, jag kanomöjligt tro, att denna gamla fana har varit hans.

ASTOLF besinnar sig.

I hennes skygd, min vän, blef månget möte mellan mig och honom beramadt, när med mig, som barn, en tid han uppehöll sig här i detta land.

Fornforskare han var och födde upp mig till samma smak för kämpars minnesmärken.

VÄGVISAREN.

Så! — Ni har varit här förut? -— Jo, jo! —

Xi talar derföre vårt språk så väl,

ja, nästan som jag sjelf; blott, med förlof,

än litet grand med främmande accent,

och — här och der — ett gammalmodigt uttryck.

Det ger sig lätt med några dagars öfning. —

Här alltså, nådig’ herre, som ni vet, till höger ha vi Astolf Unges grafchor; och skenet ifrån altarkronan fäller just lagom in på alla vårdarne.

Han uppläser dörrarne.

Si så, mylord, stig in!

ASTOLF.

Hu! Hvad det gnisslar, doft slamrande, det gamla gallerverket!

VÄGVISAREN

skrattande.

1 tre århundraden ej dessa gångjern fått smörja sig en enda gång; derför det kostar på dem nu, att konversera.

Men, hvarför stannar ni? Stig in! Stig in!

ASTOLF

inträder häftigt och griper honom i bröstet.

Skall jag dig följa i min egen graf, du bleke dödman, grina ej så styggt!

Det kan ännu bli spörsmål om, hvem här står lefvande: du — eller jag!VÅGVISAREN

ängslig.

För Guds skull!

Mylord, livad tal! Besinna er...

ASTOLF

t

släpper honom.

Det vill jag;

men snacka ej i vädret mera der, livar jag är hemma karl! Begriper du?

VÄGVISAREN.

Ja. bästa herre, jag begriper!

Afsides.

Fan

begripe honom! Säkert är han kollrig.

Gud lijelpe mig helskinnad härifrån!

ASTOLF.

Hvar är mitt. . . Astolf Unges monument?

VÄGVISAREN.

Der, midt framför, inunder fanorna och vapnen; ser ni hvilken väldig svärm af sådant kram! Det var en tapper buss, men äfventyrare i lif och död.

Egentligen man vet ej, hur och hvar lian dog; den höga marmorkistan är ett tomt, i sten författadt äreminne — men sjelf erinrar ni er visst, från gammalt, att ej hans aska derinom befins?

ASTOLF.

Ja!

VÄGVISAREN.

Gummorna på landet sjunga än en hop slagdängor till hans pris; dc lärde begynna likafullt att tvifla på, — alltse’n arkivet brann år tjugusju, — om han har nånsin riktigt varit till.

ASTOLF.

Det vore mycket!VÄGVISAREN.

Bry er ej derom!

Ty ljuga visorna, som nog är troligt, så ljuga dock de lärde dubbelt värre.

ASTOLF.

Bra sagdt — och sanning, på mitt hedersord!

VÄGVISAREN.

Ni ser, af gulhyit marmor, för den tiden

rätt skickligt huggen, hvilar ofvanpå

hans bild, i nästan mer än kroppslig storlek;

en gyllne kungakrona, vid ett snöre

från hvalfvet fästad, sväfvar öfver den,

och nedanom, på sarkofagens sida,

syns än en inskrift, fastän svår att läsa.

Den underliga munkstyln . . . och så dammet . . . Men sannerligen! Släcktes icke nu det sista ljuset — och nu stå vi här, som i en säck.

ASTOLF.

Gå, fort! Och skaffa hit..

VÄGVISAREN.

Der kommer just kyrkvaktarn med en lykta — Ilolla, din krokrygg! Hör! En utländsk grefve vill läsa Astolfschorets minnesskrifter.

Tänd facklor eller vaxljus opp och kom!

ASTOLF.

Gack med, och skynda på! — Gif lyktan hit, min gubbe, mellertid — och snabba dig!

Vägvisaren och kyrkvaktarn gå.

Fördolda öfvermakt, hur än du kallas,

Gud, öde, ursprungsdager, ursprungsmörker!

Låt ej vansinnighetens hemska troll' sin blodörn rista på gengångarn Astolf! — Gengångarn? — Ja! Står jag ej här, ett spöke af mig, med föttren i min graf? De hällar, som återljuda tomt inunder fjäten, betäcka de blott mina fäders aska,och icke vålnaden af detta jag?

Nej! Nej! Upprörda sinnen, sansen er!

Du andas grafvens luft, men dock ännu med jordiskt lifvad lunga .. . Adeland!

Gunhild a! Oförgätliga föräldrar, ifrån mig tagna i min första ålder!

Skall här jag åter möta edra skuggor, vid denna griftvård, som jag fordom sjelf åt er med sonligt fromma tårar vigde? —

Hur ärbart hvila de, hur vördnadsvärdt

ännu bredvid hvarandra, edra bilder,

dem jag lät huggas af en främmad konstnär!

Han knäböjer vid monumentet med sammauknäppta händer och lutar anletet mot den ena, nedhängande handen af sin moders bild. Efter en lång paus uppreser han sig hastigt.

Hvad? Hviska ock de döda? — »Snart till oss du samkad är» — så sades det bakom mig, — och rösten liknade en suck, som deltes till ord ... Var det väl du, min bleka hamn, som ropte mig? — Du tvillingsbror af sten, här midt i rummet bäddad på paradsäng, — hur ser du ut? Var ingen narr, och tro att du mig skrämmer!

Han lyser med lyktan på sin afbild, och studsar tillbaka.

Hu! Hvad du är lik den Astolf, som står här, blodlöse yngling!

Vill du kanhända dricka ut min blod, för att få rörlighet i dina ådror? —

Slut ögonen igen, och vänd dig bort —

Bort, blunda, säger jag! Jag tål ej längre din uppsyn . .. Rör du läpparna — håll munnen!

Han kastar sin kappa öfver bilden.

Så! Nu är jag i fred för dig, kamrat! —

Låt se! Hvad står här nere skrifvet om dig?

„ Han lyser på inskriften.

»At Astolf, konung, sjette af det namnet, den sista hjelten af sin lijelteätt, förtidigt till de stora fäder gången.

Hans kropp ej återfunnits, men hans ande far genom tiderna på bragdens vingar,Så hugstor drott har detta land ej ägt: hugsvale honoin himlen med sin frid! —

Till minne, medan ännu kämpar lefva, har drottning Svanhvit låtit resa vården.»

O, hulda, hulda Svanhvit! Evigt god mot alla, ack! Och allramest mot mig, som vedergällt så otacksamt din ömhet!

Omsväfvar den mig äfven här? — Så säg: är äfven du en gäst i detta sofrum?

Han upplyfter lyktan och spanar rundt omkring.

Der, invid andra muren, midt emot föräldrarna, hvem har väl der fått plats? —

En enslig skepnad . . . qvinlig, tror jag . . . Gud! Ja, derifrån kom sucken! — Det är Svanhvit!

Han störtar fram till vården och läser med en af tårar ofta bruten röst.

Åt Svanhvit, drottning, konung Astolfs fränka; ej länge spiran bars af krönta jungfrun.

Af saknad efter döda fränden brast det unga hjertat. Länge hvilat har dess stoft vid gamla slottet Jägarlust, inunder äldsta borgalindens rötter.

När den förfallna borgen refs, beslöt Eugenius, konung, att hitflytta det.

På jorden lefva skönhet, oskuld, kärlek blott kort. Men lycklig blefve jorden dock, om hvarje tron, lik Svanhvits, vore deras.»

Rätt, obekante efterträdare!

Du talat ur min själ: haf tack!

Beskådande hennes afbild.

Ja, än

du liknar dig, du himmelska gestalt!

Evinnerligt, liksom i forna dar, hos dig bor glädjen under liljans bild, och smärtan under rosens — hvit likväl den rosen är; af mig hon tvangs att stanna i liljans oåtskilda enfärg .. . Dödens, den blef hos dig, men trohetens också!Förskjutna ängel, som så ofta bar

till mig förgäfves ett gudomligt budskap, —

O, vredgas ej, att nu, fastän försent, den ångerfulles läppar nalkas dina!

Värm upp dig, marmor! Puls af sten, spritt till!

Han dignar öfver bilden och omsluter den med sina armar.

VÄGVISAREN

återkommande med kyrkvaktarn och flere af kyrkans betjening, som bära facklor.

Ursäkta mig, min nådigaste herre!

Det drog på tiden något ut. — Hvar är han?

EN AF KYRKBETJENINGEN.

Hvad ligger der på drottning Svanhvits grafvård

VÄGVISAREN.

Jag tror, min själ, att det är lorden sjelf

Astolf reser sig upp och vänder sig mot dem.

KYRKVAKTARN, med ett ångestrop.

I Guds och alla helgons namn!

VÄGVISAREN.

Hvad nu?

Hvad skränar du för skrockbesvärjelser?

KYRKVAKTARN ryckande honom i armen.

För Guds skull, se då, att lifslefvande

det är kung Astolf Unge sjelf, som spökar! *

VÄGVISAREN

storögd.

Minsann! Jag håller nästan med dig, gubbe!

Astolf går dem till mötes.

ALLA utom vägvisaren.

Ut, ut! Kung Astolf Unge går igen!

Springa ut med facklorna, af hvilka ett par i förvirringen tappas.

VÅGVISAREN

springer med ett stycke.

För tusan, gossar! — Ar det allvar, gossar?

-lag vill ha sällskap, gossar! — Dumma räklar!ASTOLF.

Vanvettingar! J brännen ju opp kyrkan!

VÄGVISAREN

ängsligt.

Håll stora dörren öppen, gubbe! Vänta! —

ASTOLF

ropande.

Vägvisare! Hvad kommer det åt folket?

VÄGVISAREN stannande på långt afstånd i gången.

Mylord —

För sig sjelf.

Gud låte dem ej stänga kyrkan! Visst är det ugglor här i måssen . . . Tänk, om jag blir inläst med den långa gasten!

ASTOLF.

Narr! Trampa elden ut och för mig hän!

VÄGVISAREN.

Men säg —

ASTOLF.

Jag läst allt, hvad jag ville läsa!

VÄGVISAREN.

Men är ni då i sanning ni, mylord, och inte. .. inte . . .

ASTOLF.

Jag är jag.

VÄGVISAREN.

Fördenskull den resande på källarn je m likheten?

ASTOLF.

Hvem annars?

VÄGVISAREN närmande sig.

Sade jag ej det? — Bevars, hvad sämre folk vidskepligt är! I)et ha vi från statsreligionens tid; och fåfängtpredikas dagligt statsreson i stället.

Man tog er för en vålnad af kung Astolf!

ASTOLF.

Väl möjligt!

VÄGVISAREN.

Det är också visst, mylord, att ni har mycket tycke af hans bild.

ASTOLF.

Naturen leker underligt ibland!

VÄGVISAREN.

Ja — än kan ej fysiken allt förklara.

De gå ur kyrkan.

Audienssal hos presidenten i hyper bo reiska republiken.

Åtskilliga medborgare vandra trotsigt midt i rummet fram oeh tillbaka, sitta i lialfliggande ställning o. s. v. Några embetsmän stå här och der försagde i vrårna.

ASTOLF

inträdande.

Får man uppvakta än herr presidenten?

Medborgarne betrakta honom med uppspärrade ögon.

ASTOLF.

Mottar herr presidenten mitt besök?

EN SKRÄDDARE.

Medborgarn presidenten står tillreds, när och hvarhelst man honom det befaller.

ASTOLF.

Så? — Alltså kommer han snart ut i salen?

SKRÄDDAREN.

Vi just beslutit nu, omröstningsvis, att ropa honom ut, ty vi ha brådtom.

ASTOLF.

Men om han har så med?SKRÄDDAREN.

Det fria folket bestämmer efter sitt behag hans timmar.

ASTOLF.

Det fria folket har beqvämt!

SKRÄDDAREN.

Naturligt! —

Ni kommer, hör jag nog, från slafvars länder, der man förpligtad är att träda in för statens chef i blanka stöflor, ja, (kan tänka!) till och med i skor och strumpor!

ASTOLF.

Jag kan ej neka, att ni gissar rätt.

SKRÄDDAREN.

Er drägt är också otillbörligt grann, — förstås, på detta ställe; annorstäds kan äfven friheten gå elegant.

Här hör en smula sluskighet till saken!

ASTOLF.

Jag tackar för upplysningen.

SKRÄDDAREN.

F öröfrigt

behöfver ni ej skämmas för er klädsel, fastän den anstår en tableau vivant från ett par hundra år se’n; maken sammet och stickeri jag aldrig sett. Charmant ! —

Hör på: kan jag få porträttera er uti min modejournal panathenäum?

ASTOLF.

Jag vill besinna mig derpå. Men hvad?

Ar ni ej samme man, som i går qviill var min vägledare?

SKRÄDDAREN.

Det var min bror, min kära ni! Jag står ej så på språng; från pligtens dag jag tarfvar aftonrobland hemmets myrten eller klubbens drufvor. Visst har ock jag, liksom en vingad Hermes, sjelf stundom kringfört lärda främlingar; det sker dock blott af särskildt utbedd gunst, ty hvar förmiddag här, i statens värf, omstrålar folkets majestät min panna.

ASTOLF.

Jag ser: det skiner der helt oförtäckt.

SKRÄDDAREN

fryntligt.

Xi är en ung person med vett; vår fristat skall säkert veta att värdera er.

Får man väl fråga, hvarföre ni kommit?

ASTOLF.

Vid namnet »fristat» mången skön gestalt af forntidsstorhet helsar minnets öga.

skräddaren.

Småsaker blott! Misslyckade försök!

I bottnen — idel aristokratier, än uppenbara, än förklädda. Slikt ha vi från roten förebyggt. Vår stat är fotad på den enklaste af grunder: på fullmåttkroppsprincipen.

ASTOLF.

IIvad för slag?

SKRÄDDAREN.

Hvar samfundslem, som har en fullväxt kropp, har ock i kraft af den fullt lika rätt att egenrådigt orda och befalla.

ASTOLF,

Ilvem lvder då?

•/

SKRÄDDAREN.

Den som blir tvungen.

ASTOLF.

Huru?

SKRÄDDAREN.

Flertalet alltid är förnuft och lag.

Halfhögt, mysande och blinkande.

Dock, det förstås: förnuftet bor hos ledarn.

STATSSEKRETERAREN inträder ur en dörr i fonden.

Medborgarn presidenten ber om tillgift, att han ej strax kan komma.

RÖSTER.

Nå? — Hvad hindrar?

STATSSEKRETERAREN.

Sibylla-brödernas deputation, den länge väntade, infann sig nyss med fyrahundra utkast till de lagar, som vid den sista veckans ärorika revolution så allmänt äskades.

Yi sammanträckla nu de sibyllinska flygbladen, att de på förvaringsvinden, der alla väder blåsa in, ej må beständigt fladdra mellan golf och tak.

SKRÄDDAREN.

Godt! Yi bevilja fem minuters uppskof.

EN HÖGRE EMBETSMAN framsmygande.

Medborgare opinionsråd! Har ni rekommenderat hos eforei'ne min sak? Hur srår den?

O

SKRÄDDAREN.

Illa, ganska illa! Medborgarn presidenten re'n är tillsagd att sätta af er, derför att ni pryglat medborgaren korrektionisten Janke.

EMBETSMANNEN.

Det är en skurk, som ville mörda mig.

' O

SKRÄDDAREN.

För andra kan en sådan ursäkt gälla;men ni, ni är en kontrollerad man!

Ni borde förr i godo skänkt ert lif, än värja det med tyranniets knölpåk.

EMBETSMANNEN.

Men om en lång. en redlig tjenst . . .

SKRÄDDAREN.

Just så;

ni har för länge tjenat, min patron!

En embetsman — mins detta! — är föröfrigt blott ett nödvändigt ondt, och dräpes en, så får man, för än bättre pris, en annan.

ASTOLF till en af embetsmännerne.

Hvem är den oförskämde bängeln, der?

EMBETSMANNEN,

hviskande.

Kostym-artisten Marcus Porcius Klut.

ASTOLF.

Hvaba? En skräddare?

EMBETSMANNEN.

För Guds skull! Sakta! Det grofva ordet kan oss begge störta! —

Ja, då och då han syr ännu ett plagg åt patrioter: det vill säga, kunder, som aldrig räkna efter hur de prejas; men annars sitter han, som nyss ni hört, i publicisternes opinionsråd.

ASTOLF.

I publicisternes?

EMBETSMANNEN.

Ja; vet ni ej, att våra dagbladskrifvare så kallas, — Sibyllagrottans vidtbekanta orden?

De äro nämligen publikens ombud,

att till dess ledning öfver allting dömma:och det på grund af sann sjelfskrifvenhet, ty fullmakten dertill de sjelfve skrifvit.

ASTOLF.

Förstå de då allting?

EMBETSMANNEN.

An mer: enhvar af dem förstår ock allting bäst.

ASTOLF.

Hvad Babcl!

EMBETSMANNEN.

-Ta, babyloniskt nog är papperstornet, och likaså det språk, som på dess tinnar af mästare och af gesäller förs; men med ju tusenfaldigare läte deruppe dömmes i de höga vädren, dessmer otvifvelaktigt är dess gny en sann, ofelbar, allmängiltig folkdom.

7 7 ö O

ASTOLF.

Begripe detta, hvem som kan!

EMBETSMANN F. N.

Hvar jul,

då stora Ochlos här tillsammanträder, det väljer ut bland slika siarmän etthundra till oponionsråd; des se utköra sedan tio inom sig, som nämnas till eforer, och regera sin suverän, det suveräna folket.

Men som de ständigt käbbla sins emellan, så ställs af gatornas acklamation, en generalstatsopinant i spetsen, som färdar, för- hvar dag, ett påbud ut hvad man till nästa natt bör tro och mena.

ASTOLF.

Vidunderligt regeringssått!EMBETSMANNEN.

Min herre!

Jag tycker (oss emellan) just som ni; men väggarne ha öron!

ASTOLF.

Hvad förmår då den man, som heter president?

EMBETSMANNEN.

Allsintet! —

Det är just llnhetcn i vår författning.

ALLMÄN CHOR af medborgarne.

Nu vänta vi cj längre, president!

För hin i våld! Så kom då ut en gång!

DÖrrarne öppuas till ett förmak, ur hvilket presidenten, höljd i grå vadmalsöfverrock, träder ut i audienssalen vid sidan af gener alstats-opinanten, som är rikt klädd, i en uniform af modernaste prydlighet. I detta ögonblick rycker hvarje medborgare upp ur sin ticka en röd filtmössa, betäcker hufvudet och slår sig ner hvar han behagar. Embetsmänncn göra likväl först en bugning inför samtliga medborgarne. Presidenten intager emellertid det lägre rummet af en katederlik talarstol, i hvars högre rum generalstatsopinanten sätter sig. Presidenten ensam förblifver barhufvad och stående.

PRESIDENTEN bugande sig.

Medborgare, jag helsar er! — Eforer, så blygsamt mellan bröder blandade, — intagen högstbenäget edra platser!

Eforerne stiga fram och sätta sig i en halfring omkring tribuuen. PRESIDENTEN.

Medborgare! Hyperboreer! Vise!

Har någon af nationen en befallning till mig, dess underdånigaste tolk?

DEN FÖRSTNÄMNDE EMBETSMANNEN framträder.

>lag önskar, president, att få förklara...

PRESIDENTEN.

Hvad? Understår ni er att synas här, medborgare departementsprefekt?

Ni, som, med prygling af ett tukthushjonbragt samhället i våda? Menskligheten i rysning? — Svara ej! Man känner allt hvad ni kan svara. Bödel! Ni är aisatt!

GENERALST ATSOPINANTEN snusande.

Vräk honom ut på dörren.

Han affärdas enligt föreskrift, under handklappningar. PRESIDENTEN.

Afven er,

medborgare skanskommendant, jag röjer ej utan viss förundran i vår krets . . .

KOMMENDANTEN

stiger fram med stolt och säker gång.

Jag vädjar till opinionens dom!

PRESIDENTEN.

Hvarför har ni förrymt från ert kastell, och låtit det så snöpligt öfverraskas af ett par usla kaparskutor?

KOMMENDANTEN.

Sold,

despoters lockmat, blott bestås åt slafvar; den frie, som af fritt beslut försvarar sin fosterjord, försörjer ock sig sjelf —

PRESIDENTEN.

Hvad hör allt detta hit?

KOMMENDANTEN.

Jo, ganska nära: mitt folk, som hade ondt 0111 mat, slog hö, och var förströdt omkring på slåttergången; jag deremot —

PRESIDENTEN.

Nå väl?

KOMMENDANTEN.

Min blygsamhet tillåter mig knappt yppa, att jag är författaren till bladet: Samhällslyktan.

Handklappningar och bravorop.PRESIDENTEN

med en djup bugniug.

Ilvad? Store man! Ni skrifver detta blad?

KOMMENDANTEN.

Vid öfverfallet skref jag just som bäst med största ifver på ett splitternytt bevis, »att menniskau är född till frihet».

Hvad borde räddas först och främst? En skans, ifrån feodalismens tid? Ett lif, hvarmed den sanning kunnat lätt förstummas, som dock verldsandens dunderstämma är?

Nya handklappningar.

KOSTYM-ARTISTEN KLUT.

Klart är, att han från åtal bör befrias.

FLERA RÖSTER.

Frikännas bör den dygdige, den vise!

PRESIDENTEN.

Hvad menen J, eforer?

DE FLESTA EFORERNE.

F rikänd! Frikänd!

JlÅNGA RÖSTER.

Vi välja'n till efor.

PRESIDENTEN vändande sig 0111.

Hvad yttrar Ni, opinionens högste ombudsman?

GENER ALST A TSOPINANTEN.

Medborgarkronan smycke skönt hans tinning!

Ty snillets värf långt öfver hjeltens gå.

KLUT

till generalstatsopinanten.

Det var ert bästa råd, medborgar Mopsus!

EN EFOR.

Man börjar tröttna vid ert opinantskap.MOPSUS.

Mitt samvete kan le åt ostracismen.

FLERA EFORER.

Hör! At din domsrätt hånler han, o folk! —

Ner, bränvinsadvokat! — Ner med diktatorn!

Några patrioter göra min att rycka honom ned.

PRESIDENTEN ringer med en klocka.

Förlikoms omkring S amhällsly ktan s ljus!

Till den anklagade.

Ni hör, medborgare skanskommendant, det fria folkets dom. Gack, ädle man, far fort, och lef i edra mödors minne!

ASTOLF

ramträdancle med knappt återhållen harm.

Landsmän —

PRESIDENTEN.

Aha!

Sätter pi sig glasögon och mäter honom från hjessan till fotterna:

Det lär väl vara ni, som anmäld blef i går hos eforatet.

Drager opp ett papper ur bröstfickan och läser mumlande.

»En utländsk vagabond — högst sällsamt klädd — ljust hår och mörkblå ögon — bildskön karl» — (Jag tror, att vår polis vill bli poetisk!)

»ovanligt storväxt, nästan jättelång» —

Ser opp.

Ja, hufvudet har ni framför oss alla!

Läser vidare.

»Enrådigt lynne — Talar helst med tecken —

Ger ut dukater i drickspenningar —

Ar visst cn prins, som far inkognito —

Kom hit med en bevingad häst» — (Hm! lim! Den mären, hvad han nyttjar floskler!) — »Bor

på...

Alldeles! —ASTOLF.

År jag än tillräckligt mönstrad?

PRESIDENTEN tager af glasögonen och nedstoppar papperet.

Allt har sin lag och tid, min gode man!

MOPSUS

nyper presidenten i örat, och hviskar.

För f—n! Tilltala honom höfligt! — Rik han är som Croesus, och blir god att plocka.

PRESIDENTEN ruskar hufvudet och härskar sig.

Härstammad ifrån detta land, och nu af frihetsnit till våra fjällar förd, välkommen, främling, hit till kraftens pol!

Stark af ett odladt vett, ni offra vill bland oss, på medborgsmannadygdens altar, de företräden, slumpens, bördens flärd, som smidt i bojor söderns dverga-slägt. Välkommen hit till odalmannarätt, och hänryckt njut, som broder ibland bröder, det skådespel, som här hvar dag sig ter: det skådespel, som solen ej blir mätt att se, och verlden aldrig att beundra, det skådespel, som tusen sekler fåfängt begärt: det af ett fritt, ett upplyst folk!

Starka handklappningar.

PRESIDENTEN Tänder sig och hviskar till opinanten.

Gick det ej bra?

MOPSUS

snusande.

Passabelt.

ASTOLF.

Medborgsmän!

Vid Gud —

PRESIDENTEN mildt rättande.

Vid staten svär man här, min vän.såsnart en ed behöfs till talets prydnad.

Far fort! Ni började med eld — rätt bra!

Far fort!

ASTOLF.

Vid det, som heligt är för er, förpligtar jag mig nu, att all min omsorg, min vilja, insigt, egendom, med mer, åt edert samfund offra, oinskränkt!

MÅNGA RÖSTER.

Gif honom broderskyssen, president!

ANDRA.

Gif honom röda mössan, opinant!

ASTOLF,

sedan han öfvervunnit sig att mottaga båda.

J tron mig alltså skicklig till er tjenst?

Tillåten mig då börja med ett prof!

Ej utan krigserfarenhet jag är,

och snart jag skall, med blott en handfull folk,

den skans, som gått förlorad, återtaga.

PRESIDENTEN.

Er petition, medborgare, bevittnar en man af mod: var viss, vid nästa Ochlos ett särskildt utskott skall bereda den till folkets mogna öfvervägande.

ASTOLF.

Och när sker det?

PRESIDENTEN.

I jul, när vår armé

till våren bådas upp.

ASTOLF.

I jul? — Till våren? —

PRESIDENTEN.

Min värde vän! Det stora Ochlos då representerar här nationens massa, och utan henne kan ej krig beslutas.Hon är vår principal; vi stå hos henne i ansvar för livar droppa blod, som spills.

ASTOLF.

Men är då intet krig på färde?

PRESIDENTEN rifver sig i hnfvudet.

do, jo, —

På sätt och vis; men vi ha ej begynt det.

ASTOLF.

An om ert land inkräktas innan jul?

KLUT.

Bevars! Det får ej ske, förrän vi hunnit att debattera det; dessutom ryckte ett par friskaror nyss till kustens bygd, att sjelfmant, under hösten, vakta passen.

ASTOLF.

Välrustade?

KLUT.

Förstås! Och främst med foror af fredspredikande olivelöf, i långa spalter tryckta tätt, att röra vår fiende till återtåg.

ASTOLF.

Men om . . .

PRESIDENTEN.

Min broder! Ännu ej ni känna lärt de konstitutionella former . . .

ASTOLF.

Former? —

När landets frihet, när åtminstone dess ära står på spel, — gifs här en form för handling, utom den — att slåss?

Allmänt sorl.

MOPSUS

nyper åter presidenten i örat och hviskar.

Var ferm!PRESIDENTEN i största förlägenhet.

Vår visa grundlag har sökt förebygga hvar väg till militärisk despotism, — vid livilken ni, måhända, blifvit van i mindre grundligt välbestälda stater.

ASTOLF.

Men utländskt ok . . .

PRESIDENTEN.

I värsta fall, min vän, det föredragas må framför ett inhemskt.

Dock skall i morgon vårt opinionsråd tillspörjas om ert anbud.

ASTOLF Tänder sig afsides.

Hvilket samfund!

PRESIDENTEN.

Vill man mig något mera, medborgsmän?

ALLMÄN CHOR.

Nej! Middagsbordet väntar. Ni får gå!

ricort buller utanför hufvudingången, med blandade röster, och gny, liksom af brottande.

EN MANSRÖST.

För sent i dag!

EN QVINNORÖST.

Plats för den fria qvinnan!

MANSRÖSTEN.

Men tag reson, mamsell!

QVINNORÖSTEN.

Vik undan, trål!

lJörrarne uppslås af en inrusande, i half karldrägt klädd qvinna, som ropar:

Stå stilla, president! Ej eld, ej flod, ej mannakraft, ej björnkraft utestänga medborgarinnan Bruta Rolandina.

PRESIDENTEN.

I himlens namn, medborgarinna . . .BRUTA.

Hör mig!

Eforer, dömen! — Barnförsäkringsverket, der jag mig anmält till förhöjd pension, har nyss mig visat bort med skymf; och sträng upprättelse jag fordrar.

PRESIDENTEN.

Möjligtvis

er önskan var för dryg.

BRUTA.

För dryg? — Kan tänka! Jag äskar blott, att med medborgarinnan Virginia bli ställd i samma klass.

PRESIDENTEN.

Men hon har åtta barn och ni blott två!

BRUTA.

Men hon utlefvad är; jag deremot ännu i all naturens fullkraft blommar, och med den utsigt minst till tolf, som tillhör min oförytterliga rättighet.

PRESIDENTEN till eforerne.

IIvad sägen J?

KLUT

spotsk.

Hvad menar öfvermenarn?

MOPSUS.

Vi kalla barnförsäkringsdirektionen i morgon hit att öfver saken höras.

O

BRUTA.

Och annat svar jag får ej?

PRESIDENTEN.

Icke nu!

BRUTA.

Och det blir min uppmuntran? — Jo, jag tackar! — Hvad? liar vår visa mönsterstat förgäfvesfrän äktenskapen lyftat vigselns ok, gjort alla fäder anonyma, gjort sig sjelf till deras arfving, iklädt sig i deras ställe att försörja barnen, — kort sagdt: omskapat oss till en familj?

Men darren, skuggman! Akta väl din hals för lyktpåln, opinant! Ditt kala hufvud för piken, president! 1 stad och förstad jag vänner har och lätt förvärfvar fler.

PRESIDENTEN tager sig om pannan.

Medborgarinna, mildra er! Så erkänd förtjenst kan tryggt påräkna mången tolk.

ALLMÄN CHOR.

Vet tojs, medborgarinna! Soppan kallnar.

PRESIDENTEN.

Mottagen alltså folk och folkombud ånyo mitt ödmjukliga farväl!

lian bugar sig djupt och går in i sitt rum. Medborgarne vandra flockvis ur salen, bland dem Bruta, som under bortgåendet vänder sig om flera gånger att betrakta den stillastående Astolf.

MOPSUS

närmande sig till Astolf förtroligt.

Ni ser med undran efter hexan, tror jag?

Ah ja! Hon välväxt är och i det hela än ungdomsfrisk: på nära håll dessutom en kännspak amazon.

ASTOLF.

Ni misstar er!

Dock är väl möjligt att jag syns förundrad.

Ej nånsin såg jag någonting så fräckt; men — landets seder tyckas likna hennes.

MOPSUS

snusande.

Vi stöta här på idel relativa

begrepp; men derom må vi nu ej tvista.

Medborgare! Vår president ej kantill middag bjuda er; vår kloka grundlag, som vet att chefer älska korruption, har skurit af all möjlighet dertill.

Vår statschef mutar ingen. Just i förrgår hölls i hans hus utmätningsauktion; när man har blott svagdricka, sill, potatis, så blir man af sig sjelf en Cincinnatus.

ASTOLF.

Ni lönar honom då så knappt?

MOPSUS.

Förstås!

Hans företrädare fick spela bort på lotteri sin hela egendom; men denne är än mer republikan, ty han har intet, som på spel kan sättas.

ASTOLF.

Ert yttre dock, medborgar Mopsus, ej påminner om catonisk tarflighet.

MOPSUS.

M in själ är upphöjd öfver frestelsen, och kämpar här för mensklighetens gagn, mot lyxens makt med lyxens egna vapen. — Till saken alltså! Vi må knyta strax förtrognare bekantskap med hvarandra.

Hvar vecka ges af en bland oss eforer en patriotisk medborgsmannamåltid, dit hvar hyperboré af utmärkt dygd blir bjuden att befrämja folkets väl emellan bål och vägg, med tal och skålar.

I dag är turen min. Kom, blif min gäst!

ASTOLF.

Jag tackar. Men den stackars presidenten, han bjuds väl esomoftast med?

MOPSUS.

Nej pass!

Den, som af staten lyfts på sådan höjd, af svält blott nödgas till medborglighet.Regenter, liksom prester och ministrar, ej tåla vid en starkare diet.

ASTOLF.

för sig sjelf.

Jag vill dock se hur dessa gynnare sig bära åt till bords.

Högt.

Jag följer er!

De gå.

Sal i Eforatspalatset.

En talrik medborgarskara sitter omkring ett kolossalt hästskobord. Den patriotiska måltiden nalkas sitt slut. Ljud af fanfarer.

ALLA

med samklingande glas.

Hurra för patrioten Krall! Hurra!

MÅNGA RÖSTER.

Det var ett tal!

ANDRA.

Pedagogi’ns triumf!

TALAREN

bugande.

Hans skugga tackar er igenom mig ifrån den verld, der endast Aristider. . .

FLERE MEDBORGARE torka sig i ögonen.

Håll opp! Håll opp! Det griper oss för hårdt!

ASTOLF

till generalstatsopinanten bredvid sig.

Förlåt! Men talets ogemena bildståt invecklade nog mycket sjelfva ämnet; hvari har denne Krall gjort sig odödlig?

MOPSUS.

I megalanthropogenetiska *)

*) Man såg kort före första upplagans utkomst i allmänna dagblad anmäld till salu en bok, kallad Essai sur la mégalanthropogenesie, med en bifogad utförlig förklaring.försök; han har fullkomnat teorien,

och snart skall denna stat så full bli proppad

med stora mim soin myror i en stack.

ASTOLF.

Med stora qvinnor troligen dock äfven? — Åtminstone här vid ert bord jag ser medborgarinnor ock.

MOPSUS.

Ni skådar här praktexemplaren ; eljest öfverhufvud ni landets döttrar lättast lär att känna på dess hoteller, — sedan nu i husen all enskild spisning upphört och de lelva för statens hushåll blott.

ASTOLF.

Så?

MOPSUS.

Husligheten

har likafullt ännu Cornelior qvar.

En sådan fru — der borta sitter en — liktidigt sköter hemmet, staten, skolan.

Ni henne skåda kan, på samma gång, med foten vagga in ett barn till slummer, med händren skära sillsallat, med tungan lektioner ge åt kuggade studenter, med ögonen cn halfväxt dotters slätsöm bevaka och derunder dock med hjernan arbeta ut ett klubbtal åt sin man.

Är det ej nästan mer än romerskt?

ASTOLF.

Nästan!

MOPSUS blickande omkring sig.

Men hvad? Otömda glas — i mängd! — Jag går, att lifva lagets samfundsnit — Sitt stilla!

OVårt samtal strax fortsätta vi; ni är ett sekelsnille, fastän exalteradt!

Han stiger opp att göra en rund omkring bordet.

EN PROFESSOR VID NATIONALLYCEUM intager den lediga stolen bredvid Astolf.

Den store man som nu ifrån oss gick, bedömer er, nykomne patriot, med rättvist bifall! Allting, hvad ni yttrar, har verv, diktion, patetiskt höga tankar; väl här och der, i mångens tycke, kanske en smula forntidshärmning, öfverspänning så väl till uttryck som begrepp, men jag uppmuntrar all originalitet, och smaken luttras först igenom öfning.

ASTOLF.

Godt! Om man blott har någon smak att luttra.

PROFESSORN.

Jag undervisar i vältaligheten

och känner mina kunder nog på pulsen.

Jag motser att en talare af frejd ni blir — en Dcmosthen, en Cicero; och dermed också, lik enhvar af oss, en ny Camillus, Teil, Timoleon.

ASTOLF.

Ni slösar smickrande förhoppningar!

PROFESSORN.

En småsak blott, — förlåt min ärlighet, — en småsak stöter i ert föredrag: det är att stundom ni beropar er på fabelålderns namn och händelser, liksom ni trodde dem historiskt vissa.

KLUT tvärs öfver bordet.

Som till exempel nyss kung Adeland! —

Tror ni att någon dylik lcfvat här?ASTOLF.

Jag häpnar, mina herrar!

PROFESSORN.

Kanske tar ni då äfvenväl för ren, bokstailig sanning den dumma sagan om hans son, — för det att denna skuggbild skyldrar såsom kung

i hvart kompendium?

ASTOLF.

Var han det inte?

KLUT.

Ha, ha, ha! ja, som Carsus och Moderus!

PROFESSORN skakar medlidsamt på hufvudet.

Hvar lärjunge i vårt lyceum vet att Astolf Unge är en blott naturmyt.

Tar sig en pris.

ASTOLF.

Naturmyt?

PROFESSORN bjuder honom snus.

Ja, hvad annars? — En symbol af urpolaritetens grundnatur att vara positif och negatif.

Ej sant, opinionsråd?

KLUT.

D’ä’ ju klart!

Och, nogare bestämdt, en sinnebild af" sjelfvaste elektromagnetismen.

ASTOLF

afsides.

Mot dessa män var min lifmedikus ett barn i lärdom och fritänkeri.

„ Högt.

An Astolfs grafvård?PROFESSORN.

Understucket verk, ined illa gömd modernitet!

KLUT.

Det säkert är bror min, som inbillat er i går, att Astolf varit en person. Nå nå, se ej så hjertans murken ut för det!

PROFESSORN.

Han må ursäktas; han är ostuderad.

ROP

från generalstatsopinanten.

Skål för civismens sol, för dagbladsljuset!

ALLA.

Hurra för frihetens palladium!

Fanfarer, beledsagade af hurrniugar i flera omgångar. PROFESSORN.

Ni tiger? — Om jag med kritikens fackla har stört, kanske, en artig ungdomsdröm, det vore okärt; meu i tviflets eldprof till sanning alltid härdas fria själar.

Jag mins, att förr jag sjelf. . .

ASTOL h'.

Medborgare!

Den höjd, på hvilken denna byggnad uppförts, är det ej den som hette, fordomdags,

Gåsbacken?

KLUT

bestört.

Jo — hur knäfveln . . .

PROFESSORN med mörk uppsyn.

Vän! Vid böter den får ej mer så kallas; fängselstraff är stadgadt för enhvar, som snackar om för resande, att förr man så benämnt Capitolinska kullen.ASTOLF.

Klokt! — Hvad tillstånd var här, förrän man gjorde republik?

PROFESSORN.

Paff! Idel medeltid och romantik.

KLUT.

Och båla mörkret af superstition!

PROFESSORN.

All odling börjar med religion!

Se’n växer man från skrock och fabelyra.

Man tror på Gud, tilldess man sjelf till Gud sig gjort; det är all odlings högsta bud, naturkunskap och slutkonst

ditåt styra —

KLUT.

Och det går som en dans, kan jag bedyra!

ASTOLF

uppspringande.

Odrägligt fräcka skräfvelP

ÅTSKILLIGA RÖSTER.

Hva' — hva' sa' han

MOPSUS

återkommer raglande med ett bräddadt glas i hvardera handen.

Hvar är vår rika svärmare? — Se der!

1 samtal just med våra största statsmän, liksom en lager bland oliver. Skönt!

Ja, lefve menskokärlek, brödrakärlek!

Fördömd enhvar, som icke älskar alla!

Vill klinga med Astolf.

Låt äfven oss bli bröder!

Sakta.

Hjelp mig se'n emot den satans skräddarn; jag är tacksam.

ASTOLF.

Offentlighetens all-representant!

En tvekan har jag —mopsus.

»All-representant!»

Den titeln anstår mig, den bör jag nyttja; helst, som ej universum sjelft är ännu på långt när så universellt som jag.

ASTOLF.

Just derför kan ni blott med universum förbrödra er; det smickras visst deraf.

Träd upp på detta capitolii tak,

och ropa der kring verlden ut ert anbud.

MOPSUS.

Sublimt! Ja, — er mitt famntag, myriader!

Ett jättesteg skall höja mig ditupp.

Han upplyfter det ena benet så högt att han förlorar jemvigten och tumlar öfverända. Åtskilliga gäster springa dervid opp från sina bordsplatser.

BRUTA ROLANDINA, armbågande sig fram till Astolf.

Låt honom ligga der, det kreaturet!

Jag ämnar snart sjelf opinantska bli.

Skänk hellre mig en blick: med fylda glas jag fåfängt öfver bordet ofta vinkat.

Med romerskt »du» var helsad, frie man!

Framför dig står den friaste af qvinnor.

ASTOLF.

På allt jag märker det.

BRUTA.

Så kall — så vacker! Kanske, att än mer skön med mörka hår du vore; dock, mot tomma idealer man ingen lifsvarm verklighet må byta.

Pont ut: din like har jag aldrig sett, ja, ej i drömmar ens; min hela själ med fulla böljor svallar dig till mötes.

ASTOLF.

Medborgarinna . . .BRUTA

ömt.

Kalla mig din Bruta!

ARTOLF.

Nå väl, min Bruta! Har du aldrig hört, att något fins, som heter blygsamhet?

BRUTA.

Barbar! Du känner ej, — jag ser det nog, — de fria vexel-valens höga lära.

»Hvit oskuld, är och hvit är arsenik;»*) förstå det dubbla hvitas helga enhet!

NÅGRA RÖSTER.

Hvar är vår värd? — Får man ej stiga opp?

RÖSTER under bordet.

Ah jo! Men vill man ej, så får man ligga.

Ilvad vore annars vår konstitution?

ANDRA RÖSTER i samma belägenhet.

Ja, se'n man bredvid borden klämt hvarann i rastlös verkan till gemensamt statslif, skönt smakar under borden hvilans frid, — naturens tillstånd, frihetens idyllverld.

De medborgare och medborgarinnor, som kunna uppstiga, anstämma följande

HYMN.

Stat vare lofvad för mat och drick, republik, filibom, republik!

Allting nu ljusnar för tänkarns blick, republik, filibom, republik!

Makten af oss delegeras må, republik, filibom, republik!

Den, som trakterar, han skall den få; republik, filibom, republik!

*) Se anm. vid bandets slut.PROFESSORN till Astolf.

En härlig sång! Hur objektif, hur frisk!

Ej minsta spår, ej ens en halfton blott af romantikens sjuka känslopjunk.

ALLA.

Vive la republique!

MOPSUS på golfvet, stammande.

Då sjelf hon ej kan tala, tackar jag i hennes ställe; och är, på hennes och på cdra vägnar, er välbevågne allmänmenare.

Kaffe och likörer kringbjudas. En fjerdedel af gästerne bärs ut, såsom mindre skicklig att deltaga i vidare sociala ärenden.

ASTOLF

till en vid dörrn stående värdshusgosse.

Bra! Redan här! — och med min häst?

UPPASSARN.

Ja. herre!

Men Gud må veta hvad som nu står på; med största nöd jag krokade mig hit, och tror justmen, att uppror är å färde.

MOPSUS, som insomnat, halfvaken.

Hvem insurgerar der vid dörrn?

UPPASSARN.

J° jo,

det insurreras, nådig' opinant!

Det tör ni snart få märka — Trösta oss!

Nu är' de här!. . .

Tumult utanför, som mer och mer ökas.

FLERA RÖSTER.

Men hvarom är då frågan?

UPPASSARN.

o m

Ah! baraste en liten rebellion!

Folkupplopp.VILDA SKRHC från gatan.

Förrärlcri! Förräderi!

Några rutor klinga.

ANDRA.

Schavotten åt chefer, opiniinter och eforer!

An flora rutor klinga. Do innevarande patrioter förråda mycken oro.

KLUT till professorn.

Bakporten . . .

PROFESSORN

högt.

Bröder! Permanent förklarom sessionen! Insen vike!

O

Sakta.

Ar han oläst?

EN FRISKAREOFFICER inrusande.

I statens namn! Regeringslemmar, upp! Förnimmen: fienden är öfver oss!

Ilans förtropp har ej tre mil hit; förstärkning!

På nästa Ochlos få vi nu ej vänta; vår position knappt hållas kan ett dygn.

ALLA.

Bevara oss!

Några vilja springa ut genom dörren, andra genom fönstren, men drifvas tillbaka af

FOLKSKARAN, som ropar.

Ur stället ingen själ, förrn ett dekret är fattadt! — Hvar förstickas de, som enständigt manat oss att »ryta?»

Nu ryter folket, mesar!

PROFESSORN sakta till Klut.

Slem anspelning på min af dig beställda frihetsvisa.

Atterboms Dikter. I.FOLKET.

Man smörjer kråset här —

KLUT

ur ett fönster.

Förtryckta folk! .

Och du, — du saknar bröd!

FOLKET.

Men hvar är han, som lönas för att mena åt oss? — Ut! —

PROFESSORN.

Ja, om blott... Tänk, att han igen har somnat!

ASTOLF.

Oraklet snarkar!

FLERA.

Upp, medborgar Mopsus!

Man skakar honom vaken.

MOPSUS reser sig upp.

Hvem skakar statens pelare?

OFFICERN.

Om ni

den pelarn är, stå rak i denna storm!

Vi strax ha fiendens armé på lifvct.

NÅGRA.

Men hur . . .

OFFICERN.

Vår öfverste Pantaleon är kocken för välfägnaden! I fällan var hela främmande landstigningskorpsen; då lät han blåsa till reträtt, i stället att ej engång en katt bort komma undan.

ASTOLF.

Och af hvad skäl?

OFFICERN.

Det må han reda sjelf!

Jag ville föra honom fångslig hit;men eforatets kommissarier, som styra lägret, nekte det.

MOPSUS.

Med rätta:

Ty...

FOLKET.

Menare! Ivom ut, ocli mena något!

Nu är det hög tid.

PROFESSORN till Mopsus i örat.

Bror! Ditt skinn det gäller;

flinkt ut på trappan!

MOPSUS

på trappan, stödd mot ledstängerna.

I fara fosterlandet är

Ådle medborgsmän!

FOLKET.

Det vet man! —

Säg något nytt! Stå inte der så rnenlös!

MOPSUS.

Regeringen kan ej emotse allt; den nyttjar icke alltid mina ögon —

FOLKET.

Det må nu vara hur som helst, gif råd!

MOPSUS.

Om råd befråga blott ditt eget mod: kläd dig i stål, o folk! Spartanska landstorm, drag, man ur huset, ut! Låt trefärgsfanan för vindens lek till blodigt allvar fladdra!

Må...

FOLKET.

Vackert fladdra! Trasan hänger raklång utefter stången.

KLUT.

Så tilltygad är hon af edra många processioner, Mopsus!MOPSUS.

Godt förebud, att i tyranners läger vi snart eröfra väfven till en ny!

Tilldess — gör stången ensam nog, att skräck

i millioner jaga, om befälet

vi anförtro den krigserfarne gäst,

som nyss vi införlifvat i vårt samfund.

Här står han. Läsen J ej segrens tidning re’n i hans örnblick?

FOLKET.

Han ser ståtlig ut;

må göra!

JIOPSUS.

Märk, o suveräna folk, hur alltid jag din mening lyckas gissa.

FOLKET.

Jaha — det är så, när vi tänka efter!

ÅSTOLF

framträdande.

Er önskan är min lag: jag lyder er, och jag förtviflar ej om landets räddning.

Ej edra vapenöfningar jag sett —

FOLKET.

Ah, ungdomen plär roa sig med täcket, på lediga decadidagar.

ASTOLF.

Väl!

Men lugn och sans är krigarns första vapen.

Blott den klenmodige förlorad är;

den oförsagde — han styr sjelf sitt öde.

FOLICET.

Hör, hvad han säger! Hurra! Ut, i fält!

ASTOLF.

En hastig ridt skall göra mig bekant med traktens möjligheter till försvar.Till officern.

Ni blir min adjutant. Besörj att manskap, med tillbehör, församlas ofördröjligt!

Jag återkommer genast; innan qvällen vi måste rycka ut.

OFFICERN.

Skall ske!

Astolf kastar sig på sin bäst och rider af.

KLUT.

För tusan! Har man förnummit maken till skandal i en så upplyst tid? — En hippogryf!

FLERA.

Ja sannerligen! Si, en häst med vingar! — Nu bär det af uppöfver tak och torn!

PROFESSORN.

Omöjligt, vänner! — Prat! — En luftballon

ALLA.

En hästlik luftballong! Ah, magnifikt!

MOPSUS.

Nu, blödom på ditt altar, helga frihet!

Gån, segren, krossen hydrans hufvuden!

Här mellertid, för er, jag i mitt kall mot alla invärtes komplotter vakar.

EN EFOR halfhögt till en annan.

Om rätt jag känner honom, skickar han prompt efter skjuts och packar in.

DEN ANDRE.

En tok,

som inte gör så med, och det i tid!

MOPSUS.

J svärjen då, att segra eller dö?

EFORER OCH FOLK med uppsträckta händer.

Vid nordens gråa fjäll vi svärja det!BRUTA ROLANDINA i samma ställning.

Och jag — jag svär att lappa trikoloren!

FOLKET.

I massor vältrom oss, i legioner af Fabier, till lägret ut! Till lägret!

Torg.

med utsigt åt stadens största gata.

Trupper uppmarschera under trumslag. Samling af åskådare.

OFFICERN.

Halt! Här vi bida generalens ankomst.

EN BORGARE.

Bed honom ni, att han far varligt fram; min son har magknip.

EN ANNAN.

Min har hemorrhoider.

OFFICERN.

Dess bättre skall motion bekomma dem — så! Rätten lederna och skyldren, karlar!

ASTOLF till häst.

År allt i ordning, adjutant?

OFFICERN.

Allting,

medborgar general!

ASTOLF.

Så marsch! Framåt!

Truppen sätter sig i rörelse med musik och flygande fanor. ASKÅDARNE.

Gudomligt!

EN ORGANIST.

Marschen är af mig.

EN MAMSELL.

Hur munter!

NI in favoritpolkett.ORGANISTEN.

Ja, full af eld!

Vid tredje takten re'n tar fienden till fotterna, oeli Cesar sjelf vid andra reprisen skulle tänka på sin räddning.

ASTOLF

i spetsen.

Hör, adjutant! Säg, livad som förehafs i dessa kackelstugor rund t omkring, der oupphörligt skrål af barnaröster gällt öfverljuder trummorna och spelet V

ADJUTANTEN.

Der undervisas.

ASTOLF.

Hålles skola?

ADJUTANTEN.

Ja!

Men, enligt nytt system, af barnen sjelfva. Der framme har ni sedan vårt lyceum för högre kunskap; till exempel, den, hur Gud blir sjelfmedveten genom tänkarn.

ASTOLF.

Han blir det, således, vid lika stoj?

ADJUTANTEN.

Der föreläses genom svar på frågor: med lärarn tvistar man, handklappar, hvisslar, och stundom kastas han på gatan ut; det kallas den sokratiska metoden.

ASTOLF.

Rätt särdeles! — Men ser ni der, vid tullen, en skyhög hvirfvel resa sig af dam?

Kan fienden re'n vara här?

ADJUTANTEN.

Omöjligt,

om ej Pantaleon rymt från alltsammans.ASTOLF.

Står fienden ännu i Gandviksdalen,

jag hoppas vinna tid och hämma honom . . .

Vid Gud! Jag ser likväl gevär, soldater, och hopen, talrik, tycks beständigt växa —

ADJUTANTEN.

Förloradt, general! Vårt spel är slut!

Jag känner dem: pantaleonska korpsen det är, som flygtig störtar hit.

ASTOLF.

Försökom

att hejda dem och föra dem med oss!

Han rider fram emot dem.

Halt! Stannen här, i republikens namn!

Dess general vill tala med er. Halt!

Den mötande korpsen stannar; damhvirilarne skingra sig, och i fronten synes en hög öppen vagn, der öfversten Pant al e on sitter mellan två eforatskommissarier.

PANTALEON

trotsigt.

Ej er, ej heller ert befäl jag känner; jag vill ha vägen fri!

ASTOLF.

Ja väl, till krigsrätt; men edra trupper skola följa mig!

EN AF KOMMISSARIERNE.

Ilvem vågar detta språk? Representera ej vi din högsta makt, du fria folk?

ÅSKÅDARNE OCH TRUPPERNA.

Jo! Lefve folkets suveränitet!

DEN ANDRE KOMMISSARIEN.

Medborgaren Pantaleon vill der på stora torget er förklara skälen till sitt uppförande.

PANTALEON.

Se’n dömmen mig!FOLKET.

Ha! Bravo! Skönt! Man lemne honom plats!

Åskådare och soldater blanda sig om hvarandra i största oordning och hela massan strömmar till torget.

ADJUTANTEN.

Strid ej mot forsen, general! Följ med!

ASTOLF ytterst förbittrad.

Hvad afskrap! Knappt jag hindrar mig, att...

Dock,

man må se till hur farsen vecklar ut sig.

Han rider efter. Vagnen stannar midt på torget, och Pantaleon reser sig upp att tala.

PANTALEON stående i vagnssätet.

Hyperboreer! Söner af det land, som oafbrutet ammar jern och hjeltar!

NÅGRA.

Begynnelsen är lofvande.

PROFESSORN.

Han var

den bäste talaren i mitt lyceum.

PANTALEON.

Beklädd af er med en bedröflig makt

att mörda enligt taktiska principer,

jag alltid sökt, — mitt samvete det vittnar, —

att göra den oskadlig för mitt folk.

Ja! Det är sant: med hela hufvudstyrkan, okunnig om vår kusts beskaffenhet, var fienden inråkad i ett fjällpass, der återvägen till hans skepp jag lätt afskära kunnat, ja, hvad mera är, tillfångataga, eller — menskligheten med tungan stammar vid det ordet — slå ihjäl den samtliga eröfrarhären.

NÅGRA RÖSTER.

Nå? Hvarför, åsna, gjorde ni det ej?PANTALEON.

Jag kunde inina ordres åberopa, som bjödo mig att handla blott försvarsvis; och kan ett mera tydligt anfall tänkas, än öfverrumpling, innespärrning, mord?

Men hellre vänder jag mitt tal till er,

J fäder, mödrar! Och till eder främst,

J landets ljus, o yfverborne män, som bären, utan prunk och svärmeri, i moget vett vår statskropps sanna väl!

Tolfhundra man var fienden: men veten,

att, utan tolf republikaners fäll,

den kunnat hvarken dödas eller fångas.

Nu, fatten vågskåln! Vägen, patrioter!

Förbiändens ej af idealers dunst;

skärskåden klart det verkliga! — Hvad mål

har staten? — Hvarje medlems trefnad. — Godt!

Hör det till lifvets trefnad ej, att lefva,

och det så länge man kan få? — Må dessa

halfmenniskor, som, i despoters lejd

åt monarkism och fanatism förhyrda,

en mystisk heders bländsken efterfamla,

förgöra sina offer tigervildt

och sjelfva öda ut hvarann! Mot en

af er, hvad är ett hundratal af dem?

J ären medborgsmän — de äro trälar;

J ären makar — genom fritt kontrakt, de — genom vantro fästade för lifstid;

J ären fäder — till en hoppfull ätt af idel monitorer; de — till monstrer, som re'n med modersmjölken suga in förborgade absolutismers gift!

Nu, dömmen: hvilken vinst är mera dyrköpt, fred — med tolf fria menniskors förlust; fred — med en skälig gärd af silfverdalrar, som fienden begär för återtåg?

O, hvilken skatt bör mer omistlig prisas:

Det silfvers malm, som bryts i grufvans natt?

Det blod, som frusar ur Catoners bröst?NAGRA ROSTER.

En sädan menskokärlek går nog långt.

EN OCH ANNAN.

Ja, det är oerhördt! — Och hvar fås pengar?

ASTOLF.

J landsmän! Summan för den köpta freden betalar jag för er; men med det vilkor, att talaren blir hängd — och det nu strax.

FLERA.

Nej, han har rätt!

ANDRA.

Han räddat tolf mans lif

och skänkt oss fred!

MÅNGA.

En eklöfskrans!

DE FLESTA.

En stod

åt räddaren Pantaleon!

ANDRA.

o

At honom

som vill betala, resa vi en annan bredvid!

ALLA.

Ja, här på torget! Sagdt och gjordt! Och förom begge i triumf kring staden!

En folkmängd omringar vagnen, en annan Astolf, som med största möda lyckas att komma undan. Folket spänner sig för Pantaleons vagn och drager honom under

ROP.

Till Capitolium!

PANTALEON sättande sig, till koinmissarierne.

Så går man städs emellan steglen och odödligheten.— 420 —

Högland sk skogstrakt med ruiner a i slottet Jägarlust på spetsen af en bergkedja.

«

Hö st af t o n.

ASTOLF OCH ALFRED uppträda.

- ALFRED,

flåsande.

Rättnu jag orkar ej ur fläcken.

ASTOLF.

Hurtigt!

An ett par dussin steg, min tappre ledsven! Jag lånar dig min iernbeskodda käpp —

Så!

ALFRED.

Ni liar säkert varit bergsbo förr; ni är så vig ocli van, som ni är stark.

Och hvad ni hittar väg i denna vargmark!

ASTOLF.

Jag hört min far beskrifva den helt noga.

ALFRED.

Beqvämare likväl man går den krok, som jag hvar vår med fosterfar plär vandra.

ASTOLF.

Min sed är alltid att gå rakt på målet.

ALFRED.

Midt efter näsan, — ja! — Alltse'n ni först på murarne härofvanför flck sigte, ni hitåt gent, utöfver djup och branter, stod af; så fort att knappt jag hunnit med, fastän vi nu en stund ha bara klättrat.

ASTOLF.

Du klättrar sjelf liksom en liten stenbock!

På denna klippspets må vi pusta. Håll!

De stanna.ALFRED.

Hu! Det är kusligt här. Nedom oss blundar i kolsvart kåpa hela skogen, sorgset hans forsar mullra, och de tjocka moln från himlen hänga ned så tungt, att snart de falla på oss.

ASTOLF.

Vi få månsken strax; — fullmåne till! — Släpp fram oss, gamla gran! Du har för breda höfter. — Ja, se der!

ALFRED.

Victoria! I all sin herrlighet går månen opp och lånar hundra ögon åt dessa gulgrå murar, som deroppe ur träd och buskar titta på oss.

ASTOLF.

Ja!

Nu återstår den sista knotan blott af denna bergrygg och framför oss tronar stenspöket af förgångna tiders lefnad . . . Hvad? Blöder du?

ALFRED

skrattande.

I fyra timmar nu vi kilat fram som räfvar eller harar, med stock och sten lekt kullerbytta, skrapnos med ris och kottar, suttit fast i kärr på understol, och då och då i skrefvor hvarandra muntrat opp med kurra gömma; då ginge det visst till med hexeri, om ej med skråmor man betalte resan.

ASTOLF.

Nu är du karl igen — nu speta vi!

ALFRED.

På venster är en gångstig. ..ASTOLF.

Denna remna är gångstig nog för mig,och dig. Kom med!

De fortsätta klättringen.

ALFRED,

hastigt.

Ack, herre!

ASTOLF,

ofvanföre.

Ropte du?

ALFRED,

ängsligt.

Ja, herre! Vänta!

ASTOLF.

Hvad fattas? — Gosse, dimp ej ner! Se för dig!

ALFRED.

Ack, herre! Hvad är det som står deroppe?

ASTOLF.

En gammal slottsruin . . . Hvad annars?

ALFRED.

Jo!

Midt i dess porthvalf. . .

ASTOLF,

förvånad.

Rätt! Med hvita hår en ålderstigen man der står i glans.

ALFRED, ännu ängsligare.

Ilan nickar åt oss . . . Låt oss vända om!

►

ASTOLF, för sig sjelf.

Hvad? Skulle verkligen en grafvens gäst, med mig beslägtad, här mig vilja möta?

Högt.

Dröj här ett ögonblick! — Jag går förut och gör den främmandes bekantskap.ALFRED.

Ack!

ASTOLF.

Om det kan trösta dig, så vet att ingen af mensklig skepnad — blodfull eller blodlös — liar makt att döda eller skrämma mig.

Var alltså trygg! — Du är i mitt beskydd.

Han stiger ensam uppföre det öfriga af berget.

ALFRED

för sig sjelf.

Man skall få se, när allting kommer kring, att sjelf han är ett styckc trollkarl. . . Hu!

Nu gå de mot hvarann i fullmånskenet. . .

Jag lycker ögonen ihop så länge!

ASTOLF till den okände.

Hvem är du? — Stanna, åldriga gestalt!

Slog andetimman re’n för dina likar? —

Dröj! Svara!

DEN OKÄNDE.

Gerna, herre! Men en kropp, med ert förlof, bär jag ännu.

ASTOLF.

Men hvem . . .

DEN OKÄNDE.

Ni ser den siste arfvingen af dem, som här, alltsedan Astolfsättens tid, haft detta slott inunder trogen uppsigt.

För längese’n det nedbröts; borgfogdlön har ej i hundra år betalats ut: men kär förblef för farfar och för far de gamla fädrens plats. På den, som de, jag ämnar dö; der borta står min stuga.

ALFRED ropande opp ur en klyfta.

Hvad, farbror Harald, är det du?

HARALD blickar omkring sig.

Jag höi-

en röst, liksom af Florios fosterson —ASTOLF.

Ha! Florio . . .

HARALD.

Ifrån min första ungdom han var min stallbror, som det hette förr.

Nu är han blind: men dock, en gång hvar vår, han sträfvar till mig, med de sinas tillhjelp.

Ni känner honom?

ASTOLF.

Ja! Och just till er . . .

ALFRED

kommer upp och kastar sig i gubbens famn.

Kan du det tro? Jag tog dig för ett spöke!

H All ALD.

Ett ringa misstag!

ALFRED räcker honom ett bref.

Af min mammas hand, men orden äro fosterfars. — Nu, läs!

Du än har ögon skarpa som en örns.

HARALD

småleende.

Jag måste då likvisst gå ner till mitt, och skaffa mig ett annat ljus, än månens.

Vän af min vän, välkommen, herre, dit!

ASTOLF.

Mitt handslag och min tack! Men tillåt mig, att först en stund här ensam njuta qvällen.

HARALD.

Som ni behagar sjelf! Likväl . . .

ASTOLF.

En egen,

en sällsam ort är detta höga berg, med dessa murar som dess hjessa kröna och sjelfva krönas af förgängelsen!

En målare förtjust betrakta skulle hur östersidan der, med lodrät brant, i mångglans famnar skogssjön, och kring dennasitt hårda famntag vidgar ut till halfrund af trappvis lägi’e, granbeklädda klippor.

HARALD.

Ja, sällsamt må det visa sig helt visst för hvarje gäst från den bebodda verlden, helst om han dristar klänga opp i tornet, som just på branten står, och titta ned utför dess mossbelupna svindelhöjd.

Förgängelsen — det har ni rätt i, herre!

Hon binder skickligt sina gröna kransar; och träd och gräs och mossa bli, till slut, dock kronan på hvart verk af mensklig konst.

ASTOLF.

Ja väl!

HARALD.

Men låt mig hemta er snart nog; ni annars tör få mindre trefligt sällskap.

ASTOLF.

Hur så?

HARALD.

Jo, ser ni: ett och annat än fins qvar i vissa rum och hvalf och källrar, ifrån de år, då detta slott gaf genljud af jagtmusik och muntra midnattsdansar. Småplock, förstår ni, — slikt, som gammalt folk plär fägnas vid och tänka på sin ungdom, — det lockar också hit ibland på kärt besök, de hedersmän som lefde då.

Bland lurar, slagsvärd, armborst, hillebårdar de hålla vapensyn, och sina smycken på nytt de adeliga jungfrur profva.

Det är, begriper ni, blott sent på natten, som de få taga sig en sådan frihet; men gerna komma de i tid, och lätt er klocka kunde narra er på timman.ASTOLF

med mödosamt fördold sinnesrörelse.

Det vore mig ej okärt.

ALFRED.

Husch!

HARALD.

Ja ja, —

så här dags kan gå an att tala så; men, när det gäller, pröfvas hjeltemodet.

ALFRED.

Och du har sagt mig, att du sett dem sjelf!

HARALD.

Ali ja, rätt ofta! Mest om.höst och vinter.

ALFRED.

Hur visa de sig helst?

O

HARALD.

An så, än så; som lynnet står! — När de ha vaknat opp på rätta sidan, går det lustigt till: då lyser det ur alla fönstergluggar, man hör musik, enfaldig, gammaldags, och innanföre skymta om hvarann gengångare i dans med sina tärnor.

Men vanligare är, — när, lika klart

som nu, på berg och vatten månen skiner, —

att de ur dörren der, på denna grushög

som förr var trappa, vandra parvis ut,

liksom i procession, och skrida tyst

rundt kringom all den fordna borggårdsplatsen.

De stanna på ett ställe, der en lind —

man vet ej hur den kunde trifvas här! —

förvarade, inunder fasta rötter,

prinsessan Svanhvits aska. Denna blef

för nitti' år se'n flyttad härifrån;

men i min faders dar stod linden ännu.

Astolf VSnder sipr bort.ALFRED.

Hur länge stå de stilla då?

HARALD.

Helt kort;

de tyckas söka någon der — men snart de skaka, mangrant, sina hufvuden, liksom bedragna i sin efterspaning.

Då töfva de ej längre; lika stumt, i omvänd ordning, tåga de till slottet, och i dess dörr försvinna de. — Som gosse, jag bakom sten och snår ej sällan låg, och mellan riset kikade jag på dem.

Osägligt är, hur gråblekt och hur kulet hvart ansigte såg ut; i synnerhet, när de vid grafven rystade på hjessan.

Astolf insveper sig i sin kappa och går af och an med häftiga, ojemna steg.

ALFRED.

Men räddes du ej att bli röjd?

HARALD.

Ej stort!

Jag var så ung; nyfikenheten vann.

ALFRED.

Hur gammal är du, pappa?

HARALD.

lvedigt räkna gråberg och granskog aldrig sina årtal.

ALFRED.

När såg du något sist?

O o

HARALD.

Det var i våras, en qväll, när fisket lockat mig för långt på sjön, dernere, ända utåt träsket.

Att fiska der, har sina sidor. Också

hann jag först efter midnatt hem... Men tyst!

Jag ser: vårt prat gör herrn derborta ledsen.ALFRED.

Ah, söta, goda Harald! Han går der som bäst i sina tankar och har glömt oss. Berätta bara!

HARALD.

Ån om se'n, till straff, jag lägger dig i ensamt sofrum? — Nå, som sagdt: jag rodde hemåt flinkt. I fylle var månen kommen högst, och silfrigtgrönt låg vattnet inom sina granbergsväggar.

På kullarne, som sedan taga vid med gräsbevuxna stränder, sofvo får, i hvita klumpar skockade; på skogssjön en

liten kåre gjorde ytan krusig, och några vildgäss, tysta, summo fram på ringlarne; från vassen hördes blott en and, som lockade på sina ungar.

Jag kände mig rätt underlig till mods, der så jag satt, allena i min båt; jag föreställde mig de dödas nattlif', — och, som ett upprest jättelik, häroppe det östra tornet sken utöfver sjön.

Den gamla sagoverlden grep min hug, jag kunde ej från tornet vända ögat —

ALFRED.

Det tror jag!

HARALD.

Nu, hvad tycker du? I hast begynte något röra sig på spetsen, och det var hvitt, och qvällde mer och mer liksom en dimma opp ur tornets gap, och blef en hvitklädd qvinnobild, och stod på randen öfverst af dess brutna mur.

Hon lutade sig utåt; öfver pannan, — så här, just ofvan ögonbrynen, -— höll hon sin hand, som när man skärpa vill sin syn att skönja äfven det aflägsnaste.

Så tycktes der hon genom spana luftoch skog och berg och vatten; men, helt visst, hon genast fann sig narrad på sin väntan: ty snart hon öfver hjessan slog ihop de hvita händren och gaf till ett skri, som gall utöfver höjderna och djupen.

Derefter sVann hon bort. Det sägs, att hon blir sedd en enda gång hvart hundra' år: då timar alltid sedan något märkligt.

ALFRED.

Förunderligt! — Men vet du mer om henne?

HARALD.

Det föregifs, att hon står der i akt att se, om ej bergtagne konung Astolf ännu är stadd på länge väntad hemväg.

Af några tros, att qvinnan är hans mor; de flesta tro likväl, att hon är Svanhvit.

ALFRED.

Aha! Prinsessan . ..

ASTOLF

rusar fram till Harald och lägger handen på hans mun.

Nog, min gubbe, nog!

Haralcl går förskräckt några steg bakliinges.

ALFRED lialfhögt till Harald.

Var inte rädd! Han är så god som gull.

ASTOLF

lugnare.

Vän Harald, gå! Här är jag hemmavan, och har bekanta, — äldre än ni gissar Nu, stirra ej!

Klappar honom på axeln.

Fornforskare jag är, och trifs i spökslott, och är sjelf. . .

Afbryter sig.

HARALD.

Ahå,

en yrkesbröder! Fägnar mig rätt mycket! —Gack då på höger hand från stora gången in i en temligen behållen sal; i ordnad sammanställning träffas der, hvad jag i grus och hvalf och hålor hittat.

Nu faller månskenet som bäst ditin.

ASTOLF.

Tack för anvisningen!

HARALD.

Farväl så länge! —

I det han går, till Alfred.

Det var en mästare att klifva på;

vips! Högst på trappan, med ett skutt! — Der

står han

och tittar uppåt på det gamla vapnet. Besynnerligt han dervid bär sig åt!

ALFRED.

Det gör han ofta.

HARALD.

Nu, låt oss gå kapp! —

Men hör!

Ett buller af nedrasande stenar.

Bevara oss! Jag tror att hela dörrhvälfningen föll ner.

ALFRED springer dit.

Gud tröste mig, om han just nu gick in, min stackars herre!

HARALD.

För rök af grus och dam han syns ej till . . . Holla, herr främling! Ho! — Så, Gud ske lof! der står han innanföre; det som föll var blott det gamla vapenmärket. . . Skada!

ASTOLF i dörröppningen ropande.

Ilvad var det, som slog ner bakom mig?HARALD.

Det

var Astolfsättens grip, i tälgsten huggen.

ASTOLF.

Han vet sin tid — och j ag? ... Rättvise himmel!

Han försvinner i det inre af slottsruinen.

HARALD till Alfred.

Hur hänger det tillhopa med din herre?

ALFRED.

Ah! Han får sina ryck så der ibland; men blir du van, så låtsa du ej om dem.

De skynda utföre sluttningen åt Haralds boning.

Sal,

i det inre af slottsruinerna.

ASTOLF

inträdande.

Mig ej du krossar, gamla murverk! Fryntligt du drager känsel på den gäst dig helsar.

För dig mitt namn jag yppar: du, du vet, hvem jag har varit och hvem än jag är!

Välan, du höga sal! Gif återskall ännu af herskarns röst som af hans fjät. och ropa ut för dina skuggor alla att Astolf Unge lefver — att han står i sin och i sin faders borg som förr!

Hvar är hans hofstat? Bed dem skynda sig! Snart griper han igen sitt spjut, sitt horn; då leka vi den »vilda jägarns» jagt, och brusa hän utöfver fjäll och öknar . . . Hallo! Hallo! — Ännu så dödstyst? — Ha! Man har ej väntat mig; du blygs kanske, du gamla kungasal i sådant skick att herbergera den, som sett dig fordom? Likmycket, oss emellan! Astolf är' en öfverlefva af sig sjelf, som du; om ock en del du mistat af ditt tak,och om ditt torn står utan hatt, betänk att j ag en tronlös konung är — och lvft-din obetäckta tinning framgent opp så stolt som förr din kopparkrönta var!

En hundraåra ring af löf och laf

sitt smycke vördsamt kring hans rundel hängt;

och kunglig står du än i ditt förfall,

du, grafvård öfver kämpatiden — så

af pysslingar benämns kung Astolfs tid! —

Allena dväljs du med dess minnen här;

och genom dessa spetsigt höga gluggar,

de tomma ögonhålor, hvilkas djup

på dina murars tjocklek måttet ger,

du synar, — bidande på bättre årshvarf, —

de helga stjernors gång och förebud.

Här vill jag slå mig ned — här vill jag bo!

Och J, de äldsta, J, de aldraskönsta af lifvets gåfvor! Hulda barndomsbilder! Föräldrar! — Moderskärlek! — Oskiildsfröjder!

II ur talrikt sväfva edra hamnar fram!

Ur hvarje vrå en liten ängel hastar med snöhvit kind och skrud, att linda lent och tryckande likväl mitt arma bröst inom sin späda, alltför knappa famn.

Ja, mellan dessa spillror går en verld

för mig i månskensdok ur griftens natt

och säger: »son! vi råkas väl — men hur?

För mig är du, för dig är jag förlorad!» —

Säg dock ej så! Jag älskar dig ännu!

Var icke nisk på dina skatter! Hellre ur din halfdunkla, vida skimmermantel tag dem som dockor fram och räck

mig dem!

Haf tack! De komma. . . Lifligt allt vill ljusna, af forna stunders andeflock jag omhvärfs; och allas röster hör jag — alltifrån min fromma moders ända till de timljuds, dem hennes väggur spelte, när hon dog . . .Ja, denna sal är den, som var så ofta min faders fristad undan spirans mödor; i rummet ofvanföre blef jag född; och min erinrings första blickar fästes på er, som skymten än med matta drag från tak och väggar, grofva freskobilder: jagtstycken, riddarstrider, helga män med biskopskräklor och med glorior!

Här stod min faders kronbeprydda länstol, hvars stickning då var mål för min beundran; der red jag ranka på hans ena knä, och på hans andra hon — ack, hon, som multnat inunder linden, der vår lekplats var!

Tyst! — Hvilken klang! — Nej! det var vindens

suck,

som på besök kom hit från sjön dernere . ..

Den kära trakten visst pånytt vill skådas, och det från detta fönster, der hos henne så mången stilla månskensqväll jag stod! —

J liknen er ännu, J gråa berg,

med evigt mörkgrön furuskog på hjessan!

J stån, liksom förblifna bakom tiden; ty ingen vår förnyar, ingen höst förhärjar er beklädnads dunkla färg, och Skaparns sista konstverk, menniskan, har än i dag ej börjat er bebygga.

J sträcken än åt öster ut den kedja, på hvilken jag ifrån min jagt försvann . . .

Hur brann min håg, som barn, att ömsom se hur, krökt åt norr, mot hafvets kust hon stupar, och ömsom hvar hon i nordost tar slut, — ett slut, som då ännu förborgadt var för hvarje skytt, och tusen sagors hem!

Derför det sedan blef min lust att jaga på fjällen der, som resa hufvudet högt uppom växtens gräns och gömma foten djupt nedom gränsen af all menskotid; och ändtligen jag dref min jagt så långt,

Attcrboms Vikter. I. 19att sjelf jag utom tidens rike kom! —

Du branta klippa! An du oafbrutet fortsätter denna slottsmur, som så djerft ditt djup begabbar; lika rysligt skön, omarmar du din sjö med samma styrka, som i de gossår, då häruppifrån jag nedåt såg med halfskräckt välbehag.

Och du, o underbara sjö! har än du dina hägringar och trollbloss qvar?

Hur ofta, innan pingsten bundit färdig sin blomsterlinda åt midsommarstången, vi tjustes här, när solen skred mot vester, af dina luftiga synbilders lek!

Än viste sig en lustpark på din yta, än någon stad med tempel och palatser; än stridde härar mot hvarann, än gick en mörk, ofantlig man med jättesteg från ena klippestranden till den andra —

Han troddes vara stamfar för vår ätt och tätt, af bäfvan, pressade den lilla sig till sin lekkamrat, som sade käck:

»den gubben är min farfars farfars far!»

Hvad ser jag? — Öga, skärp dig! Fuktas ej! — Stå ej ännu, i denna murkna brädlapp, ett A, ett S? — Ack jo! I fönsterposten skar gossen dem med sammanbundna drag, och ofvan dem en liten arfprinskrona! —

O, barnsligt sälla tidrymd!

o

Hör! Anyo

en dallring, liksom från en sträng i sväfning . . . Nej! Stumt är allting — brustna marmorspisel, der vinterbrasan förr så lustigt brann framför min fader och hans trogna hofmän!

Hans tron, var den mer bräckligt gjord än du? Hans spira, -är den myllad som hans arm, i slödders jord? — Och genom hvars förvållan? — Ha, blygsel öfver blygsel! Genom min! —

Ja, om hvart sädeskorn till högre lifhos detta folk frätts bort, var det ej jag, som grymt till spillo gaf dess fäders väl af hat mot låga ax och sträfva hylsor?

Hvad ädel sådd blef under min regering

åt kommande århundraden förtrodd,

att genom dessa fostras opp till skörd? —

Men rynka dina ögonbryn ändå så bistert ej, du faderliga vålnad!

Har jag försofvit mig i sekler, — nu din son är dock omsider väckt; och snart sin nya bana öppnar han, och snart din tron, o fader, reser han igen!

Hvad? Språkar någon gammal känd? Hvem sade: »ditt ögonblick har du försummat!» — Bah!

Det var en veklingstanke af mig sjelf, ett infall af förtviflan! Tig och fly!

På skam jag bringar dig, du fega hviskning, som vill mig hejda i mitt stora väi’f; och innan kort en värdigare kung, jag här i glada somrar hålla skall hofläger, mera lysande än förr! ...

An förr? Hvad fåvitskt tal! O, när jag här

bland mina hofmän satt, och Florio

slog opp sin sångarbok, och Svanhvit kom

från loftet ned i all sin liljeglans,

att beledsaga lärarns harposlag;

hur spratt ej då mitt unga hjerta högt

af diktens fröjd och äfventyrs begär!

Jag vann min önskan — och förvandlad sjelf till fabel. . .

Hvilket sken! Så daglikt månljus jag förr ej sett, — ej ens på ön! — och nu, i Thule? — Sällsamt! Och en stridslur, just af min uppfinning, glindrar der ur vrån, — uppfejad, som det tycks, af Haralds omsorg.

Det förebudet lofvar godt. flaf tack!

I gapet vid, i många bugter vriden,till härrop stark du krummar dig och blänker; men har du också rösten qvar? Låt höra!

Han sätter luren till munnen och blåser till.

Håll munnen, gamla malm! Yäck ej de döda!

Du gaf ett skall, som Heimdalls gjallarhorn.

Ja, tänkte jag det ej? Det börjar gå bakom mig och jag hör en ton, ej olik ett ijerran valdhornsljud, som dör. — Vid Gud! det klingar ju som den der jägarvisan om skjutna ungmön och som slöts så här:

»stå ej så blek! Se, vår lott är ju söt; hårda bädd!»

EN MELODISK QVINNORÖST.

»Hulda bädd!»

Astolf vänder sig om och studsar häftigt tillbaka vid anblicken af Sr an-hvits ande, som visar sig, omgifven af en gloria, på den motsatta stenväggen.

SVANHVITS ANDE.

»Huru ljufligt att dö!»

ASTOLF med darrande röst.

»I ditt sköt?»

SVANHVITS ANDE.

Nej, Astolf! i ett bättre sköt! Kom snart!

Hon försvinner. — Buller utanföre.

HARALD instapplande, gör korstecken för sig.

I Guds den högstes namn! — Hvar är han? —

Utsträckt

i karmstoln, blek, med luren i sin hand — helt styf—Gud hjelp’ oss! — Jo, han rör sig—

Herre!

Hur står det till?

ASTOLF

matt.

Rätt väl.

IIARALD.

Ett fägnebåd!

Fastän er uppsyn är en nyhvit handskes.ASTOLF mera sansad.

Så?

HARALD.

Nere i min stuga hördes nyss häruppifrån liksom en stark basunstöt och sågs i alla gluggar ljus vid ljus, som hade slottet bjudit er till högtid.

ASTOLF.

Nog troligt!

HARALD.

Ser ni, Florio har sändt er till mig, och jag har ansvar för min gäst.

Jag visste, att jag nämna kan ett ord, som skrämmer sjelfve satan.

ASTOLF.

Hedersgubbe!

HARALD.

Nu, kom då, spiseln, bordet, sängen vänta; och se’n i morgon säg mig.. . Ni förstår?

Under nedgåendet med Astolf,

Ja, — som jag spådde gick det! — Den der luren grof jag i fjol ur stenringsåsen upp.

Han älskar gny, det var en ruskig höstnatt, harugglan skrek, och skatteldsveden lyste.

Eura i slottet.

Vinterdag.

HARALD

slutande att ordna åtskilligt af inredningen.

Så kan ånyo af de gamla rummen nu ett och annat ändtligen bebos! —

Hvad bråk med arbetsfolk, från fjerran skaffadt, och dyrlejdt, att man rysa må derför! —

Godt! Verkstäld är hans önskan. Furstars önskanvill inga hinder veta af. Men borgens uräldsta åbor i sin frid bli störda; hvad deraf följer snart bli spordt. Af allt är värst likväl statshvälfningens förslag.

När Florio mig skref, att gästen, ättlägg af forna konungar, vill nyupprätta på skrifvarväldets spillror deras tron, — det klack inom mig; och i brefvet sjelft framstack ej heller minsta hopp om framgång. Anhängare ? Hm! Många nog, minsann!

Men hurudana? — Kan på dem man bygga?

Hvar stund jag väntar budskap hur hans tilltag på ochlosmötet slagit ut. Jag fruktar, att hela flocken sviker honom strax.

De kältringarne duga blott till prat;

jag tror på ingen bland dem. Handling fordrar,

att hand vid verket läggs, men afund, split

och feghet skola då hos dessa hjeltar

bli starkare än sjelfva egennyttan,

som lystrat till hans »klingande» förslag.

Ja — klinga de tillräckligt? När han red till detta äfventyr, jag rådde honom att hellre köpa på en gång i massa eforer, president, sibyllabröder och hvad de heta allt, — gaphalsarne, ty han förmår det; och med denna genväg han gjorde sakens utgång mindre oviss.

»Men detta egnar», sade han, »ej mig; mitt folk bör genom ädla medel räddas; jag väcka skall dess bättre själ». — Rätt vackert! Men gerna vill jag hoppas, ty, i sanning, hans hjerta är så konungsligt, som godt!

Det må man tillstå: sällsamt är hans lynne, och föga lycklig tycks han inombords.

Han är, som lefde han ej riktigt mer; om dagen öfverallt och ingenstäds, om natten likaså, — när ej på bäddensträckt i orolig sömn, för ögonblick han upphör till att vaka och att ströfva. livad underliga tal höll han i slummern den morgon, när jag kom på hans befallning att väcka honom till haus sista ridt!

An ropte han: »kom hit, du trogna skara, och ljunga ned med mig från dessa berg, vårdhållarne om våra dolda möten!

Hit, kämpar, hit! Er konung vill er lära, hvad verklig frihet är och verklig ära!»

An, på mitt tilltal: »vakna, riddare!»

han svarte: »ropa mig vid namn! vid namn!

Jag heter Astolf — Astolf Unge — Tyst

likväl dermed! — För tidens barn jag nämnt mig

hans slägting blott —hans slägting! Ha, ha, ha!»

Hemsk vid det vilda skrattet grep jag tag

i skuldrorna och skakade en smula;

då stönte han med dämpad röst: »o tid,

var ej så hårdhändt! Unna kärleken

att ock på vinternattens himmel skrifva

sin helsning, — om än blott med silfver, blekt

som dödens hy! — Isgubbe, släpp mig! Jag

vill till min» . . . här ett. qvinnonamn kom fram,

Alicia, Elisa eller dylikt;

och dervid suckade han tungt, slog opp

förbrylladt ögonen, stod med ett språng

på golfvet, sade: »talte jag i sömnen?»

Jag trodde lugna honom med ett nej;

då nickade han tviflande och tryckte

min hand och log, så alldeles med samma

svårmodighet, som den der andeflocken

vid midnattstid kring Svanhvits tomma grafplats.

Han går till fönstret.

Ett bistert väder fick han ock; — jag länge förmärkt, att han ömtålig är för köld! —

Ett vinterlandskap med besked! I solsken skarpt, fastän skoftals blott, den långa sjön och träsket glindra, likt ett enda snögolf med svarta väggar, halft hvitmenade;ocli bäst som jordens svepduk ligger still, en trotsig blåst kringlivirflar den, att ömsom lians yra höljer allt i glitterdimmor och ömsom isen sopas kal och blank, som vore den ett fejadt stål — det svärd, som dräpt den späda sommarn! Nedifrån min kojas skorsten reser sig en rökstod, och i hvar mellanstund af stormens hvin, han ville gerna, om han finge blott, i kolsvart kläda in den rödblå himmeln. Månn nu, som ifrigast, min Astolfsättling i någon bardalek om kronan fäktar?

Han går.

Trångt och skogigt bergpass. Vinterafton.

NÅGRA SAMMANSVURNA gå af och an, se sig omkring och lyssna.

EN.

Här måste han förbi.

EN ANNAN.

Ej annan stig igenom trakten gifs, knappt ens för råttor. Att ännu finnas kan en sådan obygd!

DEN FÖRRE.

Här var allmänning, fordomdags. Ej förr, än hvarje skog är fäld och hvarje sjö uttappad, blir vårt land en värdig rymd för oinskränkta idogheters täfian.

DEN ANDRE.

Hur luftigt och hur sundt skall vinden då kringspela våra nättbebyggda täppor!

DEN FÖRRE.

Dock böra äfven bergen sprängas bort,DEN ANDEE.

Förstås! Det fordrar ju ock jemlikheten, som gäckas af dem alldeles för oblygt.

EN TEEDJE.

Men krutet?

DEN FÖESTE.

Strunt! Det köps för utländskt lån.

DEN TEEDJE.

Väl, om till bergskott nu vårt krut vi bure!

Vårt värf i qväll är slemt. Jag har en tagg i samvetet ändå, att här gå hyrd som en bandit till dens förderf, hvars pengar förut jag tagit till hans tjenst.

EN FJEEDE.

Du blötmask!

Bär pretendenten dagligen ej på sig en pung af den frappanta egenskap att, när man sticker handen dit, man ständigt drar henne smäckfull opp af silfverdalrar?

DEN TEEDJE.

Snack! Det ju sagan är om Fortunatus.

DEN FJEEDE.

En skatt förutan botten har han dock; derpå gaf Mopsus ju sitt hedersord.

Bör ej regeringen få detta byte?

Och lofvar han oss ej en årlig sold, långt större sedan, än den han består?

DEN TEEDJE.

Men tänk, om han oss gåfve lika mycket?

DEN FJEEDE.

Du glömmer hans pedantiska moral.

DEN TEEDJE.

Hm! Bara inte Mopsus pudrar oss!

Han är en stor — vindböjtel, med förlof sagdt.DEN FJERDE.

Jag känner honom bättre.

DEN TREDJE.

Sqvallerbytta!

Ja, genom dig han nys fick om komplotten; och se’n, — hvad var att göra, om ej låtsa att den var blott en qvick spiontillställning? Du är en vacker pilt!

DEN FJERDE.

Jag måste skratta, vid minnet, hur vår pretendent stod långnäst i ochlossalen, då han slöt sitt tal, så fullt af gammal svulst, och drog sitt svärd, och såg sig om — och af oss alla fann allena hos sig qvar sin adjutant, — den token, som ock redan derför pliktat.

Han trodde intet mera återstå, än fösa hela styrelsen i häkte!

EN FEMTE.

Nå, hvad det angår, vore skadan ringa: galgfåglar äro de dock allesammans.

DEN FJERDE.

Hönshjernor! Tyst då! Lycka att anförarn och några till stå afsides på branten; personer finnas här, som följt oss hit, i akt att på oss sjelfva spionera.

DEN FEMTE.

Men obegripligt är, hur han slapp undan!

DEN TREDJE.

Slapp undan? Jo, det bar så till, att mod han har i bröstet, framför hundrade; han gick ju midt igenom oss sin väg med hånfullt vreda blickar, långsam gång, och ingen kom sig för att gripa honom.

EN SJETTE.

Mig lyster se, om han kan rå på femton!FLERA RÖSTER.

Der ha vi honom, nedanför, på mon!

ANDRA.

Han rider sakta uppåt hit.

EN.

Ar hästen

den der, hvars ras han kallar hippogryfisk ?

EN ANNAN.

Äh nej! En vanlig skäck.

DEN FÖRRE.

Det var en lyckträff'!

PANTALEON såsom anförare.

Nu in i hålan här! Och vid mitt tecken gif akt enhvar att passa på sitt tempo!

De gömma sig i en grotta invid vägen.

ASTOLF.

Gengångarspelet slutadt är: jag tappat; mig återstår nu endast att försvinna.

Och dock — o dyra land af berg och skog, för stora tankar skapt och stora dygder!

Med möda sliter jag mig bort från dig.

O, kunde jag i fredad dunkelhet en vrå af dig bebygga; lefva ut, som åkerbrukarn min beskärda dag i sällskap med natur och barnslig tro!

Långt sällare än jag är sjelfve tiggarn, som söker ifrån hus till hus sitt bröd; en samhällsplats han äger dock, en mensklig bestämmelse; han känner det när hemåt han bär en gåfva, räckt af mildrik hand, och i sin koja än engång kan mätta den kära hustrun och de kära små! —

Jag ville något högre — kanske bättre:

jag har försökt. Nå väl! Hvad kan jag mer?

Hur ofta, då jag drömde mig besitta all möjlig vilja till allt möjligt godt,höll jag just det, hvartill mig stundens pligt uppmanade, för alltför inskränkt mål, alltför hvardagligt, att en man som jag, behöfde bry sig med så usla småting.

De komma tvifvelsutan, — tänkte jag, — utsöktare omständigheter, öden af enkom vigt, då mina krafter, dittills besparade, få ljunga fram i värf af‘ oerhörd förträfflighet och glans.

Så flögo de sin kos, min verksamhets onyttjade minuter: vikingsbragder, krig utan ändamål och följder, — voro de annat än blott krydda på min ledsnad?

Så under väntan på förhållanden, dem jag bestämt till ädlare bedrifter, förblef jag i min dvala, gjorde intet i högmodstron att kunna göra allt.

Och nu — Ja, »ögonblicket är försummadt!» Mitt ögonblick i häfderna, förloradt! Förloradt! — Innhållsdigra ord, fastän du sjelfva innhållsbristens uttryck är! —

För dubbelt öfvermod jag dubbelt straffats: och moderjorden som jag förr försköt, hon — i sin ordning — nu förskjuter mig!

PANTALEON i spetsen för de utrusande sammansvurna.

Ja, hon förskjuter dig förrädare!

De omringa honom.

ASTOLF.

J fega nidingar, hvad viljen J?

PANTALEON.

Det skall ni ofördröjligen bli varse.

Till sitt manskap.

Ge fyr!

Astolfs häst stupar.

Flinkt! Ladda om!ASTOLF.

Så gör bekantskap med Astolf Unge nu, stråtröfvarhop!

Kort fäktning. Han hugger ned somliga; de andra fly.

En seger, lumpen som de öfvervunna! —

Skall den min sista bli? —

Han spanar omkring sig.

Och dyrköpt dock! Mil har jag än af denna skogsväg qvar; till strid mot endast menniskor jag ville min Hvitfot ej från Harald föra; natten instundar. Hvad bör närmast nu beslutas?

Han sätter sig i grottans öppning med det blottade svärdet lagdt öfver knät.

Åtminstone ej mer att sammankitta

den flygsands hög som här man kallar stat!

Nej! Må den för hvart vindkast byta skick; må hvarje korn, af blåstens hvirfvel fördt, än vilja vara punkt för sig, och än det helas midtpunkt, — medan ökenstormen slik yra samfäldt ökar och förhånar! —

Ej fins en mera vederstygglig syn, än den af en sjelfmördad samhällskropp, der med sitt hufvud hvarje ledamot i ruttning jemlik är, och fria maskar beqvämligt sköta sina näringsyrken.

Är detta då det mål, dit tidehvarfvens framskridande upplysning bragt mitt slägte?

O frihet! Helga blixt af skaparns eld! Ljusbildande, förhärjande, som den!

Hur missförstås du af de dårhushjon,

som leka med dig, liksom barn med bränder,

okunnige, att i den samma kraft

det godas och det ondas ursprung bor!

Hvem äger dig, om ej han kan sig sjelf beherska? Om han är sin egen slaf, och under ideliga rop om dig, dock hyllar blott de lägsta ibland lustar: afundens, egennyttans, kifvets, rofvets, prålsjukans, lögnens, lättjans, fråsseriets,och hatets mot hvad högt och heligt är?

Om kärleken och äran ej dig tända, om tro och trohet ej din stråle rikta: förgäfves vill du då, du gudakraft, dig uppenbara i ditt sanna ljus; du är och skapar öfverallt — det onda, ehvar du icke är — gudomlig lag!

Och du, o ära! Mannens högsta skatt! Du fasta tro på ärlig viljas makt! Medvetenhet af hennes sjelfbestånd i lif och död! Osläckliga begär att verka det, som ej förgås! Triumf i harnesk utaf eld och ljus, osvikligt åt dygden, snillet, sanningen förvissad, utöfver motstånd och belackare!

Du själens adlighet! Det rättvist är, att man med dig afskedat ock det stånd, som uppkom genom dig och ämnadt var att förelysa, högst från pligtens brant, i nit och offer för din stränga tjenst.

Det rättvist är, att man i samma dom med detta inbegripit ock de andra; ty hvarje stånd, i sin krets, var en adel, en obefläcklig heders edsförbund; och alla dessa kretsars enda hjerta slog, under purpurn i monarkens barm, då sjelf igenom allas frihet fri, han i sitt majestät bar glorian af allas ridderliga tänkesätt.

Hur nesligt har man nu dig glömt, du sol på hjeltesinnets vida himlahvalf!

Hur klappar här ej mer ett enda bröst för denna aftonrodnad, som på grafven blir återskenet af din svunna dag och häroldsbudet från en högre morgon!

Han stiger upp.

Jag nog mot ödet och mot tiden kämpat; nu trött, ej längre nya lefnadslägenjag efterfiker. Ha! Just de, som oftast beklaga lifvets korthet, jaga dock som häftigast Saturni snabba spann med vilda önskningar och jemra sedan, när under skenandet, i brådstört lopp, det krossar dem i detta sökta fjerran, i denna bakgrund, dit de haft så brådtom!

Skall j ag dem härma, dessa dödens rof, — jag, öfver hvilkens hufvud, äfven här, odödlighetens hulda ängel vakar?

Skall jag, som de, med matt, med sjuklig trånad

än ropa det förflutna åter, än

det irrsken efterfamla, som de nämna

sitt väntade tillkommande? Den lott,

att röna hvar närvaro fyld af oro, —

skall äfven jag, som de, med städse spänd

uppflnningskraft den fåfängt söka undfly? —

Ar lifvet, som det säges, blott en dröm, den må dock drömmas ljufvare . . . Du kan ej mer dertill förhjelpa, moderjord?

Tag då, — för alltid nu, — din sons farväl!

Efter en paus.

Det gifs ett enda sätt att stanna qvar hos dig oskiljeligt; det gifs en rening, den enda, som mitt brott att välja har; och död — så kallar sig dess djupa mening. Tillslutna himmel! Du, som ensam vet, hvad lif och död beslöja och betyda; gif’ du en vink åt sinnets tveksamhet!

Säg, hvilken af dess viljor jag bör lyda?

Gnäggningar från hans vinghäst, som kommer flygande.

Ha! Hörde jag rätt? Han mig sökt . .. Jag förstår dig,

du trogne! Till lifvet mig manar din röst!

Springer ut på bergbranten och mottager honom.

Från grafven mig ropa din ifver förmår dig; och fly med mig vill du, från vinter och höst! Likt fjäll ifrån ögonen falla de griller, som här mig beröfvat all glädje och sans;min fot sparkar bort de förvirrande giller, som lärde mig glömma hvar sällheten fans.

Upp! Till hennes ö, än af gudarne skonad; upp! Hastom från köldens, från lidandets ort!

Ar ej min förbrytelse dermed försonad,

att här — om ock fåfängt — jag gjort, livad jag

bort ?

Med hänryckning.

Hvar är ditt innehåll, längtande sinne, om ej hos henne, som förr var ditt allt?

Hvar har ditt hopp, och hvar har ditt sinne, om ej hos henne, en verklig gestalt?

Lefver du icke ju blott genom henne?

Har hon ej sagt dig förut, hvad som händt? — Hvitfot kom hit! 1 sitt hjerta hon känne, hvart mina tankar sin kosa ha vändt!

Nejden omkring Florios boning.

Vårmorgon.

Mopsus och Florio, ledd af Alfred träda ut ur stugan.

MOPSUS.

Så, så, inga ursäkter vidare. Nog begriper er kokerska bra litet af tidsandans fordringar. Godt och väl mellertid, att ni inser, hvilken heder jag gjort er med den frukost, jag här behagat intaga på min hemresa. Ert kaife har druckits af offentligheten i egen person.

FLORIO.

Var viss: den hedern skattar jag så högt,

som den kan mätas på min låga måttstock.

MOPSUS.

Stopp, — inga blankvers längre! Kan ni då inte tala naturligt, som jag?

FLORIO.

Jag talar efter min natur.MOPSUS.

Besynnerlig natur! Idel så kallade jamber. Alldeles som den bortlupne pretendenten. Smädare ha till och med utspridt, att han smittade mig sjelf, och andra föga mindre upplysta patrioter med samma osed.

FLORIO.

Måhända

medförde han en luftkrets, som er alla

förvandlade till form af poesi.

MOPSUS.

Nonsens! Men, — för att återkomma till den förrymde upprorsmakarn: vet ni verkligen allsinte, hvart han tagit vägen? Han skall likväl varit synlig här i nejderna. Besinna er noga, och betänk ert ansvar!

FLORIO.

Jag vet i sanning intet om hans öde.

MOPSUS.

Det var ett otäckt ugglebo, det der nästet, som jag hade skänkt honom å statens vägnar. Jag var på vippen, att i spetsen för undersökningskommissionen bryta nacken af mig.

FLORIO.

Till högre dödssätt blef ni rättvist sparad.

MOPSUS.

Sina papper tycks han riktigt ha tagit med sig. Jag var ej i stånd att efter honom hitta någonting, utom en gammal lunta med krutgubben Haralds namn på permen. Det var den nu så sällsynta bibeln, — en högst kuriös bok, och numera oskadlig, fastän förbjuden.

FLORIO.

Förbjuden? Bibeln?

MOPSUS.

Menniska — Medborgare! Har ni då inte hört, att den förbjöds vid samma allmänna folkmöte, der man pålyste den republikanska almanackan?FLORIO.

Ökenbo jag är. —

Förbjuden! Ocli hvarföre?

MOPSUS.

Derföre, att den gjorde för många fårhufvuden kollriga. Den är ju alldeles öfverfull af mysticism och tysk teosofi.

FLORIO.

Tysk?

MOPSUS.

Visserligen: glömmer ni, att den blef insmugglad till folkläsning af en dimmig tysk, som hette Luther?

FLORIO.

Ovanlig

ni är, jemväl som teolog.

MOPSUS.

Jag skulle tro det. Också har jag i vår författning vid artikeln om menniskans rättigheter bifogat en om det högsta väsendets skyldigheter.

Framdrager en cigarr.

Ja — hvad tycker ni? Jag antager verkligen ett sådant.

FLORIO.

Beundras

må, som sig bör, ert ädelmod.

MOPSUS, påtändande cigarren.

Och tviflar någon, att det kan uppenbara sig i menniskoskepnad — se bara på mig! Men allt allegoriskt svammel ha vi vuxit ifrån; och staten är för-pligtad att skydda det allmänna vettet. Lyckligtvis kan man nu stanna vid milda åtgärder. Förr, till exempel, hängde man prester i frihetsträden; nu är tillräckligt att sätta dem på vatten och bröd. — Ni hör, att jag är tolerant; eller hur?FLORIO.

Med häpnad

förnimmer jag en slik fördragsamhet.

MOPSUS.

Snart torde jag komma att sträcka den än längre* Jag vet, h vad prester och le viter kunna duga till i ett välbeställdt samhälle: till sockenskrifvare . . . till lofpredikanter, i händelse . . . Men detta är min hemlighet.

FLORIO.

Klokt gör er vishet, att förtiga den.

MOPSUS.

Nå, så farväl! Min svit väntar på mig nedanföre. Ni har i dag sett en man, som är för det första folk, och för det andra regering, och för det tredje begge-dera. Det vill säga — men ni har väl hört talas om folkets suveränitet?

FLORIO.

Ni är dess inkarnerade gestalt.

MOPSUS.

Just så! Eller hvad man fordom, icke så oäfvet, kallade imperator. Ert begrepp börjar uppklarna ; ni tycks fatta åtminstone en af tidens stora praktiska lifsfrågor.

FLORIO.

Ett grundsvar på dem alla har ni säkert.

MOPSUS.

Visst har jag det. Jag märker, att af er hade kunnat bli något. Hör på! Också jag är en vitterhets-älskare. Öm ni mins något af ert gamla verskram, läs opp för mig en bit till afsked!

FLORIO, med stark betoning.

Det gifs en frihet, som ej kring sin panna bär ormar, ej ett mordbloss i sin hand ; född att välsigna, icke att förbanna, hon varnar med en röst från Faderns land.»Framåt!» Den lösen äfven väl är hennes; men hennes »fram», det leder uppåt blott; och hennes väg, som på sin klarhet kännes, evärdligt går, från sant till skönt och godt.

Ehvar hon vistas, skönja höga, låga med brodersblick, hvarandras dygd och brist; hvad rätt jag gör? blir hvarjes första fråga; hvad rätt jag har? derpå han tänker sist.

MOPSUS,

afbrytande.

Han gör väl så f—n heller. Nej, ni är ohjelplig. Uff, hvilken bedröflig psalmodi! Men ni är ju ock ett gammalt skrälle, en af romantik genombyrd ante-diluvian. Jag öfverlemnar er för alltid åt edra himmelska tråkigheter.

Han går.

ALFRED.

En kräfstinn lurk. Hvad han såg löjlig ut!

FLORIO,

sätter sig på en bänk utanför sitt hus.

Naturen stundom roar sig att teckna vrångbilder, som, fast knappast sannolika, ändock i menskohvimlet gå omkring helt ögonskenligt, och med stolta later.

Så denne pöbelns hjelte: lefva tycks han; men främling är han för allt verkligt lif.

ALFEED.

Glöm honom, fosterfar! Nu är det vår, och lärkorna oss bjuda bättre sällskap.

FLOEIO.

Rätt. — Gack och säg din mor, hur ljuflig nu är dagens, vårens, lifvets nya ungdom!

Ensam.

De fält, som kastat nyss sitt snödok af, det ljus, som snart skall locka gräsen opp, jag ser dem ej; dock hör jag lärkans drill.som öfver lifvets känsla sällt förvånas. Naturen vidrör lent, med smeksam hand, mitt väsens strängar; forna drömgestalter ånyo färgas upp och skaka bort den vinterfrost, som dem så länge insvept.

J ljufva bländverk! Sjelfve gubben kan ej motstå er; och en och annan stund jag nödgas än inrymma åt ert samqväm . . . Ack! att jag pröfvat re'n så mången gång, hur J ett saligt ingenting blott ären!

Den nya våren brådskar, lik de förra; bakefter mäta sommar, höst och vinter sin vana kretsväg ut, alltmera trögt, och vid hvart års förlopp är lifvets dryck, som vårens trollstaf nyss till vin förbytte, det samma dufna vatten som förut, — blott med den skilnad, att man druckit sig till hela två och femti' veckor äldre!

Och likavisst — o skönhet! Ljusa fullhet af skapelsens och lifvets bildningskällor! hvem ville vid din blick ej vara till?

Hvem ville ej förgås vid dina bröst, tillfyllest mätt af deras gudamjölk? —

Välan, du gamla hjerta! Om ock allt försvinner, hvad du ägt; om nya tider och nya menniskor och nya drömmar omhvärfva dig: håll dock de äldsta fast, — och i det minnet blomstra immerfort, och skjut beständigt nya knoppar fram!

Likt gamla fruktträd, tätt af mossa höljda, som dock af vårens anda värmas än, — så sprid ännu omkring dig tusenfaldt en vårlig sångarkänslas blomsterskörd!

Låt under dina blommor nöjet, hoppet få vandra;-och när sträfva vindar sållat dem ned på marken, gläds, att deras duk gör stigen mindre skarp för qvalets fötter.

I begge fallen dofta de; och längese'n rosen dött, behagar hon ännu med vällukten af hennes själ, som dröjer.

O! mins, att denna blåst, som lossar dem

från dina grenar, ej är dödens il;

den är en evig kärleks milda hviskning,

som säger: »det är tid att frukten kommer!» —

M alv i na och Alfred nalkas. Malvina bär ett litet barn på armen.

MAL VINA.

God morgon, min välgörare! Hvem var den resande, som nyss ifrån oss gick?

FLORIO.

Ett samting af nattskräfva och af korp, som bland vår lilla lunds vårsångarflock slog ner att kraxa sitt abrakadabra.

MALVINA.

Hur annorlunda var den sköna yngling, som i fjol höstas er besökte!

FLORIO.

Ja! —

De usla honom fåfängt efterslå; helt visst han fins ej mera i vårt land.

ALFRED.

Och gamle Harald!

, FLORIO.

Siste ungdomsvännen!

Han hvilar nu. O, gjorde jag så med!

ALFRED klappar honom.

Nej, pappa, nej! Du får ej gå ifrån oss.

FLORIO.

Guds vilje ske! — Kom, led mig ner bland kumlen, att sitta der en stund.

ALFRED.

Men det blir regn!

Det regnar redan.FLORIO.

Ah! Ett litet duggregn!

Jag känner ju, hur solen dervid skiner.

Farväl, Malvina!

MAL VINA.

Alfred, färdas varsamt!

De gå nedåt dälden.

MALVINA sätter sig på bänken.

Hur sällt, att vara mor! Att känna så

invid sitt hjerta, såsom eget lif,

en del af det, i synlig bildning formad! —

Som perlor eller tårar glittra klart

det ljumma regnets droppar. Nu förbi

går skuren bort till annan trakt. Ack Gud!

Hur präktig står der borta fridens båga!

Utspänd i färgrik glöd, en öppnad famn, med hvilken himlen innesluter jorden, bevittnar den, att kärleken och smärtan än lika innerligt förstå hvarandra.

Från himlen drager smärtan ned sin vän, som leker skimrande i våra tårar; i kyssar suger dem den blida strålen upp till sitt rena hem, der ljusets tröst sin helga underpant på hvalfvet målar.

Hvar blommar själens rätta paradis, om ej bakom de glesa skyars tjäll, der gråt och leende så skönt försonas?

Vi ana der den hand, som spände bågan, och känna, hur den faderligt oss räckes.

Mitt barn! Mitt barn! Sof nu i dess beskydd! En gång jag var som du. — Sof sött! Sof sött!

Hon sjunger.

»Ack, mamma! Håll varmt om ditt barn ännu för verlden, som kyler oss alla!

Och tryck det till dig så fast, som om du först nu det för ditt finge kalla!

O, lägg det helt tyst vid din bäfvande barm och luta dig neder helt sakta,och vänta, tills sjelf det sig rör på din arm att dig, att sin himmel betrakta!» —

»Och väcker jag ej dig med tårar opp, så vill jag med kyssar dig väcka; din blick är min dag, ditt öga mitt hopp, som än inga töcken befläcka.

Oskyldiga ljus ifrån änglars bo, ur änglablickar du glänser . . .

O himmelska syn! O saliga ro!

0 lif utan mått, utan gränser!

Så kom till mitt bröst, från drömmarnas fält; drick lif af mitt lif, du snälla!

O, kunde jag ge dig allt godt, allt sällt ur denna älskande källa!

Ack, alls ingen sorg — blott fröjd, blott fröjd! — Men ack! Du dricker ock nöden!

Så göre då Gud dig modig och nöjd,

1 alla stundande öden!» —

»Du väldiga himmel, som tvåfaldt ler uppöfver min hvilande lilla!

Ar det då en moders ögon jag ser, der flytande perlorna trilla?

O, låt kring min vagga ej silkets tjäll, låt blott dina armar sig sträcka, —-och låt i min skymnings morgon och qväll dina ögon allena mig väcka!

Och när då din kärleks flödande våg jag dricker i lust och i smärta, jag drömmer, hur förr jag så ensam låg inunder ditt heliga hjerta.

Och blef det för trångt af längtan och qval, och ville för ingen du klaga,och tår på tår till din barm sig stal, — då hjelpte jag dig dem förjaga.

Hur lycklig jag var! En del blott af dig!

I mig bad din känsla till Herran; och bönen, som brann i dig och i mig, blef hörd i hans tröstrika fjerran.

Ack, mamma! Håll varmt om ditt barn ännu, för verlden, den öppnade, kalla!

Och tryck det till dig så fast, som om du i grafven det snart såge falla!

O, väf då med egen hand åt dess kropp till svepning det hvitaste linne: och sedan kom med! När dess öga slås opp, det dig strax i himmelen finne!» —

»Mitt ljufvaste barn, hvi talar du så, som skulle så brådt jag dig mista?» —

»Ack! Låt våra hjertan tillsammans slå, att ock de tillsammans må brista!»

ASTOLF,

som emellertid inkommit på scenen och nalkas obemärkt.

Hur lik hon är Cäcilia i röst,

i blick och skepnad! Böjd så mildt, som dennas, bär också hennes hals och nacke opp det blonda hufvudet, och höjer så mot himlens hvalf de tårbestänkta kinder.

Det är som bure öfver glatta vågor en svan en daggig blommas lätta tyngd, och rörde sig i simning med sin börda!

I hennes blickars fuktigt skära glans, i hennes blida läppars purpurklyft bor ock det samma ömma leende — det leende, som sprids från sångens högtid inom det innersta af hennes bröst. . .

Den hela varelsen tillsammans liknar

Ailerboms Dikter. I. 20ett klarblått öga, fullt af frid; det ljuft oändliga i lifvets inskränkthet, med all sin väna fägring derur strålar.

Hvad fägring öfvergår en vacker moders?

Och hvilken färgton täflar väl med den, som hennes enksorg penslat, — denna rodnad af glädjens afton eller smärtans morgon?

Han framträder.

Malvina!

MAL VINA, gladt uppspringande.

Herre! Hvad? Ni återkommen?

Ni än i landet?

ASTOLF.

Tack för sist, och tack för visan! From, som en herdinnas sång, den klang emot mig ur min barndoms fjälldal. Ack! Ofta har det tyckts mig sjelf'. att bäst det hade varit, om mitt hjerta fått på samma timma brista, som min moders . . . Men ödet ville annat. Lycklig ni, för hvilken lifvets tomma skådespel i egna barn så inhållsrikt föryngrats!

MALVINA.

Hvad Florio skall fägna sig! Hvar dag han önskat att ännu en gång er träffa.

ASTOLF.

Jag kommer just till afsked, hulda qvinna!

Jag är på resan stadd till andra riken, och endast kort hos er jag dröja får.

O, slut mig i ert minne!

MALVINA,

bedröfvad.

År det möjligt, — Ni vill på allvar oss så hastigt lemna?

Skänk oss dock några dar, åtminstone!ASTOLF.

Jag nödgas ila till mitt mål. Jag här förfelat det; det lins då annorstädes.

MALVINA.

Ni ser förändrad ut, se'n sist jag såg er, och nästan liksom äldre — mycket äldre!

Men ni har ock haft frätande bekymmer; jag ett och annat hört derom.

ASTOLF.

Klimatet

i detta jordstreck är mig ej till pass.

Jag redan var för bortskämd af ett bättre! —

Men hur mår Florio?

MALVINA.

Kom med, kom med!

Han är i närheten och mår rätt drägligt. ..

Ack! Tusenfaldt välkommen, gode herre!

Men blif ej obeveklig . . . hör ni det.

De gå.

Platsen omkring den lilla kyrkan i fjälldalen.

Af to n.

Astolf, åtföljd af Florio och Alfred.

ALFRED.

Än vinkar efter er, från Asphagsberget,

min mammas näsduk. — Ack! Att ni så brådskar!

Astolf vinkar tillbaka, ränder sig sedan hastigt om och trycker Alfred till sig med stark rörelse.

FLORIO.

Det är en höstlig qväll. Jag tror att nordan en kindpust gifvit åt vår späda vår, af harm, att pilten re’n vill gå ur koltcn.

ASTOLF.

I)cn höst, vi känna, är inom oss, vän!

FLORIO.

Mitt råd kan trötta; — men ännu dig öppetstår valet af ett stilla enslingslif!

Hvad bättre kan ett olycksbarn väl göra, än dväljas på en lugn, förborgad ort, i tålig bidan af befriarns ankomst, i from betraktan af livad aldrig dör? —

O, att du qvar bos mig förmådde stanna!

ASTOLF.

I hvarje annat läge, o bur villigt!

FLORIO.

Hvem skall, se’n mina ögonlock de hoplyckt, beskydda mina fosterbarn? — Hur lätt

i denna vrå, att gömd, min gård bebo!

Du skulle se, hur åren runne bort ur tidens timglas, nästan obemärkt! —

Har du ej än fått nog af äfventyr?

ASTOLF.

En trötthet känner jag, som vandringsmannen, när han en lång och brännhet sommardag

i sand beständigt gått och nalkas sent herberget; men också en eld, en spänning, liksom den resande i söderns länder, när han ur värdshushvilan spritter opp vid posthornsljud, som ropa honom ut till nya öden i den gröna Maj, och närmare till målet, som han söker.

FLOBIO.

Hvar har du det?

ASTOLF.

Ej kan i denna stund jag svara mindre svepfritt, än du frågar. Förnim! — Ej blott en ättelägg jag är af detta lands urgamla kungaslägt. . .

Har du hört talas om de sällas öar?

FLORIO.

Ja, dem som förr så kallats; man förtäljer

att de en lemning äro af Atlantis,

den forna verldsdel, som i hafvet sjönk.ASTOL F.

Sä vet, att dessa öar åter blifvit livad i begynnelsen de voro, en!

Ja: åter har ur oceanens vågor det gamla sagolandet stigit opp, fäst okändt än för nordens geografer; och konung är jag der, och har till maka den skönaste, den trognaste bland qvinnor.

FLORIO.

Hvad underting, o vän, berättar du?

ASTOLF.

Du tviflar?

FLORIO.

Nej! Du sjelf är giltig borgen

för dina ord.

ASTOLF.

O, kunde jag dithän förflytta dig! Inom dess gränser knappt man namnen vet af lidande och sorg; ty fabel der är ålder, sjuklighet, — och döden, lägrad som en orm kring stranden på fjerran håll, ej nånsin dristar landa.

ALFRED.

Kors, i all verlden: fosterfar, vi be den gode kungen att få resa med!

FLORIO.

Förtjusande du dessa öar målar,

och feiskt må klimatet vara der;

om ung jag vore, visst på sunnanfärd

jag följde dig. Men hvilken sällsam nyck,

att hit, en irrande fornkämpe lik,

så ensam draga på så vådligt ströftåg!

ASTOLF.

Jag ville pröfva egen kraftooch arm; och nu är profvet gjordt! Anyo nu jag hugnas vill af' min gudinnas famn,begabba tidens vanmakt, sätta foten på hjessan af förgängelsen, som måttar ett tandlöst ormbett åt förtramparns häl; jag vill. . .

Han studsar.

Hvad är det här? Hvart har du fört oss? — Ha! Hvarför har man hit förfordrat mig?

FLORIO.

Hvar äro vi?

ALFRED.

Vid kyrkogården, pappa! du ville der ju skiljas från din gäst.

ASTOLF.

Bland dödens boningar!

FI.ORIO.

Hvad är livart aisked,

0111 ej en död för dagar — veckor — år — lör all tid, — såsom vårt?

ASTOLF.

Ett bittert ord!

Men sant, tyvärr!

FLORIO.

Då gå vi ju ej orätt; jag ville följa dig till vägs — blott hit!

Du sett mitt arbetsrum; du bör ock se min hvilokammar ... Alfred! För oss fram!

ALFRED, vid kyrkogårdsporten.

Han är så svårläst!

ASTOLF, rycker opp den.

Mig han stänger ej.

FLORIO.

St! Väck ej larm i sömnens helga rike!

De träda in och gå till ett hörn af kyrkogården.ASTOLF.

En liten rönnomvuxen ätthög!

FLORIO.

Ja!

Den lilla gröna kulle, der — snart nog — din gamle vän nedkrypa skall till ro.

Han sätter sig på sin grafhög.

ALFRED.

Men, pappa! Kälen är ej än ur marken, och du är inte frisk i dag . . . Om mamma får höra’t. . .

FLORIO.

Bry dig ej! Jag tål vid allt.

Sitt, konung, sitt! Du här har många troner att välja bland. Den högra kullen gömmer min far, min mor; den venstra gubben Harald.

ASTOLF.

Hvad? — Harald?

FLORIO.

Från hvars sotsäng du ej vek, så länge han behöfde dig. Hans lik,, af' dig förvaradt i en grotta, blef frän bergen flottadt hit af skogens åbor.

ASTOLF, för sig sjelf.

Beklämd jag är, som vore sjelf jag stäld på dödens tröskel . . . Upp! Bemanna dig!

Högt.

Min Florio! Farväl!

FLORIO.

Så hastar du? —

Sitt blott en blink, säg blott två ord, att än jag till din röst må lyss — den kära rösten!

Det är den sista bön du hör af mig.ASTOLF.

Du trollar fast mig här vid dessa grifter!

Han sätter sig på Haralds graf.

Du har mig vid diu sida nu; men redan det börjar skymma, och min väg är lång.

FLORIO.

Du borde sky den stund, då aftondunklet med sina grånande nattfågelvingar far frostigt öfver jorden fram, der solen de trötta menniskorna öfvergett; den stund, då feberns yrselsyner åter belägra, ängslande, de sjukas bäddar, och under skrän af mörkrets fjäderskaror, de vilda skogsdjur ströfva ut att söka sin gamla oväns, menniskans, förderf; den stund, då ondskan, mordet, skadeglädjen med halfskyggt hån ur sina kulor titta, och bida blott på midnattsverldens andar, att sedan rastlöst vanka om bland dem — olämplig är en sådan stund till uppbrott!

ASTOLF.

Den stunden just är min; en skugga sjelf jag är, en demon, om du vill, osårbar, och liksom de, en mörkrets konstnärsgrill, af natten född, till natten återskickad.

FLORIO.

Du talar, som du redan medlem vore af de fördolda varelsernas krets, som här inunder oss, i hvilans sainqväm, bebo de mullbetäckta sällskapssalar.

Jag ofta nog -mig förestält, hur trefligt dernere är, hur fogsamt alla grafrum tillsammans bilda det palats, der furstligt dödsdrottningen förvandling har sin tron, och i sitt diadem den sten förvarar, som af de vise fåfängt söks på jorden, fastän de dock ha kallat honom sin!

Men innerst brinner, på omätlig härd,(let gömda lifvets aldrig släckta låga; och dagligt komma nya gäster dit, att värma upp sig ifrån tidens isköld.

Ur dunkla förmak, tysta gallerier, skattkamrar, proppade med husgeråd af urnor, klingor, sporrar, kronor, skrudar, församla sig ditin från stund till stund, högkloka gubbar, undersköna tärnor, stålsmidda kämpar, oerfarna barn, och språkas vid, med känslor utan ord, och sammansmälta vid de stilla fester, de skilda hjertan till ett evigt enda.

Det hjertats puls, den strömmar in i Guds tillbaka, hvarifrån den strömmat ut!

ASTOLF,

uppstigande.

Du skildrar lockande — och dock en rysning är lägrad kring den stig som bär dit ned.

FLORIO.

An om din maka går den?

ASTOLF.

Skedde det. — O! Då förstår sig, att jag följde strax!

Den bild, som henne i mitt bröst förvarar, den skulle då med ljufligt våld mig gripa, förbyta mig i hvarje del till sig, och så mig hädan draga bort med henne!

Det sköna, när det flyr, går blott förut, i afsigt att oss visa vägen.

FLORIO.

Sant!

Och att oss helsa från sitt nya rike.

En sådan helsning är hvar nyfödd vår; en sådan, framför allt, är själens vårflod af minnets och af sångens fromma tårar, när ålderdomens snö, när dödens is förgäfves qväfva till en trofast saknad.ASTOLF.

Gör mig ej hjertat tyngre! — Minnets längtan med denna vårflod langese'n mig hann; och till sitt ursprungshaf den vill mig vagga, och fåfängt sträfvar jag mot vågens svallning.

Den gungar mig, den höjer mig, den fjermar alltmera mig från stranden, der du räcker din ädla hand till afsked. Gif mig den!

FLORIO.

Ar hästen redan här?

ALFRED.

Gudná's! Han står vid andra porten, ser hitåt, och lyfter högt öfver gallret upp en kolsvart bringa.

ASTOLF.

Snart kommer natten, kolsvart liksom han — — Så lef då väl, du oförgätlige!

FLORIO, mödosamt uppstigande.

Res lyckligt — skynda — upphinn glädjens land! — Mig orden falla svårt — och hemma står min harpa —

ALFRED,

snj-ftande.

Pappa, nej! När skuren kom i morse, ställdes hon af mig der borta inunder benhustakets list. Vill du . . .

ASTOLF,

afsides.

En harpa — och ett benhus!

FLORIO.

Icke nu!

Hör! — Hör du ej? — De döde spela sjelfve!

SANO VID HARPA, bortom benhuset.

Om sent ur aftonrodnans slöja, som randar skogens vestra bryn,en ljusgestalt sin hand ses höja, och vinka dig till gyllne skyn: förskräcks ej, att du skådar mig!

Hur kan din älskling glömma dig?

Om längst bortom den gula rågen, der böljan nyss gömt solens lopp, vid harpoljud, ur purpurvågen, din första sällhets ö står opp: då lyssna tyst, och tänk på mig!

Din älskling spelar der för dig.

Och känner du, i minnen sluten af en förlorad barndoms verld, en fiägt, så varm om kinden gjuten, en kyss, af kärlek skänkt och lärd: då gläds och gif en suck åt mig!

o o o

Det är din vän som helsar dig.

Hör du, när qvällens stjerna strimmar in i din dunkla bonings famn, från aspens lund der bäcken simmar, en sakta hviskning af ditt namn: då slumra sött och dröm om mig!

Din vän i fjerran kallar dig.

Och sist, när natt sin vinge breder på lugnets land, hvars ro ej störs, och när, hvad hjertat tystast beder, liksom ett rop i himlen hörs: då vakna der, och bed med mig!

Hur kan din älskling glömma dig?

ASTOLF.

Min Gud! Hvem sjöng? Jag tror mig känna rösten -Låt tacka dig!

lian skyndar dit. En hvit gestalt försvinner, vinkande, i skymningen.

ALFRED.

Den rösten är nog lättkänd.ASTOLF.

återkommande.

Om Svanhvit den må heta eller annat, — det var min goda ande, som tog afsked . . .

Lef väl, o Florio! Lef väl för alltid!

Lef väl, min Alfred! Helsa den, som sjöng!

Han omfamnar dem, sliter sig lös, kastar sig på sin häst och sträcker af utåt fjälldalen.

ALFRED

torkande sig i ögonen.

Nu syns han inte längre! Som en dröm försvann han hortom ättekumlen.

FLORIO

matt.

K ätt!

Liksom en dröm, så kom han och försvann han. — Tag harpan!

ALFRED

ängsligt.

Ja — men spela inte nu!

Han hemtar henne.

Det är så skumt, och mamma sprang ifrån oss; kom låt oss gå!

FLORIO med tynande röst.

Ja, låt oss gå — till ro!

Han sjunker ner bredvid harpan.

ALFRED ropande, i högsta ångest.

För Guds skull, mamma! Mamma! Hör mig!

Hör mig!

Hvar är du? — Florio sjuknar! Florio dör!

*

FEMTE ÄFVENTYRET.

——

ÅTERFÄRDEN.

—

Slätt med sädesfält.

Sommarafton.

SÅNG

af skördefolk, som vandrar hemåt med sina verktyg på skuldrorna.

När man i heta timmars qvalm har mejat dagen ut, och mellan torn af ax och halm se'n ögnar stugans knut,

o afton, sval och blid!

O kärleks ljufva frid!

För till mig, du, min flicka nu —

o afton, sval och blid!

När rågskyln oss för solens brand gaf skuggig middagsro, på kärfven, som så nätt hon band, hon svor mig all sin tro.

O åkerren så grön, der hon gaf svar på bön!

»Vill du mig ha?» —

»Ack ja! Ack ja!» —

O åkerren så grön!

Hur härligt mödan vedergälls!

Ej lian rasta vill;

härnäst hon bryns, när kornet fälls, då reds vårt bröllop till.

O tid af gyllne skörd, låt begges bön bli hörd!Kom strax! — »Äh ja!» —

Med ax! — »Ja, ja!»

O tid af gyllne skörd!

FOGDEN

på något afstånd, till egendomsherren.

Nu skall man tro, den slon kan jubilera!

Så går det, när husbonden är för god.

Knappt första slaget klämtade till helgsmål, förr'n ni befalde mig att ge dem hemlof!

EGENDOMSHERREN.

Låt dem få hvila sig! Min blir ju skadan; de ha tillräckligt trälat för i dag.

O o

FOGDEN.

Vasserra, nej! De orka obegripligt, de feta slynorna, de axelbreda dagdrifvarne: nog mins jag er herr far; i hans tid hade aldrig tacken sång och tåcket lättingslefverne passerat.

1 stället att försörja dem, som ni, han tänkte: packet sköter sig ändå, och nöden kör nog hund i band, och prat och visor fylla ingen hungrig mage.

EGENDOMSHERREN.

Men jag är inte han, och dermed punkt! —

FOGDEN

lågmält.

-lag menar bara . . . Men jag törs ej säga't . . .

EGENDOMSHERREN.

livad menar då din klyftighet? Låt höra!

FOGDEN.

Jo, — att den der arfprinsen, som i fjol var här till middag med er frände Harald, har genom sitt besök förhexat er till idligt grubbel på oegennytta, på folkets vård och adligt husbondsinne.

EGENDOMSHERREN.

Du gissar kanske sant.FOGDEN.

För allt i verlden, blif' inte läsare, hans nåd!

EGENDOMSHERREN

småleende.

Hvad nu,

»medborgare ?»

FOGDEN.

De gamla, goda titlar stå upp, se'n Mopsus blifvit kejsare.

M en akta er! Han har ej glömt den man, som var på väg till pretendentens bistånd; och än mer hatar er hans värdiga gemål, den vackra erkestyggan Bruta.

EGENDOMSHERREN.

Stor sak! De ha mig redan drygt beskattat, och längre våga de ej gå.

FOGDEN.

Ja, ja!

Dryg skatten är — och hurdan äringen?

Gles nästan öfverallt, brådmognad, bränd, att man må bli topprasande deröfver.

EGENDOMSHERREN.

Dermed hjelps intet.

FOGDEN.

Säg ej så: det lisar otroligt, att få svärja litet grand, när man har något otaldt med vår Herre.

EGENDOMSHERREN.

En vacker lära!

FOGDEN.

Apropos af läror, — livad säger nådig’ herrn, som är så lärd?

Här flög, kort innan ni kom ut, en häst i luften fram; vi trodde först, en fågel; men snart vi sågo klart hästskapnaden!

En karl på ryggen satt, i riktig sadel; och när han kom midt öfver oss, han märktes till mera långsam sväfning hejda farten, och titta nedåt —EGENDOMSHERREN.

Gubbe! Ar du galen?

FOGDEN.

Jag vill bedyra vid min salighet. . .

EGENDOMSHERREN.

Nu godt! — Se till, om ny-äugsladan än är färdig.

FOGDEN under bortgåendet.

Vore nu min son blott hemma, som af sin skola nyss i femti ämnen »berömlig» fick och re’n i första klassen förklarade naturens fenomener!

EGENDOMSHERREN

tankfull.

Var det väl han? — Förunderligt! En sägen om sådan bäst jag hört. — Hvad mer? En maning, att trofast verka i den ädles anda! —

Ej glömmer jag den ed, jag honom gaf’: livad förr min farfar egde genom börd, min fader bibehöll igenom mynt, — jag vill det genom kärlek sammanhålla.

Ödslig trakt

af kala kullar, sluttande mot bakgrunden, der oceanen visar sig. ASTOLF

till häst, på spetsen af högsta kullen.

Ha! — Hvad det smakar, att få andas ut!

Jag vet ej, hvad som gör just denna qväll till mera qvalmig, mera tung, än andra.

Nog såg jag nyss små ljungeldsmoln; men re n de skingrat sig, och nattens antåg svalkar luftkretsen — Hvarför trycks jag likafullt af jordens tyngd? Yill hon i af skedsstunden, för bättre hågkomst skull, belasta rymmarn med all sin börda i en enda packning?

»År hon ej nöjd, att hon fick fängsla mig, — hvad minst jag hade väntat, — på en sjukbädd, från dag till dag, i en eländig koja?

När åter jag till häst förmådde sitta, i morse, sade man att veckor flytt.

Men nu står hennes välde vid sin gräns: fjerrskådande: mitt öga redan blickar det helga vatten, på hvars andra kust lycksaligheten bor; ej vind, ej våg i afton bryr den lugna verldsomfamnarn, der nu han mellan skuggor badar sig i ljus, ur aftonrodnans urna strömmadt.

En blink ännu — och han är öfversväfvad!

Men matt jag är; min sjukdom har mig tält, änskönt den mer var själens qval än kroppens. Min snälla häst! Tillåt minuters rast; vår kraft förnyas må till sista färden! —

Stannar, klappande honom på halsen och bringan.

Du vill det ej, — jag ser det på din blick, — nå, skrapa ej så starkt; du får din vilja; men låt mig blott helt hastigt se mig om!

Jag blifvit på en tid för mycket vek.

Hur sällsamt stämde mig, vid sista byn, den fromma skördens tafla! Och hur mildt -ljöd upp till mig helgringningen, hvars klang bar med sig hälften smärta, hälften tröst!

Hvar småsak gör numer mitt hjerta blödigt.

Så, hvad jag fordom såg med halft förakt, hvar scen af menskoverldens korta dockspel, — just nu, när jag det öfverger för alltid, mig helig tycks och nästan afundsvärd.

Den heta dagens solsken dämpadt var till aftonglans; små tunna, hvita strömoln ej bröto den; ett enda blott, ett svart, spred skugga på en fläck af skördefälten, och i den skuggan stod en menskoskara och hvilade från mejningen, vid klockansanmaning blottade de böjda hjessor och knäppte sina händer hop till bön.

Men ack! När från den helgade metallen de klara ljuden genomsummo luften, och deras susning göt sig, lik en olja, på böljesvallet af mitt vilda lif: hvi var mitt vemod större, än min fröjd?

Väl mig! — Nu ilar menskoåret redan ifrån sin vändpunkt utföre tillbaka: men ej dervid, med jordens barn, jag längre behöfver sucka: lif! O bländgestalt, du lika svekfull, som förgänglig är! —

Väl mig! En särskild korad himlason, jag vingar bär på evigt unga fötter, och stöter snart, med dessas gudastyrka, långt undan mig den tröga massans klot.

Ej mera dock jag kan — som förr — er glömma, qvarlåtna jordbor! Dyrbar är mig nu hvar tanke på er stränga pröfningslott.

Hur mycket godt dess frost har stängt i knoppen!

Men hädanefter skall min makas ö,

i jemn inverkan från sin blida värma,

bestråla edra dunkla sinnens rymd

med bild på bild af hennes skönsta syner;

och när min bön derom hon gladt beviljar,

jag så, kanske, skall blifva mindre ovärd

min lyckostjernas oerhörda gunst.

Ty öfver mig en gud har sig förbarmat, hvars like ej bland alla gudar finnes; för första gången h jer tat har bevekt hans verldslag till ett undantag!

Ja! Snart skall jag i hennes ögon åter speglas, och re’n i denna natt föryngringskällan ånyo läska mig, — att lycklig kärlek så gränslös blifver, som den evighet, hvars ingång han för trogna själar öppnar.Ha! Om ännu till menniskornas slägtc fullkomligare väsenden sig närma;

0111 de ännu nedlåta sig att blanda sitt gull med en så grof, så fattig malm; om det ej är en dikt, att en gudinna som brud, som maka vid mitt hjerta hvilat: bur kunde jag vid Elyséen tröttna?

Hur kunde jordens tomma dimmor skymma för mig ett ögonblick den härliga? —

Triumf! Nu känner jag mig sjelf igen! —

J lunder, doftande af ständig vällukt!

Om kärleksmöten skolen än J hviska;

J friska morgonstunder! Blida qvällar!

J dagar och J nätter utan like!

Sol! Måne! Stjernor! Skuggor! Nu förvandlen all verlden till en sångardröm, förtäljen för den, att jemlik sagornas heroer, ännu en jordisk man en halfgud blef!

Yälan, du ö, med dina lunder, som skymta för mig mellan haf och sky!

An skyddar kärlek dina under,

än gör han hvarje dygn din skönhet ny.

Du helsar mig med dina gröna kransar, med din musik, med dina dansar, med eldig svalka i din luft så klar, med blomsterfrågor och med stjernesvar!

Du gräsbänk, der hon satt den första gången hos mig, bland rosor gömd, i palmens skygd! Än klingar för mig offersången af andarne, som lekte kring din bygd. i denna afton re’n, jag med min maka skall dig igen besöka, hulda ort, och från min irrings äfventyr tillbaka mig räddad se inom Olympens port.

Låt natten på sin tron sig höja, och svepa dig i månljus dunkelhet!

Hon nu är mild, — bon skall mig ej fördröja, och vägen till din drottning nog jag vet.Jag kommer! O, jag kommer! — Snabbt förliden var timman, som i stoftets rymd mig höll; men nu, men nu jag trotsar tidea: han hämme den, som i hans boja föll!

Fortsätter sin ridt med skyndsamhet.

Samma trakt, närmare till hafvet.

ZEPHYR

långsamt flygande, slår omsider ned på en klippa, och ser sig esomoftast omkring, under det han sjunger följande.

Om uti svärta Nornan vill doppa den tråd hsom on spunnit, låt då de bjerta färgernas minne med dem ha försvunnit!

Fann du ett hjerta, — vet att du fann hvad blott få hafva funnit;

saliga smärta!

Släck då din låga så ljuft, som hon brunnit!

Vildare agar tiden sitt spann, att som stormen det brusar;

hör du? Han jagar glädjen, som dödsblek åt brådbranten rusar.

Fåfängt du klagar; blomman bör dö, just när fagrast hon tjusar;

låt dina dagar flyga- som löf, med den höstvind der susar!

Hvad kan dig båta att dina fröjder som vinterfiukt vakta?

Bättre att låta sinnet dem glömma med ens, än betrakta.

Skynda att gråta, innan du lärt dina tårar förakta;

göm se’n det vata ögat, och dig, under mullen helt sakta!En Svanhvits-visa just! Men h vilket infall, att sjunga den, på färd till sällhetsön?

Jag vill ju följa Astolf dit. . . och vet, att här i denna nejd han rider fram.

Men hvar? — Ransaka må jag, längre bort, det stora vattnets kust. — Ha, ha! På jordens välfägnad blef han snarligt mätt.

Han flyger af.

ASTOLF.

kommande uppför en'backe, med sakta ridt, på en stenig hålväg mellan småskog och buskar.

Guds död!

För värre väg jag aldrig råkat ut.

En smal fördjupning, full af idel stenharg, omvuxen öfverallt af sten och tistel, och trång, att än min Hvitfots länd och bringa, än mina kläder näsvist sönderraspas!

Nyss slog en uddhvass gren mig midtför bröstet och skar sig ända in till huden; sällsamt, att, hur jag krökte mig, den tycktes riktad emot mig af en grå, en dimmig arm, och hästen skyggade dervid åt sidan.

Synvillor ut af kärrets aftondunst! —

Onödig omsorg var, kanske, att spara

hans vingar nu, tilldess vi uppnått stranden---

Dock hvad? Jag nog har brådskat i mitt lif!

Nu må långmodighet och vishet öfvas.

O O

Ja! Ej mer efter hvar upptänklig fröjd jag svindligt famla vill; med lugn en enda jag valt och trycker till mitt bröst så fast, att i min famn hon evigt stillastår.

Säg icke, suck! att stillastånd är — död; att sällhet, alltså, innebär — förändring, och att, hvad ändras kan, kan ock — förgås!

Sjelf svara må den sol, som på min himmel hvar stund sig: rör och dock den samma blifver: Felicia! O hulda inbegrepp af allt hvad godt och skönt och saligt är!Hur omotståndlig var lion, när hon knäföll med tårad blick, med uppåt sträckta armar, med gudabarmens hälft, af mäktig vallning högt öfver dunkla sammetsranden svälld!

Hur ömt hon bad mig stanna! — Var det möjligt, att henne jag förmådde öfverge?

O! När i vågor då, kring våra skuldror, det glänsande, det långa håret hvälfdes . . .

Har jag ej sjelf en lock deraf? -— Kom fram, du fagra sinnebild! Du väna pant!

Han söker vid sitt bröst efter den hårlock, som Felicia gaf honom vid afskedet.

Jag hittar honom ej . . . Han kommit bort! —

När? — Sannolikt, när öfver kafvelbron jag framred, och den oförskämda grenen slet, intill huden, flikar ur min drägt.

Förtretligt! — Om hon gör en efterfrågan? — Dock, lika mycket! Hon har då mig sjelf, och innan timman på ett menskour förgått, hon famnar mig med tusen kyssar —

Se der! Nu är jag högst på strandens brant; och nu, o jord, från dig jag flyger opp!

Jag helsar dig, du lugna, skumma bölja!

Jag öfver dig vill högt och fredligt sväfva.

Bland krusningar, som tyst hvarandra följa, den stilla nattens stjernebilder bäfva.

En skepnad ser jag i hvar våg sig skölja, ett ögonpar sig ur hvar spegling häfva . . .

O lockning! — Upp, kamrat! med dina vingar; låt se, hur du den sista gång dem svingar!

I detsamma han så anmanar sin häst, skyggar denne häftigt till vid det nära ljudet af en klagande stämma.

Hvad nu? Hvem qvillrar der?

Hästen stegrar sig och vill tillbaka.

Förnuftig, Hvitfot! Deraf blir iutet. . . Vill du känna åt om än jag äger armar, skänklar, sporrar ?DEN KLAGANDE RÖSTEN.

Hjelp! Hjelp!

ASTOLF.

tl

Ar någon stadd i nöd der framme?

RÖSTEN.

Ack, ädle herre, hjelp en fattig gubbe!

ASTOLF.

En gubbe?

RÖSTEN.

En utlefvad dagakarl, som i skumrasket kört omkull, och ligger här bakom stenen midt i backen, der han kröker sig till strandväg ... Hjelp mig opp!

ASTOLF.

Ja, strax!

Hästen, som immerfort stegrat sig med ständigt ökad bångstyrighet, sträcker nu ut vingarne och vill uppflyga, under det Astolf med sin yttersta kraft bemödar sig att hejda honom.

RÖSTEN.

Ack, söta herre, kom blott snart!

Jag är förstörd. . .jag ligger under lasset. . . förbråkad . . . lemmalytt. . . De mina . . . A—j!

Jag dör . . . du store Gud!

ASTOLF springer af hästen.

Det skall ej ske att Astolf lemnar någon värnlös gubbe till spillo åt elände — kanske döden! —

Stå, Hvitfot, säger jag! och lyd med godo!

Han skyndar fram till stenen.

l)et blef så mörkt i hast — Säg, gamle, hvart skall jag mig vända för att träffa dig?

RÖSTEN.

Ah! Trefva ett par alnar till, åt venstcr . . .

Ilu! livad jag fryser! Hvad det värker! Hu!ASTOLP.

Gif dig till tåls — jag kommer ju — o, skönt!

Månen går opp; dess bleka sken visar en kullstjelpt vagn, ur livilken åtskilligt hvitt framskymtar; under vagnen ligger en skälfvande gubbe, med jemmerfullt anlet och skallig hjessa.

GUBBEN.

Hvad ni är god, som inte red ihjäl

ett skralt inhyseshjon! Räck mig er hand!

ASTOLF.

Skall jag ej välta af dig lasset först?

GUBBEN.

Låt lasset vara; tag mig blott i handen, och det på karlavis, så tror jag nog att äu jag orkar krypa fram.

ASTOLF.

Nå, tungt kan det just inte kännas; hela foran består af några dussin gamla vingar.

Blir du blott hjelpt, mig qvittar sättet lika!

GUBBEN.

Gud signe er! Hvad vingarna beträffar, de äro all min lilla egendom.

ASTOLF räcker honom handen.

I)in hand är kall.

GUBBEN.

Dess varmare är din!

T detta ögonblick flyger hästen opp bakom Astolf, och riktar, under högljudda vrenskningar, sin färd med stora vingslag öfver hafvet åt ön.

ASTOLF

bestört.

Ha! Håll! — Min h äst! — Hvitfot, vänd om! —

Försent!

Hvartill har du mig narrat, olycksgubbe?

GUBBEN

uppstigande.

Låt honom fara, jag är färjekarl;ocli har dessutom hästar, om du vill, fastän de nu ha skenat bort ifrån mig.

ASTOLF för sig sjelf.

Jag fruktar, att jag fallit i en snara! —

Högt, men med ögonen fastade på sin försvinnande häst.

Släpp mig! Din hand mig kyler intill hjertat.

GUBBEN med förändrad, stark röst.

Jag släpper dig ej mera.

ASTOLF

• uppbragt.

Usling! Hvad?

Du vågar hålla fast mig .. . Gud! hvad ser jag?

Då han vänder sig om står framför honom en jättehög gestalt med kal hjessa, orörliga anletsdrag, askgrå ögonbryn, som hänga ned öfver ögonen och ett skägg af samma färg, som räcker nedom midjan. Från skuldrorna utgå ett par sammanlagda svarta vingar; en svart gördel, full af stjernetecken och hieroglyfer, sammanhåller den skarlakansröda, fotsida drägten. Såsom staf bär han i andra handen en lia, med skaft af ebenholts.

GUBBEN.

Du ser den, som du länge nog har gäckat, du furste! den, som alla dessa vingar har utnött, under letning efter dig.

Se! Samfäldt ha de hunnit gråna, hvitna; det är ett verk af tre århundraden!

De nya,' som jag till det fjerde skaffat, de skola ej för din skull ändra färgen.

ASTOLF

darrande.

Du är då . ..

GUBBEN.

Jag är Tiden; ingen dödlig har en gång färdats öfver detta haf.

Du har det tvenne gånger gjort; den tredje jag plåna skall ur möjligheters antal.

Så har jag ändtligen dig funnit! Gömd du var; men intet menskligt göms för mig!

Atterboms Dikter. I. 21ZEPHYR synes i luften.

Der är ju Astolf... men med hvem? — 0 ve!

ASTOLF

med bruten röst.

Barmlicrtigliet! — cj för mig sjelf.. . för henne!

TIDEN med hånlöje.

Du talar om barmhertighet — till mig!

När har Saturnus skonat sina barn?

Han trycker Astolf hårdt intill sig, andas på honom och låter honom se dan falla till marken.

4

ASTOLF

döende.

Det längsta lif är blott ett ögonblick liksom det kortaste . . . Felicia! med dig var ögonblicket evighet!

Han dör.

TIDEN,

efter att en kort stund ha betraktat honom.

Så är då detta värf fullbordadt. — Bort, till millionerna, som återstå!

Han sätter sig på vagnen, som genast bespänues med flygande drakar i luften möts han af Zephyr, som hastar förbi honom.

ZEPHYR.

Hvad har du gjort, förfärlige?

TIDEN.

Förvandlat!

Tiden med sin vagn försvinner.

ZEPHYR kastar sig Öfver Astolfs kropp.

Min stackars vän! Min trogne vän! Statt opp! Den grymme gubben for sin kos -— Statt opp! Blif varm igen! — Din Zephyr nu är hos dig; känn, hur han smeker dig, hör, hvad han talar och drag i lungan in hans andedrägt, som söker mellan dina läppar väg! —

Så! —- Flitigare än jag blåsa vill —Han rör sig, tror jag — Blicka opp! — Ack nej! Ej ens den minsta ryckning märks. Ännu jag fresta vill — Kan vårens egen ande ej blåsa lif i dig, livem kan det då?

Han fortsätter ifrigt sina bemödanden.

Förgäfves! All min anda sjelf jag mister; jag är så trött, att allting går omkring i hvirflar, innanför och utanför!

Ej ens det finsta dun bland mina fjädrar märks vifta, när det närmas till hans mun.

Kanske att. . . Hu! de stirra brustna på mig, de förr så lysande, så vackra ögon!

Det hvita vända de så sällsamt ut —

Jag trycker dem ihop igen — Se så!

Kom i min famn, du bleka varelse, halft ryslig nu, men likafullt mig kär!

Till vår prinsessa vill jag föra dig; långt mera hon förmår, än jag: kanske . . .

Ack, hvad du annars gör oss sorg! Helt visst jag då, på länge, blott en regnvind blir!

Han upplyfter kroppen.

Åtminstone skall ej din sköna skapnad förbyta sig på vanligt menskosätt, förrän till henne jag dig återburit —

Till henne? Alla himlar! Bör hon se den älskade i sådant skick? — Dock ja!

Till hennes kärlek och till hennes visdom antvardar jag den arme — resom då!

Han slår ut vingarne.

Min forne reskamrat! Jag nyss mig gladde att andra gången få ditt sällskap dit, till denna ö, hvars kust i månljus skymtar; och nu jag får det — får det, ack! men huru? Hvad har du blifvit? Och hvad skall du blifva? Ger jorden eller himlen svar derpå?

Han flyger opp ocli utåt det månbeglansta hafvet, med arm nr ne lindnde omkring Astolfs lik.Lycksalighetens O.

En löfsal i Felicias park.

FELICIA

sittande, med ett öfver sitt knä utbredt perlband; aftonens månsken faller på henne mellan hvita törnrosqvistar.

Kom, milda skimmer från ett lånadt ljus!

Yid qvällens sus du tycks min längtan fråga hvad den lider; med tårglans du från nattens blickar går, när hon sitt hår kring skuldrorna i dunkla lockar sprider.

Snart ensam, för den söfda verlden gömd, hon yppar glömd det qval, som tungan intill dess förtiger; och när hon hviskar det åt våg och vind, på hennes kind i rodnad hemlighetens minne stiger.

Ack! innan ljus och mörker skildes åt, och fröjd och gråt, var hon en älskad konungs, dagens maka: men snart från sig hon såg gemålen fly;

och af en sky hålls bruden än ifrån hans famn tillbaka.

Blott honom söker hon, blott hans gestalt, i verldens allt; men doket, som hon bär, hans åsyn hindrar!

Dock af hans skepnad, strålande och ren, ett återsken i hennes florbetäckta ögon tindrar.

Hvad är den högsta sällhet, hvad är Gud? —

En suck, ett ljud af evig kärlek i ett ensligt hjerta? —

Ack ja! Den suck, som honom innebär, oändlig är,

och salig är, fast utan gräns, dess smärta.Efter eu paus, betraktande sitt perlband.

Mun sagt att drömmar äro strömmar. Sant det är, på annat vis, än man det menar.

Jag har det pröfvat, alltse'n Astolf reste!

Den smärta, som vi röna såsom vakna, den klappning, hvaraf då vårt hjerta häfves, är matt, är trög, är ingenting mot den, som under sömnen öfversvämmar oss med hemska syners ångestfulla bildflod.

I slika drömmar strömmar allt vårt lif', liksom försmält till blott en elf af tårar; hvar klippa, som medvetandet om dagen begagna kan att bryta svallets fart, den blir om natten sjelf en bölja blott, uppå hvars spets inbillningen, den dunkla sömngångerskan med storm och vågor brottas. Dock händer någongång att detta skum uppkastar, på det vakna lifvets kust, gestalter, verkliga, varaktiga, som hålla stånd för själens sjelfbesinning.

Så har det, till exempel, detta perlband mig skänkt, som nu min hela tanke fjättrar!

Jag drömde sista natt att vid min bädd min moder stod med aningsdystra blickar och höll det i sin hand och lade det uppå mitt täcke, se'n hon flera gånger stum skakat öfver mig sitt krönta hufvud. Förgäfves bjöd jag till att höja rösten till spörsmål eller tack; då sade hon:

»var stilla! Ofta du ett tecken äskat af de osynliga om Astolfs tillstånd; tag derföre det smycke, jag dig gifver, och nyttja det med vishet till sitt bruk!

Så länge perlorna på detta snöre med lätthet af och an sig låta skjutas, var viss att i din Astolf än alltjemt det unga lifvets rörlighet far fort.

Men fästa de vid snöret sig så hårdt,att ej du ens med vald förmår dem flytta, då är han fängslad af' en magisk makt i liflöshet, för dina sinnen verklig, men skenbar blott, såframt du trofast kämpar. Förstå mig! Gissa gåtan! Lid — och hoppas!» — Så sagdt försvann hon från mitt skumma läger; och vaknad, vid nattlampans matta sken, bestört jag bandet qvar på täcket såg.

Alltse'n den långa dag med dessa perlor jag sysselsatt mig i en ändlös oro, och ej från dem jag vända kan mitt öga, fastän jag nu en stund i djup beklämuing ej dristat börja ett förnyadt rön.

Steg höras på något afstånd.

Tyst! — Nalkas någon? — Jag vid detta värf kan barnslig synas i de minas tycke, för hvilka ännu ej min dröm jag yppat.

Jag vill ordentligt hänga bandet på mig och låtsa se’n om intet.

CACILIA

uppträder.

Stör jag dig, min hulda drottning? Ingen ro jag har der du ej är.

FELICIA.

Du, goda, stör mig aldrig.

CÅCILIA.

Du har satt på dig nu ditt fagra halsband, det makalösa. Ilvad din vän deråt skall fröjdas, när han återkommer!

FELICIA

suckande.

När — ja!

CÅCILIA.

Att snart det sker derom har Laura ju sin aning nämnt; och hennes aningar de . . .FELICIA.

Ja, mitt fromma barn, låt oss dem tro!

CÄCILTA.

I dina ögon simmar likafullt en töckeusky, som gömmer hoppets strålar.

FELICIA.

Ilvad man om menniskornas lif förtäljer, mig tycks alltmer tillämpligt på mig sjelf.

Ljuft vara bör att deras öde lindra; cj förr jag har det så som nu betänkt.

CÅCILIA.

På deras svårmod brås i qväll din stämning.

FELICIA.

I viss mån medför sjelfva qvällen den.

Hör efter! Annorlunda sjunga nu de fåglar, som cj redan blifvit stumma, än nyss i solens ljus.

CÅCILIA.

Ja, annorlunda visst qvällens tid beskaffad är, än dagens; den iunebär dock ej ett sämre tillstånd, men ett förändradt blott.

FELICIA.

Ja väl, — förändradt!

CÅCILIA.

Det nya tillståndet kan lika skönt, kan lika dyrbart vara i sin art; men derför att det undanträngt det gamla och gjort det till förflutenhet, — derför är känslan missnöjd och beklagar sig.

FELICIA.

Jag tror mig höra sjelfva Laura tala!

Laura kommer.

CÄCILIA.

Der är hon! Liksom af besvärjning manad vid namnet fram!LAURA.

Stor nyhet! Ej förgäfves i själens tystnad hviska gudars röster . . .

Men — hvarför häfta så en slocknad blick på denna perlsno?

FELICIA.

Ve! Ve mig och er!

Se hit, se hit!

LAURA

häpen.

Du håller fram ditt halsband, som dina rosenfingrar nyss berörde; men ingenting kan jag förmärka.

FELICIA.

Intet?

Du ser då ej att dessa perlor — fastnat? Enhvar förblifver bergfäst vid sitt ställe!

LAURA.

Hvad detta än betyda må, det uppgår

visst ej emot den glädje, som dig väntar:

och innan rörligare perlor, gjutna

från dina ögon med de stela blandas,

gack först acaciernas gång framåt

och rakt till Amors Arattkonst; der är Zephyr,

med — giss-a, hvem?

CÅCILIA.

Med Astolf?

FELICIA med ett anskri.

A s t o 1 f ?

LAURA.

J

FELICIA störtar upp.

J himlar! — Milda moder! — Gången der?

Vid Amors vattenkonst?LAURA.

Ja, till min skräck först såg jag hästen flyga genom luften, men utan ryttare . . .

FELICIA.

Ha! Hvad?

LAURA.

Då kom

en kort stund efteråt vår Zephyr; han i famnen bar din vän och sänkte sig inot vattenkonsten, satte honom ned på gröna platsen frammanföre — Hit jag hastade mig då att det förtälja.

FELICIA.

O moder! Glöm, att jag mot dig har knotat; jag än lycksalighetens drottning är! —

Men första kyssen älskar inga vittnen . . .

J, några ögonblick förblifven här!

Hon skyndar bort CÅCILIA.

Hur himmelskt glänste hon igen! Du sjelf, gläds uu, att se din aning sann!

LAURA.

Dertill

jag dubbel orsak har, du goda syster!

Ty så förunderlig den var, att nästan en mindre lycklig tydning låg mig nära.

Rätt väl, att jag förteg den!

CÅCILIA.

Gå vi nu,

att samla alla syskonen?

LAURA.

Ja visst!

Och sedan helsa vi, i Amors åsyn,hans gunstling, och beprisa mod en sång vårt åter nu förenta herskarpar!

De gå.

Platsen vid Amors vattenkonst.

ZEPHYR,

som der nedlagt Astolfs lik, kysser det esomoftast ocli omlindar det med blommor.

Nu klagansvärde döde!

Din Zephyr vill dig bjuda

sin sista gärd; din vänskap den förskyller.

Högt skall ditt bittra öde i mina toner ljuda,

när månan gryr, när solen allt förgyller.

Hvar morgonstund jag fyller en korg med blomsterflockar; din vän skall hit den bringa, och lent med dem sig svinga omkring din mun och dina ljusa lockar.

Se här! Tag först till smycke

den väna krans, som vann i dag mitt tycke!

Han fäster på Astolfs hufvud sin egen blomsterkrona.

O, hvad du än är härlig, du sköna ynglingsvålnad!

Du tycks mig sofva blott, och ljufligt drömma.

Hur kan, så klar, så kärlig,

den flamma vara kolnad,

som dina slutna ögon nu förgömma?

Hur kan med ens du glömma ditt hjertas herskarinna, och, — hvad dernäst du ärat, — de vapen som jag skårat

att stålblankt här mot månans silfver brinna?

Han upphänger öfver Astolf på den släta jaspisväggen hans vapen i form af en trofé.

Hår sitta de! — Till minne

af dig, man dessa ord derunder finne:Han ristar med en diamantgriffel i jaspisklippan, inunder den förra*) der befintliga inskriften.

»Allt öfvervinns af Tiden, allt isas af hans anda,

allt ser sin dom stå tecknad på lmns änne!

För menniskan får friden

med nöjet ej sig blanda;

det sköna sjelft kan ej befria henne.

Hon är blott ett af tvenne: berusad, eller plågad! —

Ack, olycksamma slägte, fördömdt till stoftets häkte!

Hvad båtar all den fröjd, som räcks dig rågad af kärleken och våren,

då ingenstäds en fristad fins — mot åren?»

Så! — Nu, med nya kransar,

må andra vänner nalkas,

och med sin gråt din hårda bädd förljufva;

må tysta andedansar

hvar qväll, när lunden svalkas,

församlas här, vid spel af skogens dufva.

Må hon, från gren och tufva,

i kapp med näktergalen,

besjunga här din lefnad,

din lyckas korta trefnad;

och ropa ut, att för de lömska qvalen,

ej på, ej utom jorden

en läkedom ännu är upptäckt vorden.

Der syns hon — Ej jag hennes qval kan skåda: ännu i sena qvällen,

jag rymmer till min mor, till nordanfjällen!

Flyger sin kos med susande fart.

FELICIA skyndar uppför gången.

Hvar är han? — Blef jag narrad? — Gudar! Nej! Der framme skönjes han . ,. Han ligger? Ja,

*) Se 1 Afdeln. sid. 13U.och somnad, som det tycks! — Hvad? Somnad nu, i denna stund? — Dock, hvarför icke? liestrött han satt sig der och gripits af en slummer, som länge fåfängt lurat på sitt rof! —

St! St! Jag näns ej störa honom då;

jag upp och ned går några slag i gången,

tills hjertat lättare kan andas ... O,

lång har mig tiden synts; men god du var,

som så pass snart ändock bröt af din irrfärd! —

Hon går nedåt gången, men återvänder strax, och Lrår rundtomkring Astolf på den släta platsen, under det hon oupphörligt betraktar honom.

Så, som du der i klara skenet hvilar af strålar smekt kring panna, kind och hår, en ny Endymion, med nya pilar af‘ kärleksqval du Lunas hjerta når.

Hon ville visst besegra alla hinder, som stänga henne bort från dagens land, att se, när han bepurprar dessa kinder och inga lock betäcka ögats brand!

Men nej, du jägare i lunden gröna, jag är det villbråd, som du skjutit först; ehvad hon säga må, den bleka, sköna, mitt anspråk på din helsningskyss är störst.

Om detta rof jag vill med henne kämpa, — och snart skall för medtäflerskan hon fly; hon må sin hvita, matta låga dämpa!

Blott jag kan tända rosor på din hy.

Som jag dig fann, så tillhör jag dig evigt, min sällhets drott, min dyrkade gemål!

Af ingen tid, af inga rymder jäfvigt görs trohetens och hoppets tungomål.

Välan! Hvad båtar längre stunds förbidan?

Skall han ej vakna gerna i min famn?

Jag stöter honom sakta blott på sidan, och ropar blott med halfhög röst hans namn.

Hon gjr till honom och studsar vid åsynen af den nya inskriften i stenen öfver hans hufvud.Ilvem understår sig rista sliku ord i denna park, som gäckar Tidens makt?

Läser inskriften till slut.

En »fristad!» Har åtminstone ej en

af dem, som här så oförsynt beklagas,

hos mig den uppnått? Hvem djerfs det förneka? —

Dåraktiga försök — och straffvärdt dock!

Ty menniskornas lott, — den smittar lätt ifrån sig; mer och mer jag känner det!

Lutar sig öfver Astolf.

Så blek! Så öfvermåttan blek! Omöjligt det gagnar honom nu att längre sofva.

Min Astolf! — Astolf! — Yakna! Ja, cn blekhet af sådan art har ej han visat förr.

Har han från jorden återkommit sjuk?

Hvad? Eller kanske känslig mer än fordom för luftens och för daggens kylighet?

Han nästan mig förskräcker . . .

Med högre röst.

Astolf! — Astolf! —

Det är Felicia, som ropar dig; o, älskling! Sof ej längre! Yakna! Svara!

Med ängslan.

Ilvad underbar orörlighet och döfhet! —

Gif handen hit — hu! Hvilken köld! — J läppar, nu låten mina lösa er förstelning!

Iiou knäfaller bredvid honom och trycker sin mun på hans; men ryser tillbaka, betraktar honom nogare, och utropar gällt:

Död!!!

Sjunker afsvimmad öfver hans bröst.

EKO från alla sidor.

Död! Död! Död!

Vid dessa rop komma Laura och Ccicilia springande från gångens andra ända.

LAURA..

Den vida parken bäfvar vid ljud, som rundtorn skalla, ljud, som hotfullt bebåda oerhörda ting.CÄCILIA.

Jag darrar! —

Tror du vi töras fram?

LAURA

Hvad tal! Vår drottning kanske i nöd, ocli vi... Fy!

CÄCILIA.

Der, på marken, du har dem begge, men det mötet tycks visst icke vara sällhetens omfamning.

LAURA.

Han hvilar, soin det sägs, att när en död . ..

EKO från alla sidor.

Död! Död! Död!

LAURA ytterst förskräckt.

Gudar! — Hörde du väl ordet? —-Lik sina bröder jordens son är blifven!

CÄCILIA

häftigt.

Förstår jag?

LAURA.

Ve! Här gifs ej missförstånd.

Lucinda kommer med de öfriga nymferna och Felicias hofbetjening. De först framhunna ställa sig omkring Astolf och Felicia i en halfkrets, som af de andra oafbrutet flerdubblas. Allmän bestörtning.

LUCINDA.

Upplys oss, Laura, om de rop vi hört!

Vår ö käns skälfva; kung och drottning der, likt fallna stoder hvilande —

LAURA.

Betrakten

rätt skarpt den bleka slumrarn! — Han är — död!!!

EKO liksom förut.

Död! Död! Död!NI0BE.

Ha! Förbytt irån 1 i i’ till bild!

Förfärau och sorg yttra sig hos åskådarnc under mångfaldiga skepnader.

LAURA

framträdande, med stark röst.

Felicia — du le fv an de statt upp!

FELICIA uppslår ögonen.

Hvem väcker mig till ett förhatligt ljus?

Ser omkring sig med irrande blickar.

O, hvad har händt? — Ack! Vore det en dröm! — Den man, som ligger här, — är det väl Astolf?

NIOBE.

Jag ville kunna neka det.

FELICIA

upplyftande sig.

Blif stum,

du olycksmun! — Men du, mitt stöd, min Laura, säg du, — säg: är han . . .

Hon tvärtystnar.

LAURA

* med djup smärta.

Ja — det synes så.

FELICIA

upprusande.

Ha! Sök ej skona mig — fåfänglig omsorg!

Allt vet jag nu, allt klarnar för min själ: han har ej lydt mitt råd, har träffat Tiden, och i hans bröst har denne blåst sin köld! —

Men än jag brottas med er om ert rof, hjertlöse niding! Obevekta moder!

Och kan jag icke segra, — då natur,

tag del uti din drottnings hjerteve,

med alla dina varelser och stämmor;

och kring min ö, och kring den hemska jord

som nu först blif vit har dess trogna bild,

sträck ut din tårflod, gör den till ett hafsom med sin sorg all verlden famna skall, och nedsänk i dess djup — mig och mitt rike!

Hon hastar gången utföre; de öfriga flocktals efter henne.

Samma gröna plan.

Undinen Alida och Dryaden Mel i da*) stå på hvar sin sida om Astolfs lik.

UNDINEN.

Rolig natt! Rolig natt!

Du blef trött och matt;

låt nu se, att du hvilar dig stilla ut!

Jag unnar dig ro; kom, dela mitt bo,

tills hafvet vill hämta oss hem, till slut!

DRYADEN.

Ej med lärkans drill jag dig väcka vill;

i hvar topp, som i min, är nu sången stum!

Skall jag vissna och dö,

vill jag löfven dock strö

med en kyss öfver dig och ditt hvilorum.

UNDINEN.

Här ofvan är qval: i min djupa sal,

på den svala bädd skall du vederfås;

i en vagga blå

skall jag gunga dig då,

mellan skuggor och ljus, tills vår ö förgås.

DRYADEN.

Hon förgås! Hon förgås!

Hör! Den vind, som blås,

ropar ut det för vatten, för dal och lund!

Men så länge jag kan,

kring den sofvande man

vill jag vifta och susa hvarenda stund.

Felicia kommer med sina tärnor, hvilka bära en blomsterlindad bår,

*) Se 1 Afdeln. sid. 138.NÄKTERGALEN ur ett träd.

Gifven plats! Gifven pluts!

1 den månklara natts

halfmörker sig närmar dc sorgsnas gång: när ej mer vi dein se, låt oss klaga, soin dc;

och jag stämmer då in med min sista sång.

ALLA TRE.

Rolig natt! Rolig natt!

Må du drömma gladt,

sofva bort det, som brydde sä tungt diu själ! Xu midnatten rår; nu fullmånan går

i tjocknande skyar: farväl! Farväl!

Draga sig undan.

Vid en vink af Felicia, lägga hennes tärnor Astolfs kropp på båren, och föra den ut af scenen.

Grafhvalf, upplyst af en i taket hängande lampa.

FELICIA

vid Astolfs lik, som hvilar inom en kista af glas, på en katafalk i midten af rummet.

Bedrägliga försök! Allt är förbi!

Mer stark än min är fiendens magi.

An lika flydd från denna mun är auden, än lika frostigt kall är denna handen, än lik ett glas, af imma öfvertäckt, är denna blick, så stirrande, så bräckt!

De tusen tankars, tusen känslors örlig, som fann hos mig försoning, frid och tröst, en själ så varm, en liflighet så rörlig, — hvart ha de rymt, ur detta stela bröst?

Jag hört om mumier. Allt, hvad jag förmått, har räddat honom — såsom mumie blott!

Du anlet, förr min sol! Omkring dig glimma de gyllne lockar som i fordomtimma;inen kinden ständigt pannans vaxfärg har, och liljorna stå utan rosor qvar . . .

Dock, — om än skugga blott af sälla dagar, förblif evärdligt deras minnesvård ; och när jag ohörd vid din kista klagar, bevittna stum, hur ödets lag är hård!

I detta rum, djupt under slottets grund, jag vill bevaka dig, från stund till stund. Blott ljils ifrån det skumma hvalfvets lampa, blott ljud af steg, som mina fötter trampa när sorgens gång förtyngcr mina fjät, skall störa nattens tysta majestät!

Må dager hvälfvas eller mörker svalla utöfver en åt qval beskärd natur, — må denna ö i grus för Tiden falla: min verld är här — och trygg är grafvens

Hon betraktar sitt perlband.

Slik lifsbrist vore «skenbar blott»? Och så du skulle än en möjlig väckning spå, — förhatliga orakel? — Bort! Blef lifvet ej just åt mig till huldrik spridning gifvet? Behöfde förr jag annat, än min blick, att skapa vår af sielfva vinterns skick?

Bort?

Kastar bandet på golfvet.

Moder! Var den då så oförlåtlig, den fröjd, att göra säll en jordisk man?

Var paradisets blomma så försåtlig, att älven under den en huggorm rann?

Vänder sig åter till Astolf.

Hvi slök ej Intet, i sin svarta våg,

min födsels dag, och den, då dig jag såg?

En formlös droppe af dess hemska vatten, hvi blef jag född till ljus, en börd af natten' Hvi kan jag ej, hvad menniskor förmå, — som de till tingens upphof återgå?

Hvi nekas mig mitt lif att öfverlåta

åt eld och mull, förspridt kring luftens loft?

mur.

?Årtusenden man skänker mig att gråta: men ej en blink, som löser mig till stoft!

Och dock — liaf tack omätligt stränga mor!

C- O

En sällhct än du gaf -—- och den är stor. Hur många hvarf af dag och natt försvunno, förrn tårar fram ur dessa ögon runno!

När deras källa ändtligen sprang opp, hur het, från hjertat, qvälldc då dess lopp ! Men snart, som ström, hon speglade tillbaka en änglabild, ur mera lugnadt svall — dig, trogna miune! — Evigt Astolfs maka med dig allcn till sällskap lefva skall.

Hör! Mina tärnor nalkas re’n. Min sorg, som snart i djupet störtar ö och borg, skall vid sitt öde dem likväl ej fästa:

.mitt sista värf jag gör för deras bästa.

Hos mig till bostad finge de — en graf; jag skickar dem till menskojorden af.

Jag förutser, hvad der de skola lida: men hellre än hos mig i mörker blott, de tröga seklernas fulländning bida, må de bland menskor dela mensklig lott!

Hon uppreglar dörrarna för sina nymfer, som inträda.

Välkomna, systrar! Nu, för sista gången, välkomna till er drottning — talen ej! Förlorad möda talet är, som sången; på begges bön är enda svaret: nej! —

Der borta, inom kistan af kristallen, allt, hvad mig återstår, J skåden ju; men innan öfver mig min borg är fallen, förnimmen, om jag älskar cr ännu!

Vår syskonring, af glans och fröjd berusad, förgät, hvartill vår makt oss gifven var. Jag uraktlåt, blott i mig sjelf' förtjusad, de andras lott, dem jorden fängslat har.

Blott i de ringaste af mina krafterin in verld med deras stod i sammanhang; der drömde mången 0111 vår nektars safter, men ingen hörde rätt min harpas klang.

Ack! sjelf jag stämde den ej rätt. Mitt rike blef, söndradt så från menniskornas verld, en luftig ö; blott han, som till vår like jag gjorde, nådde den med dristig färd.

Då glömde äfven han de arma bröder, fastän de äro gudaslägt, som vi; och flamman, som för evigheten glöder, vi slöste bort på timmans gyckleri!

Nog: straff är straff — och här, vid vännens läger, jag stannar: ensam vill jag stanna der.

Kanske mig då.till slut en demon säger, hur lifvet tändes, när det slocknadt är.

Att skiljas från min saknads ökenländer,

ej mer för någon smärtsamt vara bör:

från dem, jag er till Astolfs hemverld sänder . . .

0 systrar! Kysen ej så hemskt derför!

Väl sant: ej evig sommar der får spänna sitt ljustjäll ut; ej ungdoms-brunn der fins; men har man från sin födsel druckit denna, dess kraft ej se’n af jordår öfvervins.

(iån, mina budskap, dit; och återlifven den dikt, som der på vägen är att dö,

0111 evig skönhet, kärlek, lycka, gifvcn åt hjertats längtan efter vårens ö!

Kring menskorna — de arma! — låten strimma,

1 närmad omkrets, himlaminnens bloss;

må de, hvarhelst de dessas sken förnimma, sig sälla tro, som förr enhvar af oss!

Men, när de i odödliga minuter ha känt, hvad gudars sällhet innebär, — då namnen, att den ö, som er förskjuter, en saga blott — kanske en spådom är!Hon räcker dera handen till afsked. De trängas gråtande omkring henne, knäfalla och kyssa hennes händer.

Blott inga ord! — Min bild på hvarje stig ledsagar er! — Farväl! Jag vet, J minnens mig! —

De rusa fortviflade ut ur hvalfvet. En storm börjar gcnomdåna luften.

FELICIA tillsluter ingången.

Nu öppnas aldrig denna dörr igen; och ensam är jag, evigt, med min vän!

Farväl, o ö! Lef, om du kan, förutan Felicia! — Din drottning kastar lutan, som gaf dig lagar med sitt hulda spel! —

Du sköna allt, så skönt i hvarje del,

med dina solars, dina månars lågor,

med dina gröna stränder, blåa vågor,

med dina gyllne moln kring azurfält,

med dina sånguppfylda lunders tält,

med dina morgon-, dina afton-kinder,

så röda som de rosor, dem du binder

nu aldrig mer till krans åt mig, — Farväl,

natur! med all din prakt, med all din själ! —

Du sorl, som förr så gladt omkring mig lekte!

Du tystnad, som så ömt min hvila smekte!

Du — samklang mellan själar, mellan ting, inom mig lika stämd som utomkring!

Farväl! Farväl! — Jag nu för er mig gömmer, och smärtans kalk, som fordom glädjens, tömmer. Ye mig! Långt djupare än den han är; men till hans dryck man ock mig tid beskär!

I detta nu, som knappt en urknäpp rymmer, der knoppas re'n årtusendens bekymmer.

De skola slå sin svarta blomma ut; tilldess, natur! begråt med mig mitt slut, — om det är slut, hvad evigt nödgas börja! Odödlig är jag, att odödligt sörja.

J elementer, eld, luft, vatten, jord, till edra andar bären afskedsordfrån deras drottning, som sin spira bräcker!

Farväl! Farväl! —

Hon ställer sig åter framför Astolfs kropp.

Den sömn, som dig betäcker, du hulda älskling är mitt enda lif; att skåda dig, skall bli mitt tidsfördrif!

Det var så förr, det skall igen så blifva.

Må tingens krafter, utan styrsel, rifva den verld, som döljer detta rum, i tu!

Hit nå de ej; här herskar jag ännu.

0 Astolf! Slocknadt är för dig vårt fordom; förstummad är hvar suck, hvar helig svordom af tjusta löften under kyssars tal,

men likafullt är du min lefnads val!

Ja! utan gräns de blandas, våra öden; mer minnesgod är kärleken än döden.

Ha! tusen gånger hellre måtte allt

1 död försänkts, än att ditt bröst blef kallt!

Brinn mera klart, du sorgens lampa! Brista mitt hjerta vill, men dig vill det ej mista!

Hon blickar åt lampan, som dervid uppflammar med starkare sken ; sätter sig sedan, med händerna tryckta mot hjertat, vid Astolfs sida.

Slottet och trakten deromkring.

Månen strimmar blodröd på kupolerna. Våldsam storm och jordbäfning. Ur palatset störta

DE SJU NYMFERNA ropande:

Flyktom! Flyktom!

CÅCILIA.

Ack, vi arma!

LAURA.

Räddom oss!

THEANO.

Men på hvad sätt?

LAURA.

Följoms troget åt! I faran slutom oss tillsamman tätt!De fly öfver scenen. En blixt slår ner i slottets hufvudkupol; en åskknall skakar det i dess grundvalar, och hela nejden öfverhöljs af ett tjockt mörker, som dock strax öppnar sig och visar det brinnande palatsets lågor. Tiden, i eldröd skarlakansdrägt, står nu på öfversta spetsen af deras flampyramid, sväuger sin lia öfver ön och betraktar den allmänna förstörelsen. I luften höras ohyggliga läten, bebådande Afu n den , som kommer sväfvande på sina läderlappsvingar.

TIDEN.

Hvadan du? Hvad neslig idrott vill du blanda i

mitt väri'?

AFUNDEN

med hesa, af oartikulerade ljud afbrutna ord.

Mäktige monark! Jag fröjdas, liksom du, åt allt

förderf!

TIDEN.

Mig en högre makt beväpnar och jag för dess vilja

ut!

APUNDEN.

Och då är min gamman just att se hur snöpligt

allt får slut.

TIDEN.

Usla troll! vill du förstöra, — säg mig, hvad förmår du då?

AFUNDEN.

Mycket nog, om du i täfling värdigas med mig att

gå.

TIDEN,

Jag det sköna kan förkrossa.

AFUNDEN.

Jag — jag kan befläcka det!

TIDEN.

Is går ut från mina lungor.

AFUNDEN.

Etter stänks kring minn fjät.

TIDEN.

Varelsernas trots jag stäcker.AFUNDEN.

Deras ära stäcker jag; mina argusögons blickar dräpa henne drag för drag.

TIDEN.

Basilisk! Ur grafven uppstår hon; hvad tröstar se'n

din harm?

AFUNDEN,

I förtret jag straffar nya föremål med dubbelt larm.

TIDEN.

Stark var ungdomskällans ådra; nyss likväl jag henne

stängt!

AFUNDEN.

Lumpen möda! Re'n allt vattnet var af mig med

gift bemängdt.

TIDEN.

Denna ö jag till en öken gjort, men lefva skall dess

namn,

med sin lockning, med sin varning, i en frejdad sagas famn!

AFUNDEN.

Hör jag blott den sagan nämnas, lita och var viss

derpå,

att den, som förtäljer henne, skall sin minnesbeta få!

TIDEN.

Troll! Jag lyfter lian, darra! Döden blänker fram

ur den!

AFUNDEN.

Evig är jag liksom verlden; spara dig besväret, vän!

TIDEN.

Mig åtminstone du aldrig nånsin mer försmäda skall!

AFUNDEN.

Det blir du väl varse, gubbe! innan än din dag är

all.

Tiden flyger med upphöjd lia mot Afunden, som utöser de vildaste skrän och hädelser, men vid hans annalkande begifver sig på flykten. Tiden förföljer honom. Slottet är nedbrunnet och allt insvepes i kolmörk natt. Underjordiska elementarandar uppträda der med facklor och börja en ringdans.DE UNDERJORDISKA ANDARNÉ.

Hej lustigt! Med makar och vänner det smakar att dansa i öknen på korpsvarta fält!

Nu fälla ej töcknen sitt dimmiga tält!

I kylan vi svärma; med dag och med värma, med blommor och joller nu är det beställdt!

Hur sälla vi sväfva!

För intet vi bäfva, hvarandra vi trycka till hjertlösa bröst — se, det är vår lycka, vår ständiga tröst!

All källa till smärta är — äga ett hjerta, fåfängliga gåfva!

Yi gäcka din röst.

De kräk, som det bära, de vilja sig lära den konsten att dansa framåt till sin graf: men blott de sig sansa, går nöjet i qvaf!

De yra, de mumla,

de svindla, de tumla, — •

strax trötta vid balen, —

i grunddjupets haf!

Och sedan, när mullen dem gömt under kullen, hvem vet hvad det drömmer, det multnande folk?

Månn qvalet der glömmer

Attej'boms Dikter. I. 22sin mordlystna dolk?

Månn liket ej lider, — som småbarnet qvider, när maran det nekar ett ångstrop till tolk?

Tills tolffaldt på kammarn den dönande hammarn,

i midnattens händer har bultat: »stig opp!»

Det budskapet sänder en strimma af hopp!

I yrvakna minnen de spökande sinnen inbilla sig börja ånyo sitt lopp.

Hvad? Blygs ej den svaga

i hvalfvet att klaga om kräket från jorden, att hon det har mist? —

Om stoft han är vorden, kan tänka hvad brist!

Ha! Skryta och mucka och längta och sucka, det kunna nog tusen likt honom förvisst !

Vi blifva de samma,

» ty kall är vår flamma,

vi skratta åt denna förgängelsens ätt; o, lärde den känna sin galenskap rätt! —

Flinkt! Facklorna svingen! Det gnistrar kring ringen!

g DO

Nu tändom den verldsbrand, hvars aning oss glädt!

O oEN KÖST.

Nattdrottningen kommer!

ALLA.

Hallo! Hallo!

EN ANNAN.

Tyst! Vred ser hon ut.

NÅGRA.

Men hvaröfver månntro ?

NYX

står beslöjad ibland dem.

Bort! Viken hiin, vidunder, troll! J, djupets barn, nedsjunken dit! Med kufvad kraft betjenen der den verld, som öfver kaos byggt sin tempelsal! — Fort! Vörden stumt min sköna dotters enkesorg!

De fly åt alla sidor.

Mitt mörker är det enda, som bör herska här; bred ut dig, stjernemantel, öfver land och haf!

Hon slår ut sin mantel ocli uppfäster sitt dok öfver hjessan. I ögonblicket sprider sig en mild, balfljus dunkelhet öfver den förhärjade ön; och under en stjernhimmel, som tindrar med den klaraste glans, står nattens drottning i all sin höghet vid den tillslutna ungdomskällan. Hon pekar på denna med ena handen och visar uppåt stjernorna med den andra.

Tillspärrad här blef Ungdomsbrunnen — icke der! Till boningen derofvanom, till hemmets fält o, ville blott Astralis lyfta upp sin blick!

Ty derifrån sin härkomst lifvet har, ehvad det tänder änglars, menniskors, demoners bröst: det flödar ur kristallklar elf vid Skaparns tron, med kall, att dit, från hvarje omväg, hvarje svall, ogrumladt återströmma i sitt upphofs famn.

Och hvad kan, mot de andar som förstå sin makt, den föregifne allbetvingarn Död förmå?

Fins ej en evig ungdom, då en trånad gifs, som ej i denna skuggspelsverld blir nånsin fyld? — Jo! Denna trånad, den—just lifvets ungdom är: den svikes aldrig i sitt hopp; det fylls blott ej, just derför att det svälla skall, til]dess det sprängt sitt hårda skal, den trånga kärnbetäckningen.

Sig sjelft det söker; all naturens bildningskraftär denna längtan, som ej här sig genomser och derför skulle qväljas blott, om tidens hand ej grepe sökarn innan fullt han tröttnat än och förde honom till hans rätta spegelbild.

Om nu först anden, som inom hans innersta

satt gömd, står opp och kastar sin förklädning af,

hvi knorrar du, att dittills än hans återsken

i så bedräglig dager af din kärlek sågs,

att den hans afstånd tog för närhet? — Utan

rast

det sköna vexlar skapelser; hvarför? Det vill

i denna skiftning hinna skänka åt enhvar en solskensblink af gudarnes lycksalighet!

Dock för att kunna kännas, ja än mera, för att kunna älskas, dröjer det att blotta strax ovansklighetens anlet; snart dess gloria förtärde annars denna sköra sinneverld, som knappt uthärdar dess besök, de flyktiga, men får sin blomstertäckhet just deraf', att hon så kort får njuta och så länge sakna dem.

Igenom all naturen går en vällustgråt, en smäktningssuck, en djup hänrycknings-klagosång, och kärlekens gudinna ser, från år till år,

Adonis mördad falla; med hvar vår ändock

igen ur hennes minnedröm framstiger han,

likt förr solsmyckad, himlaskön och älskogsvarm.

Ja! Flyktig gäst, i stoftet är det eviga;

det rymmer från dig äfven ur din slutna famn:

men af sin tro får kärleken den gudakraft,

att han eröfrar åter hvad han älskat har,

och äger det i mera sann umgängelse,

än då en härmning af gestalt, en töckenhamn

sig lade tungt kring den begråtne älsklingen.

Som skugga blott, som färgad dunst, det högsta här med dina sinnens njutningslust befryndar sig.

Höj derför upp ditt öga till den sierska, som är din moder, ömma längtan! Fagra dikt, som har inom dig hvarje sannings innehåll!

Om hon begagnar dödens hårda tungomål,50'J —

livad rar hon för, att lifvets språk du missförstod? —

O! Känn, att båda utgå från en moders mun!

SÅNG

på mer och mer växande afstånd.

Ve! Ve! Ve oss, vi flyende!

Qvalet, det gryende, re’n ifrån jorden förspörjs!

Öppnas dess öknar framför oss, — främlingar der, — o, hvem hör oss?

Hvem ger oss tak, när i minnet evigt vårt pax-adis sörjs?

Ve! Ve! Ve oss förjagade!

Skoningslöst agade barn utan hem, utan mor, snart kringom länder vi spridas, der vi blott tålas, knappt lidas, der, ibland slafvar af Tiden, mängden vår gudom ej tror!

Ve! Ve! Ve oss förlorade!

Ack, de förstorade skuggorna sluka oss re'n — jordkretsens qvalm re'n vi andas, snart vi med dödliga blandas; ack, medan här dock vår drottning vistas och klagar allen!

Sången försvinner. Ur en annan riktning ljuda dofva, liksom svarande klagorop.

NYX.

Hvad vexelljud af sorgeskri från tvenne håll!

Från ett — de tärnors, hvilkas lif på jorden visst emellan tvåfaldt hemsjuk längtan delad blir: än till sin ö, än till den högre verld, hvars bild hon länge var; från andra sidan åter hörs min dotters, ur det grifthvalf, der hon vakta vill,för evigt ensam, detta stoft, hvaråt hon skänkt — vansinnigt! — en varaktighet så tom, som hemsk. Ej anande, hvar nu den ljuskropp dväljs, som nyss inom det gröfre jordformsämnet inneslöts, hon ömsom ner till sarkofagen, ömsom opp till lampan slår de tåruppfylda ögonen.

Astralis! Skall i millioner år alltså din sorgsna stämma tala endast med sig sjelf? Skall du, lik nymfen Eko, dig förvandla blott till formlöst genljud af ditt lifs förflutenhet, — blott till en röst, en röst af outtömligt qval?

Nej! Tidernas fullbordan allt förena vill!

Men genom pressning drufvans must förädlad blir att blicka upp, som vin, ur glädjens festpokal; och som, ur våta djupet förd, en diamant ej strax aftorkas, att hans glans ej blekna skall, — så bör ej tåren alltför hastigt flägtas bort ifrån en skön, en ljusfull själ, att glansen ej försvinna må med vattnet, som dess amma var!

Närmare klagoljud, men mildare och saktare.

Du nalkas dock, — ja, motstå mig, bur mäktar du? Med hvarje tanke, hvarje ord jag drager dig till medelpunkten af min krafts besvärjningsring. Du måste träda inom den, för att engång

i min ursprungliga gestalt mig återse.

Kanhända skall du minnas då din oskulds tid, och ana, hvar och huru den tillbakavinns. Igenkänn Theophania, som vid sitt bröst dig bar; och se, att lika trofast än, som då, hon till sin gudaskådnings tröst vill kalla dig!

Der kommer hon — förbyt, o rymd, ditt skick!

Du natt,

blif dubbelt svart, att ljuset på din dunkla grund med dubbel klarhet skildrar mig för dottrens syn!

Felicia, dödsblek, med lutande gång och vacklande steg, visar sig inom synkretsen. I detsamma förmörkas fästet helt och hållet; menmidtpå himlen framstrålar ett ofantligt kors, sammansatt af stjernor. Nyx, såsom Theophania, sitter på en molnbädd vid korsets fot, omfamnar det och trycker till sitt bröst ett barn, som på hennes sköte leker medcu stjerulilja. T han al vs ligger på knä framför molntronen. Felicia, som ser barnet vinka sig, sjunker ned till marken i bedjande ställning.

STJERNOENA

i chor.

Skiljer stoftet hjertan?

Stoftet, skuggors hera?

Kärleken och smärtan räcka bortom dem.

Kärleken och smärtan, barn af samma hus, föra trogna hjertan hem till samma ljus.

Der, försont med pligten, under lifvets trä står den fagra dikten, vid sin faders knä.

»Kommer du?» han talar;

»långt du irrat har!

Dock, af dessa dalar bar du minnet qvar.

När ditt sinne glödde, var dig jorden trång; när ditt hjerta blödde, flög du hit i sång.

Njut en fröjd otalig, fäll din slöjas skir!

Du var der lycksalig; här du salig blir.» —

Hasta, sköna syster,

i vår chor tag del!

An oss höra lyster dina toners spel.

I en helgad yra, gif den åter lopp! — Lyssna! — Svan och Lyra ropa dig hitopp!

Felicia uppreser sig. Hon ser *Thanatos* antända sin fackla vid den af barnet framräckta liljan. Han svingar blosset åt öster; der glesnar mörkret, och en rand af morgonrodnad uppgår.

ANMÄRKNINGAR.

Såsom allbekant får väl förutsättas, att Nyx betyder natt och äfven mytologiskt betecknar henne såsom en särskild gudomlighet. Likaså, att Tellus betyder jorden; Pan (i bokstaflig öfversättning allt) verldssjälen eller den i naturen inneboende bildande kraften, personligt uppfattad; Thanatos, döden; Eros, kärleken; att namnet Astralis är bildat af ordet *astrum* (stjerna), liksom Felicia af ordet *felix* (lycklig); att Dionysos (eller Bacchus) var icke blott den sinliga, utan äfven den öfversinliga hänryckningens gudomlighet; att Theophania är ett grekiskt qvinnonamn, som bokstafligen betecknar gudasyn, gudaåskådning; att Hyperboreer kallades i forntiden ett folk, som troddes bo högt upp i norden; slutligen, att Ochlos är det grekiska ordet för folkmassa.

»Hvit oskuld är, och hvit är arsenik» m. m.

Huru mycket den lära, hvars tolk Bruta är, och öfverhufvud den nära dermed sammanhängande »hyperboreiska» samhällsläran, har på fullt allvar spökat äfven i svenska hjernor och varit tillämnad att lyckliggöra jemväl vårt fädernesland: det ådagalägges, väl icke endast, men tydligast, genom vissa skrifter af den författare, som slutligen, före sin bortflyttning till en annan verldsdel, i afhandlingen »om det Europeiska missnöjets grunder» efterlemnade sitt på otvetydigaste vis uppsatta religiösa, moraliska och politiska testamente.

Då de hyperboreiska scenerna första gången — eller i första upplagan — blefvo synliga, beskyldes de att varaobilligt tecknade karrikatyrer, utgångna från en politisk tendens, hvilken man fann ensidig (måhända just derföre, att den icke var det). Hvad det första beträffar, så borde man likväl kunna erinra sig — äldre dithörande företeelser att förtiga — de sydamerikanska republikerna, den napolitanska fristaten af 1820 m. fl., för att redan då finna, hvilken karrikatyr-tecknerska sjelfva historien är. Numera, efter hvad man under åren 1848 och de nästföljande fått i de flesta europeiska länder upplefva, torde man hunnit öfvertyga sig någorlunda allmänt, att ingen poesi, vore hon ock den mest aristophaniska, mäktar uppfinna någonting så karrikatyrartadt, så parodiskt, som icke blifvit i både lära och handling, omätligen öfverträffadt af verkligheten. Hvad åter det senare angår, eller påståendet om den politiska och ensidiga tendensen, så skulle, i fall denna tillvitelse vore grundad, skalden kunna åberopa Thorilds ord, att »republikernas vanvett nu är, hvad monarkiernas var förr, tidens största onda» Svenska siare och skalder, andra uppl. Bd. 5, sid. 103. . Nu förhåller sig dock så, att ingen dylik polemik varit åsyftad. T sakens (planens) natur låg helt enkelt, att det oskick, hvartill Astolfs fädernerike hade förfallit under hans trehundraåriga frånvaro, måste visa sig i en skepnad, som vore, å ena sidan den modernaste i afseende på det angifna tidsafståndet, och å andra sidan den för en f. d. konung allramest motbjudande, helst när denne konung sjelf var en man af sant »liberala» tänkesätt och afsigter.

Om samhällsformerna i och för sig sjelfva må vi väl hoppas, att den tid är i antåg, då man allmänneligen inser,

huru mycket mindre vigt det ligger på formen såsom form, än på den anda, hvaraf den lifvas och användes. Icke blott om estetiska, äfven om politiska former gäller den bekanta satsen: *Tous les genres sont bons, hors le genre ennuyeux;* välförståendes, att man vid *ennuyeux* fäster betydelsen af någonting, som är tråkigt på samma gång genom sin ihålighet och sin anspråksfullhet. Och sådan var hos Astolfs folk den republikanism, i hvilken det, från en råhet med ärlighet, godsinthet ochkäckhet, hade öfvergått till en råhet med flärd, sjelfviskhet, skryt och feghet.

*

Märkvärdigt är, att fursten, som i den vanliga texten af sagan om Lycksalighetens Ö icke får återkomma till sitt hemland, likväl får det i hennes aldraäldsta (ersiska eller gaeliska) uppränning. Härom var jag alldeles okunnig, då jag på eget bevåg lät Astolf komma hem till sitt forna rike. — Sedan företalet skrefs, har jag bland mina samlingar upptäckt en tysk bearbetning af sagan, kallad »Abenteuer des Fürsten Adolph; ein russisches Mährchen, von Marcel Barthe» Införd i »Lesefrüchte. Gesammelt, herausgegeben und verlegt von I. I. C. Pappe 1837, 4:r Band. 19:s Stück». . Den tycks vara öfversatt från någon fransman, som haft för sig Mad. D’Aulnoy, men i ett och annat förändrat berättelsen. Nogare har denna blifvit följd i ett äldre svenskt poem, som är ett försök att behandla henne i episk diktform. Tryckt i Stockholm »på Lars Salvii kostnad» 1747, heter det: »Saga om prints Adolph och printsessan lycksalighet. Ifrån fransöskan öfversatt af A. K.» (säges betyda Anton Kalmeter). Såsom orginal angifves »en dikt, som för ansenlig tid sedan är skrifven, och år 1706 tryckt i Brüssel på thet franska språket». Bearbetningen, gjord i alexandriner (och ej utan värde i förhållande till svenska vitterhetens dåtida ståndpunkt), har dock tillåtit sig åtskilliga afvikelser, för att fullt öfverflytta henne på vår egen nords grund. Prinsens rike kallas här »Vindland» eller »Vindersland»; den unge herskaren har nyss med seger lyktat ett krig mot »Gardamännen»; Zephyrs rol är gifven åt Östan, såsom enligt vårt klimat bättre passande dertill; o. s. v. Den underbara hästen, af Mad. D’Aulnoy kallad *Bichar*, af M. Barthe *Bechor*, heter här *Bikar*. Det hela slutas med en profetisk anspelning på Sveriges dåvarande kronprins Adolph (Fredrik) och hans gemål. Den sörjande prinsessan tröstar nämligen sina jungfrur dermed, att i denne Adolph skall hennes Adolph åter upplefva,och att hon ämnar då skänka sig åt honom »under bild af kungadotter skön», för att skapa »nordens gyllne tid», eller förvandla det kalla Vindland till sin vistelseort, der, såsom hon vidare förkunnar,

»fru frihet, prydd i blått, i svart, i brunt, i grått, skall skina vid min tron, och sjunga i mitt slott».

— Arma furstepar! Ehvad det än föröfrigt medförde, — icke blef det lycksaligheten. — Mellertid var det väl detta slags i dikten inlagda politiska syftning, som gaf författaren mod att utstyra sitt verk, ej blott med en »ödmjuk tillskrift till det Vackra Könet uti Svea Rike», utan äfven (och i främsta rummet) med en »underdånödmjuk tillskrift till deras Excellenser Riksens Råd och Riksens Höglofliga Ständer». Så högt vågar icke jag förstiga mig. Jag skulle, möjligen, med protest bli tillbakavisad från båda hållen. Mindre vådligt måhända vore föredömet af Kalmeters tredje tillskrift: »till gamla vänner och gynnare»; så framt jag ej redan måste i allmänhet med Goethe säga:

»Sie hören nicht die folgenden Gesänge, Die Seelen, denen ich die ersten sang; Zerstoben ist das freundliche Gedränge, Verklungen, ach! der erste Wiederklang».

P. D. A. A.

*

Atterboms »Lycksalighetens ö, sagospel i fem äfventyr», utgafs första gången i tvenne afdelningar i Upsala 1824, 1827. 8:o. »Prolog till Lycksalighetens ö» utkom sedermera, Upsala 1830. — Andra omarbetade upplagan utkom i Örebro 1854.

*